

2021

QAZAQGAZ
ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ

Біріктірілген жылдық есеп

2021

«QazaqGaz» ҰК» АҚ

'21

**Біріктірілген
жылдық есеп**

«QazaqGaz» ҰК» АҚ

2021

2 МАЗМҰНЫ

- 4 – Шектеулер мен жорамалдар
- 6 – Компания қызметі сандармен, 2021 жылғы негізгі көрсеткіштер
- 8 – 2021 жылдың басты оқиғалары
- 10 – БҰҰ-ның басым Тұрақты дамуының мақсаттары

12 КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ

- 14 – Компания тарихы
- 16 – Бизнес-модель
- 18 – Компания активтерінің құрылымы
- 19 – Нарыққа шолу
- 20 – Қазақстандағы ішкі газ нарығына шолу
- 24 – Компания қызметінің географиясы мен бағыттары

40 СТРАТЕГИЯ ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

- 43 – Газ саласын дамытуға кедергі келтіретін факторлар
- 50 – Стратегияны іске асыру жөніндегі іс-шаралар
- 52 – Трансформация
- 54 – Құрылған және бөлінген тікелей экономикалық құн
- 56 – Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау

60 ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ҚАРЖЫЛЫҚ НӘТИЖЕЛЕР

- 62 – Топ қызметінің нәтижелеріне әсер ететін елеулі факторлар
- 62 – Негізгі қаржылық және операциялық көрсеткіштер
- 67 – Инвестициялық бағдарламаларға шолу
- 70 – Салық саясаты
- 72 – Қаржылық міндеттемелер
- 73 – Болжамды көрсеткіштер

74 ТҰРАҚТЫ ДАМУДЫ БАСҚАРУ

- 76 – Компанияның есебі
- 76 – Тұрақты дамуды басқару
- 80 – Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл
- 82 – Қауымдастықтарға қатысу және халықаралық қағидарттарды ұстану

84 КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

- 87 – Корпоративтік басқару құрылымы
- 88 – Директорлар кеңесі
- 92 – Басқарма
- 95 – Сыйақы
- 96 – Ішкі аудит қызметі
- 97 – Сыртқы аудит
- 98 – Корпоративтік әдеп
- 100 – Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл

102 ӘЛЕУМЕТТІК АСПЕКТ

- 106 – Қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат
- 129 – Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және ТЖ-ға дайындық
- 142 – Ғылым және инновация
- 144 – Сатып алуды басқару
- 147 – Қатысу аймақтарындағы экономикалық әсер
- 149 – Әлеуметтік тұрақтылық

156 ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АСПЕКТ

- 160 – Экологиялық менеджмент жүйесі
- 162 – Атмосфераға шығарындылар
- 164 – Климаттың өзгеруі
- 167 – Энергия менеджменті
- 173 – Биоалуантүрлілік
- 175 – Су ресурстары
- 178 – Қалдықтарды өңдеу

180 ҚОСЫМШАЛАР

- 180 – 1-қосымша. Есеп туралы
- 182 – 2-қосымша. Есептегі GRI стандарттарын ашу көрсеткіші
- 187 – 3-қосымша. Шоғырландырылған қаржылық есептілік
- 248 – 4-қосымша. Глоссарий
- 250 – 5-қосымша. Байланыс ақпараты

4 ШЕКТЕУЛЕР МЕН ЖОРАМАЛДАР

Осы есепте келтірілген ақпарат, егер мәтін бойынша басқаша көрсетілмесе 2021 жылы болған барлық оқиғалар үшін өзекті болып табылады және көрсетілген күннен кейін орын алған оқиғалар мен құжаттарды қамтымайды. 2022 жылғы қаңтардан бастап орын алған маңызды корпоративтік оқиғалар тиісті кезеңдегі есепте көрсетілетіндіктен, Компанияның ағымдағы Басқармасы осы есепті жасау үшін есепті кезеңдегі қолда бар құжаттар негізінде қалыптастырады.

Осы құжатта көрсетілген нәтижелер түпкілікті емес және қосымша мәліметтер алуды талап етуі мүмкін. Осы есепте жинақталған тұжырымдар фактілер мен дәлелдер емес, қол жетімді корпоративтік деректерді жинау мен талдаудың нәтижесі болып табылады.

Қазақстан Республикасы Президентінің «Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасының 2022 жылғы 24 ақпандағы №13/22 шешімімен бекітілген «Самұрық-

Қазына» АҚ реформалау мәселелері жөніндегі тапсырмаларына, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Президентінің Компания қызметіне кешенді аудит жүргізу жөніндегі тапсырмасына сәйкес 2022 жылы 2021 жылы болған бірқатар бұзушылықтар ашылып анықталды. Компания қызметінің кешенді аудитінің нәтижелері бойынша толық ақпарат 2022 жылғы есепте көрсетіледі.

Компанияның ағымдағы басқармасы қандай да бір шешімдер, қандай да бір нәтижелерді алу немесе қол жеткізу, сондай-ақ осы Есепте көрсетілген және 2021 жылы орын алған ұқсас әрекеттер үшін жауапкершілікті өзіне алмайды.

Компания осы Есепті дайындау кезінде Есепті қалыптастыру үшін ұсынылған құжаттар және басқа да деректер тиісті Есеп беру кезеңінде шынайы және толық болып табылатындығы туралы жорамалға сүйенеді.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

6

КОМПАНИЯ ҚЫЗМЕТІ САНДАРМЕН, 2021 ЖЫЛҒЫ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

Қазіргі QazaqGaz

ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ГАЗДЫ ТАСЫМАЛДАУ СЕКТОРЫНДАҒЫ КӨШБАСШЫЛЫҚ ОРЫНДА

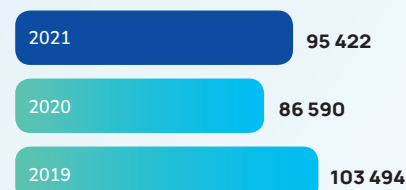
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ГАЗ САЛАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ ОПЕРАТОРЫНЫҢ МӘРТЕБЕСІНЕ ИЕ

9 500 000

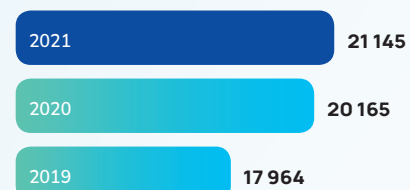
ІШКІ НАРЫҚТА ТҰТЫНУШЫСЫ

Операциялық көрсеткіштер

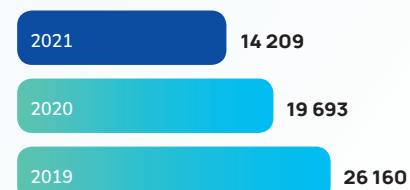
ГАЗДЫ МАГИСТРАЛЬДЫҚ ТАСЫМАЛДАУ, млн м³

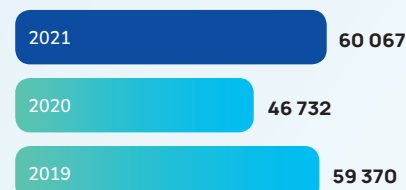
ГАЗДЫ ІШКІ ТАСЫМАЛДАУ, млн м³

ГАЗДЫ ЭКСПОРТҚА ТАСЫМАЛДАУ, млн м³

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТРАНЗИТ, млн м³

ГАЗДЫ ӨТКІЗУ КӨЛЕМІ, млн м³

7

45

КОМПРЕССОРЛЫҚ СТАНЦИЯСЫ БАР

3

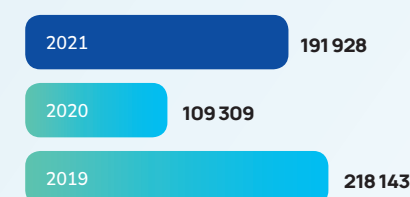
ІРІ ЖЕРАСТЫ ГАЗ ҚОЙМАСЫ БАР

20,6

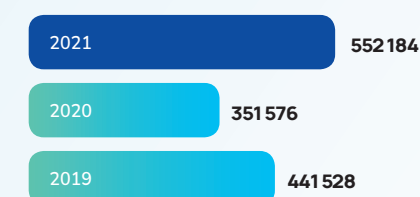
МЫҢ КМ МАГИСТРАЛЬДЫҚ ГАЗ ҚҰБЫРЫ БАР

Қаржылық көрсеткіштер

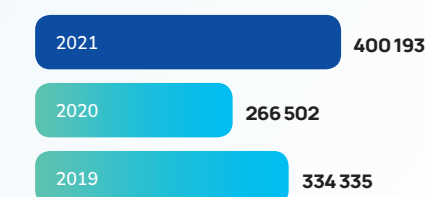
ЖАЛПЫ ПАЙДА, млн теңге

ЕБИТДА, млн теңге

ТАЗА ПАЙДА, млн теңге

Әлеуметтік көрсеткіштер

ҚР ХАЛҚЫН ГАЗДАНДЫРУ ДЕҢГЕЙІ, %

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР САНЫ, адам

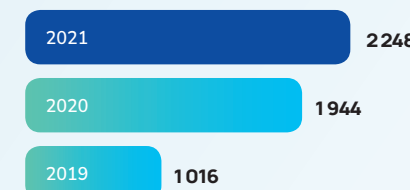

ТҰРАҚТАМАУ КОЭФИЦИЕНТІ, %

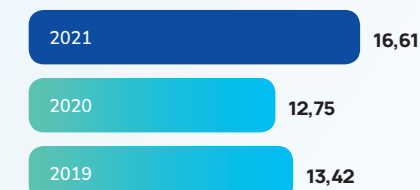

Экологиялық көрсеткіштер

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУҒА АРНАЛҒАН ИНВЕСТИЦИЯЛАР, млн теңге

ПАРНИКТІК ГАЗДАРДЫҢ ҮЛЕСТІК ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ (SCORE 1 ЖӘНЕ 2), тонна CO₂-баламасы/бір тонна өнім

ҮЛЕСТІК ЭНЕРГИЯ СЫЙЫМДЫЛЫҒЫ, ГДж/мың теңге

2021 ЖЫЛДЫҢ БАСТЫ ОҚИҒАЛАРЫ

Қаңтар

- Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Табиғи монополияларды реттеу комитеті 2021 жылғы 1 қаңтардан бастап (2020 жылғы 5 қарашадағы №94-НҚ бұйрық) қолданысқа енгізіле отырып, Батыс Қазақстан, Ақтөбе, Қостанай және Маңғыстау облыстарында тарату құбыржолы арқылы тауарлық газды тасымалдау қызметтеріне тарифтер мен тарифтік сметаларды бекітті.
- Қазақстан Республикасының Президенті Министрлер кабинеті мен «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ-ға тауарлық газ өндіру үшін ресурстық базаны ұлғайту және нарықты реттеудің жаңа тәсілдерін әзірлеуге тапсырма берді.

Наурыз

- Жамбыл облысында «Меркі» жаңа автоматты газ тарату станциясы (бұдан әрі – АГТС) іске қосылды. АГТС Меркі ауданының 16 елді мекенін тұрақты газбен қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.
- Үкіметтің Қаулысы қабылданды, сондай-ақ «Самұрық-Қазына» мен «Қазмұнайгаз» АҚ арасында «ҚазТрансГаз» АҚ-ны «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ сенімді басқаруға беру туралы шартқа қол қойылды.

Маусым

- Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігінің №188 бұйрығымен 2021 жылғы 1 шілдеден бастап 2022 жылғы 30 маусымға дейінгі кезеңге ішкі нарықта тауарлық газды көтерме саудамен өткізудің шекті бағасы бекітілді.
- Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Қашаған кен орнында газ өңдеу зауытының газды кешенді дайындау қондырғысының құрылысын бастады. Кәсіпорынның өңдеу қуаты жылына 1 млрд м³ шикі күкіртті газды құрайтын болады, одан 815 млн м³ тауарлық және 119 мың тонна сұйылтылған газ, 212 мың тонна күкірт және 35 мың тонна сұйық газ өндірілетін болады.
- «ҚазТрансГаз» АҚ көмірқышқыл газы шығарылуын уақтылы қысқарту бойынша жетістіктері үшін тұрақты даму саласындағы Еуропалық Қайта Құру және даму банкінің алтын сыйлығын алды.

Шілде

- Теміртау қаласы мен Жезқазған қаласының газ желілері ҚазТрансГаз сенімді басқаруына берілді.

Тамыз

- Түркістан облысында Бағыс елді мекені газдандырылды. Өзбекстанмен шекарадағы Бағыс ауылы мен жақын маңдағы елді мекендерді газдандыру бойынша жұмыстар үш ай ішінде орындалды.
- Ақтөбе облысында Ырғыз ауданының облыс орталығынан шалғайдағы бірнеше ауылды газдандыру жүргізілді, бұл Шенбертал, Құрылыс және Ақши ауылдарының 2200-ден астам тұрғынына газға қол жеткізуге мүмкіндік берді.

Қыркүйек

- Төлеби ауданының Ханарық ауылында табиғи газбен 8 елді мекен қамтамасыз етілді, 18 км газ тарату желілері салынды, 188 газ тарату шкафтық пункттері орнатылды. Осының арқасында 2000-ға жуық адам көк отынмен қамтамасыз етілген.
- ҚазТрансГаз Түркістан облысында «Жетісай» және «Шардара» жаңа газ өлшеу станцияларының (ГӨС) құрылысын аяқтады. Жаңа ГӨС-ті пайдалануға беру Өзбекстаннан Қазақстанға келетін газды есепке алуды өлшеу дәлдігін арттыруға мүмкіндік берді.

Қазан

- ҚазТрансГаз «Мұнай және газ» халықаралық көрмесінде «KIOGE үздік дебюті — 2021» маралатын алды.
- Компания «ҚазМұнайГаз-Сервис NS» АҚ-ның 1000 теңге орналастыру бағасы бойынша 222 415 000 теңге сомасына ақшамен (жарғылық капиталды толықтыру) төлеу арқылы жай акциясын сатып алды.

Қараша

- «Стратегиялық объектіні иеліктен шығару туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің № 791 Қаулысымен «Самұрық-Қазына» АҚ пайдасына «ҚазТрансГаз» АҚ акцияларының 100% пакеті бекітілді.
- Компания Ақтөбе облысы Мәртөк ауданы Вознесенка және Достық ауылдарын газдандырды. Жоба аясында 30 шақырымнан астам газ құбыры салынды, екі елді мекенде жерасты тарату желілерінің ұзындығы шамамен 16 шақырымды құрады.
- ҚР Үкіметінің 2021 жылғы 30 қарашадағы №852, №853 қаулыларына сәйкес «ҚазТрансГаз» АҚ Ұлттық компания мәртебесін алып, «ҚазТрансГаз» ұлттық компаниясы» АҚ болып қайта аталды.
- Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 30 қарашадағы № 854 қаулысымен жер қойнауын пайдалану саласындағы ұлттық компаниялар қызметінің аражігін ажырату бекітілді. Осы құжатқа сәйкес «ҚазТрансГаз» АҚ-ға газ және сұйық газ кен орындарында барлау және өндіру бойынша басым құқық берді.
- ҚазТрансГаз Қарағанды мен Теміртаудың алғашқы тұтынушыларын газбен жабдықтауға қосты. 2-ші іске қосу кешенін іске қосу Михайловка ауданының жоспарланған 2 377 үйінің 1 209-ын газдандыруға мүмкіндік берді.
- Компания елорда әкімдігімен бірлесіп, Интернациональный, Мичурино және Күйгенжар тұрғын алаптарын табиғи газға қосты. Газ құбырларының жалпы ұзындығы 101 км құрайды, олардың жұмысын тиісті газ инфрақұрылымы қамтамасыз етеді.

Желтоқсан

- Компания Жезқазғанның алғашқы тұтынушыларын (Бектепбергенов және Молодежная көшелеріндегі Талап ауылы) табиғи газға қосты.
- Түркістан облысында жаңа газ өлшеу станциялары (бұдан әрі – ГӨС) пайдалануға берілді. Жаңа «Жетісай» ГӨС «Бұқар газды ауданы – Ташкент – Бішкек – Алматы» магистральдық газ құбырының (бұдан әрі – МГК) 372 шақырымында орналасқан. «Шардара» ГӨС «Газли-Шымкент» МГК 314 км-де орналасқан.
- ҚР Үкіметінің 2021 жылғы 31 желтоқсандағы №982 қаулысымен «ҚазТрансГаз» ҰК» АҚ «QazaqGaz» ҰК» АҚ болып өзгертілді.
- Шымкентте «Интергаз Орталық Азия» АҚ оқу-курстық комбинатының базасында қызметкерлерге өнеркәсіптік қауіпсіздік пен еңбекті қорғау бойынша білім алуға көмектесетін мобильді қосымша таныстырылды. Бұл бағдарламаны Компания бизнес-процестерді цифрландыру шеңберінде әзірледі.
- Компания мен NCOC Қашаған кен орнынан шикі газды қайта өңдеу қуатын 2 млрд м³ ұлғайтуды көздейтін Қашаған кен орнының 2А кезеңін 2022-2023 жылдарға арналған базалық жобалау бойынша бірлескен жұмыс туралы келісімге қол қойды.

- Компания Маңғыстау облысында «Бейнеу» ГӨС құрылысын аяқтады.
- Компания «ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ-ға «КӨЗ-дің 2-кезеңі Тараз қ. ГТС жаңғырту» инвестициялық жобасын одан әрі іске асыру үшін 591 186 505 теңге көлемінде қаржылай көмек төледі.
- Компания «Интергаз Орталық Азия» АҚ-ға компрессорлық станциясы бар «Қашаған» ГК-ДҚ-дан «Мақат-Солтүстік Кавказ» магистральдық газ құбырына дейін магистральдық газ құбырын салу» инвестициялық жобасын қаржыландыруға 26 159 463 250 теңге көлемінде топшілік қарыз берді.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуы басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

БҰҰ-НЫҢ БАСЫМ ТҰРАҚТЫ ДАМУЫНЫҢ МАҚСАТТАРЫ

QAZAQGAZ САЛАУАТТЫ ӨМІР САЛТЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТЕДІ ЖӘНЕ БАРЛЫҒЫНЫҢ ӨЛ-АУҚАТЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУГЕ ЫҚПАЛ ЕТЕДІ

3 ЖАҚСЫ ДЕНСАУЛЫҚ ПЕН ӨЛ-АУҚАТ

QAZAQGAZ БАРЛЫҒЫНА ҚОЛЖЕТІМДІ, СЕНІМДІ, ТҰРАҚТЫ ЖӘНЕ ЗАМАНАУИ ЭНЕРГИЯ КӨЗДЕРІНЕ ЖАЛПЫҒА БІРДЕЙ ҚОЛЖЕТІМДІЛІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУГЕ ЫҚПАЛ ЕТЕДІ

7 АРЗАН ЖӘНЕ ТАЗА ЭНЕРГИЯ

QAZAQGAZ ТҰРАҚТЫ ИНФРАҚҰРЫЛЫМ ҚҰРУҒА, ЖАН-ЖАҚТЫ ЖӘНЕ ТҰРАҚТЫ ИНДУСТРИЯЛАНДЫРУ МЕН ИННОВАЦИЯЛАРҒА ЖӘРДЕМДЕСУГЕ ҰМТЫЛАДЫ

9 ИНДУСТРИЯЛАНДЫРУ, ИННОВАЦИЯЛАР, ИНФРАҚҰРЫЛЫМ

QAZAQGAZ ЭНЕРГИЯ ТИІМДІЛІГІНЕ ЖӘНЕ КЛИМАТТЫҢ ӨЗГЕРУІНЕ ҚАРСЫ КҮРЕСКЕ БАСЫМДЫҚ БЕРЕДІ

13 КЛИМАТТЫҢ ӨЗГЕРУІМЕН КҮРЕС

QAZAQGAZ ГЕНДЕРЛІК ТЕҢДІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУГЕ ЖӘНЕ БАРЛЫҚ ӘЙЕЛДЕРДІҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МҮМКІНДІКТЕРІН КЕҢЕЙТУГЕ ЫҚПАЛ ЕТЕДІ

5 ГЕНДЕРЛІК ТЕҢДІК

QAZAQGAZ ІЛГЕРІЛЕМЕЛІ, ЖАН-ЖАҚТЫ ЖӘНЕ ТҰРАҚТЫ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУГЕ, ТОЛЫҚ ЖӘНЕ НӘТИЖЕЛІ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУҒА ЖӘНЕ БАРЛЫҒЫНА ЛАЙЫҚТЫ ЖҰМЫСҚА ЫҚПАЛ ЕТЕДІ

8 ЛАЙЫҚТЫ ЖҰМЫС ЖӘНЕ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУ

QAZAQGAZ ҚАЛАЛАР МЕН ЕЛДІ МЕКЕНДЕРДІҢ АШЫҚТЫҒЫН, ҚАУІПСІЗДІГІН, ӨМІРШЕҢДІГІН МЕН ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУГЕ ҰМТЫЛАДЫ

11 ОРНЫҚТЫ ҚАЛАЛАР МЕН ЕЛДІ МЕКЕНДЕР

QazaqGaz БҰҰ-ның 2030 жылға дейінгі кезеңге арналған тұрақты даму саласындағы жаһандық Күн тәртібін толық қолдайды және БҰҰ-ның барлық 17 ТДМ-ның маңыздылығын мойындайды. Өз қызметінің ерекшелігіне байланысты Компания БҰҰ-ның 7 басым ТДМ-сын айқындады, оған Компания барынша елеулі үлес қосады.

1. КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ

Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Қашаған кен орнында газ өңдеу зауытының газды кешенді дайындау қондырғысының құрылысын бастады. Кәсіпорынның өңдеу қуаты жылына

1 млрд м³

шикі күкіртті газды құрайтын болады, одан 815 млн м³ тауарлық және 119 мың тонна сұйылтылған газ, 212 мың тонна күкірт және 35 мың тонна сұйық газ өндірілетін болады.

Компания «Интергаз Орталық Азия» АҚ-ға компрессорлық станциясы бар «Қашаған» ГҚДҚ-дан «Мақат-Солтүстік Кавказ» магистральдық газ құбырына дейін магистральдық газ құбырын салу» инвестициялық жобасын қаржыландыруға

26,2 млрд теңге

көлемінде топшілік қарыз берді.

Компания мен NCOC Қашаған кен орнынан шикі газды қайта өңдеу қуатын

2 млрд м³

ұлғайтуды көздейтін Қашаған кен орнының 2А кезеңін 2022-2023 жылдарға арналған базалық жобалау бойынша бірлескен жұмыс туралы келісімге қол қойды.

14 Маңызды тақырыптар

- Экономикалық тиімділік
- Салық салу

GRI көрсеткіштері

GRI 102-1, GRI 102-2, GRI 102-3, GRI 102-4, GRI 102-5, GRI 102-6, GRI 102-7

2021 жылғы негізгі көрсеткіштер

20,6 мың км

магистральдық газ құбырларының ұзындығы

59 мың км

тарату газ құбырларының ұзындығы

БҰҰ-ның ТДМ-ға қол жеткізуге қосқан үлесі

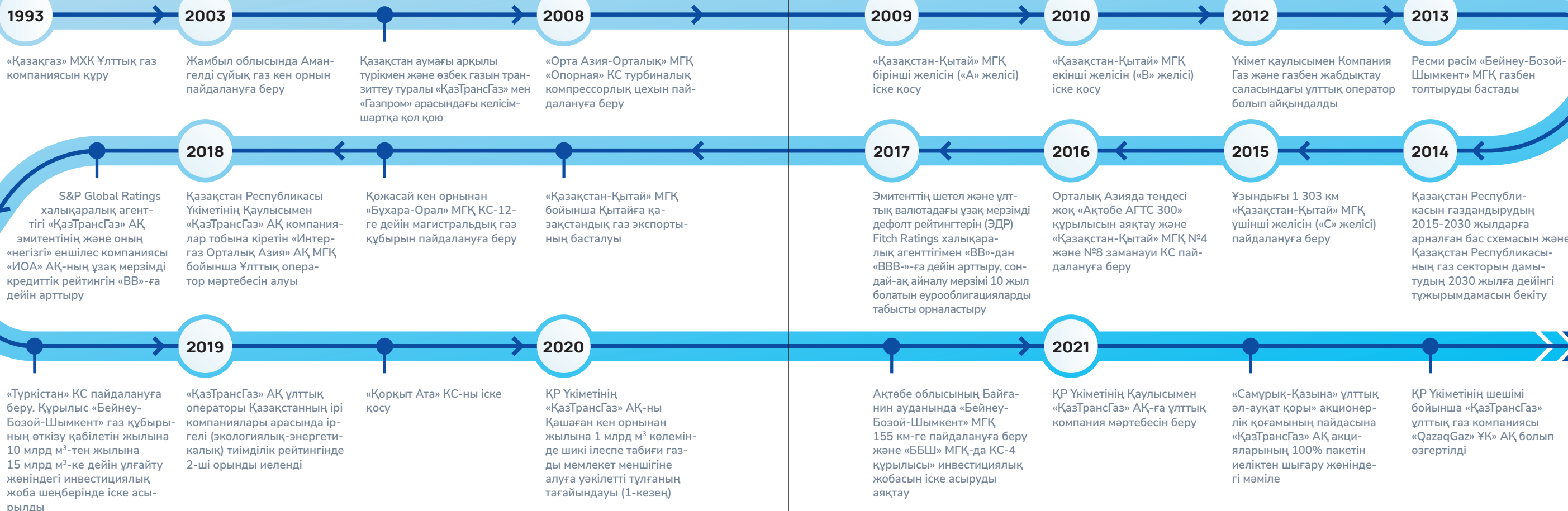
896 255 МЛН ТЕҢГЕ

түсім

КОМПАНИЯ ТАРИХЫ

GRI 102-1, GRI 102-5

«QazaqGaz» ҰК» АҚ - геологиялық барлау мен өндіруден бастап түпкілікті өнімді сатуға дейінгі бүкіл тізбек бойынша қызметін жүзеге асыратын тік біріктірілген ұлттық газ компаниясы.

16 БИЗНЕС-МОДЕЛЬ

GRI 102-2, GRI 102-3, GRI 102-7

«QazaqGaz» ҰК» АҚ отандық және шетелдік газ нарығында мемлекеттің мүдделерін білдіретін Қазақстан Республикасының негізгі газ-энергетикалық және газ тасымалдау компаниясы болып табылады.

КАПИТАЛДАР

Қаржы капиталы

Табиғи капитал

Өндірістік капитал

Зияткерлік капитал

Адами капитал

Әлеуметтік капитал

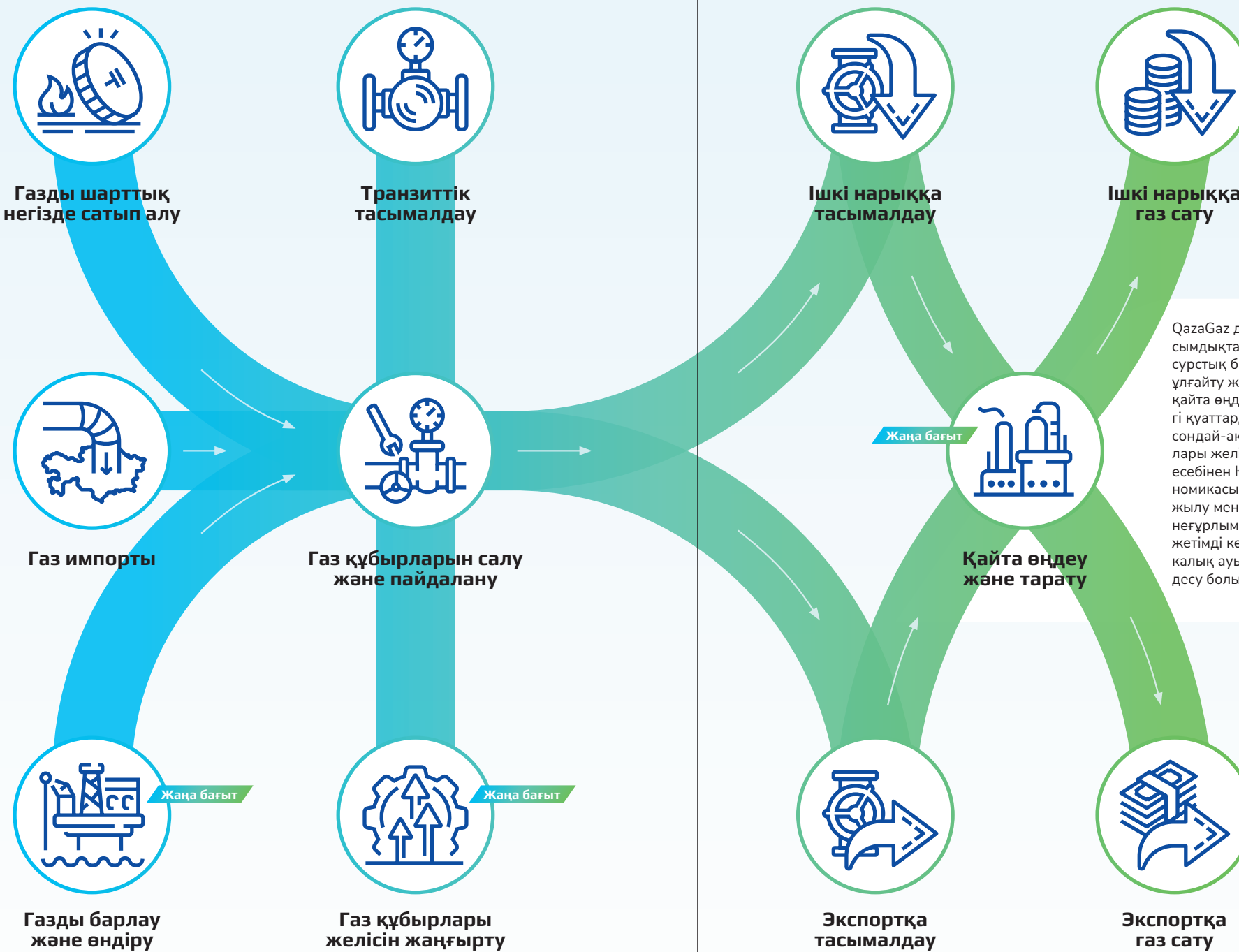

ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ЦИКЛ

РЕСУРСТЫҚ БАЗАНЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУ

ГАЗ ТАСЫМАЛДАУ

ГАЗДЫ САТУ

QazaqGaz дамуының басымдықтары газдың ресурстық базасын кеңейту, ұлғайту және газды қайта өңдеу жөніндегі қуаттарды ұлғайту, сондай-ақ газ құбырлары желісін жаңғырту есебінен Қазақстан экономикасының көмірден жылу мен энергияның неғұрлым таза және қолжетімді көзіне энергетикалық ауысуына жәрдемдесу болып табылады.

ҚҰНЫН ШЫҒАРУ

Қаржы капиталы

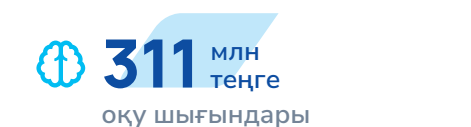
Табиғи капитал

Өндірістік капитал

Зияткерлік капитал

Адами капитал

Әлеуметтік капитал

КОМПАНИЯ АКТИВТЕРІНІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

GRI 102-5

Qazaqgaz акционері «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «Самұрық-Қазына» АҚ, Қор) (100%) болып табылады. «Самұрық-Қазына» АҚ – Қазақстан Республикасының Үкіметі жалғыз акционері болып табылатын тәуелсіз қор.

Есепті кезеңде QazaqGaz компаниялар тобына бес бизнес-бағытта жұмыс істейтін 12 еншілес және бірлескен бақыланатын компаниялар кірді.

АКТИВТЕРДІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ¹

ГАЗДЫ МАГИСТРАЛЬДЫҚ ТАСЫМАЛДАУ

«Интергаз Орталық Азия» АҚ

ГАЗ ТАРАТУ ЖӘНЕ АЙМАҚТАРДЫ ГАЗДАНДЫРУ

«ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ

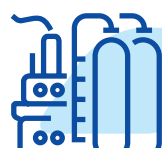

ГАЗ ӨТКІЗУ

«ҚазРосГаз» ЖШС

«Азиялық газ құбыры» ЖШС

РЕСУРСТЫҚ БАЗА

«Qazaqgaz барлау және өндіру» ЖШС

ГАЗ МОТОР ИНФРАҚҰРЫЛЫМЫ

«ҚазТрансГаз Өнімдері» ЖШС

НАРЫҚҚА ШОЛУ

GRI 102-4, GRI 102-6, GRI 403-2

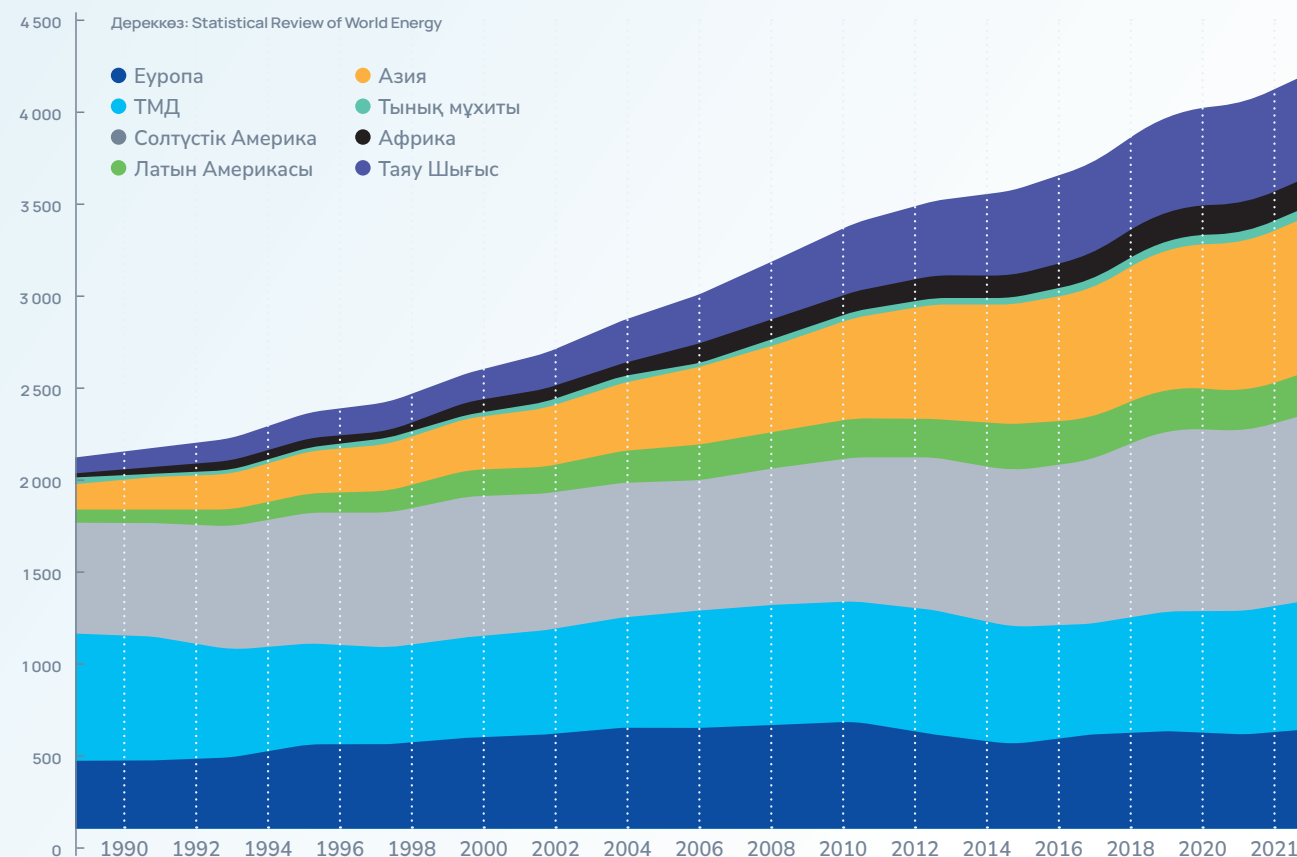
Газды тұтыну әлемдік «жасыл» энергия көздеріне көшу кезінде энергия ресурстарының кеңінен қолданылатын және іс жүзінде баламасыз транзиттік түріне айналууда.

Газ ресурстарына ағымдағы көшудің арқасында АҚШ-та отынның осы түрін тұтынудың жыл сайынғы өсімі 2010-2021 жылдар кезеңінде 2%-ды құрады. Сонымен қатар, әлемдік газ сауда балансының өзгеруіне Азиядағы сұраныстың күрт өсуі айтарлықтай үлес қосты. Мысалы, Қытайда газды тұтынудың артуы өнеркәсіптік және коммуналдық секторлардың газ ресурстарына қол жетімділігінің артуы арқылы байқалады. Шығыс Азия елдерінде газды

тұтыну өңірлерді газдандыру жобалары есебінен өсті. Тек кейбір елдер ғана ерекшелік болып табылады. Мысалы, Жапонияда газды тұтыну, керісінше, электр энергиясын тұтынуды азайту, атом энергетикасына көшу және жаңартылатын көздерден электр энергиясын өндіру арқылы 4%-ға төмендеді. ЕО елдерінде, оның ішінде Ресей, Египет және Бразилия сияқты өндіруші елдерде газды тұтыну өсті.

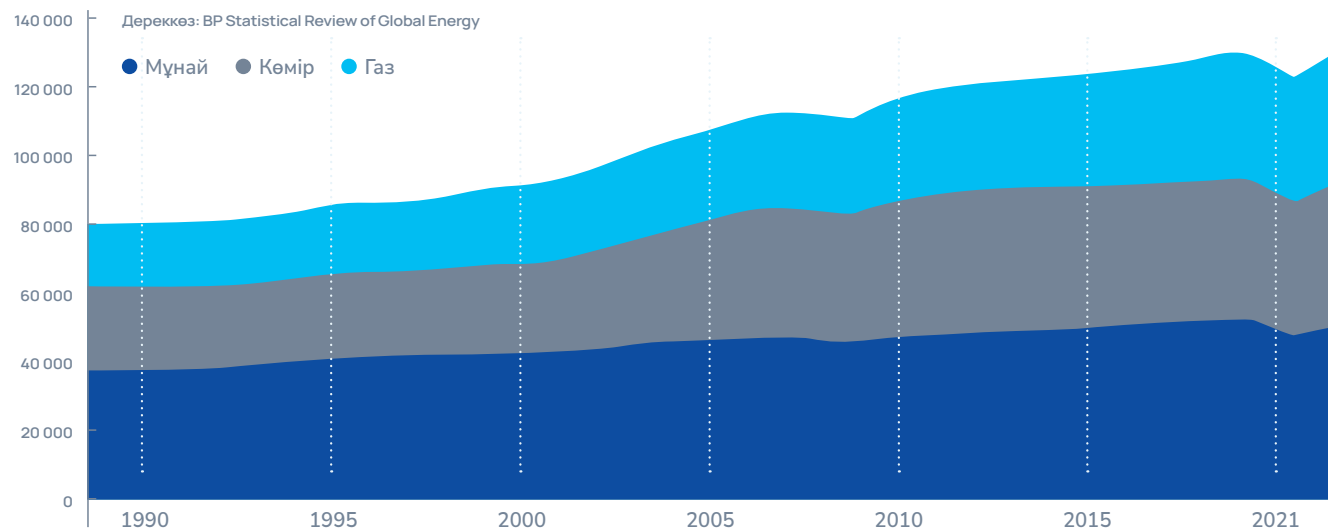
Жалпы алғанда, газ ресурстарына қолжетімділіктің өсу тенденциясы COVID-19 пандемиясына байланысты әлемдік энергетикалық нарықтардағы табиғи газға сұраныстың бұрын төмендеуіне қарамастан, 2021 жылы жаһандық газ тұтынудың 2020 жылғы деңгейімен салыстырғанда 5%-ға артуына әкелді.

1990-2021 ЖЫЛДАР КЕЗЕҢІНДЕ ТАБИҒИ ГАЗДЫ ІШКІ ТҰТЫНУ, млрд м³

20 ӘЛЕМДЕГІ ОТЫН ТҮРЛЕРІ БОЙЫНША БӨЛІНЕТІН ҚАЗБА ОТЫНДАРЫН ТҰТЫНУ, TBt*car

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ІШКІ ГАЗ НАРЫҒЫНА ШОЛУ

~3,9
ТРЛН М³

Қазақстанда бекітілген алынатын газ қорлары

~2,16 трлн м³
ілеспе газ

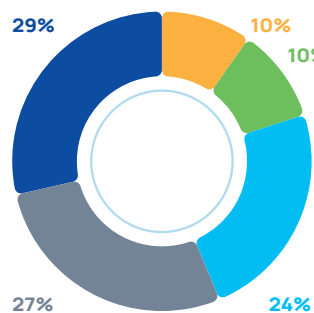
~1,75 трлн м³
еркін газ

13,5 (65%)
МЛН АДАМДЫ

2030 жылға газдандырумен қамту жоспарлануда

2021 ЖЫЛҒЫ ӘЛЕМДЕГІ ЭНЕРГИЯНЫҢ ЖИЙЫНТЫҚ ТҰТЫНУЫНДАҒЫ ҮЛЕСІ, %

Дереккөз: Statistical Review of World Energy

● Мұнай ● Газ
● Көмір ● Электр қуаты
● Биомасса

Қазақстан газ қорлары мен өндіру бойынша көшбасшы отыз елдің қатарына кіреді, бұл ретте өндірудегі өзінің әлеуетін ұдайы арттырып, әлемдегі газ саласындағы өзінің ықпал ету аясын кеңейтіп отырады. Табиғи газдың дәлелденген қоры бойынша Қазақстан әлемде 16-орында тұр. Бекітілген алынатын қорлар шамамен 3,9 трлн м³ құрайды, оның ішінде ілеспе газ — 2,16 трлн м³, еркін газ — 1,75 трлн м³.

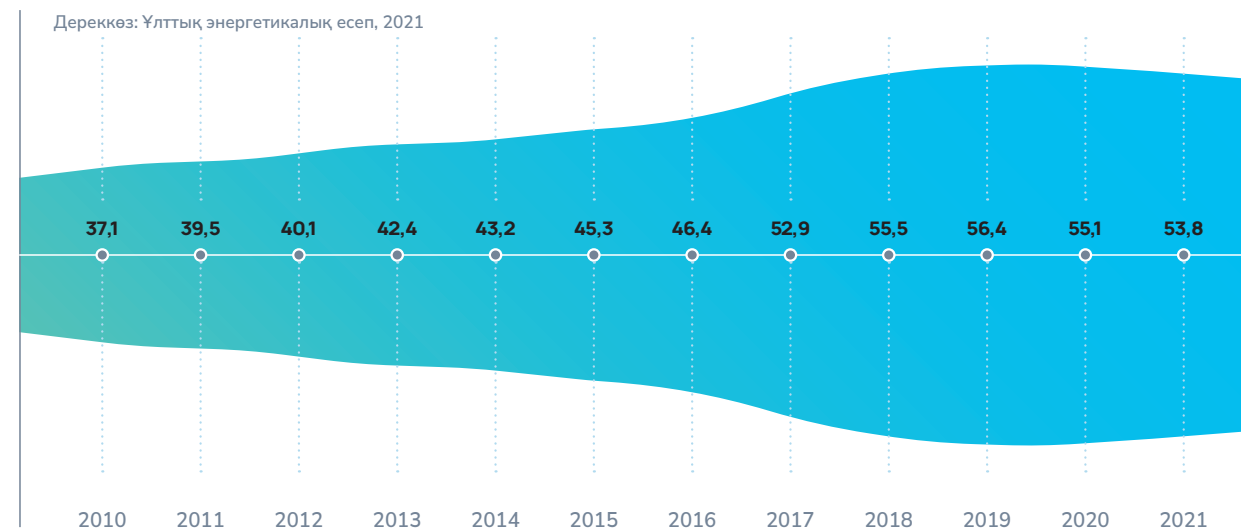
Қазақстанда да газды тұтыну өсуде. Елімізде өңірлерді газдандыру белсенді жүзеге асырылуда. 2030 жылға қарай қазақстандықтардың 65%-ы 13,5 млн адамды газдандырумен қамту жоспарлануда. Өнеркәсіптік нысандар да газға ауысады. Қазақстан Республикасы

Энергетика министрлігінің деректері бойынша соңғы 5 жыл ішінде елде газ тұтыну 35%-ға өсті. Жыл сайынғы өсім 7%-ды құрады және болашақта тек өседі. Бұған жаңа өнеркәсіптік объектілерді енгізу және ірі газ химиясы жобаларын іске асыру ықпал етеді.

Газды ішкі тұтынудың едәуір бөлігі халықтың қажеттіліктеріне бағытталады, бұл Үкіметтің басым энергетикалық саясаты болып табылады.

Қазақстан экспорттық пайда алу және ішкі сұранысты толық көлемде қамтамасыз ету мақсатында жүйелі шараларды, оның ішінде ресурстық базаны ұлғайту және газды қайта өңдеу жөніндегі шараларды жүзеге асыруға ұмтылады.

ҚАЗАҚСТАННЫҢ 2010-2021 ЖЖЫЛДАРЫ ТАБИҒИ ГАЗ ӨНДІРУ, жылына млрд м³

35%

Қазақстан Республикасында соңғы 5 жылда газ тұтынудың өсуі

7%

Қазақстанда газ тұтынудың жыл сайынғы өсуі

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ГАЗ 2020-2021 ЖЫЛДАРДАҒЫ ИМПОРТЫ МЕН ЭКСПОРТЫ, жылына млрд м³

Дереккөз: Ұлттық энергетикалық есеп, 2021

ҚАЗАҚСТАНДА 2020-2021 ЖЫЛДАРЫ ГАЗ БӨЛУ, жылына млрд м³

Дереккөз: Ұлттық энергетикалық есеп, 2021

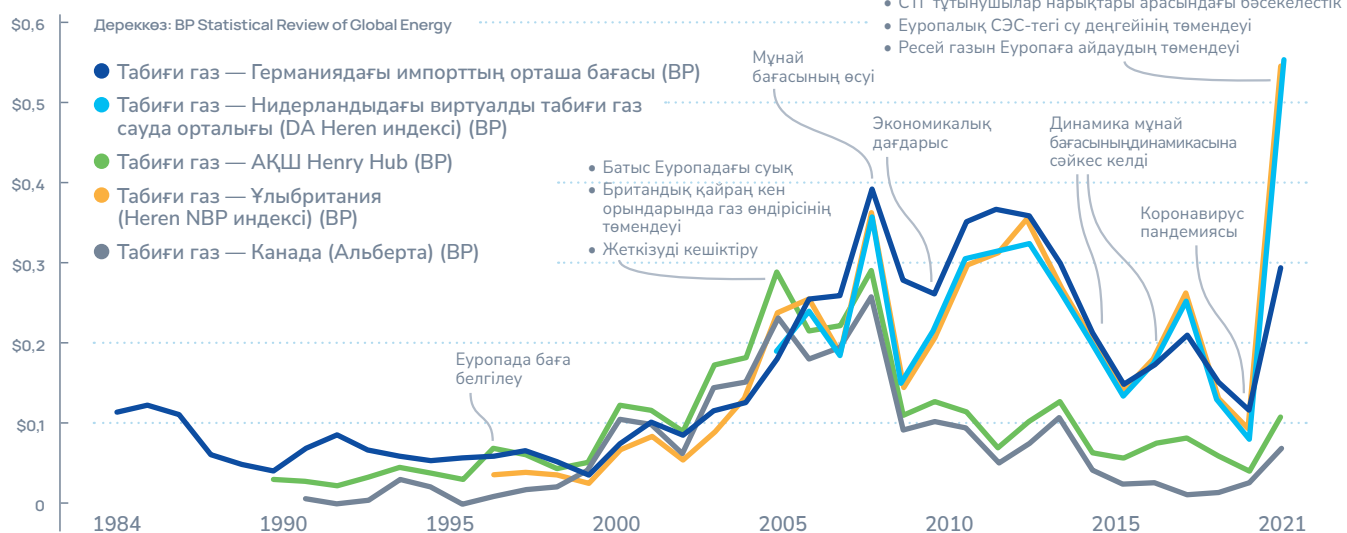

16

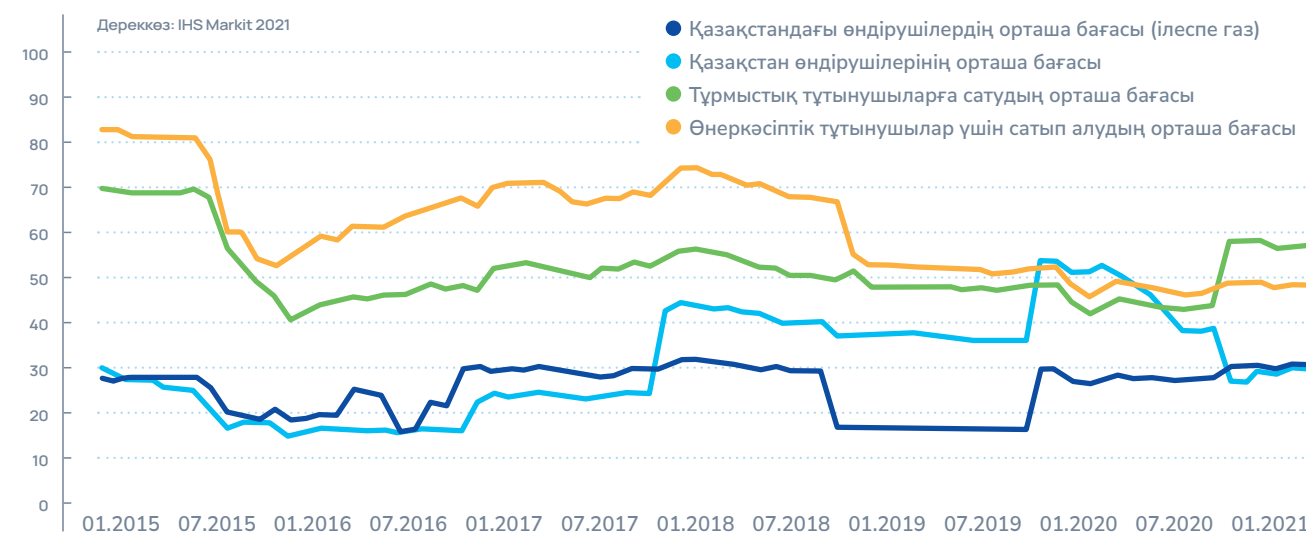
ТАБИҒИ ГАЗДЫҢ ДӘЛЕЛДЕНГЕН ҚОРЫ БОЙЫНША ӘЛЕМДЕГІ ОРНЫ

1984-2021 ЖЫЛДАРДАҒЫ ТАБИҒИ ГАЗ БАҒАСЫ, АҚШ долл./м³

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ГАЗДЫҢ ІШКІ БАҒАСЫНЫҢ АЙ САЙЫНҒЫ СЕРПІНІ, АҚШ долл./мың м³

Пандемия локдаундарының салдары және ОПЕК+ келісімдері қол жеткізген мұнай бағасының тұрақтануы салдарынан әлемдік экономика қалпына келген сайын, газ бағасы да 2021 жылдың қаңтарында көтеріле бастады.

Еуропалық қоймалардағы қорлардың аздығына, электр энергиясын тұтынудың өсуіне және еуропалық ГЭС су қоймаларындағы су деңгейінің төмендеуіне әкелген ыстық ауа-райына, сондай-ақ СТГ салдарынан Азиямен бәсекелестікке байланысты газ бағасы 2021 жыл бойы өсуін жалғастырды. 2021 жылдың қыркүйегінде нарықтық бағалар 1 мың м³ үшін 800\$ құрап, абсолютті рекорд орнатты.

Қазақстанда Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Табиғи монополияларды реттеу комитеті (ТМРК) өңірлерге және тұтынушылардың түрлеріне (тұрмыстық немесе өнеркәсіптік) байланысты түпкілікті тұтынушылар үшін газ бағасын реттейді. Бұл тәсіл энергетикалық саясатты емес, жалпы макроэкономикалық түсініктерді басшылыққа алады. «QazaqGaz» ҰК» АҚ Ұлттық экономика министрлігімен келісім бойынша Энергетика министрлігі жыл сайын бекітетін шекті көтерме бағамен тауарлық газды көтерме саудада өткізуді жүзеге асырады.

ЕЛ ЗАҢНАМАСЫНДА КӨТЕРМЕ БАҒАНЫ КӨТЕРУ ҮШІН ЖЫЛ САЙЫНҒЫ 15% ШЕКТЕУ ҚАРАСТЫРЫЛҒАН (ҚР ЭМ 15.12.2014 Ж. №209 БҰЙРЫҒЫ). ІС ЖҮЗІНДЕ СОҢҒЫ 9 ЖЫЛДА ТАУАРЛЫҚ ГАЗДЫҢ КӨТЕРМЕ БАҒАСЫ БАРЛЫҚ ӨҢІРЛЕР БОЙЫНША 15%-ҒА ӨСКЕН ЖОҚ.

Өндіруші компанияларға төлемдер жүзеге асырылатын бағалар, ең алдымен, QazaqGaz ұсынған сатып алушылар мен олардың арасындағы келіссөздер арқылы жеке белгіленеді. Соңғы тұтынушылардың төмен реттелетін бағалары ішкі нарықтағы құн тізбегінің барлық аспектілеріне әсер етеді. Бұл ретте өндіруші компаниялар үшін белгіленетін бағалар олардың шығындарын әрдайым толық көлемде жаба бермейді.

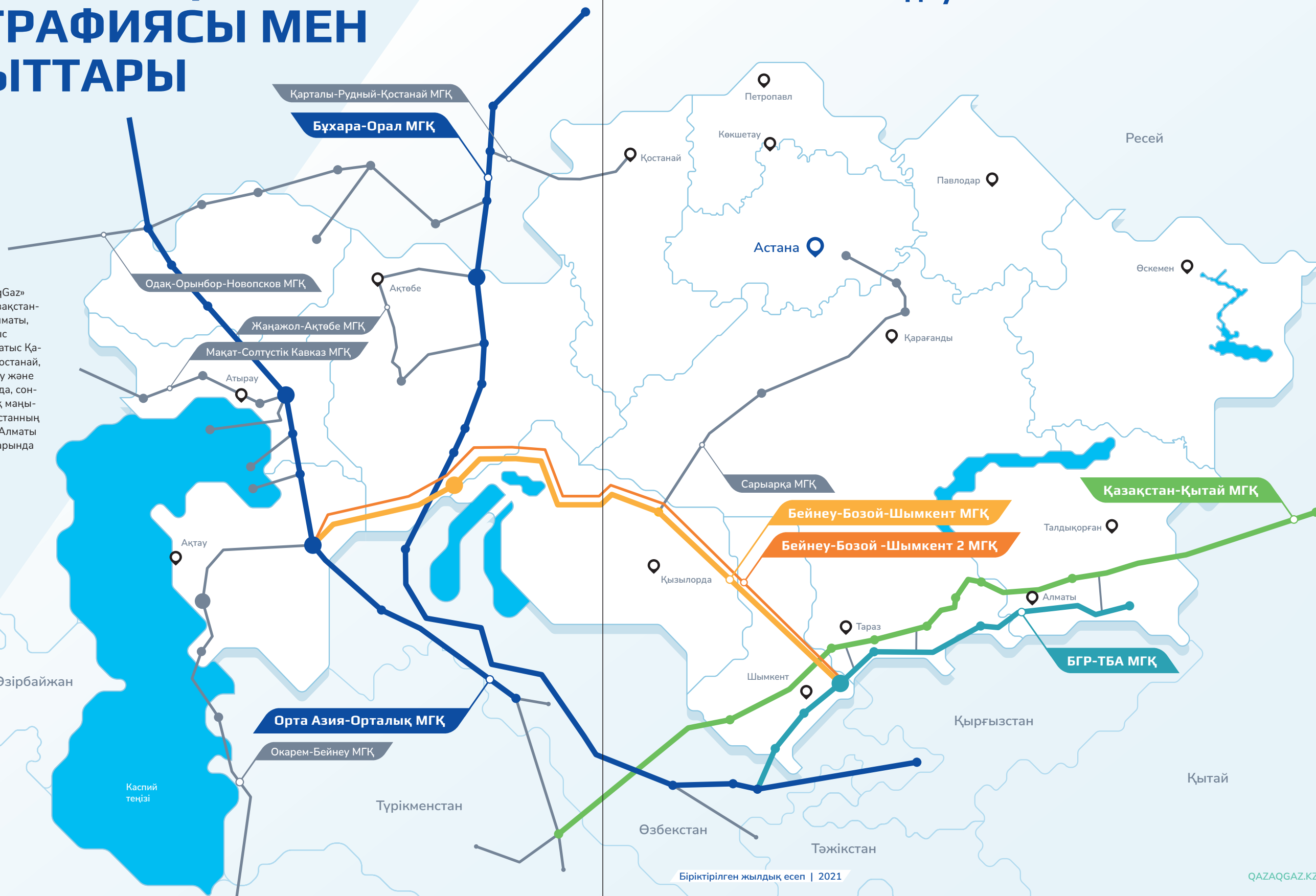
Өндірушілер үшін газ бағасы төмен болған кезде өндіруші компанияларда QazaqGaz тауарлық газын сатуды ұлғайтуға немесе жаңа газ кен орындарын одан әрі игеруге ұмтылуға жеткілікті ынталандырулар жоқ. Ішкі сұранысты жабу мақсатында Үкімет пен түрлі салалық топтар газ өндіру көлемін ұлғайту жөніндегі шараларды белсенді талқылауда.

КОМПАНИЯ ҚЫЗМЕТІНІҢ ГЕОГРАФИЯСЫ МЕН БАҒЫТТАРЫ

GRI 102-4, GRI 102-6

Қазіргі уақытта «QazaqGaz» компаниялар тобы Қазақстанның 11 облысында: Алматы, Ақтөбе, Атырау, Шығыс Қазақстан, Жамбыл, Батыс Қазақстан, Қарағанды, Қостанай, Қызылорда, Маңғыстау және Түркістан облыстарында, сондай-ақ республикалық маңызы бар қалалар Қазақстанның бас қаласы Астанада, Алматы және Шымкент қалаларында ұсынылған.

QazaqGaz қызметінің бағыттары:

1. Газды магистральдық тасымалдау

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

26

«АЗИЯЛЫҚ ГАЗ ҚҰБЫРЫ» ЖШС

Құрылған жылы

2008

Орналасқан жері (Орталық аппарат)

Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы

Меншік құрылымы

«Азия газ құбыры» ЖШС тең үлестік негізде құрылған бірлескен компания болып табылады. Серіктестіктің қатысушылары «QazaqGaz» ҰК АҚ (ҚР) және Trans-Asia Gas Pipeline Company Limited (ҚХР) болып табылады.

Бас директор

Сағынтаев Галымжан Таймасович

Қызметі

«Азия газ құбыры» ЖШС Қытай нарығына түрікмен және өзбек газын жеткізуді, сондай-ақ Қазақстан Республикасының ішкі нарығына (оңтүстік облыстарды тұтыну) және Қытай Халық Республикасына экспорттауды қамтамасыз ететін «Қазақстан-Қытай» МГҚ Құрылыс және пайдалану жобасының операторы болып табылады.

13 КС

компрессорлық станциялардың жұмысы

7 ГТС

газ тарату станцияларының жұмысы

184 торап

кран тораптарының жұмысы

2 торап

газ шығынын өлшеу тораптары

18 торап

тазарту құрылыстарының тораптары

42 ГАА

газ айдайтын агрегаттар

2 609,97 км

ұзындығы

1 067 мм

құбыр диаметрі

Жылына 55 млрд м³ өткізу қабілеті

9,81 МПа жұмыс қысымы

1 265 адам

қызметкерлердің жалпы саны

27

«БЕЙНЕУ-ШЫМКЕНТ ГАЗ ҚҰБЫРЫ» ЖШС

Құрылған жылы

2011

Орналасқан жері (Орталық аппарат)

Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы

Меншік құрылымы

БШГҚ тең үлестік негізде құрылған бірлескен компания болып табылады. Серіктестіктің қатысушылары «QazaqGaz» ҰК АҚ (ҚР) және Trans-Asia Gas Pipeline Company Limited (ҚХР) болып табылады.

Бас директор

Цзян Цзиньтянь

Қызметі

«Бейнеу-Бозой-Шымкент» газ құбыры тәуелсіз Қазақстан тарихындағы ірі құбыржол жобасы болып табылады. Газ құбыры Батыс Мұнай және табиғи газ кен орындарын елдің оңтүстік өңірлерімен, сондай-ақ «Бұхара газды өңірі – Ташкент – Бішкек — Алматы» және «Газли – Шымкент» магистральдық газ құбырларымен және «Орталық Азия-Қытай» газ құбырынан «С» желісімен байланыстырады. Негізгі мақсат Қазақстанның солтүстік және батыс бөлігіндегі кен орындарынан елдің оңтүстік және шығыс өңірлеріне табиғи газды тасымалдау болып табылады. БШГҚ республиканың оңтүстік өңірлерін табиғи газбен қамтамасыз етеді, қазақстандық газдың экспорттық жеткізілімдерін әртараптандыруға мүмкіндік беріп, елдің энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз етеді және бірыңғай газ тасымалдау жүйесін құрады.

Келешекте газ құбырының қуатын 15 млрд м³ дейін, оның ішінде табиғи газды Қытайға қазақстандық Өріктау және Жаңа-жол кен орындарынан экспорттау мақсатында кеңейту жоспарлануда.

6 КС

компрессорлық станциялардың жұмысы

3 ГТС

газ тарату станцияларының жұмысы

59 торап

кран тораптарының жұмысы

47 торап

желілік кран түйіндері

12 торап

кранды қорғау тораптары

20 ГАА

газ айдайтын агрегаттар

1 454 км

ұзындығы

Жылына 15 млрд м³ дейін өткізу қабілеті

1 067 мм құбыр диаметрі

7,5-9,81 МПа жұмыс қысымы

208 адам

қызметкерлердің жалпы саны

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

28

«ИНТЕРГАЗ ОРТАЛЫҚ АЗИЯ» АҚ

Құрылған жылы

1997

Орналасқан жері (Орталық аппарат)

Қазақстан Республикасы, Астана қаласы

Меншік құрылымы

«QazaqGaz» ҰК» АҚ 100% еншілес ұйымы

Бас директор

Тасыбаев Манас Мухитович

Қызметі

«Интергаз Орталық Азия» АҚ БАТЫС және Оңтүстік құбыр желілері арқылы Қазақстан аумағы бойынша табиғи газды ішкі тасымалдауды және транзитті жүзеге асырады:

- «Батыс құбыр желісі» – Орталық Азиядағы жұмыс істеп тұрған табиғи газ кен орындарына қызмет көрсететін Батыс Қазақстандағы газ құбырларының желілері (Орталық Азия жүйесін, Орал және Ақтөбе газ құбырлары жүйесін қамтиды);
- «Оңтүстік құбыр желісі» – Өзбекстан мен Қазақстанның шекарасынан елдің оңтүстік өңірлеріне қазақстандық және/немесе импортталатын газ жеткізетін Оңтүстік Қазақстандағы газ құбырларының желілері (оңтүстік және Қызылорда құбыр жүйесін қамтиды).

Табиғи газды халықаралық тасымалдау ISA бизнесінің негізгі кіріс құрамдас бөлігі болып табылады. Компания құрамына инженерлік-техникалық және ғылыми-техникалық орталықтар кіреді.

«QazaqGaz» ҰК» АҚ

27 КС

компрессорлық станциялардың жұмысы

238 ГТС

газ тарату станцияларын пайдалану

10 МГБ

магистральдық газ құбырлары басқармалары — өңірлердегі өндірістік филиалдар

302 ГАА

газ айдайтын агрегаттар

20 613 км

магистральдық газ құбырларының ұзындығы (оның ішінде 7 007 км — бөгде МГҚ)

65 686 км

талқыланатын тарату желілерінің ұзындығы 12 өңірде (ҚТГА, ЖАО)

203,5 млрд м³

өткізу қабілеті

57-1 420 мм

құбыр диаметрі

3-9,81 МПа

жұмыс қысымы

8 188 адам

қызметкерлердің жалпы саны

3 ПХГ

жерасты газ қоймалары

«Бозой» ЖГҚ

4 млрд м³

«Полторацкое» ЖГҚ

0,35 млрд м³

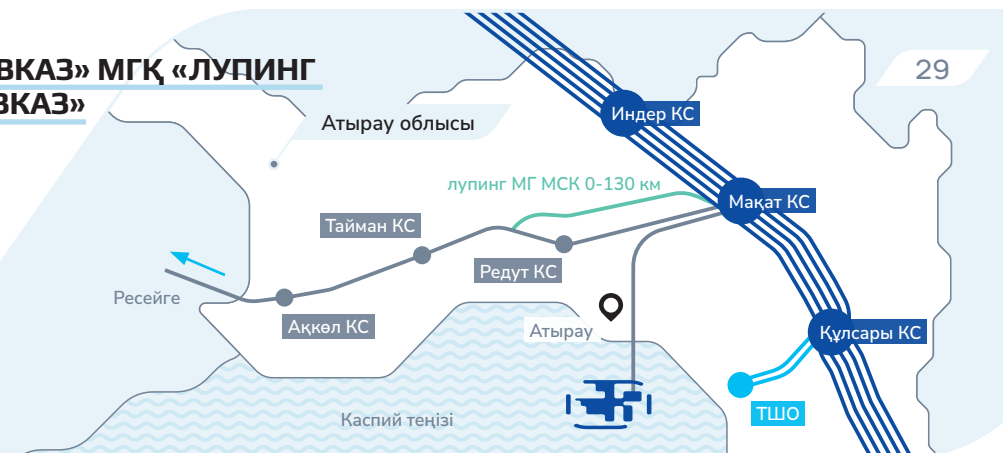
«Ақыртөбе» ЖГҚ

0,3 млрд м³

29

«МАҚАТ – СОЛТҮСТІК КАВКАЗ» МГҚ «ЛУПИНГ ҚҰРЫЛЫСЫ» ЖОБАСЫ

Жобаны іске асыру Атырау қаласы мен Атырау облысының халқын және ірі өнеркәсіп кәсіпорындарын газбен жабдықтаудың сенімділігін қамтамасыз ету үшін бір желілі газ құбырын тоқтатуға байланысты төтенше жағдайлардың алдын алу үшін жүргізілуде.

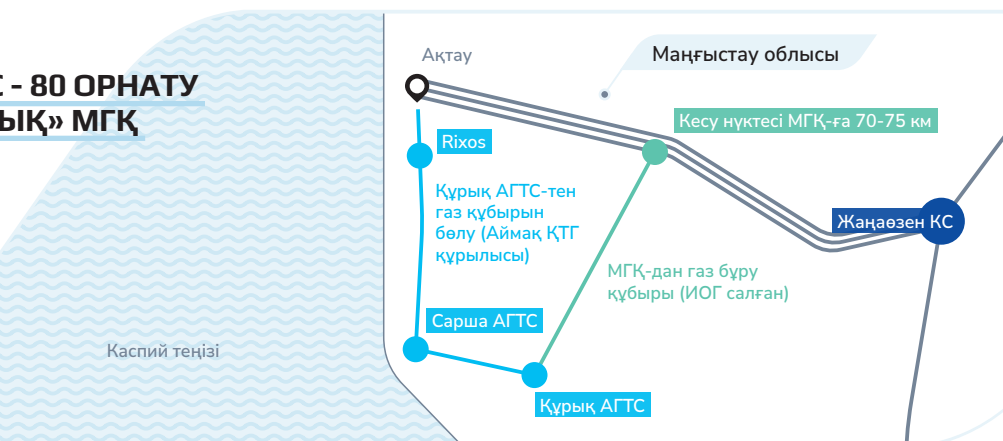
«БЕЙНЕУ – ЖАҢАӨЗЕН» МГҚ 2-ШІ ЖЕЛІСІН САЛУ» ЖОБАСЫ

Жобаны іске асыру Маңғыстау облысының елді мекендері мен ірі кәсіпорындарын, сондай - ақ «МАЭК-Қазатомөнеркәсіп» ЖШС-ні тұрақты газбен жабдықтауды қамтамасыз ету үшін жүргізілуде.

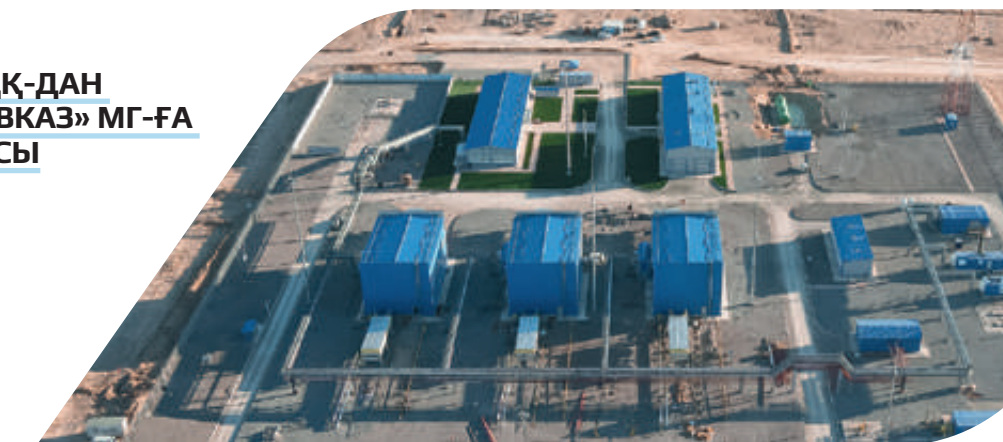
ҚҰРЫҚ АУЫЛЫНДА АГТС - 80 ОРНАТУ АРҚЫЛЫ «ЖЕТІБАЙ-ҚҰРЫҚ» МГҚ ҚҰРЫЛЫСЫ» ЖОБАСЫ

Жобаны іске асыру Маңғыстау облысындағы «Сарша» жергілікті жерінің және «Жылы жағажай» курорттық аймағының тұтынушыларын табиғи газбен қамтамасыз ету үшін жүргізілуде.

КС-МЕН «ҚАШАҒАН» ГКДҚ-ДАН «МАҚАТ – СОЛТҮСТІК КАВКАЗ» МГ-ҒА ДЕЙІН МГҚ САЛУ» ЖОБАСЫ

«Қашаған» газ өңдеу зауытының құрылысы» жобасын іске асыру шеңберінде қажетті инфрақұрылымды жүргізу үшін.

Біріктірілген жылдық есеп | 2021

QAZAQGAZ.KZ

2. Газ тарату және аймақтарды газдандыру

«КАЗТРАНСГАЗ АЙМАҚ» АҚ

Құрылған жылы: 2002 | Орналасқан жері (Орталық аппарат): Қазақстан Республикасы, Астана қаласы

2002

Меншік құрылымы

«QazaqGaz» ҰК» АҚ 100% еншілес ұйымы

Бас директор

Мақсұт Хакім Қайргелдіұлы

Қызметі

«ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ - барлық он төрт газдандырылған облыстарда және республикалық маңызы бар үш қалада газ тарату құбырларын пайдаланатын Қазақстан Республикасындағы ірі газбен жабдықтаушы компания.

Кәсіпорынның негізгі міндеттері - тауарлық газды жеткізуді ұйымдастыру, оны тарату желілері арқылы тасымалдау, өңірлерде газ тарату активтерін басқару. Қызметтің негізгі бағыты - халықты, коммуналдық-тұрмыстық және өнеркәсіптік кәсіпорындарды апатсыз және үздіксіз газбен жабдықтауды қамтамасыз ету.

14 өФ

өндірістік филиалдардың саны

59 181 км

газ құбырларының жалпы ұзындығы

13 884 км

ҮҚШ бойынша газ құбырлары

33 362 км

меншікті тарату желілері

9 787 км

өзге газ құбырлары

3,9 мың

өнеркәсіптік кәсіпорындар

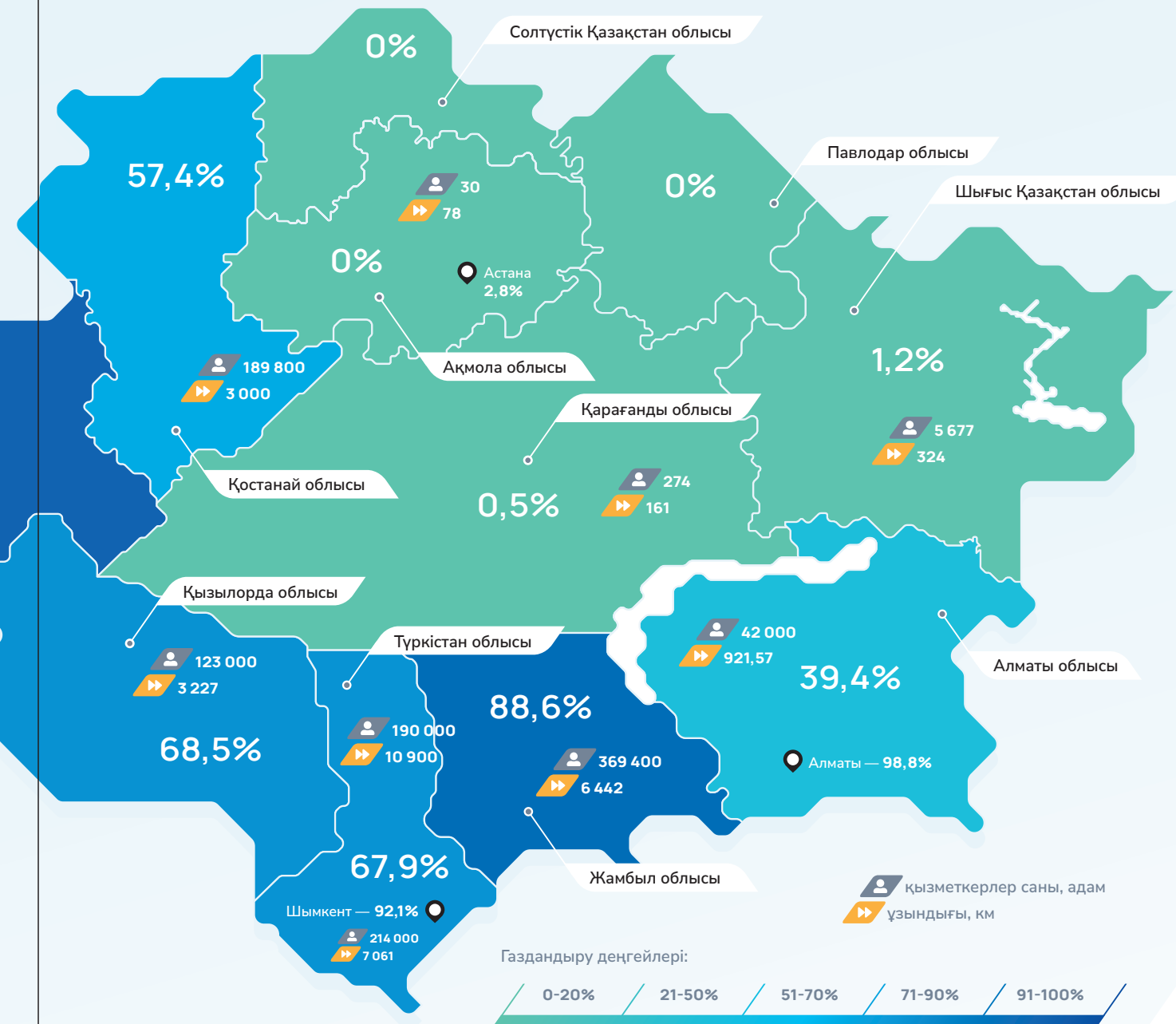
11 млн адам

газдандыру деңгейі

2,7 млн абонент

тұтынушылар саны

ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСТАРЫН ГАЗДАНДЫРУ ДЕҢГЕЙІ ЖӘНЕ «КАЗТРАНСГАЗ АЙМАҚ» АҚ ӨНДІРІСТІК ФИЛИАЛДАРЫ

Газдандыру деңгейлері:

«ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ жобалары:

- «Қостанай облысының 3 елді мекенін (Жітіқара қ., Тобыл к., Большая Чураковка к.) газдандыру» жобасы;
- «Алматы қ. АГТС-тен ЖЭО-2 және ЖЭО-3-ке дейін жоғары қысымды газ құбырларын салу» жобасы;
- «Тараз қаласының газ тарату желісін жаңғырту» жобасы;
- «Алматы облысы Еңбекшіқазақ ауданы, Қайнар, Саймасай кентінде жоғары қысымды газ құбыры мен газ тарату желілерін салу» жобасы (1 және 2 КҚ);
- «Құрық ауылы ауданындағы АГТС-тен» Сарша «жеріне және «Жылы жағажай» курорттық аймағында 2 БГҚРО орналастыру арқылы «Rixos Aktau» қонақ үйіне дейін жоғары қысымды газ құбырын салу» жобасы;
- «Маңғыстау облысы елді мекендерінің газ тарату желілерін жаңғырту, реконструкциялау және жаңасын салу» жобасы;
- «Алматы қаласын газдандыру, Алматы қаласының газ тарату желілерін қайта жаңарту» жобасы.

3. Газды сату

QazaqGaz газ және газбен жабдықтау саласындағы ұлттық оператор ретінде мемлекеттің жер қойнауын пайдаланушылардан/жеткізушілерден шикі және (немесе) тауарлық газ сатып алуға басым құқығын жүзеге асырады. Заңнамаға сәйкес жер қойнауын пайдаланушылар шикі және (немесе) тауарлық газдың көлемін, бағасын және жеткізу пунктін көрсете отырып, ұлттық операторға коммерциялық ұсыныс жібереді. Ұлттық оператор мемлекеттің басым құқығын іске асыру немесе одан бас тарту туралы шешім қабылдайды.

23 644 млн м³
тауарлық газды өткізу көлемі

17 600 млн м³
ішкі нарық

10,9%
ішкі нарықтағы тұтыну

6 044 млн м³
экспорттық көлемдер

«ҚАЗРОСГАЗ» ЖШС

Құрылған жылы

2001

Орналасқан жері (Орталық аппарат)

Қазақстан Республикасы,
Алматы қаласы

Бас директор

Абдрасулов Нурлан Кадырович

Меншік құрылымы

«ҚазРосГаз» ЖШС —»ҚазМұнайГаз «ҰК» АҚ және «Газпром» ААҚ ұлттық компаниясымен теңгерімді негізде құрылған. «ҚазРосГаз» ЖШС «QazaqGaz» ҰК» АҚ-ның сенімді басқаруында.

Қызметі

«ҚазРосГаз» ЖШС қазақстандық табиғи газды және оны қайта өңдеу өнімдерін ішкі және сыртқы нарықтарда маркетингпен, өңдеумен, тасымалдаумен және сатумен айналысады. «ҚазРосГаз» ЖШС қызметі Компания активтерінің экономикалық құнын арттыру мақсатында жаңа мүмкіндіктерді пайдалануға негізделген компанияның экономикалық құнын

барынша арттыруды қамтамасыз етуге бағытталған. 2002 жылдан бастап ҚазТрансГаз Қазақстан Республикасының ішкі нарығына газ жеткізеді және қалған газды экспортқа өткізеді. Қайта өңделген құрғақ Қарашығанақ газының негізгі көлемі Қазақстан тұтынушыларының қажеттіліктерін қамтамасыз ету үшін басым бөлігі ішкі нарыққа жеткізіледі.

«КҮКІРТТІ ТҮЙІРШІКТЕУ БОЙЫНША ӨНДІРІСТІК БАЗА ҚҰРУ» ЖОБАСЫ

«ҚазРосГаз» ЖШС-нің перспективалық жобаларының бірі Орынбор газ кешенінің жанында жылдық қуаты 500 000 тоннаға дейін күкіртті түйіршіктеу бойынша өндірістік базаны салу және пайдалануға беру болып табылады. Қазіргі уақытта Қарашығанақ газын қайта өңдеу кезінде өндірілетін тауарлық күкірт сұйық балқытылған күйде және оны өткізу жоғары шығындарға байланысты салыстырмалы түрде қысқа қашықтыққа тасымалдаумен шектеледі. Ең қолайлысы күкіртті түйіршік түрінде жеткізу, ол тасымалдау, сақтау кезінде шығынның төмен болуын және кез келген көлік түрімен, кез келген қашықтыққа тасымалдау мүмкіндігін қамтамасыз етеді. Бұл жобаны іске асыру күкіртті халықаралық талаптарға сәйкес сақтауды, буып-түюді және тасымалдауды қамтамасыз ете отырып, оны іске асырудың тиімділігін жақсартады.

«ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ инвестициялық комиссиясының 07.11.2014 ж. шешімімен «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз ету бойынша қабылданып жатқан шаралар шеңберінде күкіртті түйіршіктеу бойынша өндірістік база құру жөніндегі жобаны одан әрі іске асыру тоқтатылды.

Сондай-ақ, «ҚазРосГаз» ЖШС Бақылаушы кеңесінің 18.12.2015 ж. шешімімен «Күкіртті түйіршіктеу бойынша өндірістік база құру» инвестициялық жобасын іске асыру тоқтатылды.

«ИМАШЕВ КЕН ОРНЫ» ЖОБАСЫ

«ҚазРосГаз» компаниясы жұмысының перспективалық бағыттарының бірі Ресейдің Астрахан облысы мен Қазақстанның Атырау облысының аумағында орналасқан Имашев трансекаралық, сұйық газ кен орнын геологиялық зерттеу және барлау жөніндегі бірлескен жобаны іске асыру болып табылады. Алдын ала есептеулер бойынша кен орнының алынатын қорлары 128 млрд текше метрден астам газға және 20 млн тонна сұйық газға бағаланады.

Имашев кен орнында бірлескен жұмыс туралы келіссөздер 2007 жылдан бері жүргізіліп, 2010 жылдың қыркүйегінде Өскеменде Қазақстан Үкіметі мен Ресей Федерациясы Үкіметі арасындағы осы кен орнын геологиялық зерттеу және барлау жөніндегі бірлескен қызмет туралы келісімге қол қоюмен аяқталды. Имашев кен орнын геологиялық зерттеу және барлау бойынша жобаны іске асыру бойынша бірыңғай оператор болып «ҚазРосГаз» ЖШС анықталды.

Үкіметаралық Келісім Тараптардың уәкілетті ұйымдары «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ мен «Газпром» ААҚ арасындағы шығындарды тең қаржыландыру шарттарында көмірсутек шикізатының қорларын есептей отырып және кен орнын игеруді техникалық-экономикалық бағалай отырып, Имашев кен орнын геологиялық зерттеу мен барлауды жүргізуді көздейді. Қазіргі уақытта жер қойнауын пайдалану құқығын алуға және кен орнын геологиялық зерттеу мен барлау бағдарламасын дайындауға байланысты мәселелер пысықталуда.

Қазақстан мен Ресейдің осы трансекаралық кен орнын геологиялық зерттеу және барлау жөніндегі бірлескен қызмет туралы үкіметаралық келісімін іске асыру елдер арасындағы мұнай-газ саласындағы екіжақты ынтымақтастықты одан әрі дамытуға, экономикалық әлеуеттің өсуіне және екі мемлекет халықтарының әл-ауқатының артуына ықпал ететін болады.

2017 жылғы 28 ақпанда ҚазРосГаз Байқаушы кеңесі «Жаһандық шикізат нарықтарының тұрақсыздығына және ҚР мен РФ макроэкономикалық көрсеткіштерінің жалпы төмендеуіне» байланысты Имашев жобасын қаржыландыруды тоқтата тұру туралы шешім қабылдады.

4. Ресурстық база

«QAZAQGAZ БАРЛАУ ЖӘНЕ ӨНДІРУ» ЖШС

Құрылған жылы

2003

Орналасқан жері (Орталық аппарат)

Қазақстан Республикасы, Астана қаласы

Меншік құрылымы

«QazaqGaz» ҰК» АҚ 100% еншілес ұйымы

Қызметі

«QazaqGaz барлау және өндіру» ЖШС - негізгі қызмет түрлері газ және сұйық газды өндіру, геологиялық барлау және іздестіру, компанияның өндірістік объектілерінде барлама бұрғылау және табиғи газдың көтерме саудасы болып табылатын газ өндіруші компания.

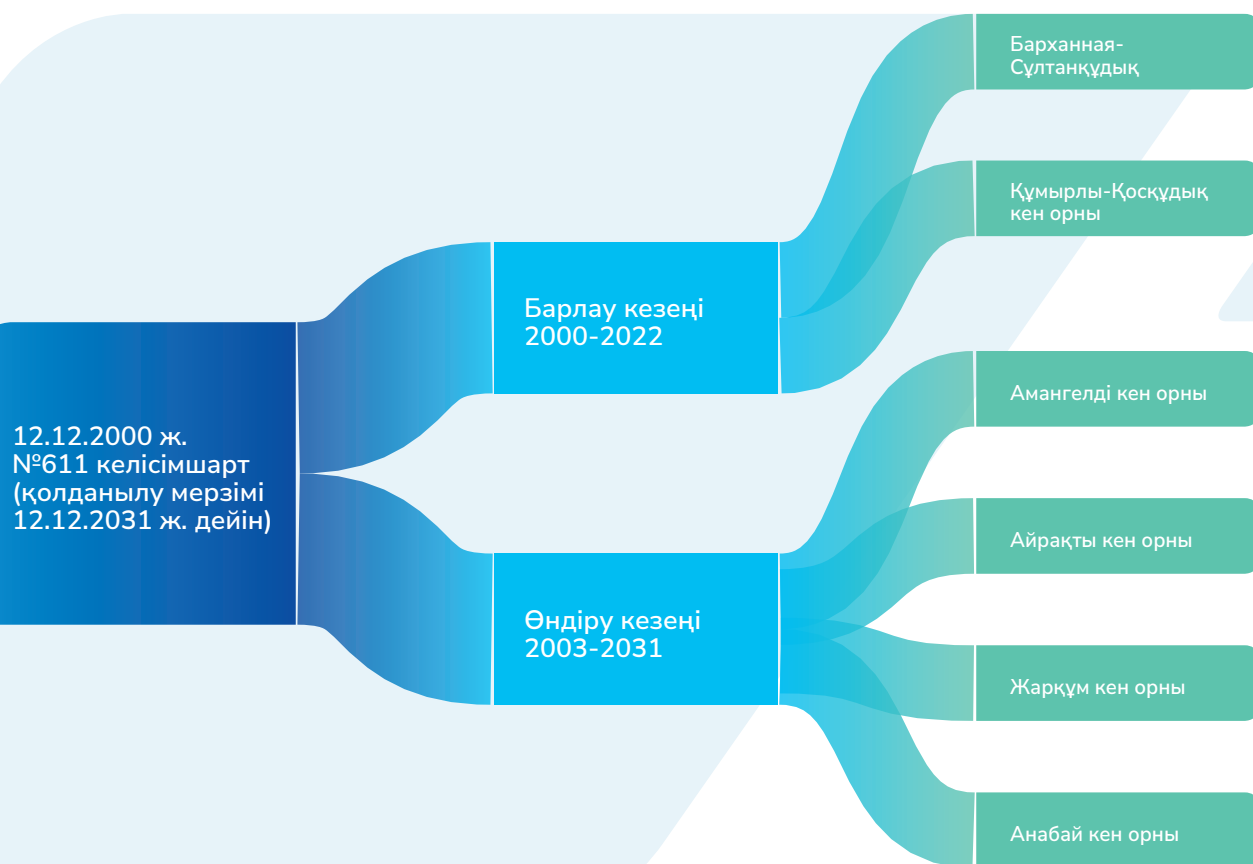
Бас директор

Қуандықов Алмас Балтабекович

51 ұңғымалар
(2 бақылау ұңғымасы)

15,5 млрд м³
өндіру тобы (құрғақ газдың қалдық алынатын қорлары)

32,6 млрд м³
барлау тобы (болжамды ресурстар)

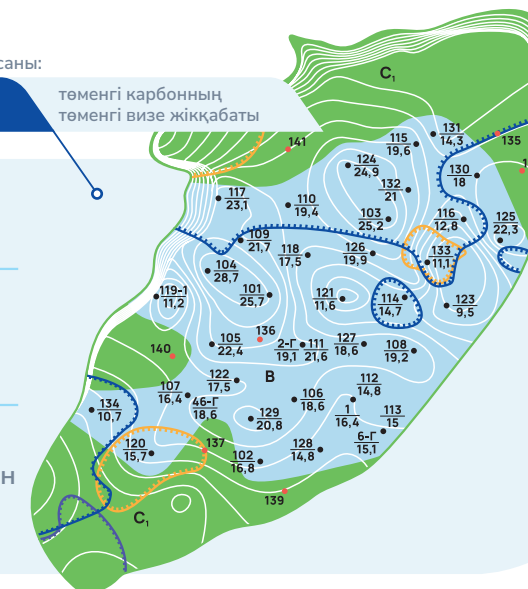
Амангелді кен орны

Амангелді сұйық газ кен орны Жамбыл облысы Мойынқұм және Талас аудандарының аумақтарында, Тараз қаласынан солтүстікке қарай 190 км жерде орналасқан.

Әзірлеу нысаны:

C_{1V1}

төменгі карбонның төменгі вие жікқабаты

Кезең: 2007 жылдан бастап өнеркәсіптік даму.

Әзірлеу режимі: қабаттық энергияның табиғи сарқылу режимі.

16,0 млрд м³
бастапқы алынатын қорлар

10,2 млрд м³
алынатын газдың қалдық қоры

38 бірлік пайдалану ұңғымаларының қоры (орташа тереңдігі — 2 280 м)

5,5 млрд м³
пайдалану басталғаннан бастап газ өндіру

Анабай кен орны

Анабай газ кен орны Амангелді кен орындары тобына кіреді.

Әзірлеу нысаны:

D_{3fm}

жоғарғы девонның фамен жікқабаты

C_{1V2}

төменгі карбонның орта вие жікқабаты

3,2/2,4 млрд м³
геологиялық қорлар/ алынатын қорлар (C₁)

1,42 млрд м³
жоғарғы девонның фамен жікқабаты (D_{3fm})

0,81 млрд м³
төменгі карбонның орта вие жікқабаты (C_{1V2})

11,12 ұңғыма бұрғыланған
4 ұңғыма қалпына келтірілді

8 жоспарланған ұңғымалар (орташа тереңдіктегі 4 ұңғыма — 3 500 м, орташа тереңдіктегі 4 ұңғыма — 2 700 м)

Жарқұм кен орны

Жарқұм сұйық газ кен орны Амангелді кен орындарының тобына кіреді.

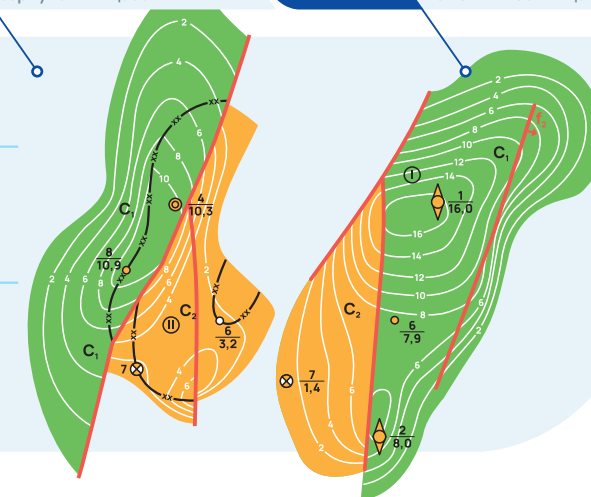
Әзірлеу нысандары:

C_{1sr}

төменгі карбонның төменгі серпухов жікқабаты

C_{1V1}

төменгі карбонның төменгі вие жікқабаты

Кезең: 2017 жылдан бастап өнеркәсіптік даму.

Әзірлеу режимі: қабаттық энергияның табиғи сарқылу режимі

0,43 млрд м³
бастапқы алынатын қорлар

0,34 млрд м³
алынатын қалдық қорлар

5 бірлік өндіруші ұңғымалар қоры (орташа тереңдігі — 2 100 м)

83,3 млн м³
басталғаннан бастап газ өндіру

Айрақты кен орны

Айрақты сұйық газ кен орны Амангелді кен орындарының тобына кіреді.

Стадия: 2017 жылдан бастап өнеркәсіптік даму.
Әзірлеу режимі: қойнауқат энергиясының табиғи сарқылу режимі.

2,63 млрд м³
бастапқы алынатын газ қорлары

2,49 млрд м³
алынатын газдың қалдық қорлары

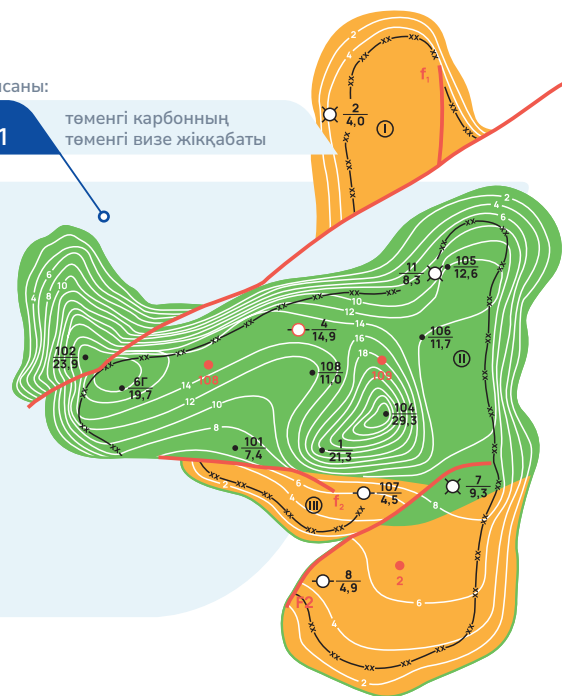
8 бірлік
өндіруші ұңғымалар қоры (орташа тереңдігі — 2 250 м)

141,5 млн м³
пайдалану басталғаннан бастап газ өндіру

Әзірлеу нысаны:

C1V1

төменгі карбонның төменгі висте жікқабаты

Барханная-Сұлтанқұдық учаскесі

«Барханная-Сұлтанқұдық» учаскесі Қазақстан Республикасы Жамбыл облысы Мойынқұм ауданының шегінде орналасқан.

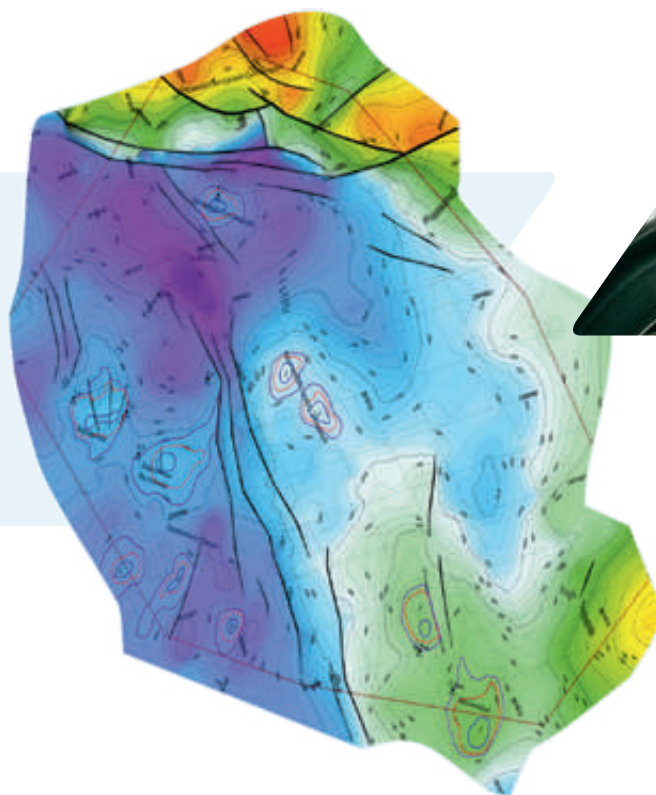
МОГТ-2Д (2008, 2010, 2011 жж.) және 690 км² (2020-2021 жж.) көлеміндегі МОГТ-3Д сейсмикалық барлау жұмыстарын қамтитын геологиялық барлау жұмыстары.

2016 жылы R-1 ұңғымасы бұрғыланды

2022 жылы В-5 ұңғымасы бұрғыланды

4 500 м

3 200 м

«Qazaqgaz барлау және өндіру» ЖШС-нің басқа жобалары:

- Қосқұдық құрылымы (Шығыс Құмырлы);
- Сұлтанқұдық құрылымы;
- Үшарал, Кемпіртөбе, Батыс және Северный кен орындары.

5. Газ мотор инфрақұрылымы

«КАЗТРАНСГАЗ ӨНІМДЕРІ» ЖШС

Құрылған жылы

2001

Орналасқан жері (Орталық аппарат)

Қазақстан Республикасы, Астана қаласы

Меншік құрылымы

«QazaqGaz» ҰК» АҚ 100% еншілес ұйымы

Бас директор

Кулкыбаев Ернар Габдуллович

Қызметі

«ҚазТрансГаз Өнімдері» ЖШС негізгі қызметі көлік қызметтерін көрсету, құрылыс-монтаждау жұмыстары, сығымдалған табиғи газды сату болып табылады.

Серіктестік газ моторлы метан отының нарығын дамытуға ықпал етеді.

CNG (сығылған табиғи газ) және LNG (сұйытылған табиғи газ) технологиясы мен артықшылықтары.

1 569 бірлік техника

1 765 адам қызметкерлердің жалпы саны

10 АГТКС автомобиль газын толтыратын компрессорлық станциялар

4 АГТКС салынып жатқан

11 АГТКС жоспарланған

2 СТГ зауыты жоспарланған

Автокөлік пен арнайы техниканы жалға алу

«QazaqGaz» Ұлттық компаниясы» АҚ компаниялар тобын трансформациялау жөніндегі іс-шаралар шеңберінде «ҚазТрансГаз Өнімдері» ЖШС базасында барлық автокөлік және арнайы техника паркі шоғырландырылды.

Жол-көлік жұмыстары

Қызмет түрлерін кеңейту шеңберінде Компания 2016 жылғы 29 шілдеде қызмет түрлерімен құрылыс-монтаждау жұмыстарын орындауға лицензия алды:

- объектілерді күрделі жөндеуді және реконструкциялауды, оның ішінде металл конструкцияларды монтаждауды қамтитын ғимараттар мен құрылыстардың көтеруші және (немесе) қоршау құрылмаларын тұрғызу;
- мұнай құбырларының, газ құбырларының өнеркәсіптік және магистральдық желілерін, сондай-ақ мұнай өнімдері құбырларының магистральдық желілерін қамтитын желілік құрылыстарды төсеу жөніндегі арнайы құрылыс-монтаждау жұмыстары;

→ күрделі жөндеу мен реконструкциялауды, оның ішінде негіздер мен жабындарды, III, IV және V техникалық санаттағы автомобиль жолдарын, сондай-ақ магистральдық болып табылмайтын елді мекендердің жүргін бөлігін қорғау құрылыстарын және жайластыруды қамтитын автомобиль және темір жолдарын салу.

«ҚазТрансГаз Өнімдері» ЖШС мұнай-газ кен орындарының ішкі өнеркәсіп жолдарын, магистральдық газ құбырларының трасса бойындағы жолдарын салуға, QazaqGaz компаниялар тобының және басқа компаниялардың бұрғылау ұңғымаларына арналған алаңдарды жайластыруға белсенді қатысады.

Жоғарыда аталған жұмыстарды орындау үшін білікті қызметкерлермен, арнайы және жол техникасымен жасақталған жол қызметі ұйымдастырылған.

Лицензия алған сәттен бастап 1,5 млрд теңгеден астам сомаға магистральдық газ құбырларының, кәсіпшілік ішіндегі жолдардың трасса бойындағы жолдарын салу, бұрғылау жабдықтары үшін алаңдарды жайластыру бойынша жұмыстар орындалды.

Бұдан басқа, Серіктестік мамандары Қазақстан Республикасы бойынша АГТКС жобалау мен құрылыста техникалық көмек көрсетеді.

1,5

МЛРД ТЕҢГЕ

лицензия алған сәттен бастап сомаға магистральдық газ құбырларының, кәсіпшілік ішіндегі жолдардың трасса бойындағы жолдарын салу, бұрғылау жабдықтары үшін алаңдарды жайластыру бойынша жұмыстар орындалды

Сығылған табиғи газ

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 29 қарашадағы № 797 Қаулысымен бекітілген «Табиғи газды мотор отыны ретінде пайдалануды кеңейтудің 2019 – 2022 жылдарға арналған іс-шаралар жоспарын» іске асыру жалғасуда, ол ҚР экономикасы мен халқы үшін елеулі экономикалық және әлеуметтік-экологиялық нәтижелерді көздейді.

2. СТРАТЕГИЯ ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

1 Түркістан облысында Бағыс елді мекені газдандырылды. Өзбекстанмен шекарадағы Бағыс ауылы мен жақын маңдағы елді мекендерді газдандыру бойынша жұмыстар үш ай ішінде орындалды.

2 ҚазТрансГаз Түркістан облысында «Жетісай» және «Шардара» жаңа газ өлшеу станцияларының (ГӨС) құрылысын аяқтады. Жаңа ГӨС-ті пайдалануға беру Өзбекстаннан Қазақстанға келетін газды есепке алуды өлшеу дәлдігін арттыруға мүмкіндік берді.

3 Төлеби ауданының Ханарық ауылында табиғи газбен

8 елді мекен қамтамасыз етілді

18 газ тарату желілері салынды

188 газ тарату шкафтық пункттері орнатылды

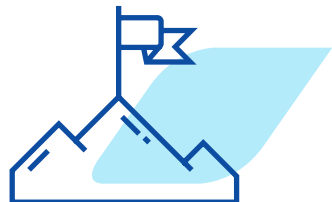
Осының арқасында

2 000 адам

көк отынмен қамтамасыз етілген.

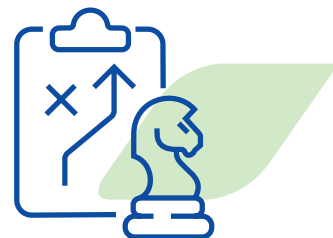
СЫН-ҚАТЕРЛЕР

ҒАЛАМДЫҚ ТРЕНДТЕР

КОМПАНИЯ СТРАТЕГИЯСЫНА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

- Газды қайта өңдеуге арналған қуаттың жетіспеушілігі
- Тұтынудың жылдам өсуі
- Ішкі нарықта тауарлық газды шығынды сату
- Газ тапшылығы

Әлемдік энергетикалық дағдарыс

- ҚР Газ ресурстық базасын кеңейту
- Жаңа газ өңдеу қуаттарын дамыту
- Әділ баға белгілеу реформасы
- Газ транзиті мен экспортын дамыту

- Газ тасымалдау инфрақұрылымының күрделі тозуы
- ГТҚ бойынша жобалық шешімдерді ұтымсыз қабылдау
- Мұнай-газ саласындағы инвестициялар мен жұмыспен қамтуды қысқарту

ESG күн тәртібін орындау

- Инвестициялық және операциялық тиімділік
- Газдандыруды қамтуды ұлғайту
- Энергетикалық қауіпсіздікті нығайту

- Газ-химия саласындағы көміртегі бейтараптығы
- Жасыл энергия көздеріне көшу

Энергетикалық жүйелерді көміртексіздендіру

- Ұтымды тұтынуға көшу
- ПГ шығарылуын азайту

- ГТЖ объектілерін цифрландыру
- Цифрлық технологиялардың жедел дамуы

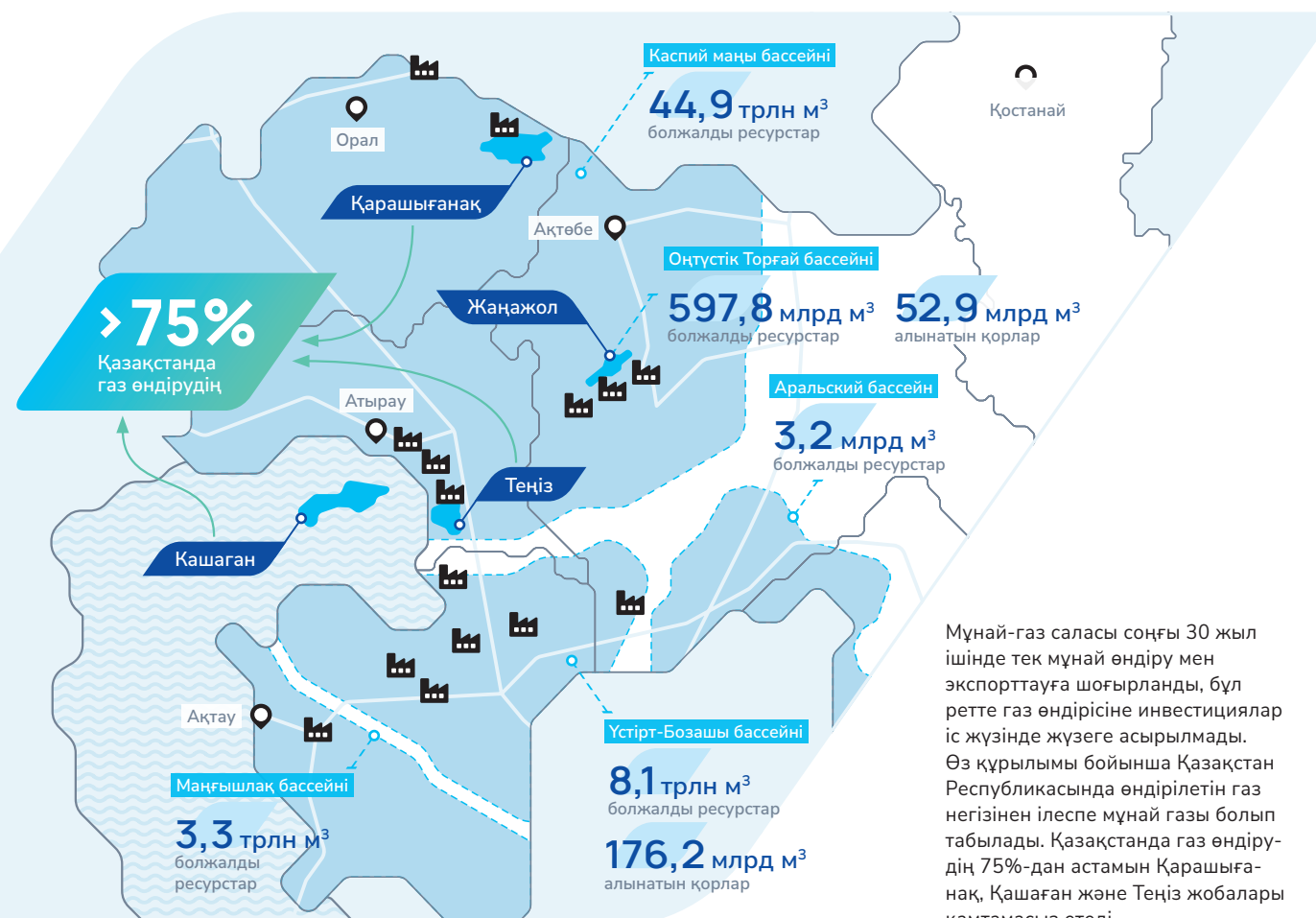
Цифрландыру

- Бизнес-процестерді автоматтандыру
- КС және ГТЖ қашықтан мониторингілеу
- Картаға түсіру

ГАЗ САЛАСЫН ДАМУҒА КЕДЕРГІ КЕЛТІРЕТІН ФАКТОРЛАР

Газ саласы Қазақстан Республикасының экономикалық және әлеуметтік әл-ауқатында шешуші рөл атқарады. Qazaqgaz энергетикалық және экономикалық қауіпсіздігін арттыру мақсатында Компанияның стратегиясын әзірлеуге назар аудару қажет, оны іске асыру орта және ұзақ мерзімді перспективада елдің газ саласын кезең-кезеңімен дамытуға мүмкіндік береді.

1. Тауарлық газ ресурстарының тапшылығы

Мұнай-газ саласы соңғы 30 жыл ішінде тек мұнай өндіру мен экспорттауға шоғырланды, бұл ретте газ өндірісіне инвестициялар іс жүзінде жүзеге асырылмады. Өз құрылымы бойынша Қазақстан Республикасында өндірілетін газ негізінен ілеспе мұнай газы болып табылады. Қазақстанда газ өндірудің 75%-дан астамын Қарашығанақ, Қашаған және Теңіз жобалары қамтамасыз етеді.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

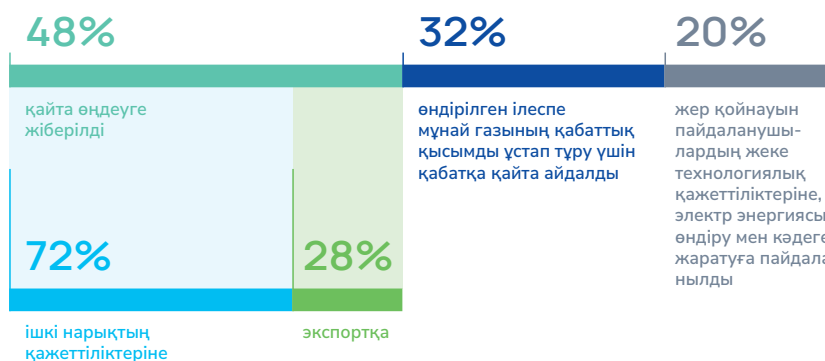
3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

3,9

ТРЛН М³

Қазақстан Республикасының алынатын газ қорлары

ҚР ГАЗ ӨНДЕУ ҚУАТЫ, жылына млрд м³

№	Атауы	Қуаты жылына млрд м ³	Жүктеу, %
1	Теңіз ГҚДҚ	13,00	100%
2	Жаңажол ГӨЗ	8,40	62%
3	Болашақ МжГҚДҚ	6,30	84%
4	Чинаревский ГӨЗ	4,20	16%
5	ҚазГӨЗ	1,50	60%
6	Шағырлы ГӨЗ	1,30	73%
7	Амангелді ГҚДҚ	0,70	49%
8	Ақшабұлақ ГДҚ	0,55	67%
9	Тарбағатай ГДҚ	0,55	52%
10	Қожасай (GPC) ГҚДҚ	0,43	100%
11	Әлібекмола ГӨЗ	0,43	100%
12	Боранкөл ГПЗ	0,36	10%
13	Сағидолла Нұржанов ГҚДҚ	0,15	100%
14	Қараудық ГҚДҚ	0,13	26%
15	Арыстановское ГДҚ	0,12	44%
16	Шығыс Мақат ГҚДҚ	0,04	100%
17	ЭмирОйл ТГДҚ	0,04	87%
18	Балгинбаев С. ГҚДҚ	0,02	100%
19	Кульжан ГДҚ	0,01	26%
Жалпы қуаты		38,2	74%

3,9 трлн м³ құрайтын елдің алынатын қорлары ондаған жылдарға жеткілікті. Дегенмен, ілеспе газды қайта өңдеу үшін қуат жетіспейтіндіктен, мұнай компаниялары оны қайтадан жер қойнауына айдауға мәжбүр.

2010-2021 жылдары ішкі нарықта газ тұтыну көлемі 106%-ға 9 млрд м³-тен 18,6 млрд м³-ке дейін өсті. Қазақстанда 2024 жылдан бастап газ тапшылығы болжануда. Саладағы ағымдағы ахуал сақталған жағдайда, егер шұғыл шаралар қабылданбаса, Қазақстанның мұнай-газ саласындағы инвестициялар мен жұмыспен қамту 2023 жылдан кейін айтарлықтай қысқарады. Бұл ұлттық оператордың экспорттық кірістері есебінен ішкі нарықты субсидиялау мүмкіндігін болдырмайды және тауарлық газ өндіру көлемін ұлғайту жөнінде шаралар кешенін қабылдауды талап етеді.

QazaqGaz жауапты шаралары

қуаттылығы 1 млрд м³ Қашаған қаласында ГӨЗ құрылысы басталды; ²

Қашаған қаласында 2А кезеңі бойынша ГӨЗ салу жоспарлануда, техникалық көрсеткіштер кен орнының операторымен келісіледі (Норт Каспиан Оперейтинг Компани, НКОК);

НКОК-пен ішкі нарықтың өсіп келе жатқан қажеттілігін жабу үшін СКГ-ның барлық көлемін алу туралы келісім жасасу жоспарлануда. Имашевское трансшекаралық сұйық газ кен орнын геологиялық зерттеу және барлау жөніндегі жобаны іске асыру жүзеге асырылуда;

қолданыстағы газ өңдеу қуаттарын тиеу және жаңғырту бойынша жұмыс жалғасуда (оның ішінде: Чинаревский ГӨЗ, Қожасай ГҚДҚ — 40);

17.06.2022 жылы Санкт-Петербургте жасалған Орынбор ГӨЗ-де Қарашығанақ МГКМ газ өңдеу көлемін ұлғайту бойынша ынтымақтастық туралы Меморандумға жол картасы пысықталуда (ОГӨЗ жүктемесін жылына 9 млрд м³-тен 11 млрд м³-ке дейін ұлғайту);

Қарашығанақ кен орнының шикізат базасында газ өңдеу қуатын дамыту жөніндегі бағдарламаларды іске асыру үшін шикі газдың бос көлемін алу туралы КПО-мен келісім жасасу жоспарлануда.

² «GPC Investment» ЖШС «Самұрық-Қазына» АҚ-нан «QazaqGaz» ҰК» АҚ-ға 2021 жылғы тамызда 100% ҰҚШ-ға берілді.

18,6 ▲ 106%

МЛРД М³

2021 жылғы ішкі нарықтағы газ тұтыну көлемі

Ішкі нарықта тауарлық газды көтерме сату «QazaqGaz» ҰК АҚ үшін тиімсіз. Бұл шығындар жыл сайын азаятын газ экспортынан түскен табыстармен өтеледі.

Алдағы жылдары ішкі нарықты газбен жабдықтаудың басымдылығын ескере отырып, саланың әлеуметтік жауапкершілігі мен әртарапандырылған дамуын ескеретін әділ баға белгілеу қажет.

Ағымдағы баға белгілеуді реформаламай және мемлекеттік субсидиялау, саланы жеңілдікпен кредиттеу тетіктерін пайдаланбай, тауарлық газ тапшылығы күрт өсетін болады. Ішкі нарықта тауарлық газдың жетіспеу қаупі елді одан әрі газдандыру жоспарларына кері әсерін тигізеді. Газға баға белгілеуді жетілдіру 2025 жылы ЕАЭО-ның жалпы нарығына қосылуды ескере отырып қажет болады, оған сәйкес бағаның көтерілу тәуекелдері бар.

QazaqGaz жауап шаралары

Елдің ішкі нарығында газдың шығынсыз бағасын қамтамасыз ету мақсатында ұлттық оператордың газдың көтерме бағасына рентабельділік нормасының 10%-ға көздеуге мүмкіндік беретін баға белгілеудің әлеуметтік-әділ реформасы қажет. QazaqGaz ішкі нарыққа газ жеткізу тізбегінде шығынсыз баға белгілеуді қалыптастыру мақсатында мынадай шараларды қабылдады:

халықтың әлеуметтік осал топтары үшін жаңа санат енгізілді, олар үшін газға жеңілдікті бағалар белгіленді;

газ нарықтық бағамен жеткізілетін ірі өнеркәсіптік тұтынушылар мен кеншілердің жаңа санаттарын енгізу бойынша жұмыстар жүргізілуде;

тәуелсіз жер қойнауын пайдаланушыларға тауарлық газға тартымды сатып алу бағасын беру бойынша қадамдар жасалуда.

2. Газ тасымалдау инфрақұрылымының күрделі тозуы

Газды ел ішінде де, шетелде де тасымалдауды дамытуды тежейтін факторлардың бірі инфрақұрылымның қатты тозуы және оның өткізу қабілетінің жеткіліксіздігі болып табылады. Көптеген газ құбырларының мерзімі 50 жылдан асады, ал орташа тозу деңгейі 70%-дан асады. Газ тасымалдау жүйесінің апаттылығының неғұрлым жоғары көрсеткіштері Атырау (84%), Маңғыстау облыстарында (86%) байқалады, мұнда «Бейнеу — Жаңаөзен», «Жаңаөзен — Ақтау» сияқты газ құбырларының сыни жай-күйі кез келген сәтте елді мекендер мен өндірістік объектілерді газ, су және электрмен жабдықтаудың бұзылуына әкелуі мүмкін.

Сонымен қатар, ішкі нарықта газға сұраныс артып келеді. Өңірлерді газдандыруды жалғастыру және мұнай-газ химиясының перспективалы жобаларын газбен қамтамасыз ету үшін газ тасымалдау инфрақұрылымының қолданыстағы өткізу қабілеті жеткіліксіз. Мәселені шешу үшін газ тасымалдау жүйесін кешенді жаңғыртудың бірқатар шараларын қарастыру қажет.

Жоғарыда айтылғандардан басқа, бүгінгі таңда QazaqGaz газ құбырларын жобалау және салу сияқты маңызды процестерге қатыспайтындығына байланысты QazaqGaz әртүрлі деңгейлерде бірнеше рет хабарлаған құрылыс-монтаж жұмыстарын сапасыз

жобалаумен және орындаумен байланысты бірқатар қиындықтар бар. Кейбір жағдайларда бұл жобалық шешімдерді ұтымсыз қабылдау (жоғары/төмен қуат, технологияны, жабдықты дұрыс таңдамау және т. б.), сондай-ақ объектінің әрі қарайғы өмірлік циклі тәуелді болатын атқарушылық-техникалық құжаттаманы тиісінше жасамау. Мұның бәрі болашақта QazaqGaz балансына газ құбырларын қабылдау бойынша проблемалар туғызады және соның салдарынан оларға қызмет көрсету бойынша шығындарды тарифке қосу мүмкінсіздігін туғызады. Қазіргі уақытта ЖАО-ға берілетін объектілердің 736 объектісі (шамамен 60%) ескертулерді жоюды талап етеді.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

QazaqGaz жауап шаралары

Қазақстанның газ тасымалдау жүйесін Орталық Азия газ хабы ретінде дамыту мақсатында қолданыстағы ГТЖ сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету, сондай-ақ оның өткізу қабілетін арттыру бойынша жұмыстар жүргізілуде:

ГТЖ жаңғырту шеңберінде ішкі нарықта халықты табиғи газбен қамтуды ұлғайту, сондай-ақ салынған техникалық және экономикалық параметрлерді жаңарту жөніндегі жаңа жобаларды әзірлеуді ескере отырып, газдандырудың бас схемасын өзектендіру бойынша жұмыстар жүргізілуде;

инвестициялар көлемін алдын ала бағалау мақсатында техникалық аудит жүргізіледі. Сонымен қатар, автоматтандыру және цифрландыру процестерін міндетті пайдалану ГТЖ кешенді жаңғырту бөліктері болып табылады, осыған байланысты КС және газ көлігі инфрақұрылымының басқа да объектілеріне қашықтан мониторингтелеу жүргізілуі, ГТЖ объектілерін картаға түсіру және цифрландыру жұмыстары жүргізілуде;

қолданыстағы газ тасымалдау жүйесін жаңғырту және жаңа газ құбыры желілерін салу, оның ішінде «Мақат-Солтүстік Кавказ» МГҚ лупингінің құрылысы және «Бейнеу-Жаңаөзен» МГҚ 2-ші желісінің құрылысы бойынша жұмыстар жүргізілуде;

әр түрлі кезеңдерде диагностика нәтижелері бойынша қолданыстағы МГҚ-ны қайта құру және жөндеу жұмыстары жалғасуда;

азаматтардың қауіпсіздігін, үздіксіз және апатсыз газбен жабдықтауды, сондай-ақ газ құбыры инфрақұрылымының сапасын қамтамасыз ету мақсатында газбен жабдықтау жүйелерін салу жөніндегі ЖАО функцияларын QazaqGaz бейінді компаниясына беру мәселесі қаралуда. Бұл ұлттық операторға ресурстармен қамтамасыз етуді, инфрақұрылымның дайындығын және тұтынушылардың дайындығын үндестіру арқылы жобалау және құрылыс кезеңінде де, пайдалану кезеңінде де жобаларды тиімді іске асыруға мүмкіндік береді;

экспорттық-транзиттік әлеуетті кеңейту және жылу-электр генерациялау кәсіпорындағы газға ауыстыру үшін қуаттылығы жылына 10 млрд м³ және одан да көп «Бейнеу-Бозой-Шымкент» МГҚ 2-ші желісін салу қажет.

3. Газ саласының ұзақ мерзімді стратегиясының және энергияның ауысуы мен ESG пайымының болмауы

ҚАЗАҚСТАН ӨЗ АЛДЫНА ЭКОНОМИКАНЫ КӨМІРТЕКСІЗДЕНДІРУ, АТАП АЙТҚАНДА, 2060 ЖЫЛҒА ҚАРАЙ КӨМІРТЕГІ БЕЙТАРАПТЫҒЫНА ҚОЛ ЖЕТКІЗУ, ЕЛДІҢ ЭНЕРГИЯ ТЕҢГЕРІМІ ҚҰРЫЛЫМЫНДАҒЫ ГАЗ КӨЛЕМІН 2030 ЖЫЛҒА ҚАРАЙ 25% — ҒА ДЕЙІН ЖЕТКІЗУ БОЙЫНША МАҚСАТТАР ҚОЙДЫ.

Табиғи газ Қазақстанда жаңа энергетикаға көшуде шешуші рөл атқарады:

- өтпелі отын — көмірді газбен алмастыру экономиканы көміртектендіруде шешуші рөл атқаруы мүмкін, бұл CO₂ шығарылуын азайтуға және көміртегі ізін 2050 жылға дейін 10%-дан 20%-ға дейін төмендетуге мүмкіндік береді;
- сутектік экономиканы іске қосу — арзан табиғи газдың арқасында Қазақстан жергілікті көміртектендіру және басқа елдерге экспорттау үшін арзан сутекті өндіру әлеуетіне ие;
- теңгерімді генерация — жаңартылатын энергия көздері қуатты тез арттыру арқылы көмірді ауыстыруда үлкен рөл атқарады, бұл тауарлық газдың қосымша көлемін қажет етеді.

QazaqGaz жауап шаралары

2060 жылға дейінгі Қазақстан Республикасының төмен көміртекті даму стратегиясын іске асыру жөніндегі жоба шеңберінде Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрлігі мен Қазақстан Республикасының Стратегиялық жоспарлау және реформалар жөніндегі агенттігін үйлестіру кезінде елдік доктрина/энергетикалық қауіпсіздік және энергияға көшу стратегиясын қалыптастыру мен әзірлеуді жүргізу ұсынылады.

Компанияның стратегиялық мүмкіндіктерді анықтау және оның бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз ету шеңберіндегі әлеуметтік-экономикалық және экологиялық жағдайлардың өзгеруінің маңыздылығын түсіне отырып, ESG интеграциясы саласындағы жұмыстың келесі маңызды бағыттарын қоса алғанда, орта мерзімді перспективаға арналған өршіл жоспарлары бар:

QazaqGaz қызметі туралы тұрақты даму саласындағы ақпаратты ашу жүйесіне диагностика жүргізу және 2022 жылы қысқа, орта және ұзақ мерзімді перспективаға арналған ESG Жол картасын әзірлеу;

көміртегі ізін азайту бағдарламасын әзірлеу;

2023-2024 жылдары ESG рейтингін тексеру және алу.

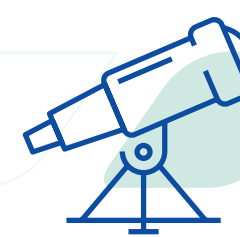
QazaqGaz даму стратегиясы

МИССИЯ

Халықтың жаңа өмір сүру сапасын құру және жаһандық әлемде әріптестікті нығайту арқылы елдің энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз ету.

ПАЙЫМЫ

Халықаралық деңгейдегі жоғары тиімді газ энергетикалық компания.

«QAZAQGAZ» ҰК» АҚ ТАБИҒИ ГАЗДЫ ЭКСПОРТТЫҚ ЖӘНЕ ІШКІ НАРЫҚТАРҒА ЖЕТКІЗУДІ ҰЛҒАЙТУ ҮШІН ГАЗДЫҢ РЕСУРСТЫҚ БАЗАСЫН ҰЛҒАЙТУДЫ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУГЕ НИЕТТІ.

Газ тасымалдау әлеуетін тиімді пайдалану және кірістердегі экспорттық және транзиттік құрамдас бөлікті ұлғайту үшін Компания 2022 жылы «Жаңарған QazaqGaz» дамуының жаңа көзқарасын ұсынды. Осы пайымға сәйкес, «Жаңарған QazaqGaz» стратегиясы тік біріктірілген компанияны құру үшін бес негізгі аспект бойынша қалыптастырылатын болады.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуы басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

1. Қазақстан Республикасының Газ ресурстық базасын кеңейту

«QazaqGaz» ҰК» АҚ газды барлау және өндіру секторында активтердің теңгерімді портфелін қалыптастыру және аса маңызды жобалар бойынша жер қойнауын пайдалану құқықтарын алу үшін жер қойнауын пайдалануға басым

құқығы бар ұлттық компания мәртебесін пайдаланатын болады. QazaqGaz газды қайта өңдеу жобаларында, ГӨЗ жұмыс істеп тұрған қуаттарының жүктелуін қамтамасыз ету мақсатында өз рөлін күшейтетін болады.

Сонымен қатар, ресурстық базаны кеңейту мақсатында Ұлттық оператор ынталандыру шараларының кешенін әзірлеуді жоспарлап отыр:

жер қойнауын пайдаланушыларға фискалдық артықшылықтар;

Ұлттық оператордың экспорттық арналары шеңберінде газ көлемінің бір бөлігін жіберу мүмкіндігімен жер қойнауын пайдаланушыларға газдың қосымша көлеміне тартымды сатып алу бағасын ұсыну;

кері айдауды азайту және алауды жағу бойынша ынталандырушы тәсілдер;

газды қайта өңдеу, газ химиясы және жаңа газ тасымалдау қуаттарын дамыту жөніндегі бірлескен қызмет.

2. Ішкі нарықты дамыту және баға белгілеу реформасы

QazaqGaz Ұлттық оператор атынан тауарлық газ ресурстарының тапшылығы және ішкі нарықтағы бағалардың залалсыздығы жағдайында ұсыныстар кешеніне бастама жасайды, оның ішінде:

тауарлық газды нарықтық бағамен сатып алуға дайын тұтынушылар санаттарының тізбесін кеңейту;

өңірлік газ тарату ұйымдарының техникалық әзірлігін және газ тұтыну жобаларының тиімділігін ескере отырып, тауарлық газдың шектеулі ресурстарын бөлудің уақытша регламентін бекіту;

газды ұтымды тұтыну.

Ішкі нарықты дамыту саласында Компания газдандыру деңгейін 65%-ға дейін арттыруға және залалсыздыққа шығуға бағытталған. Қазақстан Республикасын газдандырудың бас схемасын іске асыру тәуелсіз газ тарату ұйымдарының жеке инвестицияларын тарта отырып жалғастырылатын болады.

3. Газ транзиті мен экспортын дамыту

Газды тасымалдау жөніндегі жаңа жобаларды іске асыру қолданыстағы газ тасымалдау жүйелерінің мүмкіндіктерін барынша пайдаланудан және қазақстандық газды тасымалдау үшін жаңа маршруттар құрудан көрініс табатын жобалардың өзін-өзі ақтаған және жалпы Компания қызметі үшін синергетикалық әсер болған жағдайда жүзеге асырылатын болады.

4. Газ химиясының дамуы

Газ-химия саласында QazaqGaz нарықтық бағамен газ-химияның неғұрлым үнемді жобалары үшін газ беруге бағытталған. Сонымен қатар, Компания жаңа энергетика мен газ-химия жобаларын дамыту бойынша мақсаттар қояды.

5. Инвестициялық және операциялық тиімділік

QazaqGaz өз қызметінде ESG тұрақты қағидаттарын және корпоративтік басқарудың жоғары стандарттарын үнемі ұстанатын болады. Осы қағидаттарды сақтау үшін Компания бизнесті жүргізу (цифрлық трансформация), қоршаған ортаны қорғау, қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету, адами капиталды дамыту, сондай-ақ қызмет жүзеге асырылатын өңірлердің әлеуметтік-экономикалық дамуы бойынша озық халықаралық тәжірибені қолдануға ниетті.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

СТРАТЕГИЯНЫ ІСКЕ АСЫРУ ЖӨНІНДЕГІ ІС-ШАРАЛАР

Компанияның даму стратегиясын іске асыру мақсатында келесі бағыттарда шаралар қабылдануда:

Салалар

РЕСУРСТЫҚ БАЗАНЫ ҰЛҒАЙТУ

2030 жылға қарай нысаналы көрсеткіштер

газ өндіру бойынша неғұрлым дайындалған жобаларды іске қосу және жағу мен кері айдаудың орнына газды қайта өңдеу есебінен тауарлық газ өндірісінің

жылына **+15** млрд м³ өсіру

Даму бағыттары

- өндіруді ынталандыру үшін нормативтік-құқықтық базаны жетілдіру;
- жұмыс істеп тұрған ГӨЗ қуаттарын жүктеуді қамтамасыз ету — 5 млрд м³;

- газ өндіру бойынша неғұрлым дайындалған жобаларды іске қосу;
- жағу және кері айдаудың орнына газды қайта өңдеу жобалары;

- жер қойнауын пайдаланушылар үшін газдың қосымша көлеміне баға белгілеудің әділ формуласын әзірлеу.

Салалар

ІШКІ ГАЗ НАРЫҒЫН ДАМУЫ

2030 жылға қарай нысаналы көрсеткіштер

65% газдандыру деңгейі

Даму бағыттары

- әлеуметтік әділ баға белгілеу реформасы;

- ішкі нарықта газды ұтымды тұтыну-ды дамыту;

- газдандыруға және газды таратуға жеке бизнесті тарту.

Салалар

ГАЗ ТРАНЗИТІ МЕН ЭКСПОРТЫН ДАМУЫ

2030 жылға қарай нысаналы көрсеткіштер

газ экспортының жылына **+5** млрд м³ өсуі

түрікмендік және ресейлік газ транзитінің жылына **+30** млрд м³ өсуі

Даму бағыттары

- газ транзиті мен экспортын ұлғайту бойынша елдер мен серіктестерге ұсыныстар;

- елдермен және әріптестермен транзит және экспорт жөніндегі уағдаластықтарды ескере отырып, қуаттарды ұлғайту.

Салалар

ГАЗ ХИМИЯСЫНЫҢ ДАМУЫ

2030 жылға қарай нысаналы көрсеткіштер

нарықтық баға бойынша ең үнемді газ химиясы жобалары үшін

жылына **4-5** млрд м³ газ

Даму бағыттары

- газ химиясын дамытудың тиімді бағыттарын анықтау;

- газ химиясына инвесторларды тарту;

- жаңа энергетиканы дамыту.

Салалар

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ТИІМДІЛІК

2030 жылға қарай нысаналы көрсеткіштер

0,2% ROACE

8,87 ROI

Даму бағыттары

- адами капиталды сақтау және көбейту;
- ESG принциптерін енгізу;

- корпоративтік басқарудың ашықтығы;

- сандық трансформация.

ТРАНСФОРМАЦИЯ

Сандық трансформация

Сандық трансформация — қазіргі әлем жағдайында QazaqGaz стратегиялық мақсаттарына қол жеткізудің басым құралы. 2021 жылы инвестициялық және операциялық тиімділікке қол жеткізу мақсатында QazaqGaz бизнесті цифрландыру процесін жалғастыруда.

2021 жылы Бизнесті трансформациялау бағдарламасының жол картасы шеңберінде «Газ құбырлары объектілері бойынша талдамалық геоақпараттық жүйені енгізу» (ТГАЖ) жобасы бойынша жұмыстың 5-ші кезеңі өткізілді. Бұл жобаның мақсаты газ тасымалдау жүйесі объектілерінің цифрлық картасын құру, техникалық және қаржылық деректерге онлайн қолжетімділік, газ шығынын азайтуды қамтамасыз ету, деректерді

талдау есебінен қызмет көрсету және жөндеу шығындарын бақылау болып табылады.

Осы кезең шеңберінде магистральдық газ тасымалдау жүйесінің объектілерін цифрландыру бойынша жұмыстар аяқталды, газ тарату объектілерінің 30%-ы бойынша деректер енгізілді, газ тасымалдау жүйесінің барлық абоненттері бойынша деректерді цифрландыру аяқталды (толығырақ 2.5-бөлімде).

100%

газ тасымалдау жүйесінің барлық абоненттері бойынша деректерді цифрландыру аяқталды

«ҚАЗТРАНСГАЗ» АҚ-ДА «ГАЗДЫ ЦИФРЛЫҚ ЕСЕПКЕ АЛУ» ЖОБАСЫ

Жоба мақсаты

Қашықтықтан басқару және деректерді беру функциясы бар газды өлшеудің заманауи жүйелерін енгізу арқылы табиғи газды есепке алу тасымалдау және өткізу процестерін автоматтандыру.

Болжалды пайда (сапалы)

- Газды өткізудің ашық және жедел есебі;
- Дебиторлық берешектің төмендеуі;
- ҚР Тұрмыстық тұтынушыларының газды ұтымды пайдалануы — жылына 2% немесе 78 млн м³ дейін үнемдеу;
- Экологияны жақсарту, CO₂ шығарылуын жылына 144 мың тоннаға дейін азайту;
- Газдың технологиялық ысыраптарының жылына 13,1 млн м³ дейін өсуін тежеу 2022-2032 жылдар кезеңінде 81 мың жаңа абонентті газбен қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Мәртебесі

1-КЕЗЕҢ. ШЫМКЕНТ ҚАЛАСЫНДАҒЫ ПИЛОТТЫҚ ЖОБА

Есепке алу аспаптарын басқарудың бірыңғай платформасы енгізілді.

QazaqGaz есебінен 75 000 G4 тұрмыстық санауыштың

61 000 данасы
(81%) орнатылды.

2-КЕЗЕҢ. НЕГІЗГІ КЕЗЕҢ

2024 жылдан бастап газды есепке алудың заманауи автоматтандырылған жүйелерін міндетті орнатуды регламенттейтін нормативтік-құқықтық құжаттарға өзгерістер енгізілуде.

Тұтынушыларды алдағы 2022-2024 жылдарға арналған өзгерістерге ақпараттық даярлаудың кешенді бағдарламасы әзірленуде.

Ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету

QazaqGaz компаниялар тобында ақпараттық қауіпсіздікті ұйымдастыру үшін 2019 жылдан 2021 жылға дейінгі кезеңде деректердің ағып кетуін болдырмау және зиянды бағдарламалық қамтамасыз етуден қорғау жөніндегі шешімдер енгізілді, сондай-ақ ақпараттық қауіпсіздік жөніндегі жедел орталықтың қызметтері сатып алынды.

Бұл орталық заңнамалық нормаларға сәйкес ақпараттық қауіпсіздік саласындағы ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымның аса маңызды объектілеріне қойылатын талаптарға сәйкестікті, сондай-ақ QazaqGaz компаниялар тобы бойынша желінің ақпараттық қауіпсіздігін қорғау құралдарын және соңғы нүктелерді сүйемелдеуді қамтамасыз етеді.

ҚҰРЫЛҒАН ЖӘНЕ БӨЛІНГЕН ТІКЕЛЕЙ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚҰН

GRI 201-1

Компания кез келген бизнестің ұзақ мерзімді табысы қызметті жүзеге асыратын өңірлерде және тұтастай алғанда елде әлеуметтік-экономикалық тұрақтылықты қолдауға, мүдделі тараптармен өзара тиімді қарым-қатынастарды қолдауға, сондай-ақ еңбек жағдайларының сапасына және қызметкерлердің қауіпсіздігіне байланысты екенін мойындайды. Компания құрылтайшыларды, серіктестерді, жұмысшыларды және басқа да мүдделі тараптарды экономикалық құнды құру нәтижелері туралы ашық түрде хабардар етуге тырысады. Бұл көрсеткіштің ашылуы Компанияның мүдделі тараптарына QazaqGaz есепті кезеңдегі экономикалық құнды қалай құратынын және бөлетінін көруге мүмкіндік береді.

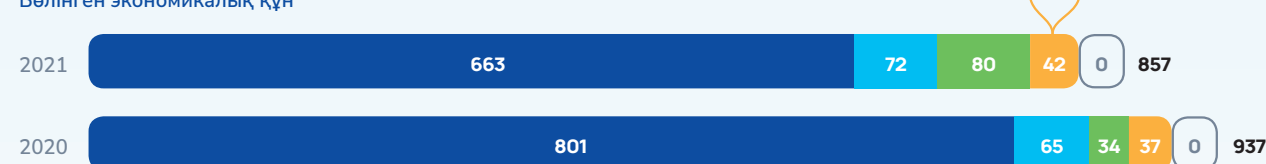
ҚҰРЫЛҒАН ЖӘНЕ БӨЛІНГЕН ТІКЕЛЕЙ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚҰНЫ, млрд теңге

Құрылған тікелей экономикалық құн

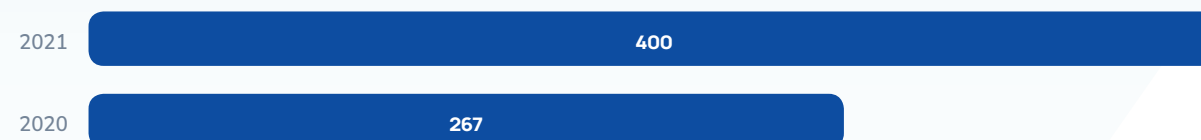
- Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім
- Бірлескен кәсіпорындардың пайдадағы үлесі
- Қаржылық инвестициялардан түскен табыс
- Басқа операциялық табыстар

Бөлінген экономикалық құн

- Операциялық шығындар
- Мемлекетке төлемдер есептеу әдісі
- Қызметкерлердің жалақысы, өзге де төлемдер мен жәрдемақылар
- Капитал жеткізушілеріне төлемдер есептеу әдісі, оның ішінде
- Жергілікті қауымдастықтарға инвестициялар
- Төленген дивидендтер
- Қаржылық шығындар

Бөлінбеген экономикалық құн (таза пайда)

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖӘНЕ ІШКІ БАҚЫЛАУ

GRI 102-11, GRI 102-15, GRI 102-29, GRI 102-30

Басқару тәсілі

GRI 103-1, GRI 103-2, GRI 103-3

Тәуекелдерді басқару стратегиялық жоспарлау, корпоративтік басқару және «QazaqGaz «ҰК» АҚ қаржылық тұрақтылығын қолдау процесінің негізгі элементі болып табылады. Компанияның тәуекелдерді басқару тәсілі сыртқы және ішкі факторларды ескере отырып әзірленген және тәуекелдерді басқарудың халықаралық стандарттарының қағидаттарына сәйкес келеді.

Компанияда барлық елеулі тәуекелдерді уақтылы сәйкестендіруге, бағалауға және мониторингілеуге, сондай — ақ тәуекелдер деңгейін төмендету бойынша уақтылы және барабар шаралар қабылдауға бағытталған тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесі (бұдан әрі — ТБКЖ) ұйымдастырылған және жұмыс істейді.

ТБКЖ-ны ұйымдастырудың негізгі қағидаттары мен тәсілдерін Директорлар кеңесі белгілейді және «QazaqGaz» ҰК» АҚ тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесі жөніндегі саясатында көрсетілген. Компанияда тәуекелдерді басқару процесін реттейтін құжаттардың бірыңғай әдіснамалық базасы пайдаланылады.

QazaqGaz Директорлар кеңесі тиімді ТБКЖ-ның болуына жауапты. QazaqGaz басқармасы ТБКЖ-ны ұйымдастыру және тиімді жұмыс істеуі, бизнесті жүргізудің ішкі және сыртқы жағдайларының өзгерістерін ескере отырып, ұдайы жетілдіріліп отыратын тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жөніндегі саясаттар мен рәсімдерді сақтауға жауапты.

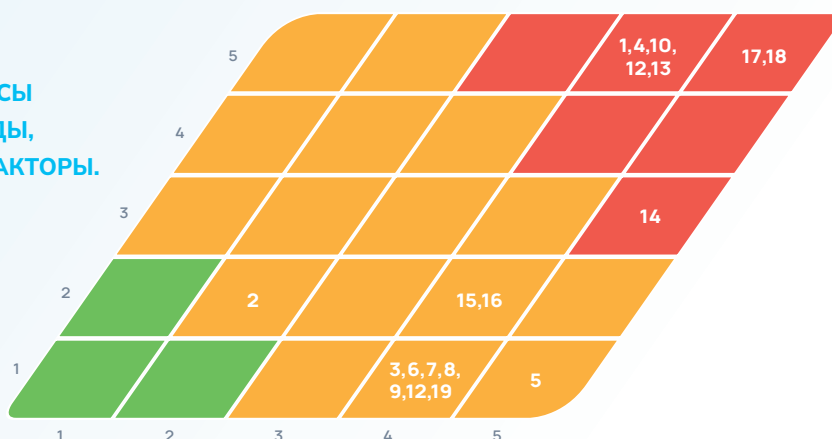
QazaqGaz ТБКЖ-ның тиімділігі ішкі және/немесе сыртқы аудиторлар немесе тәуелсіз сарапшылар жүргізген тәуелсіз бағалау нәтижелері арқылы расталады, оны QazaqGaz акционерлері, Директорлар кеңесінің мүшелері, рейтингтік агенттіктер, инвесторлар, кредиторлар және басқа да мүдделі тараптар таниды.

QazaqGaz тобының қызметі өндірістік және өндірістік емес тәуекелдерге ұшырайды. Тәуекелдерді басқару тұрақты негізде жүргізіледі және барлық бизнес-процестерге біріктірілген. Жыл сайын QazaqGaz Директорлар кеңесі сапалық және сандық құралдардың көмегімен бағаланатын тәуекелдер тіркелімін бекітеді.

Компания жобаларды іске қоспас бұрын тәуекелдерді талдауды, әсерді және ықтимал салдарларды бағалауды жүргізеді. Оларды анықтау кезінде жобадан бас тарту туралы шешім қабылдағанға дейін оларды азайту жөніндегі іс-шаралар әзірленеді, осылайша сақтық қағидаты іске асырылады.

КОМПАНИЯНЫҢ 2021 ЖЫЛҒЫ ТӘУЕКЕЛДЕР ТІЗІЛІМІ МЕН КАРТАСЫ 19 ТӘУЕКЕЛ ФАКТОРЫНАН ТҰРАДЫ, ОНЫҢ 8-І МАҢЫЗДЫ ТӘУЕКЕЛ ФАКТОРЫ.

Тәуекелді оқиғаларды іске асыру ықтималдығын төмендету мақсатында 2021 жыл ішінде Компания алдын алу және түзету сипатындағы қажетті іс шараларды орындады.

2021 ЖЫЛҒЫ ТӘУЕКЕЛДЕР ЖӨНІНДЕГІ ІС-ШАРАЛАР ТІЗБЕСІ

#1	#4	#10
КОНТРАГЕНТ БАНКТЕРДІҢ ӨЗ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІН ОРЫНДАМАУЫ	СТРАТЕГИЯЛЫҚ ӘРІПТЕСТЕР ЕЛДЕРІНДЕГІ САЯСИ РЕ-ЖИМДЕРДІҢ ӨЗГЕРУІ	БЕРІЛГЕН ҚАРЫЗДАРДЫ, ҚАРЖЫЛЫҚ КӨМЕКТІ ЖӘНЕ Т. Б. УАҚТЫЛЫ ҚАЙТАРМАУ
Шығын мың теңге / тиісті	Шығын мың теңге / тиісті	Шығын мың теңге / тиісті
10,0 [ЖИІЛІГІ 0,5]	407,7 [ЖИІЛІГІ 0,2]	121,5 [ЖИІЛІГІ 1]
Ескерту сипатындағы іс-шаралар	Ескерту сипатындағы іс-шаралар	Ескерту сипатындағы іс-шаралар
Қаржы институтының қаржылық тұрақтылығын талдауды жүзеге асыру. Еркін ақша қаражатын орналастыру бойынша белгіленген лимиттерді сақтау.	Мониторингілеуді жүзеге асыру және қаржы келісімдерін қатаң сақтау. Қолданыстағы кредиттік келісімдер шеңберінде аудиттелген қаржылық есептілік негізінде Қоғам қаржы келісімдерінің, оның ішінде DEBT/EBITDA-ны мониторингілеуді жүзеге асырады. Осылайша Қоғам дефолт тәуекелін бақылауды және рейтингті тиісті деңгейде ұстауды қамтамасыз етеді.	Кредиторлар алдында «Бейнеу-Шымкент газ құбыры» ЖШС-нің борыштық міндеттемелерін уақтылы орындау және қаржы ковенанттарын сақтау бойынша мониторингілеуді жүзеге асыру.
Түзету сипатындағы іс-шаралар	Түзету сипатындағы іс-шаралар	Түзету сипатындағы іс-шаралар
Ақша қаражатын қайтаруды жүзеге асыру жөніндегі тетікті әзірлеу, оның ішінде соманы бағалы қағаздарға не болмаса басқа қаржы құралдарына ауыстыру.	Кредиттік мекемелермен келіссөздер жүргізу. Берешекті өтеу және борыш мөлшерін рұқсат етілген деңгейге келтіру.	Кредиттік мекемелермен қарызды қайта құрылымдау бойынша келіссөздерді жүзеге асыру. Берешекті мерзімінен бұрын өтеу.
2021 жылғы нәтижелер	2021 жылғы нәтижелер	2021 жылғы нәтижелер
Кредиттік мекемелермен келіссөздер жүргізу. Берешекті өтеу және борыш мөлшерін рұқсат етілген деңгейге келтіру.	Келісімдерді бұзылған жоқ. Бұл ретте, 2021 жыл ішінде QazaqGaz ковенанттық пакеттен бірқатар ковенанттарды алып тастау бойынша кредиторлармен жұмыс жүргізді.	Тәуекел орын алған жоқ.

#11
БЕРІЛГЕН ҚАРЫЗДАРДЫ, ҚАРЖЫЛЫҚ КӨМЕКТІ ЖӘНЕ Т. Б. УАҚТЫЛЫ ҚАЙТАРМАУ.
Шығын мың теңге / тиісті
228,1 [ЖИІЛІГІ 1]
Ескерту сипатындағы іс-шаралар
Қоғам алдындағы «Бейнеу-Шымкент газ құбыры» ЖШС-ның борыштық міндеттемелерін уақтылы орындау бойынша мониторингілеуді жүзеге асыру.
Түзету сипатындағы іс-шаралар
«Бейнеу-Шымкент газ құбыры» ЖШС-мен топішілік міндеттемелерді қайта құрылымдау бойынша келіссөздерді жүзеге асыру.
2021 жылғы нәтижелер
Тәуекел орын алған жоқ.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

ТЕҢГЕГЕ ҚАТЫСТЫ ВАЛЮТА БАҒАМЫНЫҢ ӨСУІ

Шығын мың теңге / тиісті

5 (балл)
[ЖИІЛІГІ 1]

Түзету сипатындағы іс-шаралар

Қоғам тобының борыштық жүктемесін төмендету үшін еурооблигацияларды ішінара кері сатып алуды жүзеге асыру жоспарлануда.

Ескерту сипатындағы іс-шаралар

Теңгеге қатысты валюта бағамдарын күнделікті мониторингілеуді жүзеге асыру.

2021 жылғы нәтижелер

Компанияның валюталық активтері мен валюталық міндеттемелері бар. Компанияның операциялық қызметі валютада ақша ағындарын тудырады.

ТАБИҒАТ ӘСЕРЛЕРІ, АПАТТАР

Шығын мың теңге / тиісті

3 (балл)
[ЖИІЛІГІ 2]

Түзету сипатындағы іс-шаралар

1. АТЖАТ жолына шығуды қысқарту;
2. Қызметкерлерді ТЖ режимін бұзғаны үшін жауапкершілікке тарту туралы ескерту;
3. Қызметкерлермен қауіпсіздік шараларын сақтау, бетперде кию, дезинфекция жүргізу қажеттілігі туралы түсіндіру жұмыстарын жүргізу;
4. Еңбек демалысын беру және 55 жастан асқан қызметкерлерді қашықтықтан жұмыс істеуге ауыстыру;
5. 55 жастан асқан адамдардың қызметкерлердің денсаулық жағдайының мониторингілеу.

Ескерту сипатындағы іс-шаралар

1. Бұқаралық іс-шараларды (мерекелік, концерттік, мәдени, спорттық іс-шараларды, конференциялар, форумдар, семинарлар, көрмелер және т. б.) өткізбеу;
2. Қашықтықтан (онлайн) оқыту, семинарлар, тренингтер өткізу;
3. Электрондық құжат айналымына көшу;
4. Жұмыскерлердің 60%-ынан қашықтықтан жұмыс істеу түріне ауыстыру;
5. Телефон және бейне-конференция байланысы арқылы кеңестер өткізу;
6. Қызметкерлерді жеке сапарларын шектеу туралы хабардар ету;
7. Автокөлікті жуу және дезинфекциялау құралдарын қолданатырып өңдеу.

2021 жылғы нәтижелер

2021 жылы вакциналаудың таралуы, халықтың бейімделуі, өлім-жітімнің төмендеуі жүргізілді, бұл тәуекелді төмендету жағына қарай қайта бағалау факторлары болып табылады.

МҰНАЙ БАҒАСЫНЫҢ ҚОЛАЙСЫЗ ӨЗГЕРУІ

Шығын мың теңге / тиісті

5 (балл)
[ЖИІЛІГІ 3]

Түзету сипатындағы іс-шаралар

2021 жылға арналған бюджетті қайта қарау.

Ескерту сипатындағы іс-шаралар

Контрагенттермен келіссөздер жүргізу.

2021 жылғы нәтижелер

2021 жылы мұнай бағасы өсу үрдісіне ие болды (бағалар өсті).

ТАБИҒАТ ӘСЕРЛЕРІ, АПАТТАР

Шығын мың теңге / тиісті

5 (балл)
[ЖИІЛІГІ 4]

Түзету сипатындағы іс-шаралар

Қазақстандық газды қабылдау көлемін ұлғайту мүмкіндігі бойынша қытай тарапымен өзара іс-қимыл.

Ескерту сипатындағы іс-шаралар

PetroChina International Company Ltd компаниясымен экспорттық жоспарлы көлемін сақтау туралы хат алмасу арқылы келіссөздер жүргізу.

2021 жылғы нәтижелер

2021 жылы табиғат әсерлері, апаттар тіркелмеген, сондықтан экспортқа әсер еткен жоқ.

Ішкі бақылау жүйесі

Ішкі бақылау жүйесі тәуекелдерді басқару мәселесінің ажырамас бөлігі болып табылады. ІБҚ COSO моделін қолданады және келесі бес өзара байланысты компоненттерді қамтиды: бақылау ортасы, тәуекелдерді бағалау, ілеспе процедуралар, ақпарат пен коммуникациялар, мониторингілеу. ІБЖ QazaqGaz негізгі және қосалқы бизнес-процестеріне интеграцияланады және қабылданған немесе қабылдануы тиіс түзету іс-шараларының егжей-тегжейлерімен бірге кез келген елеулі кемшіліктер мен проблемалар туралы тиісті деңгейдегі басшылықты дереу хабардар ету жөніндегі жұмысты қамтиды.

да жоспарлы және жоспардан тыс тексерулерді жүзеге асыратын, оның ішінде қаражатты, мүлікті мақсатсыз, негізсіз және тиімсіз пайдалануды анықтауға бағытталған функция бар.

2021 жылы QazaqGaz-дағы Ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару департаменті ішкі бақылау жүйесін одан әрі енгізуге және жетілдіруге бағытталған жұмысты жалғастырды. Қызмет барысында жақсартуға арналған салалар анықталды, қажетті бақылау үшін ұсыныстар дайындалды. 2022 және одан кейінгі уақытта Ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару департаменті ІБЖ-ны жетілдіруді жалғастырады және рәсімдер бойынша ұсынымдар беруді, тәуекелдер матрицасын өзектендіруді және корпоративтік деңгейдегі тексерулерді, оқытуды жүргізуді және тәуекел-мәдениетті жақсартуды жоспарлайды.

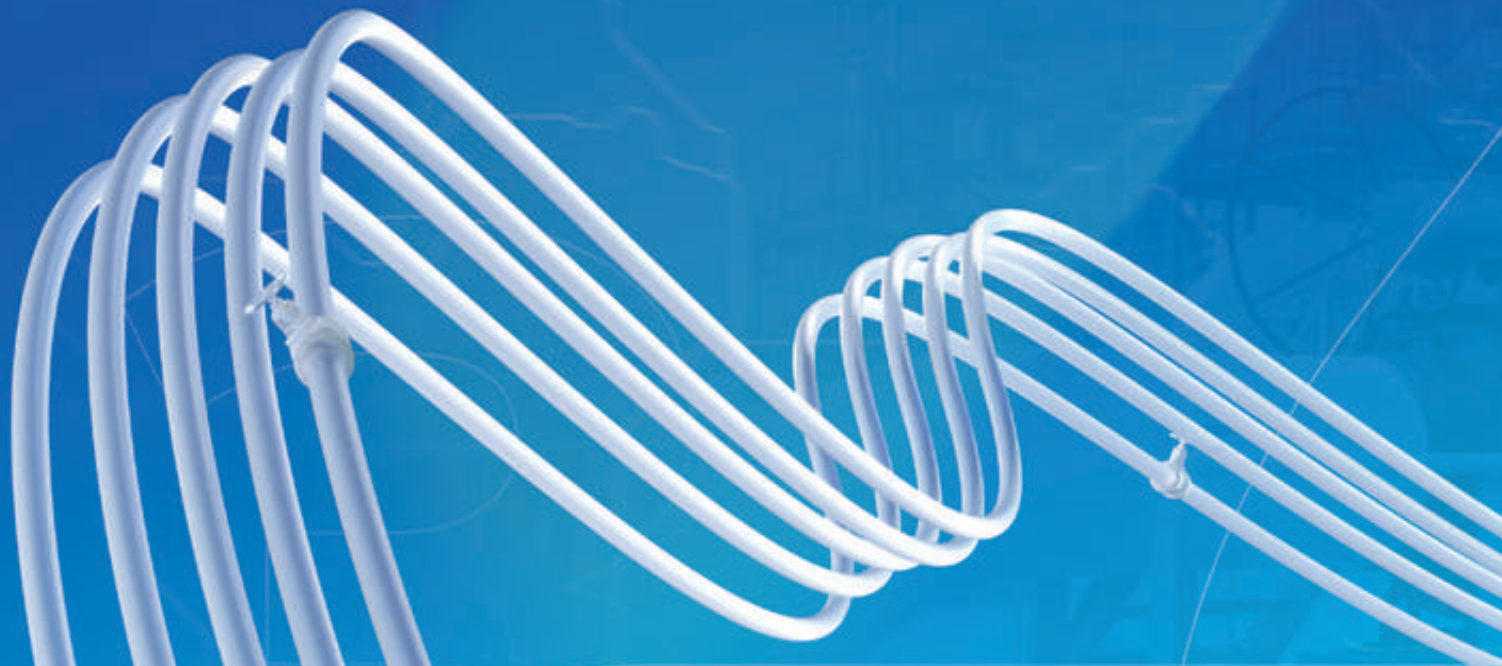
Сондай-ақ, QazaqGaz қаржылық есептілікті дайындау және қарау процесіне қатысты ІБЖ-ның маңыздылығын түсінетінін атап өткен жөн. Бұл процесс қаржылық есептілік деректерінің дұрыстығына және оның

қолданыстағы бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкестігіне орынды сенімділікті қамтамасыз етуді көздейді. Осы мақсатта QazaqGaz операциялардың бухгалтерлік есебін жүргізу және қаржылық есептілікті дайындау тәсілін айқындайтын әдіснамалық сипаттағы құжаттардан басқа, тәуекелдер матрицасын және қаржылық есептілікті дайындауды бақылауды қамтитын ішкі бақылау процесі рәсімделді және енгізілді. Компанияның қаржылық есептілікті ішкі бақылауының тиімділігін тәуелсіз аудиторлық компаниялар үнемі тексеріп отырады.

Қазақстан Республикасы Президентінің «QazaqGaz «ҰК» АҚ қызметіне толық аудит жүргізу жөніндегі тапсырмасы шеңберінде Қазақстан Республикасының жоғары аудиторлық палатасы Қазақстан Республикасының басқа мемлекеттік органдарымен бірлесіп, «QazaqGaz «ҰК» АҚ-да және оның бес еншілес компаниясында қаржы-шаруашылық қызметіне мемлекеттік аудит жүргізуді 2021 жылы «QazaqGaz «ҰК» АҚ қызметінің ішінде жасалған бұзушылықтар мен кемшіліктер анықталды».

* Аудит нәтижелері 2022 жылғы қаржылық емес есептілікте көрсетілетін болады.

3. ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ҚАРЖЫЛЫҚ НӘТИЖЕЛЕР

Теміртау қаласы мен Жезқазған қаласының газ желілері ҚазТрансГаз сенімді басқаруына берілді.

ҚазТрансГаз Қарағанды мен Теміртаудың алғашқы тұтынушыларын газбен жабдықтауға қосты. 2-ші іске қосу кешенін іске қосу Михайловка ауданының жоспарланған 2 377 үйінің

1 209 газдандыруға мүмкіндік берді.

Компания Жезқазғанның алғашқы тұтынушыларын (Бектепбергенов және Молодежная көшелеріндегі Талап ауылы) табиғи газға қосты.

ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫ

ТОП ҚЫЗМЕТІНІҢ НӘТИЖЕЛЕРІНЕ ӘСЕР ЕТЕТІН ЕЛЕУЛІ ФАКТОРЛАР

GRI 207-1

QazaqGaz өз қызметін үнемі өзгеріп отыратын ортада жүргізеді. Компания қызмет нәтижелеріне және тұрақты дамуға әсер етуі мүмкін негізгі факторларды басқарады және қадағалайды. Сыртқы және ішкі факторларды талдауға сәйкес QazaqGaz:

- салық салуды өзгерту;
- активтер құрылымының өзгеруі;
- валюта бағамдарының өзгеруінің әсері;
- пандемияға байланысты бағаның өзгеруі және маңызды операциялық материалдардың болуы;
- саяси өзгерістер;
- еншілес кәсіпорындармен, БК, СО және қауымдасқан кәсіпорындармен мәмілелер;
- корпоративтік басқару құрылымын өзгерту;
- объектілердегі апаттар санын ұлғайту;
- делдалдық схемаларды ұлғайту сияқты маңызды факторлардың әсеріне ұшырайды.

НЕГІЗГІ ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ОПЕРАЦИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР

>20,6 МЫҢ КМ

Қазақстанның ірі магистральдық газ құбырлары желісінің ұзындығы

255 МЛРД М³

магистральдық газ құбырлары желісінің жылдық өткізу қабілеті

QazaqGaz Қазақстан Республикасында жылдық өткізу қабілеті 255 млрд м³ болатын жалпы ұзындығы 20,6 мың км-ден астам магистральдық газ құбырларының ірі желісін (оның ішінде 2 793 км газды бұру құбырлары) және ұзындығы 59 мың км-ден астам газ тарату желілерін пайдалануды жүзеге асырады.

Компания жалпы белсенді сақтау көлемі 4,6 млрд м³ болатын Қазақстан Республикасындағы 3 ірі жерасты газ қоймасын (Бозой, Ақыртөбе, Полторацкое) басқарады. Газды тасымалдау 46 компрессорлық станция және 361 газ айдау агрегаттары арқылы қамтамасыз етіледі.

QazaqGaz ел халқының жартысынан астамын тауарлық газбен қамтамасыз ете отырып, Қазақстан Республикасының ішкі нарығына газдың негізгі жеткізушісі болып табылады. Соңғы жылдары Компания еліміздің түрлі облыстарында газ тасымалдау инфрақұрылымы мен тарату желілерін жаңарту және салу бойынша ауқымды жұмыс жүргізгенін атап өткен жөн. Тек соңғы сегіз жылда төрт миллионға жуық қазақстандық газды пайдалануға мүмкіндік алды, халықты газдандыру деңгейі 2013 жылғы 30%-дан 2021 жылы 57,67%-ға дейін өсті және 11 млн-нан астам азаматты құрады. Газдандырылған отандық кәсіпорындар саны 23 725-тен 54 615 бірлікке дейін екі есе өсті.

4,6 МЛРД М³

ҚР-дағы ірі жерасты газ қоймаларын сақтаудың жалпы белсенді көлемі (Бозой, Ақыртөбе, Полторацкое)

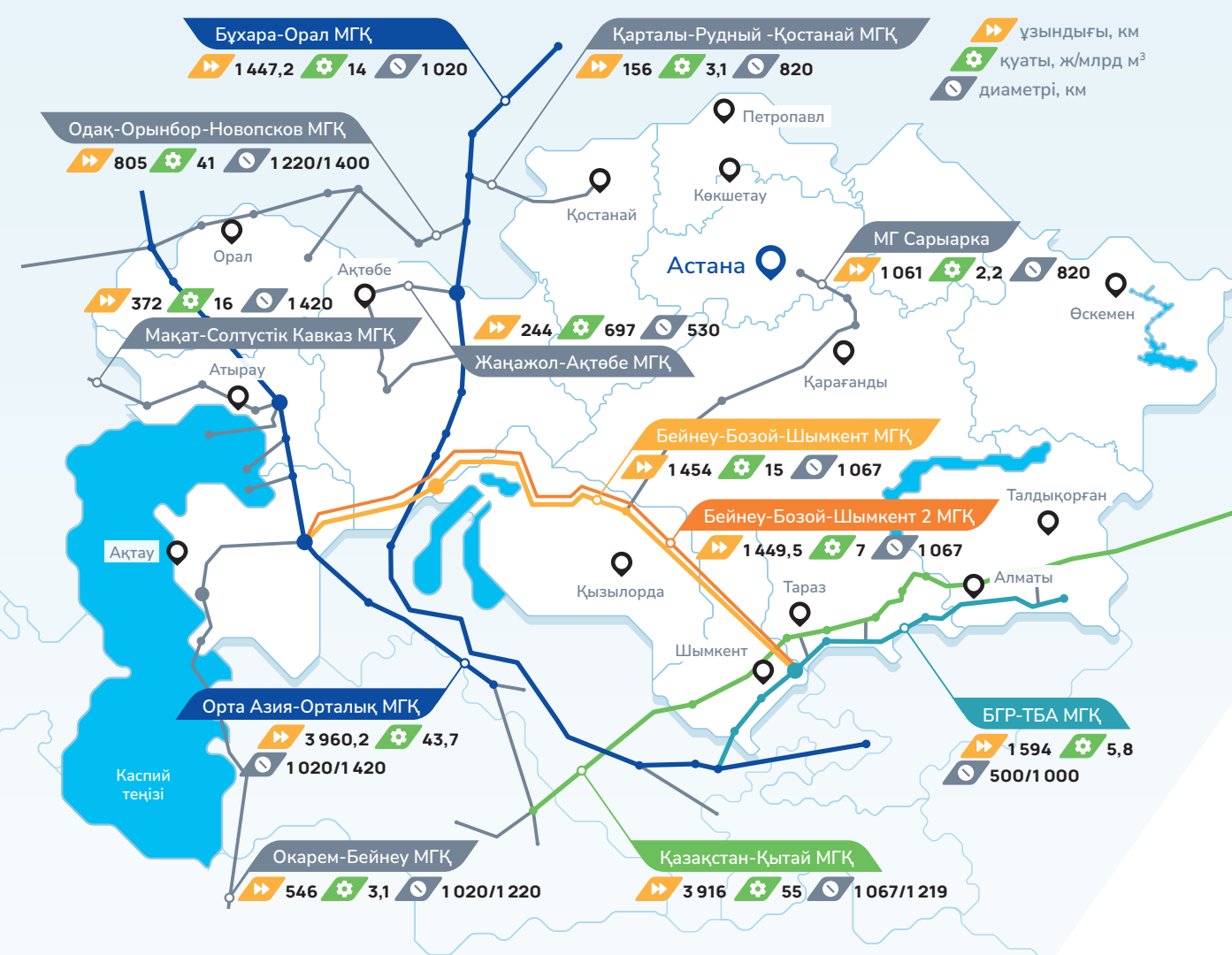
45 БІРЛІК

газ тасымалдауды қамтамасыз ететін компрессорлық станциялар

361 БІРЛІК

газ айдау агрегаттары

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ НЕГІЗГІ ГАЗ ҚҰБЫРЛАРЫНЫҢ КАРТАСЫ

>59 МЫҢ КМ

газ тарату желілерінің ұзындығы

11 ▲30%

МЛН АЗАМАТ
2021 жылғы халықты газдандыру деңгейі

54 615 ▲100%

БІРЛІК
газдандырылған отандық кәсіпорындардың саны

Қазақстан Республикасының нарығында QazaqGaz газ өндіру қорлары мен көлемі аз және оның үлесі шамамен 1-2%-ды құрайды. Өз құрылымы бойынша Қазақстан Республикасында өндірілетін газ негізінен илеспе мұнай газы болып табылады.

2021 жылдың қорытындысы бойынша шикі газ өндіру 53,8 млрд м³ құрады, оның ішінде үш ірі жобаның үлесіне газ өндірудің 81%-ы келеді, оның ішінде: Қарашығанақ — 35%, Теңіз — 28% және Қашаған — 18%.

Бұл ретте, өндірілген жалпы газдың 32%-ы қабаттық қысымды ұстап тұру үшін қабатқа қайта айдалды, 20%-ы жер қойнауын пайдаланушылардың өз қажеттіліктеріне, электр энергиясын өндіруге және кәдеге жаратуға пайдаланылды, сондай-ақ 48%-ы тауарлық газға қайта өңделді. Энергетикалық қауіпсіздікті сақтау және газ саласын одан әрі тұрақты дамыту үшін ресурстық базаны кеңейту қажет.

278

млн м³

2021 жылдың қорытындысы бойынша газ өндіру

23 644

млн м³

газды сату

191 928 ▲ 43%

млн м³

жалпы пайда

400 193 ▲ 33%

млн м³

таза пайда

20,3% ▲ 4%

ROACE (салынған капиталға шаққандағы пайда)

QAZAQGAS НЕГІЗГІ ОПЕРАЦИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ, млн м³

Көрсеткіштер	2019	2020	2021
Газды сату, оның ішінде:	23 926	23 841	23 644
- ішкі нарық (көтерме)	15 120	15 989	17 600
- экспорт	8 806	7 852	6 044
Магистральдық тасымалдау	103 494	86 590	95 422
Тауар-көлік жұмысы	58 394	49 886	55 927
Газ өндіру	350	326	278

QAZAQGAS ҚАРЖЫЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ, млн теңге

Көрсеткіштер	2019	2020	2021	Өзгеріс
Өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түскен табыс	1 103 075	945 520	896 255	-5%
Өзіндік құны	884 932	836 212	704 327	-19%
Жалпы пайда	218 143	109 309	191 928	+43%
Таза пайда	334 335	266 502	400 193	+33%
Салынған капиталға пайда (ROACE)	24,0%	16,3%	20,3%	+4%
БК үлесімен табыстылық	30%	28%	45%	+17%
БК үлесінсіз табыстылық	10%	4%	9%	+5%

2021 жылы 2020 жылға қатысты сатудан түсетін кірістің төмендеуі, Қытай Халық Республикасына газ өткізу көлемінің қысқаруы байқалады. Бұдан басқа, есепті кезеңде жеткізу жөніндегі уағдаластықтардың болмауына байланысты Ресей Федерациясына экспортқа газ сату жүзеге асырылған жоқ.

2021 жылы 2020 жылмен салыстырғанда өзіндік құнның төмендеуі газ сатып алу шығындарының төмендеуі есебінен қалыптасты, бұл негізінен Қашаған кен орнынан 102,4 млрд теңге мөлшерінде газға қатысты төрелік соттың 19.02.2021 жылғы

шешіміне байланысты. Сондай-ақ, газ шығындарының төмендеуі газды өткізу көлемінің қысқаруына байланысты. Өзіндік құнның төмендеуі жалпы пайдаға оң әсер етті, бұл өз кезегінде 2021 жылы 28%-дан 45%-ға дейін өскен табыстылыққа әсер етті.

2021 жылы таза пайданың ұлғаюуы негізінен жалпы пайданың 82,6 млрд теңгеге ұлғаюуына, сондай-ақ СҚО үлесінің 88,7 млрд теңгеге ұлғаюуына байланысты. Таза кірістің өсуі 2021 жылы 16,3%-дан 20,3%-ға дейін өскен ROACE (салынған капиталға шаққандағы пайда) көрсеткішіне табиғи түрде әсер етті.

QazaqGaz бизнес-бағыттары бойынша бөліністегі негізгі өндірістік және қаржылық көрсеткіштер

Газды магистральдық тасымалдау³

244 630 ▲ 21%

млн теңге

ИОА-ның өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түскен табыс

97 005 ▲ 14%

млн теңге

ИОА-ның жалпы пайда

56 063 ▼ 1%

млн теңге

таза пайда

2 046

млн м³

ИОА-ның ГЖАС-тан газ алуы

1 756

млн м³

ИОА-ның ГЖАС-ға газ айдауы

³ 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша топтың үлестік қатысу әдісі бойынша шоғырландырылған қаржылық есептілікте ескерілетін келесі бірлескен кәсіпорындарда қатысу үлестері болды.

ТАУАР-КӨЛІК ЖҰМЫСТАРЫ, млрд м³•км

Көрсеткіштер	2019	2020	2021	Өзгеріс
ИОА	22 325	16 302	19 040	+14%
АГҚ (50%)	28 735	24 668	28 403	+13%
БШГ (50%)	7 334	8 915	8 484	-5%
Жиыны:	58 394	49 885	55 927	+11%

2019 ЖЫЛДАН 2021 ЖЫЛҒА ДЕЙІН ИОА-НЫҢ ГАЗ ТАСЫМАЛДАУ КӨЛЕМІ, млн м³

ИОА-НЫҢ ҚАРЖЫЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ, млн теңге

Көрсеткіштер	2019	2020	2021	Өзгеріс
Өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түскен табыс	236 542	193 163	244 630	+21%
Жалпы пайда	135 467	83 767	97 005	+14%
Таза пайда	94 182	56 669	56 063	-1%

2019-2021 ЖЫЛДАРЫ ЖЕРАСТЫ ГАЗ ҚОЙМАЛАРЫНАН (ЖГҚ) ИОА-НЫҢ ГАЗДЫ ІРІКТЕУ ЖӘНЕ АЙДАУЫ, млн м³

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

66 Өңірлерге газ тарату және газдандыру: «ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ

267760

▲ 13%

МЛН ТЕҢГЕ

өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түскен табыс

21844

▲ 15%

МЛН ТЕҢГЕ

жалпы пайда

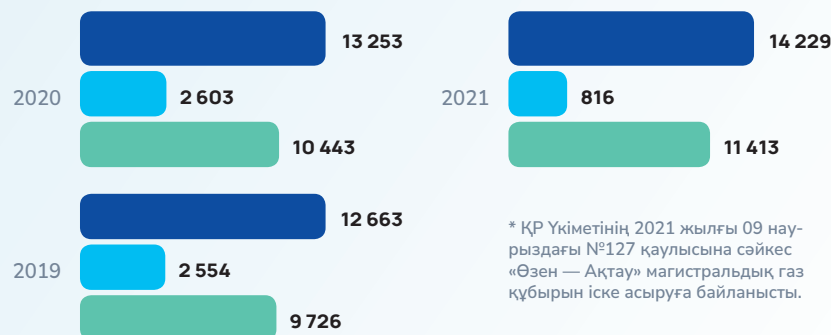
10485

▲ 61%

МЛН ТЕҢГЕ

таза пайда

ӨНДІРІСТІК КӨРСЕТКІШТЕР, млн м³

* ҚР Үкіметінің 2021 жылғы 09 наурыздағы №127 қаулысына сәйкес «Өзен — Ақтау» магистральдық газ құбырын іске асыруға байланысты.

- Газды тарату тасымалы
- Газды магистральды тасымалдау*
- Табиғи газды сату

ҚАРЖЫЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР, млн теңге

Көрсеткіштер	2019	2020	2021	Өзгеріс
Өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түскен табыс	222 504	233 670	267 760	+13%
Жалпы пайда	17 693	18 589	21 844	+15%
Таза пайда	6 332	4 108	10 485	+61%

Ресурстық база: «Qazaqgaz барлау және өндіру» ЖШС

13594

▲ 30%

МЛН ТЕҢГЕ

өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түскен табыс

9274

▲ 40%

МЛН ТЕҢГЕ

жалпы пайда

6794

▲ 51%

МЛН ТЕҢГЕ

таза пайда

2019-2021 ЖЫЛДАРДАҒЫ ӨНДІРІСТІК КӨРСЕТКІШТЕР, бірл.

Көрсеткіштер	2019	2020	2021	Өзгеріс
Газ өндіру, млн м³	350	326	278	-17%
Сұйық газ өндіру, тонна	17	15	14	-7%

Газ және сұйық газ өндіру көлемі бойынша ауытқу Амангелді — КС-5 магистральдық газ құбырында жоспардан тыс жөндеу жұмыстарын жүргізуге, сондай-ақ жоспарлы дебиттерді растамауға және кен орнының табиғи сарқылуына байланысты.

2019-2021 ЖЫЛДАРДАҒЫ ҚАРЖЫЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР, млн теңге

Көрсеткіштер	2019	2020	2021	Өзгеріс
Өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түскен табыс	13 048	9 497	13 594	+30%
Жалпы пайда	9 092	5 568	9 274	+40%
Таза пайда	5 950	3 299	6 794	+51%

Өнімді өткізуден және қызмет көрсетуден түсетін кірісті ұлғайту негізінен табиғи газды өткізу бағасын 23 515 теңге/1000 м³-тен 39 000 теңге/1000 м³-ке дейін түзетуге, сондай-ақ табиғи газды өнеркәсіп кәсіпорындарына 77 400 теңге/1000 м³ бағамен сатуға байланысты болды.

Есепті кезеңнің қорытындысы бойынша таза пайда 6 794 млн теңге деңгейінде немесе жоспарлы көрсеткіштен 51%-ға жоғары қалыптасты. Бұл оңтайландыру есебінен өзіндік құн мен жалпы және әкімшілік шығындар төмендеген кезде кірістің өсуіне байланысты.

67 Газ мотор инфрақұрылымы: «ҚазТрансГаз Өнімдері» ЖШС

15922

▲ 10%

МЛН ТЕҢГЕ

өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түскен табыс

2698

▲ 16%

МЛН ТЕҢГЕ

жалпы пайда

587

▲ 38%

МЛН ТЕҢГЕ

таза пайда

ҚАРЖЫЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР, млн теңге

Көрсеткіштер	2019	2020	2021	Өзгеріс
Өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түскен табыс	14 108	14 377	15 922	+10%
Жалпы пайда	2 364	2 263	2 698	+16%
Таза пайда	340	363	587	+38%

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒДАРЛАМАЛАРҒА ШОЛУ

Негізгі стратегиялық басымдықтар мен бизнес-бағыттарға сәйкес QazaqGaz ұзақ мерзімді инвестициялық бағдарламасы мынадай міндеттерді шешуге бағытталған:

жаңа газ кен орындарын толық барлау және пайдалануға беру бағдарламасын, инертті газдарды коммерцияландыру жобасын іске асыру;

соңғы тұтынушыларға газ тасымалдау бойынша қызметтердің теңгерімді, сенімді және үздіксіз ұсынылуын қамтамасыз ету;

өндірістік және технологиялық әлеуетті оңтайландыру есебінен олардың сенімділігін, қауіпсіздігін және тиімді пайдаланылуын арттыру мақсатында магистральдық газ құбырлары жүйесін жаңғырту;

Қазақстан Республикасының елді мекендерін газдандыру арқылы ішкі газбен жабдықтау нарығын кеңейту;

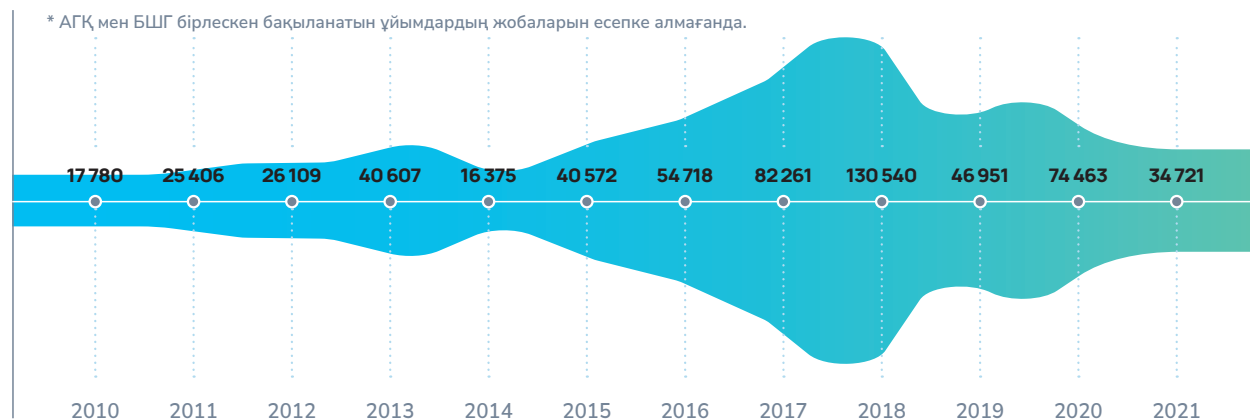
Қазақстан Республикасының транзиттік және экспорттық әлеуетін дамыту;

ресурстық базаны кеңейту;

газ химиясының бәсекеге қабілетті саласын құру.

2010-2021 ЖЫЛДАР КЕЗЕҢІНДЕГІ ЖАҢА ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖОБАЛАРҒА КҮРДЕЛІ САЛЫМДАР, ҚҚС-сыз млн теңге*

QAZAQGAZ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ САЛЫМДАРЫ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ, бірл.⁴

МАГИСТРАЛЬДЫҚ ТАСЫМАЛДАУ

	Құны, ҚҚС-сыз млн теңге	Іске асыру мерзімі, жж	Орындау %-ы
«Бейнеу-Бозой-Шымкент» МГК екінші желісін салуға «ЖСҚ»	2 876	2022	—
Алматы қ. АГТС-тен ЖЭО-2 және ЖЭО-3-ке дейін жоғары қысымды газ құбырларын салу	81 377	2021-2023	—
Бейнеу-Бозой-Шымкент газ құбырын салу	882 560	2011-2023	75%
Компрессорлық станциясы бар «Қашаған» ДҚДҚ-дан «Мақат-Солтүстік Кавказ» МГК-ға дейін МГК салу	71 948	2020-2023	24%
Маңғыстау облысының газ тасымалдау жүйесін қайта жаңарту	203 862	2021-2024	—
«Мақат-Солтүстік Кавказ» МГК-да лупинг салу	87 695	2021-2023	—

ГАЗ ӨНДІРУ

	Құны, ҚҚС-сыз млн теңге	Іске асыру мерзімі, жж	Орындау %-ы
«Амангелді газ кен орындары тобын игеру» жобасының өндіру тобы	73 453	2012-2031	68%
«Амангелді газ кен орындары тобын игеру» жобасының барлау тобы	12 182	2012-2022	70%

⁴ Жобалардың құны инвестициялау валютасына байланысты өзгереді.

34 721

53%

МЛН ТЕҢГЕ

2021 жылы QazaqGaz және оның еншілес ұйымдарының инвестициялық жобаларын іске асыруға салынған күрделі салымдардың жалпы көлемі

2021 жылы QazaqGaz және оның еншілес ұйымдарының инвестициялық жобаларын іске асыруға салынған күрделі салымдардың жалпы көлемі 34 721 млн теңгені құрады. Өткен кезеңнің ұқсас көрсеткішімен салыстырғанда есепті кезеңде инвестициялардың төмендеуі «Бейнеу-Бозой-Шымкент» МГК-да 4 (төрт) компрессорлық станция салу инвестициялық жобасын іске асырудың аяқталуымен байланысты (ағымдағы жобаларды іске асыру туралы толығырақ XX-беттің 2.5-бөлімінен қараңыз).

АЙМАҚТЫҚ ТАСЫМАЛДАУ

	Құны, ҚҚС-сыз млн теңге	Іске асыру мерзімі, жж	Орындау %-ы
Қостанай облысының 3 елді мекенін (Жітіқара қаласы, Тобыл кенті, Үлкен Чураковка ауылы) газдандыру	2 872	2021-2022	51%
2 БГРО орналастыра отырып, АГТС-тен «Сарша» жеріне дейін газ құбырын салу	7 411	2021-2023	—
Алматы қ. АГТС-тен ЖЭО-2 және ЖЭО-3-ке дейінгі газ құбырларын салу	4 011	2022-2023	—
Алматы қаласын газдандыру, Алматы қаласының газ тарату жүйелерін жаңғырту, реконструкциялау	11 178	2018-2021	100%
Алматы облысы Еңбекшіқазақ ауданы, Қайнар, Саймасай кентінде жоғары қысымды газ құбыры мен газ тарату желілерін салу (1 және 2 КҚ)	2 046	2021-2022	5%
Нұр-сұлтан қаласында 2-ші кезектегі 1 және 2 іске қосу кешендерінің газ тарату желілерін салу	5 482	2020-2021	100%

ГАЗДЫ ҚАЙТА ӨНДЕУ

	Құны, ҚҚС-сыз млн теңге	Іске асыру мерзімі, жж	Орындау %-ы
«Қашаған» кен орнында газ өңдеу зауытын салу	348 559	2021-2025	—

САЛЫҚ САЯСАТЫ

Салық міндеттемелерін орындау тәсілі

GRI 207-1

QazaqGaz салық міндеттемелеріне жоғары жауапкершілікпен қарайды және салық төлемдерін Ұлттық оператордың мемлекеттің экономикалық өсуі мен әлеуметтік дамуына қосқан маңызды үлесі ретінде қарастырады.

Компанияда салықтық есепке алуды жүргізу тәртібі салықтық есепке алу саясатымен (бұдан әрі — СЕС) белгіленген. СЕС ҚР заңнамалық актілеріне енгізілген өзгертулер мен толықтыруларды ескере отырып, «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) талаптарына сәйкес келеді. СЕС ХҚЕС-пен, «Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы» Қазақстан Республикасының Заңымен, Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен, сондай-ақ Қоғамның қызметін реттейтін ішкі құжаттармен өзара байланысты.

Салық және есеп саясатын, оған енгізілген өзгертулер сияқты, Компанияның Директорлар кеңесі бекітеді. Салық кодексіне салықтарды және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді есептеу және төлеу тәртібінің не болмаса СЕС ережелерінде белгіленген салық есебін жүргізу тәртібінің өзгеруіне әкеп соғатын өзгертулер мен толықтырулар енгізілген жағдайда СЕС-ке тиісті өзгертулер мен толықтырулар енгізілуге тиіс. СЕС-ке осындай өзгертулер мен толықтырулар енгізілген сәтке дейін СЕС ережелерін Компания Салық кодексіне сәйкес келетін бөлігінде қолданады.

Салық заңнамасын сақтау QazaqGaz қызметін жүргізудің негізгі қағидаты болып табылады. Компания тәуекелдерді, соның ішінде салық салу және салықтық есепке алу мәселелерін азайтуға тырысады. Салық Стратегиясының ажырамас аспектісі салық міндеттемелеріне қатысты ашықтық пен айқындық, салық органдарымен диалогты қолдау, салық дауларының туындау тәуекелдерін барынша азайту болып табылады.

Салықтық тәуекелдерді басқару және бақылау

GRI 207-2

Компанияда тәуекелдерді сәйкестендіру және бағалау, тәуекелдерді басқару әдістерін таңдау және өндірістік және өндірістік емес тәуекелдерді басқару процесін ұйымдастыру қағидаларына сәйкес басқарылатын салықтық тәуекелдерді анықтау мен жоюдың тиімді рәсімі енгізілді. Басқарма төрағасының Экономика және қаржы жөніндегі орынбасары салық мәселелері бойынша түпкілікті жауапты болады және салықтарға қатысты күн сайын туындайтын мәселелерді шешу жөніндегі міндеттерді Орталық бухгалтерияның Салық есептілігі секторына береді. Компанияның Орталық бухгалтериясы Басқарма төрағасының Экономика және қаржы жөніндегі орынбасарына есеп береді.

Салықтық есепке алу секторлары салық салу және салықтық есепке алу жөніндегі қызметтің көп бөлігін жүзеге асыратын тәжірибелі білікті мамандармен жасақталған. Салық тәуекелдерінің тізілімі үнемі жаңартылып отырады және экономика мен қаржы мәселелеріне жетекшілік ететін басшылықтың қатысуымен талқыланады. Салық салу жөніндегі ақпаратты тәуелсіз аудиторлар қаржылық есептілік аудиті шеңберінде тексереді.

Салық салу саласындағы мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл

GRI 207-3

Тараптардың өзара іс-қимылы ынтымақтастық, негізделген сенім, адалдық, заңдылық, ашықтық және кеңейтілген ақпараттық өзара іс-қимыл қағидаттарына негізделеді. Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік кірістер комитетімен өзара іс қимыл туралы келісімге деңгейлес мониторинг бойынша жобалау алдындағы жұмыс шеңберінде іс шараларды іске асыру жөніндегі Жол картасына қол қойылды.

Қоғам жауапты салық төлеуші болып табылады, салықтық тәуекелдерді барынша азайтуға ұмтылады және орынды коммерциялық қағидаттар негізінде және қазақстандық салық заңнамасына сәйкес бизнес-қатынастар құрады. Қоғам Орталық бухгалтерия қызметкерлеріне салық заңнамасының ағымдағы тенденциялары мен өзгерістерінен хабардар болу үшін үздіксіз білім береді, сонымен қатар әртүрлі операциялық мәселелерді шешу үшін сыртқы кеңесшілерді тартады.

Салық заңнамасындағы өзгерістер туралы, салық органдарының туындай-

тын салық салу мәселелері бойынша ұстанымы туралы, әкімшілендірудің жаңа технологияларын, пилоттық жобаларды енгізу туралы ақпаратты Орталық бухгалтерия қызметкерлері үнемі түрлі мамандандырылған ақпарат көздерінен, оның ішінде Қоғам мүшесі болып табылатын Қазақстанның Салық төлеушілер қауымдастығының жіберілімдері бойынша алады. Сондай-ақ, Қоғамның Орталық бухгалтериясының қызметкерлері мемлекеттік органдар мен қауымдастықтар өткізетін жұмыс топтарына, дөңгелек үстелдерге, жұмыс кездесулеріне қатысу бойынша белсенді жұмыс жүргізуде.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

2021 жылы Standard & Poor 's, Fitch Ratings және Moody' s халықаралық рейтингтік агенттіктері QazaqGaz ұзақ мерзімді корпоративтік рейтингін сәйкесінше «BB», «BBB-» және «Ваа3» деңгейіне «тұрақты/оң» рейтингі бойынша болжамды растады.

QAZAQGAZ-ДЫҢ 2020 ЖӘНЕ 2021 ЖЫЛДАРДАҒЫ КРЕДИТТІК РЕЙТИНГІ

Рейтинг агенттігі	Рейтингті растау / өзгерту күні	Рейтинг	Болжам
Standard & Poor's	2021	BB	Оң
FitchRatings	2020	BBB-	Тұрақты
Moody's	2021	Ваа3	Оң

2021 жылы QazaqGaz компаниялар тобының кредиттік құжаттамасы бойынша қаржыландыру шарттарын жақсарту бойынша, ковенанттық пакетті жеңілдетуге қатысты жұмыс жүргізілді, атап айтқанда:

2021 жылғы сәуірде QazaqGaz еурооблигацияларын ұстаушылардың еурооблигацияларды шығару проспектісіне өзгерістер енгізуге келісімі алынды және ковенанттық пакеттің шарттары жақсартылды, оның ішінде «Таза қарыз / EBITDA» қаржылық ковенанты алынып тасталды;

QazaqGaz акцияларының 100% «ҚазМұнайГаз» ҰК»АҚ-дан «Самұрық-Қазына» АҚ-ның пайдасына берілуіне байланысты 2021 жылғы 27 қазанда банктер синдикаты MUFG Bank, Ltd. және Bank of China, Ltd-дан тепе-тең негізде (50%/50%) берілген «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ мен QazaqGaz кепілдігімен берілген бұрын тартылған «Бейнеу-Шымкент газ құбыры» ЖШС 2019 жылғы 14 тамыздағы 720 млн АҚШ доллары сомасына қарыз шартына және кепілдіктерге өзгерістер енгізілді, оған сәйкес QazaqGaz «Бейнеу — Шымкент газ құбыры» ЖШС 100% міндеттемесінің гаранты болған;

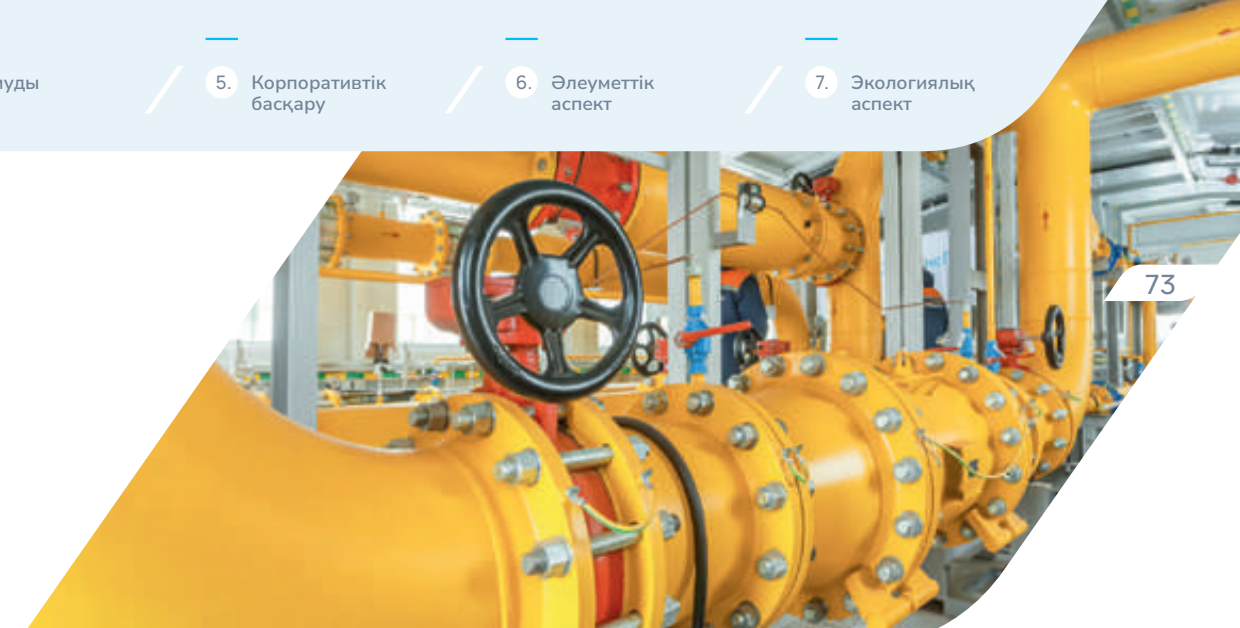
2021 жылғы қыркүйекте «ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ қарыздары бойынша қамтамасыз ету болып табылатын кепілдік шартына QazaqGaz және «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ арасында «EBITDA-ға жалпы қаржылық борыш» қаржылық ковенантын алып тастау туралы қосымша келісімге қол қойылды;

2021 жылғы желтоқсанда QazaqGaz, «Интергаз Орталық Азия» АҚ және Еуропалық Қайта Құру және Даму Банкі, сондай-ақ QazaqGaz, «ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ және «EBITDA-дағы таза қаржылық қарыз» қаржылық келісімін алып тастауға қатысты Еуропалық Қайта Құру және Даму Банкі арасында жасалған 2016 жылғы 26 мамырдағы кепілдік, акцияларды иеліктен шығармау, бағыныстылық және қолдау шарттарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы қосымша келісімге қол қойылды;

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-дан айналым капиталын толықтыруға 55,9 млн АҚШ доллары көлемінде қарыз қаражаты тартылды.

2021 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНҒА АРНАЛҒАН «QAZAQGAZ» ҰК АҚ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН НЕСИЕ ПОРТФЕЛІ, бірл.

Қарыз алушы	Кредитор	Шарт / шығарылым проспектісі бойынша сома	Валюта	Ағымдағы берешек
«QazaqGaz» ҰК» АҚ	Еурооблигациялар	750 000 000	USD	706 320 000
«QazaqGaz» ҰК» АҚ	ВТБ Банк ЖАҚ және ВТБ Қазақстан	15 245 000 000	RUB	15 151 500 000
«Интергаз Орталық Азия» АҚ	Еуропалық Қайта Құру және Даму Банкі	53 400 000 000	KZT	27 711 749 959
«Интергаз Орталық Азия» АҚ	Еуропалық Қайта Құру және Даму Банкі	19 000 000 000	KZT	10 424 035 651
«ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ	Еуропалық Қайта Құру және Даму Банкі	20 000 000 000	KZT	9 666 744 654
«ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ	Қазақстанның Даму банкі	74 027 075 951	KZT	36 428 158 389
«ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ	Халықаралық инвесторлар	30 500 000 000	KZT	5 000 000 000

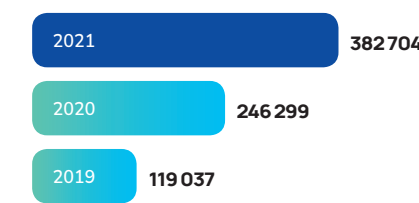

2021 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША «QAZAQGAZ» ҰК» АҚ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЫЗЫНЫҢ ЖАЛПЫ МӨЛШЕРІ, АҚШ доллары

Ковенант	2019 жыл	2020 жыл	2021 жыл
Таза қарыз/EBITDA* <=4.0	1,42	1,74	1,24

* БК пайдасының үлесін және берілген кепілдіктің номиналды құнын қамтиды.

2021 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ АҚША ҚАРАЖАТЫ МЕН ОЛАРДЫҢ БАЛАМАЛАРЫНЫҢ ҚАЛДЫҒЫ, млн теңге

БОЛЖАМДЫ КӨРСЕТКІШТЕР

Компанияның 2022 жылға және орта мерзімді перспективаға арналған жоспарлары:

- Газ саласын дамытудың 2022-2026 жылдарға арналған кешенді жоспарын бекіту;
- «Бейнеу-Бозой» учаскесінде трасса бойындағы жолдың, телекоммуникация жүйесінің және 2-ші кезектегі СКАДА-ның құрылысын аяқтау;
- «Алматы облысы Еңбекшіқазақ ауданы, Қайнар, Саймасай кентінде жоғары қысымды газ құбыры мен газ тарату желілерін салу» жобасын іске асыруды аяқтау (1 және 2 КҚ);
- Компанияны дамыту тұжырымдамасын әзірлеу;
- газ өндіру бойынша неғұрлым дайындалған жобаларды іске қосу есебінен және жағу мен кері айдаудың орнына газды қайта өңдеу есебінен тауарлық газ өндірісінің жылына 15 млрд м³ артуы;
- 2030 жылға қарай газдандыру деңгейін 65%-ға дейін арттыру;
- шығынсыздыққа шығу;
- газдандыруға бюджеттің қайтарымсыз шығындарын ауыстыру кезінде газдандыруға жеке инвестициялар;
- газ экспортының 5 млрд м³-ге артуы;
- Ресей және түрікмен газы транзитінің 30 млрд м³-ке артуы;
- жылына нарықтық бағасы 4-5 млрд м³ болатын ең үнемді газ химиясы жобаларына арналған газ.

2022 жылы газ өндіру көлемі

22,77
МЛРД М³-ТЕН

24,88
МЛРД М³-КЕ

дейін болады деп күтілуде

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

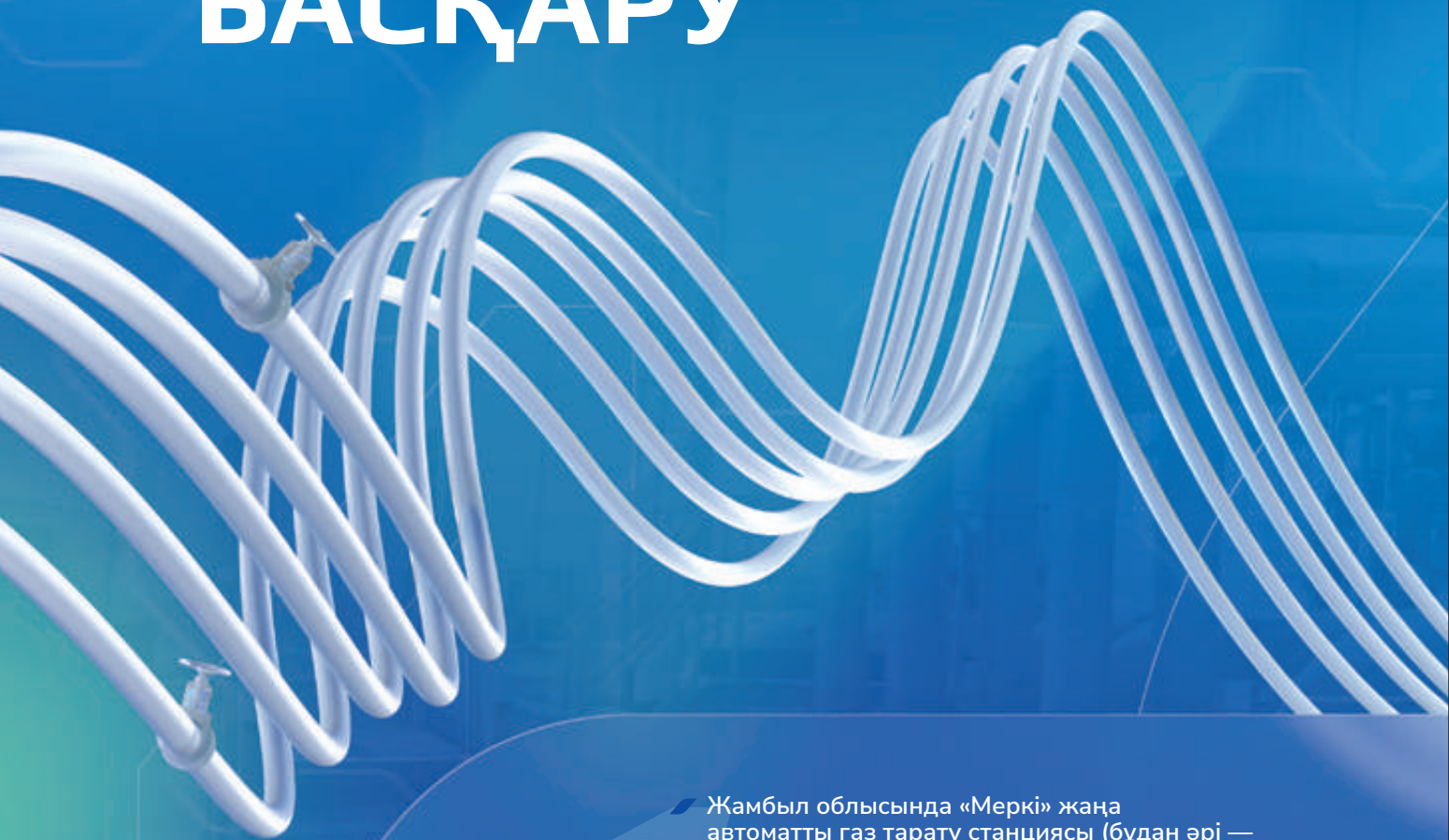
5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

4.

ТҰРАҚТЫ ДАМУДЫ БАСҚАРУ

1

Жамбыл облысында «Меркі» жаңа автоматты газ тарату станциясы (бұдан әрі — АГТС) іске қосылды. АГТС Меркі ауданының

16 елді мекенін тұрақты газбен қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

ЖАМБЫЛ ОБЛЫСЫ

Компания «ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ-ға «КӨЗ-дің 2-кезеңі Тараз қ. ГТС жаңғырту» инвестициялық жобасын одан әрі іске асыру үшін

591 186 505 теңге көлемінде қаржылай көмек төледі.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

КОМПАНИЯНЫҢ ЕСЕБІ

QazaqGaz корпоративтік басқарудың озық тәжірибесіне сәйкес және Компанияның ақпараттық саясаты туралы Ережеге сәйкес оның қызметіне қатысты барлық маңызды фактілер, оның ішінде оның қаржылық жағдайы, қызметінің нәтижелері, QazaqGaz меншігі мен басқару құрылымы және өзге де ақпарат туралы сенімді ақпаратты уақтылы жариялауды қамтамасыз етеді.

АҚПАРАТТЫҚ САЯСАТТЫ ІСКЕ АСЫРУ КЕЗІНДЕ QAZAQGAZ КЕЛЕСІ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРДЫ БАСШЫЛЫҚҚА АЛАДЫ:

ашықтық қолжетімділік тепе-теңдік ақпаратты қорғау

реттілік құжаттармен бекіту тиімділік теңдік

толықтық объективтілік ақпараттық ресурстарды қорғау жүйелілік

іске деген көзқарас сенімділік байланыс

ТҰРАҚТЫ ДАМУДЫ БАСҚАРУ

GRI 102-12

Тұрақты даму қағидаттары мен құндылықтарын сақтау QazaqGaz қызметін іске асырудағы маңызды фактор болып табылады. Компания үнемі ESG принциптері мен корпоративтік басқару стандарттарын ұстанады. Осы қағидаттарды ұстану үшін Компания бизнесті жүргізу, қоршаған ортаны қорғау, қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету, адами капиталды дамыту бойынша озық халықаралық тәжірибені белсенді қолданады. ESG қағидаттарын ұстану Компанияның бәсекеге қабілетті нарықта табысты ұзақ өмір сүруін қамтамасыз етеді. QazaqGaz қазіргі және болашақ ұрпақ

үшін ұзақ мерзімді экономикалық, әлеуметтік және экологиялық пайданы қамтамасыз ету және ұлғайту арқылы тұрақты болашаққа қол жеткізуге өз үлесін қосуға ұмтылады.

Компанияның тұрақты дамуы қауіпсіздік (өндірістік және экологиялық), жауапкершілік (компанияның өңірлердің тұрғындары мен кәсіпорын қызметкерлері алдындағы әлеуметтік тартымдылығы) және өндірістің экологиялылығы (пайдаланылатын ресурстарды сақтау және жаңғырту) бағыттары бойынша қалыптастырылады.

Тұрақты даму үшін ЕҚДБ алтын сыйлығы

2021 жылы «QazaqGaz» ҰК» АҚ көмірқышқыл газы шығарылуын уақтылы азайту бойынша жетістіктері үшін ЕҚДБ Алтын сыйлығын алды. Компания ҚР ішкі нарығына газдың негізгі жеткізушісі бола отырып, экологиялық және әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз етуге елеулі үлес қосты. Тұрақты даму ЕҚДБ қызметінің негізі болып табылады және құрметті марапаттар жыл сайын өз жұмысында тұрақтылықты қамтамасыз етуге ұмылатын серіктес компанияларға беріледі.

QazaqGaz климаттың өзгеруі мен экологиялық проблемалар біздің заманымыздың басты сын-қатерлерінің бірі екенін түсінеді. Компания энергия тиімділігі жобалары мен жасыл технологияларға инвестицияларды қамтитын көміртегі бейтараптығына қол жеткізу жоспарын әзірлеуде. Көміртексіздендіру процестері Компанияның IPO-ға шығуы және халықаралық ESG рейтингін алу жолындағы маңызды қадам болып табылады. Компания 2023 жылға қарай көміртексіздендіру стратегиясы мен жол картасын әзірлеуді жоспарлап отыр.

QazaqGaz қызметкерлер арасында корпоративтік мәдениетті жақсартуды және өңірлерде әлеуметтік маңызы бар жобаларды іске асыруды жалғастыра-

ды. Алдағы бірнеше жылда қызметкерлерді оқыту және кәсіби дамыту мүмкіндіктерін кеңейту жоспарлануда, бұл Компанияның еңбек нарығында жұмыс беруші ретіндегі тартымдылығын арттырады. Өнеркәсіптік қауіпсіздік QazaqGaz қызметінің негізгі аспектісі болып қала береді. Компания қауіпсіздікті жақсарту үшін цифрлық технологиялар мен автоматтандыруды қолданады.

Бүгінгі таңда QazaqGaz өзі үшін Компанияның бизнес-бейініне, мақсаттары мен миссиясына сәйкес келетін БҰҰ-ның Тұрақты даму саласындағы 7 басым мақсатты айқындайды. Төменде тұрақты дамудың тиісті мақсаттары мен маңызды тақырыптары бар кесте берілген.

7

БАСЫМ МАҚСАТТЫ

QazaqGaz БҰҰ Тұрақты даму саласында бүгінгі таңда өзі үшін анықтайды

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

Е: Экологиялық аспект

13-ТДМ. Климаттың өзгеруімен және оның салдарларымен күрес бойынша шұғыл шаралар қабылдау

7-ТДМ. Қымбат емес, сенімді, тұрақты және заманауи энергия көздерінің барлығы үшін жаппай қолжетімділігін қамтамасыз ету

3-ТДМ. Салауатты өмір салтын қамтамасыз ету және жаста барлығының амандығына жәрдемдесу

Маңызды тақырып

Шығарындылар

Энергия

Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік

ТДМ міндеттері

- 13.3 Ағарту, ақпаратты тарату және адамдар мен мекемелердің климат өзгерісінің қауіптілігін жеңілдету және салдарын әлсірету, оларға бейімделу және ерте ескерту бойынша мүмкіндіктерін жақсарту;
13.5 Аз дамыған елдерде және шағын аралдардағы дамушы мемлекеттерде климаттың өзгеруімен байланысты жоспарлау және басқару мүмкіндіктерін күшейту тетіктерін құруға жәрдемдесу, бұл ретте әйелдерге, жастарға сондай-ақ жергілікті және маргиналданған қауымдарға баса назар аудару.

- 7.2 2030 жылға қарай әлемдік энергетикалық теңгерімдегі жаңартылатын көздерден энергия үлесін едәуір арттыру;
7.a 2030 жылға қарай экологиялық таза энергетика саласындағы жаңартылатын энергетиканы, энергиялық тиімділікті арттыру және қазбалы отындарды пайдаланудың неғұрлым таза технологияларын қоса алғандағы зерттеулер мен технологияларға қолжетімділікті жеңілдету мақсатында халықаралық ынтымақтастықты жандандыру және энергетикалық инфрақұрылымға және экологиялық таза энергетикаға салынатын инвестицияларды көтермелеу;
7.b 2030 жылға қарай дамушы елдерде, негізінен, ең аз дамыған елдерде, шағын аралдағы дамушы мемлекеттерде және теңізге шыға алмайтын дамушы елдерде, олардың тиісті қолдау бағдарламаларын ескере отырып, барлығын заманауи және тұрақты энергиямен қамтамасыз ету үшін инфрақұрылымды кеңейту және технологияларды жаңғырту.

Мақсаттар, жобалар және нәтижелер

- жалпы энергия тұтынудағы ЖЭК үлесін ұлғайту; өз қажеттіліктері үшін ЖЭК-тен жылу және электр энергиясын өндіру;
магистральдық газ құбырлары объектілеріндегі катодты қорғаудың тиімсіз станцияларын жаңа буын станцияларында ауыстыру;
өнеркәсіптік алаңның қолданыстағы сыртқы жарықтандыру шамдарын компрессорлық станциялардағы энергияны үнемдейтін жарықдиодты аналогтармен ауыстыру.

- 3.12 Ең нашар дамыған елдерде, әсіресе шағын аралдық дамушы елдерде денсаулық сақтауды қаржыландыруды және медицина қызметкерлерін жинау, дамыту, мамандыққа даярлау және қызметте ұстау көрсеткішін анағұрлым көбейту;
3.13 Алғашқы ескерту, қауіптерді төмендету және денсаулық үшін ұлттық және ғаламдық қауіптерді реттеу саласында барлық елдердің, әсіресе дамушы елдердің әлеуетін арттыру.

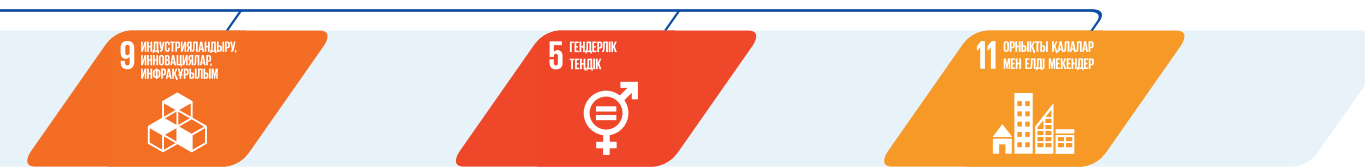
Мақсаттар, жобалар және нәтижелер

- 0,18 — еңбекке қабілеттілігін жоғалтқан жарақат көрсеткіші (LTIFR);
9 489 адам ЕҚ, ӨҚ және ТЖ бойынша оқудан өтті.

Мақсаттар, жобалар және нәтижелер

- ластаушы заттардың шығарындыларын құрғақ басу жүйесін (SoLoNOx) іске қосу;
Газ айдау агрегаттары және құрғақ шығарындыларды басу жүйесі бар «Үстірт» компрессорлық станциясының «Бейнеу-Бозой-Шымкент» МГҚ-ны пайдалануды іске қосу;
атмосфераға шығару деңгейі төмен жану жүйесі бар агрегаттарды орнату;
еншілес ұйымдардың ГТС және КС объектілерінде шамдарды энергия үнемдейтін жарықдиодты шамдарға ауыстыра отырып, ішкі және сыртқы жарықтандыру жүйелерін жөндеу;
еншілес ұйымдардың әкімшілік және өндірістік ғимараттарында түнгі уақытта, демалыс және мереке күндері қазандық агрегаттарының жұмыс режимдерін реттеу.

С: Әлеуметтік аспект

9-ТДМ. Берік инфрақұрылым құру, ауқымды және тұрақты индустриализация мен инновацияларға жәрдемдесу

5-ТДМ. Гендерлік теңдікті қамтамасыз ету және барлық әйелдер мен қыздардың құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту

11-ТДМ. Қалалар мен елді мекендердің ашықтығын, қауіпсіздігін, өміршеңдігін және экологиялық тұрақтылығын қамтамасыз ету

Инновация және ғылым

Жұмыспен қамту, Кемсітушілікке жол бермеу

Жергілікті қауымдастықтар

- 9.1 Экономикалық дамуды және адамдардың әл-ауқатын қолдау мақсатында барлығына бірдей қымбат емес және тең құқылы қолжетімділікті қамтамасыз етуге айрықша назар аударып отырып, өңірлік және трансшекаралық инфрақұрылыммен бірге сапалы, сенімді, орнықты әрі берік инфрақұрылымды дамыту;
9.4 2030 жылға қарай жеке мүмкіндіктеріне сәйкес барлық елдердің қатысуымен инфрақұрылымды жетілдіру және ресурстарды пайдалану тиімділігін арттыру мен таза әрі экологиялық қауіпсіз технологиялар мен өнеркәсіптік процесс неғұрлым кең пайдалану есебінен кәсіпорындарды орнықты етіп қайта жабдықтау;
9.5 Барлық елдерде, әсіресе дамушы елдерде, оның ішінде 2030 жылға дейін инновациялық қызметті ынталандыру және ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар саласында (F3TKЖ) 1 миллион адамға есептегенде жұмыскерлер санын, сондай-ақ F3TKЖ-ға мемлекеттік және жеке шығыстарды едәуір арттыру арқылы ғылыми зерттеулерді жандандыру, өнеркәсіптік секторлардың технологиялық әлеуетін өсіру.

Мақсаттар, жобалар және нәтижелер

- Газ құбырлары объектілері бойынша талдамалық геоақпараттық жүйені енгізу;
газдандыру жобалары аясында 22 мыңнан астам тұрғын және әлеуметтік сала мен кәсіпкерліктің 250-ге жуық нысаны табиғи газға қосылды.

- 5.1 Әйелдер мен қыздарға қатысты кемсітушіліктің барлық түрлерін жаппай жою;
5.5 Әйелдердің жан жақты және шынайы қатысуын және олар үшін саяси, экономикалық және қоғамдық өмірдегі шешім қабылдаудың барлық деңгейіндегі көшбасшылық үшін бірдей мүмкіндікке ие болуын қамтамасыз ету.

Мақсаттар, жобалар және нәтижелер

- Қызметкерлер арасындағы әйелдер үлесі — 17%;
2021 жылы кемсітушілік жағдайлары тіркелген жоқ.

G: Корпоративтік басқару аспектісі

8-ТДМ. Барлығы үшін алға бағытталған, ауқымды және тұрақты экономикалық өсуге, толық және өнімді жұмысбастылыққа және лайықты жұмысқа жәрдемдесу

Маңызды тақырып

Жұмыспен қамту, Жұмыс орнындағы қауіпсіздік және денсаулық

ТДМ міндеттері

- 8.5 2030 жылға қарай барлық әйелдер мен ерлерді, соның ішінде жастар мен мүгедектерді де толық және өнімді кәсіппен және лайықты жұмыспен және теңдей бағалы еңбек үшін бірдей жалақымен қамтамасыз ету;
8.8 Еңбек құқықтарын қорғау және еңбек-мигранттарын, әсіресе әйел-мигранттарды және тұрақты кәсібі жоқ адамдарды қосқандағы барлық еңбек етушілер үшін сенімді әрі қауіпсіз жұмыс жағдайын қамтамасыз етуге жәрдемдесу.

Мақсаттар, жобалар және нәтижелер

- әлеуметтік тұрақтылық рейтингі (Samruk Research services платформасы аясында) — 83%;
тұрақтамау коэффициенті — 4%;
Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау комитеті туралы ережені әзірлеу және бекіту.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

GRI 102-21, GRI 102-40, GRI 102-42, GRI 102-43

Мүдделі тараптармен ашық, сапалы және ұзақ мерзімді өзара іс-қимыл Компанияның тұрақты дамуының негізі болып табылады. Мүдделі тараптардың үміттері мен мүдделері QazaqGaz мақсаттарын, құндылықтары мен стратегияларын қалыптастыруға тікелей әсер етеді. Компания өзінің оң имиджі мен іскерлік беделін қалыптастыру, сондай-ақ стейкхолдерлерді өз қызметі туралы хабардар ету бойынша жүйелі жұмыс жүргізеді.

Мүдделі тараптардың түйінді топтары олардың Компанияның ағымдағы қызметіне және стратегиялық дамуына әсерін бағалау негізінде, сондай-ақ олармен өзара іс-қимылдың қалыптасқан практикасына сәйкес айқындалады.

Компанияның мүдделі тараптармен өзара іс-қимылы мынадай қағидаттар негізінде жүргізіледі:

- мүдделі тараптардың мүдделерін, пікірлері мен қалауларын құрметтеу және ескеру;
- мүдделі тараптарды уақтылы және тұрақты хабардар ету;
- қабылданған міндеттемелерді жауапты орындау.

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРДЫҢ ТІЗІМІ

Акционер

Өзара әрекет ету механизмдері

- Компанияның Директорлар кеңесінің шешімдері;
- жиналыстар, келіссөздер, кездесулер өткізу;
- корпоратившілік коммуникация арналары.

Компанияның әрекеттері

- Компанияның қызметі туралы ақпаратты уақтылы және толық қамтамасыз ету;
- ЕТҰ жалғыз акционері мен акционерлерінің құқықтары мен заңмен қорғалатын мүдделерін қорғауды қамтамасыз ету.

Еншілес ұйымдар

Өзара әрекет ету механизмдері

- Компанияның Директорлар кеңесінің шешімдері;
- Компанияның есеп беруі;
- жиналыстар, келіссөздер, кездесулер өткізу;
- шарттарға, меморандумдарға, келісімдерге қол қою;
- компанияның бұйрықтары мен өкімдері;
- Компания веб-сайты.

Компанияның әрекеттері

- QazaqGaz және ЕТҰ-ның тұрақты қаржылық дамуын, табыстылығын қамтамасыз ету, инвестициялық тартымдылығын арттыру;
- ЕТҰ жалғыз акционері мен акционерлерінің құқықтары мен заңмен қорғалатын мүдделерін қорғауды қамтамасыз ету;
- Компания мен ЕТҰ-ның жалғыз акционері, лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері арасындағы қатынастарды үйлестіру, олардың арасында және аталған топтар ішінде жанжалдардың туындауының алдын алу бойынша жүйелі шаралар қабылдау;
- QazaqGaz және ЕТҰ-ның тиімді стратегиясы мен инвестициялық саясатын әзірлеу және іске асыру.

Қатысу аймақтарындағы халық

Өзара әрекет ету механизмдері

- кері байланыс арналары;
- баспасөз конференциясы;
- қоғамдық тыңдаулар;
- Компанияның есеп беруі;
- веб-сайт, әлеуметтік желілер.

Компанияның әрекеттері

- халықтың әлеуметтік қорғалмаған топтарын қолдау;
- компания үшін экономиканың басым салаларында жобаларды дамыту, әлеуметтік, мәдени және білім беру салаларында маңызды қайырымдылық жобаларын іске асыру;
- қоғамдық маңызы бар іс-шараларға қатысу;
- Басқарманың Қазақстан экономикасын дамытуға арналған конференцияларға, форумдарға, дөңгелек үстелдерге қатысуы;
- кері байланыс тетіктерінің жұмысын қамтамасыз ету.

Жеткізушілер мен мердігерлер

Өзара әрекет ету механизмдері

- кездесулер өткізу;
- іскерлік хат-хабарлар;
- шарттар мен келісімдерге қол қою;
- Компания веб-сайты;
- Компанияның есеп беруі.

Компанияның әрекеттері

- ашықтық, адалдық қағидаттарын сақтау;
- өзара тиімділік мүдделерін сақтау, қабылданған міндеттемелер үшін толық жауапкершілікті түсіну;
- шарттық қатынастардың барлық шарттарын сақтау;
- Іскерлік әдеп кодексіне және корпоративтік басқару кодексіне сәйкес қарым-қатынастарда құрмет пен адалдықты көрсету.

БАҚ

Өзара әрекет ету механизмдері

- Компанияның сайтында және БАҚ-та баспасөз хабарламаларын, ақпараттық хабарламаларды, мақалаларды жариялау;
- баспасөз конференцияларын, баспасөз турларын, форумдарды және басқа да медиа іс-шараларды өткізу.

Компанияның әрекеттері

- баспасөз конференцияларын, сұхбаттарды, кездесулерді ұйымдастыру және өткізу;
- өндірістік объектілерге бару;
- баспасөз хабарламаларын шығару;
- корпоративтік іс-шараларды өткізу;
- QazaqGaz және оның ЕТҰ интернет-сайттарында ақпаратты орналастыру.

Мемлекеттік органдар

Өзара әрекет ету механизмдері

- Компанияның есеп беруі;
- ҚР заңнамасының сақталуын тексеру;
- жиналыстар, келіссөздер, кездесулер өткізу;
- электрондық пошта арқылы тікелей өзара әрекеттесу.

Компанияның әрекеттері

- әлеуметтік әріптестік туралы келісімдер жасасу;
- салықтарды төлеу және салық ақпаратын ашу кезінде ашықтықты қамтамасыз ету.

Қызметкерлер

Өзара әрекет ету механизмдері

- кері байланыс арналары;
- жиналыстар және басшылықпен жеке кездесулер;
- қызметкерлердің тиімділігін бағалау;
- Компанияның есеп беруі.

Компанияның әрекеттері

- қолайлы жұмыс жағдайларын жасау;
- оқыту мен білім беру үшін жағдайларды қамтамасыз ету;
- еңбек қызметі процесінде қызметкерлердің әлеуетін іске асыру үшін тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету;
- қызметкерлердің жұмыс нәтижелерін бағалау;
- қызметкерлерді тек кәсіби қабілеттері, білімі мен дағдылары негізінде іріктеу және мансаптық өсуі;
- жұмыс ұжымдарымен басшылықтың жыл сайынғы және тоқсан сайынғы кеңестерін өткізу;
- Компания қызметінде жүргізілетін әлеуметтік саясат және әлеуметтік жауапкершілік туралы мәліметтерді жариялау;
- кері байланыс тетіктерінің жұмысын қамтамасыз ету.

Серіктестер

Өзара әрекет ету механизмдері

- жиналыстар, келіссөздер, іскерлік хат-хабарлар;
- Компанияның есеп беруі;
- Компания веб-сайты.

Компанияның әрекеттері

- іскерлік әдеп қағидаттарын сақтау;
- тәуекелдерді басқару.

Кәсіподақтар

Өзара әрекет ету механизмдері

- Компанияның есеп беруі;
- қоғамдық тыңдаулар;
- ынтымақтастық туралы шарттар мен келісімдерге қол қою.

Компанияның әрекеттері

- еңбекті қорғау және қызметкерлерді басқару саласындағы нормаларды сақтау;
- шарттар мен келісімдердің талаптарын сақтау.

Клиенттер

Өзара әрекет ету механизмдері

- кері байланыс жүйесі;
- кездесулер мен келіссөздер;
- Компанияның есеп беруі;
- шарттар мен келісімдерге қол қою.

Компанияның әрекеттері

- шарттар мен келісімдердің талаптарын сақтау;
- іскерлік әдеп кодексі.

Қауымдастықтар мен бірлестіктер

Өзара әрекет ету механизмдері

- ынтымақтастық туралы шарттар мен келісімдерге қол қою;
- Компанияның есеп беруі;
- кездесулер;
- іс-шараларға қатысу.

Компанияның әрекеттері

- Компанияның елдің салалық бизнесін жетілдіруге қатысуы;
- Компанияның заңнамалық бастамаларын ілгерілетуге ықпал ету.

ҚАУЫМДАСТЫҚТАРҒА ҚАТЫСУ ЖӘНЕ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАҒИДАРТТАРДЫ ҰСТАНУ

GRI 102-13

Халықаралық және Ұлттық қауымдастықтарға мүшелік бірлескен мақсаттарға барынша жылдам және тиімді қол жеткізу үшін ортақ мақсаттар мен мүдделер негізінде күш-жігерді біріктіруге ықпал ететін Компания қызметінің маңызды құрамдас бөлігі болып табылады. Мемлекеттік органдармен және басқа да мүдделі тараптармен өзара іс-қимылда ашықтық, конструктивтілік және жауапкершілік QazaqGaz экономикалық құнын құрудың, сондай-ақ тұрақты дамудың негізгі қағидаттарын ілгерілетудің негізінде жатыр.

QAZAQGAZ ЖӘНЕ ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАРДЫҢ ҚАУЫМДАСТЫҚТАР МЕН БІРЛЕСТІКТЕРГЕ МҮШЕЛІГІ

Ұйымдар	Қауымдастық/Бірлестік
<ul style="list-style-type: none"> → «QazaqGaz ҰК» АҚ → «Интергаз Орталық Азия» АҚ → «ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ → «КазРосГаз» ЖШС → «Азиялық газ құбыры» ЖШС 	«KAZENERGY» ЗТБ — Қазақстан Республикасының мұнай-газ және энергетика кешендерінің тұрақты дамуына ықпал ететін мұнай-газ және энергетика кешенінің, оның ішінде өндіруші және көлік, сервистік және геофизикалық, уран және басқа да трансұлттық компаниялардың заңды тұлғаларының коммерциялық емес бірлестігі.
<ul style="list-style-type: none"> → «QazaqGaz ҰК» АҚ → «Интергаз Орталық Азия» АҚ → «ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ → «КазРосГаз» ЖШС → «Азиялық газ құбыры» ЖШС → «Бейнеу-Шымкент» га құбыры» ЖШС → «Qazaqgaz барлау және өндіру» ЖШС → «ҚазТрансГаз Өнімдері» ЖШС 	«Атамекен» ҚР Ұлттық кәсіпкерлер палатасы ҚР Үкіметімен және мемлекеттік органдармен бизнестің келіссөз күшін күшейту үшін құрылған коммерциялық емес ұйым.
<ul style="list-style-type: none"> → «Интергаз Орталық Азия» АҚ → «КазРосГаз» ЖШС 	«Қазақстан салық төлеушілер қауымдастығы» ЗТБ — салықтарды ерікті және уақтылы төлеуді қамтамасыз ету мақсатында салық төлеушілердің заңды құқықтары мен мүдделерін қорғауға жәрдемдесу, олардың білім деңгейін арттыру мақсатында құрылған коммерциялық емес ұйым.

Ұйымдар	Қауымдастық/Бірлестік
→ «Интергаз Орталық Азия» АҚ	«KazWeld» қазақстандық дәнекерлеу қауымдастығы — дәнекерлеу өндірісінің мамандарын жұмысшылардан бастап инженерлерге дейін даярлау және оқыту үшін халықаралық дәнекерлеу институтының (IIW) бағдарламасы бойынша оқу орталықтарын аккредиттеу жөніндегі Қазақстандық уәкілетті Орган.
→ «Интергаз Орталық Азия» АҚ	«Қазақстан Республикасының инженер-энергетиктер одағы» — энергетика саласындағы қазақстандық ғылыми, жобалау және оқу институттарының, өнеркәсіптік кәсіпорындардың энергетикалық қызметтерінің, өнеркәсіптік кәсіпорындарды энергиямен қамтамасыз ету, энергетикалық қызметтер қызметкерлерінің біліктілігін арттыру, Қазақстанда қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттамамен қамтамасыз ету мәселелерін шешуге арналған энергетикалық жабдық өндірушілердің бірлестігі.
→ «Интергаз Орталық Азия» АҚ	«IRIS» Ұлттық бизнес қауымдастығы — кәсіпкерлердің заңды құқықтары мен мүдделерін қорғауға жәрдемдесу, Қазақстан Республикасының кәсіпкерлігін дамытуды ынталандыру, мемлекеттік билік пен басқару органдарының кәсіпкерлікті дамытуға мүдделілігін арттыру, қауымдастықтың барлық мүшелерінің өз мүдделерін еркін білдіруіне және қорғауына мүмкіндік беру және т. б. мақсатында Қазақстан Республикасының іскер топтарының өкілдерін біріктіретін коммерциялық емес ұйым.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

5. КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

АҚМОЛА ОБЛЫСЫ

Компания елорда әкімдігімен бірлесіп, Интернациональный, Мичурино және Күйгенжар тұрғын алаптарын табиғи газға қосты. Газ құбырларының жалпы ұзындығы

101 км

құрайды, олардың жұмысын тиісті газ инфрақұрылымы қамтамасыз етеді.

Маңызды тақырыптар

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл
- Кемсітушілікке жол бермеу
- Оқыту және білім беру

GRI, SASB көрсеткіштері

GRI 102-17, GRI 102-18, GRI 102-19, GRI 102-20, GRI 102-22, GRI 102-24, GRI 102-26, GRI 102-34, GRI 102-36, GRI 205-1, GRI 205-2, GRI 205-3

2021 жылғы негізгі көрсеткіштер

Ішкі аудит қызметі мен комплаенс қызметінің функцияларын енгізуге дайындық

QazaqGaz Қазақстан Республикасының басты газ операторы бола отырып, корпоративтік басқару және тұрақты даму, сондай-ақ Компанияның қаржылық тұрақтылығын нығайту қағидаттарын ұстанудың маңыздылығын түсінеді. Корпоративтік басқарудың тиімділігін арттыру QazaqGaz қызметінің стратегиялық бағыттарының бірі болып табылады.

Корпоративтік басқару саласындағы негізгі ішкі құжаттар:

- Компания Жарғысы;
- Корпоративтік басқару кодексі;
- Басқарма туралы ереже;
- Директорлар кеңесі туралы ереже;
- Аудит жөніндегі комитет туралы ереже;
- Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитет туралы ереже;
- Стратегия комитеті туралы ереже;
- Компанияның тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесі бойынша саясат.

Есепті жылы Компанияда акционер өзгерді: 2021 жылғы 9 қарашада «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ-ға тиесілі Компания акцияларының 100% пакетін «Самұрық — Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-ның (бұдан әрі — Қор) пайдасына иеліктен шығару жөнінде мәміле өтті.

2015 жылы Жалғыз акционердің шешімімен Қордың Корпоративтік басқару кодексі бекітілді. Кодекс

QazaqGaz қызметіне қолданылады. Кодекстің мақсаты Қорда және Қорға тиесілі ұйымдарда корпоративтік басқаруды жетілдіру, басқарудың ашықтығын қамтамасыз ету, қор мен ұйымдардың тиісті корпоративтік басқару стандарттарын ұстануға бейілділігін растау болып табылады. Компания кодексте көрсетілген корпоративтік басқару қағидаттарының сақталуын қатаң қадағалайды. Есепті кезеңде елеулі бұзушылықтар анықталған жоқ.

БҰҰ-ның ТДМ-ға қол жеткізуге қосқан үлесі

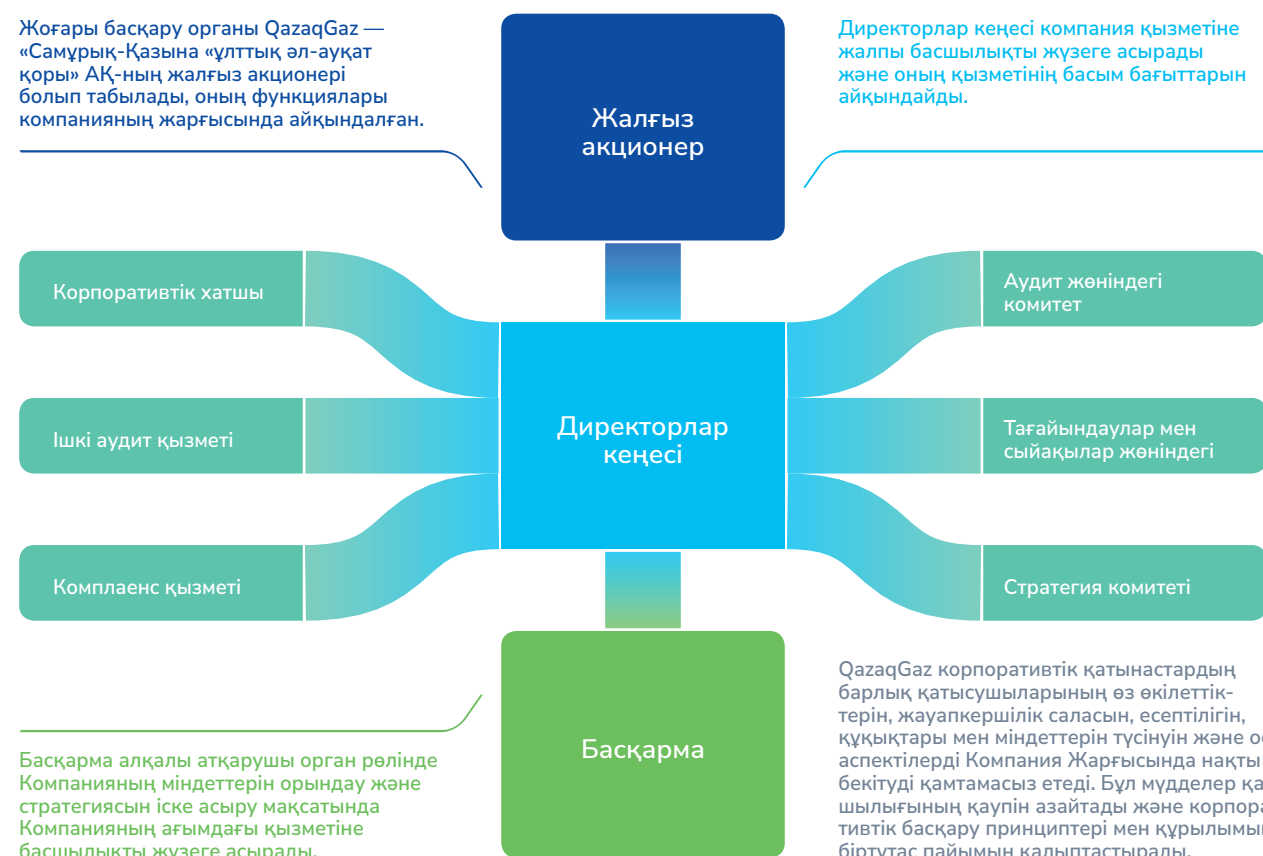
КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ

GRI 102-18

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ, ОНЫҢ ІШІНДЕ ЕСЕПТІ КЕЗЕҢ АЯҚТАЛҒАННАН KEЙІН ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛГЕН ҚЫЗМЕТТЕР

Жоғары басқару органы QazaqGaz — «Самұрық-Қазына «ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-ның жалғыз акционері болып табылады, оның функциялары компанияның жарғысында айқындалған.

Директорлар кеңесі компания қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асырады және оның қызметінің басым бағыттарын айқындайды.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

GRI 102-22

Директорлар кеңесі QazaqGaz қызметін тиімді басқару және тиісті бақылау үшін Жалғыз акционердің алдында жауап береді және шешім қабылдаудың бекітілген тәртібіне сәйкес әрекет етеді. Директорлар кеңесінің маңызды функциялары басқа да маңызды мәселелермен қатар QazaqGaz қызметінің басым бағыттарын айқындау және ірі мәмілелер жасасу туралы шешім қабылдау болып табылады.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚЫЗМЕТІ МЫНАДАЙ ҚАҒИДАТТАРҒА НЕГІЗДЕЛЕДІ:

кәсіпқойлық

парасаттылық

сақтық

адалдық

тиімділік

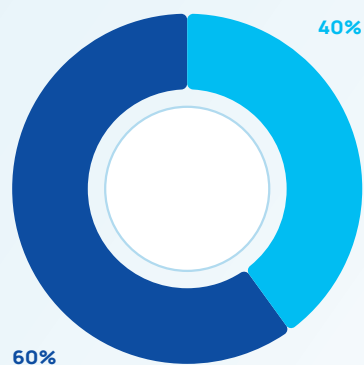

объективтілік

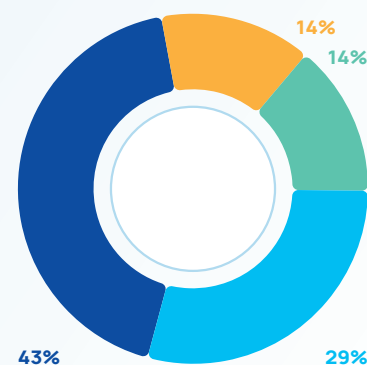
жауапкершілік

2021 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ТӘУЕЛСІЗДІГІ, %

● Директорлар кеңесінің тәуелді мүшелері
● Директорлар кеңесінің тәуелсіз мүшелері

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ МҮШЕЛЕРІНІҢ КӘСІБИ МАМАНДАНЫУЫ, %

● Экономика және қаржы
● Құқық
● Саясаттану
● Инженерлік іс

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Директорлар кеңесінің құрамы

Джаксыбеков Адильбек Рыскельдинович *

Директорлар кеңесінің төрағасы

Мамандығы: Экономика
Туған күні: 26.07.1954 (68 жас)
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Шарипбаев Кайрат Каматаевич *

Басқарма төрағасы

Мамандығы: Экономика, маркетинг, коммерция, агрономия
Туған күні: 16.08.1963 (59 жас)
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Нургазиев Айрат Айттанович *

Тәуелсіз директор

Мамандығы: Инженерлік іс
Туған күні: 13.01.1958 (64 жас)
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Сәулебай Мәлік Оралұлы *

Жалғыз акционер өкілі

Мамандығы: Экономика, құқық, іскерлік әкімшілік
Туған күні: 07.05.1975 (47 жас)
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Жаманбалин Серик Жардемович *

Тәуелсіз директор

Мамандығы: Құқық, қаржы
Туған күні: 24.06.1983 (39 жас)
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Директорлар кеңесінің құрамы 2022 жылдың басында өзгертілді. Директорлар кеңесі мүшелерінің өзекті тізімі компанияның ресми сайтында сілтеме бойынша қолжетімді: <https://qazaqgaz.kz/directors>

Директорлар кеңесінің жаңа құрамы ESG-күн тәртібіндегі экология, әлеуметтік жауапкершілік және корпоративтік басқару мәселелеріне назар аударуды жоспарлап отыр.

* 2022 жылғы ақпанда Директорлар кеңесінің құрамынан шығарылды

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚҰРЫЛЫМЫН ЖЕТІЛДІРУ ЖӨНІНДЕГІ ЖОСПАР

Директорлар кеңесінің төрағасы

Тәуелсіз директор

50%

КЕМІНДЕ

Директорлар кеңесінің тәуелсіз мүшелерінің үлесі

1

АДАМ

ДҚ құрамындағы әйелдер саны

≥ 6

АДАМ

Компания ДҚ-ның құрамы

1

АДАМ

Басшылық өкілі

2

АДАМ

Тәуелсіз директорлар

Іріктеу және тағайындау

Компанияның Директорлар кеңесінің төрағасы Компанияның жалғыз акционерінің шешімімен сайланады (тағайындалады). Директорлар кеңесінің мүшелері, тәуелсіз директорлардан басқа, Компанияның Директорлар кеңесіне Жалғыз акционердің мүдделерінің өкілдері ретінде сайлауға ұсынылған тұлғалар арасынан сайланды.

Директорлар кеңесінің мүшесі лауазымына:

- сотталғандығы заңда белгіленген тәртіппен өтелмеген немесе алынбаған;
- бұрын Директорлар кеңесінің төрағасы, акцияларды мәжбүрлеп тарату немесе мәжбүрлеп сатып алу немесе белгіленген тәртіппен банкрот деп танылған басқа заңды тұлғаны консервациялау туралы шешім қабылданғанға дейін бір

жылдан аспайтын кезеңде басқа заңды тұлғаның бірінші басшысы (басқарма төрағасы), басшысының орынбасары, бас бухгалтері болған адам тағайындалмайды. Көрсетілген талап акцияларды мәжбүрлеп тарату немесе мәжбүрлеп сатып алу немесе белгіленген тәртіппен банкрот деп танылған басқа заңды тұлғаны консервациялау туралы шешім қабылданған күннен кейін бес жыл ішінде қолданылады.

Компанияның Директорлар кеңесінің отырыстары

10

БЕТПЕ-БЕТ ОТЫРЫСЫ

есепті жылы Компанияның ДҚ өткізілді

127

МӘСЕЛЕЛЕР

қаралды

60

МӘСЕЛЕЛЕР

Компанияның қызметіне қаралды

67

МӘСЕЛЕЛЕР

ЕТҰ қызметіне қатысты

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ МҮШЕЛЕРІНІҢ ОТЫРЫСТАРҒА ҚАТЫСУЫ

Директорлар кеңесінің мүшесі	Отырыстарға қатысу
Джаксыбеков А.Р.	10/10
Шарипбаев К. К.	10/10
Сәулебай М.О.	9/10
Нургазиев А.А.	10/10
Жаманбалин С.Ж.	10/10

Компания қызметіне қатысты отырыстарда қаралған негізгі мәселелер:

- жылдық қаржылық есептілікті және басқа есептерді алдын ала бекіту;
- кадрлық мәселелер;
- бизнес-жоспарды және оған түзетулерді бекіту;
- Компанияның стратегиялық картасының ПӘК-ін және басшы және басқарушы қызметкерлердің мотивациялық корпоративтік және жеке ПӘК-ін бекіту;

- QazaqGaz ішкі қызметін реттейтін құжаттарды бекіту және оларға өзгерістер енгізу;
- қаржы мәселелері;
- жасауға мүдделі мәмілелерді бекіту;
- өзге мәселелер.

ЕТҰ-НЫҢ ҚЫЗМЕТІНЕ ҚАТЫСТЫ ОТЫРЫСТАРДА ҚАРАЛҒАН НЕГІЗГІ МӘСЕЛЕЛЕР

Компанияның Директорлар кеңесінің комитеттері

Комитеттер Директорлар кеңесіне есеп береді. Олардың өкілеттіктері тиісті Комитеттер туралы ережелермен реттеледі.

Аудит жөніндегі комитет	Стратегия комитеті	Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитет
Комитет құрамы → Жаманбалин Серик Жардемович; → Нургазиев Айрат Айттанович.	→ Нургазиев Айрат Айттанович; → Шарипбаев Кайрат Каматаевич; → Жаманбалин Серик Жардемович.	→ Нургазиев Айрат Айттанович; → Шарипбаев Кайрат Каматаевич; → Жаманбалин Серик Жардемович.
Мақсаттары Комитеттің қызметі Директорлар кеңесіне сыртқы және ішкі аудит, қаржылық есептілік, тәуекелдерді ішкі бақылау және басқару, заңнаманы сақтау мәселелері бойынша, сондай-ақ Директорлар кеңесінің тапсырмасы бойынша басқа да мәселелер бойынша жәрдем көрсетуге бағытталған.	Комитет қызметінің негізгі мақсаты стратегиялық мақсаттарды, дамудың басым бағыттарын айқындау және Компания қызметінің орта мерзімді және ұзақ мерзімді перспективаларға негізгі бағдарларын белгілеу кезінде Директорлар кеңесіне жәрдемдесу болып табылады.	Комитет тағайындауды және тағайындауды келісуді ДҚ жүзеге асыратын Директорлар кеңесінің, Басқарманың құрамына және Компаниядағы өзге де лауазымдарға білікті мамандарды тарту жөнінде ұсынымдар әзірлеу мақсатында құрылды.
12 отырыс өткізіліп 60 мәселе қаралды	7 отырыс өткізіліп 38 мәселе қаралды	8 отырыс өткізіліп 25 мәселе қаралды

2022 жылы «QAZAQGAZ» ҰК» АҚ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ЖАНЫНДАҒЫ КОМИТЕТТЕРДІҢ ҚЫЗМЕТІН ДАМУ ТУРАЛЫ ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫ ТӨМЕНДЕГІЛЕРДІ ҚАМТИДЫ:

1.

Аудит жөніндегі комитеттің жұмысы мен құзыретін күшейту: ішкі аудит қызметі мен комплаенс қызметінің функцияларын енгізу (2022 жылдың басында іске асырылды).

2.

Еншілес және тәуелді кәсіпорындардың басқару органдарына ұсынылатын кандидатураларды тағайындау және сыйақылар бойынша Комитеттің алдын ала қарау тәжірибесін енгізу.

3.

Жалғыз акционердің ұсынымдарына сәйкес Стратегия комитетінің инвестициялық жобаларды егжей-тегжейлі қарауы.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

БАСҚАРМА

GRI 102-19, GRI 102-20

Компания басқармасының негізгі міндеті — Жарғыда, корпоративтік басқару кодексінде, Компанияның ішкі құжаттарында және Басқарма туралы Ережеде бекітілген қағидаттарға сәйкес жүзеге асырылатын ағымдағы қызметті басқару. Басқарма қызметі Жалғыз акционердің мүдделерін барынша сақтау, сондай-ақ Жалғыз акционерге және Директорлар кеңесіне есеп беру қағидаты негізінде құрылады.

Басқарма Директорлар кеңесінің шешімдерін іске асыру және Компанияның қаржы-шаруашылық және өндірістік қызметінің ағымдағы мәселелері бойынша іс-шаралар жоспарын әзірлеуге жауапты болады.

Басқарма жанындағы комитеттер

Тәуекелдер жөніндегі комитет	Бюджеттік жоспарлау комитеті	Инвестициялық жобалар жөніндегі комитет
Комитет құрамы		
<ul style="list-style-type: none"> → Хван Валентин Борисович; → Жанұзақ Тайыр Жалғасбекұлы; → Абайылданов Бекзат Калышпекович; → Абдуллин Руслан Сабитович; → Несонов Евгений Григорьевич; → Будник Михаил Михайлович. 	<ul style="list-style-type: none"> → Серді Ибулла Жұмағұлы; → Жанұзақ Тайыр Жалғасбекұлы; → Сулейманов Рустам Эдуардович; → Абайылданов Бекзат Калышпекович; → Хван Валентин Борисович; → Майтиев Азамат Бақдаулетович; → Рашитова Шолпан Суюндыковна; → Круз Давид Омарович; → Сүйіндіков Руслан Облысұлы; → Бекмұхамбетова Айжанна Әнуарқызы; → Несонов Евгений Григорьевич; → Аллаярбек Жанар Аллаярбекқызы; → Жалдаев Нұрғали Қуанұлы; → Абдибеков Тимур Нурмұхамбетович; → Мұсаев Дәулет Жұмабайұлы; → Марекос Арлен Сабитович. 	<ul style="list-style-type: none"> → Серді Ибулла Жұмағұлы; → Сулейманов Рустам Эдуардович; → Хван Валентин Борисович; → Жанұзақ Тайыр Жалғасбекұлы; → Абайылданов Бекзат Калышпекович; → Майтиев Азамат Бақдаулетович; → Несонов Евгений Григорьевич; → Сүйіндіков Руслан Облысұлы; → Кусайнов Жанболат Утегенович; → Марекос Арлен Сабитұлы; → Круз Давид Омарович; → Аллаярбек Жанар Аллаярбекқызы; → Бекмұхамбетова Айжанна Әнуарқызы; → Жалдаев Нұрғали Қуанұлы; → Саткалиев Андас Майданович; → Казиев Нұн Мударисович; → Мұсаев Дәулет Жұмабайұлы.
Мақсаттары		
Комитеттің мақсаты QazaqGaz компаниялар тобының ТДСК-ның тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз етуде Компания Басқармасына жәрдемдесу, QazaqGaz компаниялар тобының стратегиялық және операциялық мақсаттарына қол жеткізуге әсер ететін тәуекелдерді басқару саласындағы мәселелерді жедел және тереңдетіп қарау болып табылады.	Комитет компанияның бизнес-жоспарлау және стратегиялық даму процестерін іске асыруға байланысты мәселелер бойынша қарастыру, келісу және шешімдер қабылдау мақсатында құрылған консультативтік-кеңесші орган болып табылады.	Комитеттің мақсаты QazaqGaz және оның ЕТҰ-ның инвестициялары мен активтерін тиімді басқару болып табылады.
6 отырыс өткізіліп	7 мәселе қаралды	7 отырыс өткізіліп
		7 мәселе қаралды

Басқарма құрамы

Шарипбаев Кайрат Каматаевич *

Басқарма төрағасы

Тағайындау күні: 5 қазан 2020 жыл
Туған күні: 16.08.1963 (59 жас)
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Серді Ибулла Жұмағұлы *

Басқарма төрағасының бірінші орынбасары

Тағайындау күні: 5 қараша 2020 жыл
Туған күні: 31.01.1976 (46 жас)
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Абайылданов Бекзат Калышпекович *

Басқарма төрағасының Геологиялық барлау және өндіру жөніндегі орынбасары

Тағайындау күні: 6 наурыз 2020 жыл
Туған күні: 16.08.1976 (46 жас)
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Жанұзақ Тайыр Жалғасбекұлы *

Басқарма төрағасының Экономика және қаржы жөніндегі орынбасары

Тағайындау күні: 6 желтоқсан 2018 жыл
Туған күні: 13.06.1993 (29 жас)
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Сулейманов Рустам Эдуардович *

Басқарма төрағасының Қайта өңдеу және маркетинг жөніндегі орынбасары

Тағайындау күні: 11 желтоқсан 2015 жыл
Туған күні: 04.03.1973 (49 жас)
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Хван Валентин Борисович *

Басқарма төрағасының Көлік және техникалық саясат жөніндегі орынбасары

Тағайындау күні: 5 желтоқсан 2020 жыл
Туған күні: 12.08.1980 (42 жас)
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Майтиев Азамат Бақдаулетович *

Аппарат жетекшісі

Тағайындау күні: 1 маусым 2021 жыл
Туған күні: 21.10.1980 (42 жас)
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Абдуллин Руслан Сабитович *

Заң департаментінің директоры

Тағайындау күні: 15 желтоқсан 2021 жыл
Туған күні: 16.09.1977 (45 жас)
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

* Басқарма құрамынан 2022 жылғы ақпанда шығарылды

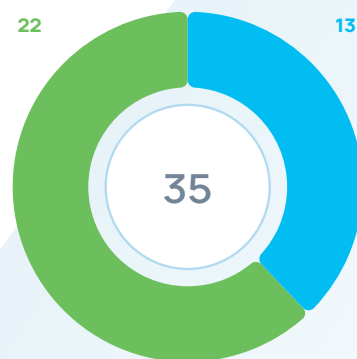
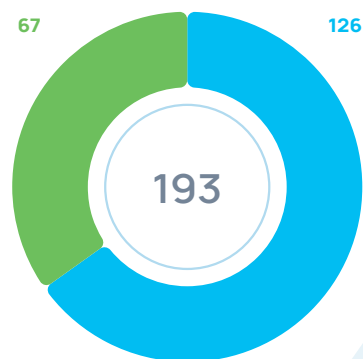

Басқарма құрамы 2022 жылдың басында өзгертілді. Жаңа құрам Компанияның ресми сайтында сілтеме бойынша қолжетімді: <https://qazaqgaz.kz/governing>

QAZAQGAZ БАСҚАРМАСЫНЫҢ ОТЫРЫСТАРЫ МЕН ҚАБЫЛДАНҒАН КОРПОРАТИВТІК ШЕШІМДЕРІ ТУРАЛЫ ЖАЛПЫ МӘЛІМЕТТЕР

ЖАСАУҒА ҚАТЫСТЫ ЕРЕКШЕ ШАРТТАР БЕЛГІЛЕНГЕН МӘМІЛЕЛЕР ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТТЕР

- «QazaqGaz» ҰК» АҚ қызметіне қатысты мәселелер
- ЕТҰ қызметіне қатысты мәселелер

- QazaqGaz Директорлар кеңесіне алдын ала мақұлданған және шығарылған мәмілелер
- «Самұрық-Қазына» АҚ тобына кіретін ұйымдар арасында мәмілелер жасасу қағидалары шеңберінде бекітілген, оларды жасауға қатысты «Акционерлік қоғамдар туралы» заңда ерекше жағдайлар белгіленген

43

ОТЫРЫСТАР (КҮНДІЗГІ)

Басқармада 2021 жылдың 12 айында өткізілді

100%

Басқарма мүшелерінің отырыстарға қатысу көрсеткіші есепті жылы

СЫЙАҚЫ

GRI 102-36

QazaqGaz Директорлар кеңесі мен Басқарманың әрбір мүшесінің Компанияның стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуге қосқан жеке үлесіне сүйене отырып, басшылықтың жұмысын талдауға және қызметін бағалауға көп көңіл бөледі.

377 262

МЫҢ ТЕҢГЕ

Директорлар кеңесі мен Басқарма мүшелеріне 2021 жылға арналған сыйақылардың жиынтық төлемдері

Компания Директорлар кеңесі мен Басқарма мүшелерінің пайдасына 2021 жылы жүргізген сыйақы төлемдерінің жиынтық мөлшері, жалақыны және ақшалай нысандағы көтермелеудің барлық түрлерін қоса алғанда, 377 262 мың теңгені, оның ішінде Директорлар кеңесінің мүшелеріне 53 513 мың теңгені құрады.

Корпоративтік басқару саласындағы 2022 жылға және орта мерзімді перспективаға арналған жоспарлар

53 513

МЫҢ ТЕҢГЕ

Директорлар кеңесінің мүшелеріне берілетін сыйақылар

Басқару саласындағы жоспарлар

- Директорлар кеңесінде тәуелсіз директорлардың үлесін 50%-ға дейін ұлғайту;
- ESG мәселелерін қамту үшін Директорлар кеңесі мен оның комитеттерінің құзыреттерін қайта қарау;
- ДК құрамындағы әйелдер санын 1 адамға жеткізу;
- тәуелсіз директорды ДК төрағасы лауазымына тағайындау;
- ұлттық компания мәртебесін беруді ескере отырып QazaqGaz Жарғысын өзектендіру;
- Компанияның Директорлар кеңесінің құрамын кемінде алты адамға дейін ұлғайту;
- ЕТҰ басқармаларының құзыреттерін кеңейту.

Ақпаратты ашу саласындағы жоспарлар

- Компанияның қаржылық емес есептілігіне арналған деректердің дұрыстығын тиімді жинау және ішкі бақылауды қамтамасыз ету;
- қаржылық және салықтық есептілікте уақтылы көрсету үшін шарттар мен бастапқы құжаттамаға қол қою процесін оңтайландыру;
- сайт мазмұнын кеңейту;
- Компанияның ақпараттық саясатын күшейту.

Ұйымдық құрылым саласындағы жоспарлар

- тұрақты дамудың үш бағытының әрқайсысы бойынша мамандарды қамтитын ESG бойынша құрылымдық бөлімше құру;
- Өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және экология департаменті (HSE) қызметкерлерінің құрамына әртүрлі бағыттар бойынша қоршаған ортаны қорғау саласындағы мамандарды қосу;
- шоғырландырылған және жеке есеп жүйесін сүйемелдеу бойынша білікті IT мамандарды тарту;
- халықаралық ынтымақтастық мәселелері бойынша жұмысты қамтамасыз ету үшін жеке құрылымдық бөлімше бөлу/инвестициялық жобалар жөніндегі департаменттің функционалдық міндеттерін кеңейту;
- IPO-ға дайындық бойынша қызмет құру;
- инвестициялық блок (бөлім) құру;
- күрделі құрылымдық департаментін құру;
- ішкі бақылау департаменті жеке құрылымдық бөлімшеге бөлу;
- ішкі аудит қызметінің тиімді жұмысын ұйымдастыру.

ІШКІ АУДИТ ҚЫЗМЕТІ

2022 жылғы мамырдан бастап Компанияда Директорлар кеңесіне тікелей бағынатын тәуелсіз Ішкі аудит қызметі (бұдан әрі — ІАҚ) жұмыс істейді. Ішкі аудит қызметі жетекшілік етуді Аудит жөніндегі комитет жүзеге асыратын компанияда ішкі аудитті ұйымдастыруды және жүзеге асыруды қамтамасыз етеді. Ішкі аудит қызметінің негізгі мақсаты Директорлар кеңесіне компанияны тиімді басқаруды қамтамасыз ету үшін тәуелсіз және объективті ақпарат беру болып табылады.

Ішкі аудит саласындағы негізгі құжаттар:

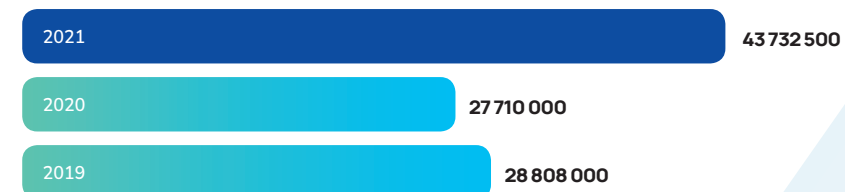
- Ішкі бақылау жүйесінің ережелері;
- Ішкі бақылау жүйесінің саясаты;
- Аудит жөніндегі комитет туралы ереже;
- Ішкі аудит қызметі туралы ереже.

СЫРТҚЫ АУДИТ

Компания мен оның ЕТҰ үшін қаржылық есептілік аудиті бойынша қызметтер көрсету үшін аудиторлық ұйымды таңдауды аудиторлық ұйымды таңдау жөніндегі Бірыңғай комиссия жүзеге асырады. Компания «Эрнст энд Янг» ЖШС тәуелсіз аудиторлық ұйымымен қаржылық есептілік аудиті бойынша шарт жасасты.

Аудиторлық қызметтерден басқа, «Эрнст энд Янг» ЖШС ұйымы басқа қызметтерді көрсеткен жоқ. Тәуелсіздікті сақтау мақсатында аудитті жүргізу кезінде бір ұйым қатарынан бес жыл ішінде сыртқы аудиторды ауыстырады.

СЫРТҚЫ АУДИТОРДЫҢ СЫЯҚЫ МӨЛШЕРІ ТУРАЛЫ ДЕРЕКТЕР ТӨМЕНДЕ КЕЛТІРІЛГЕН, теңге

КОРПОРАТИВТІК ӘДЕП

GRI 102-16, GRI -102-17

QazaqGaz қызметінің негізінде іскерлік этика қағидаттарын ұстану, адам құқықтарын сақтау және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жатыр, бұл мүдделі тараптармен сенімді қарым-қатынас үшін қажетті шарт болып табылады.

Компанияның корпоративтік әдеп саласындағы негізгі құжаттары:

- Компания қызметкерлері мен лауазымды тұлғаларының мүдделері қайшылығын реттеу саясаты;
- Бастамашылық ақпараттандыру қағидалары;
- Компанияның контрагенттерінің сенімділігін тексеру ережелері;
- Іскерлік әдеп кодексі;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат;
- Комплаенс қызметі туралы ереже.

Компанияның Іскерлік әдеп кодексі бизнесті жүргізу мен іскерлік этиканың жоғары стандарттарына сәйкес келеді. Құжат Компанияның барлық қызметкерлерін басшылыққа алатын корпоративтік әдеттің мінез-құлық және талаптар кодексі болып табылады. Кодекс Қазақстан Республикасының заңнамасына, Компанияның Жарғысына және өзге де ішкі құжаттарына, сондай-ақ іскерлік мінез-құлық пен корпоративтік басқарудың танылған

әлемдік нормалары мен практикаларына сәйкес әзірленді. Кодекстің негізінде Компанияның мүдделі тараптарымен және контрагенттерімен қарым-қатынас кезінде мінез-құлықтың маңызды принциптері мен стандарттарын анықтайтын Компанияның корпоративтік құндылықтары жатыр. Кодекс корпоративтік мәдениетті дамытуға және QazaqGaz нарықтың ашық және адал қатысушысы ретіндегі беделін нығайтуға бағытталған.

Кодекс негізінде QazaqGaz қағидаттары:

- жауапкершілік;
- ашықтық;
- айқындық;
- этикалық мінез-құлық;
- құрмет;
- заңдылық;
- кәсіпқойлық;
- әділдік;
- сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік;
- мүдделер қайшылығына жол бермеу;
- экологиялық жауапкершілік;
- қауіпсіздік.

Омбудсмен

Омбудсмен институты Жалғыз акционер, Директорлар кеңесі және Компания Басқармасы жүзеге асыратын бастамалар, іс-шаралар мен іс-әрекеттер шеңберінде құрылды:

- Компанияның құрылымдық бөлімшелері мен барлық қызметкерлерінің Кодекс ережелерін сақтауын қамтамасыз ету;

→ корпоративтік жанжалдар мен мүдделер қақтығысын болғызбау және реттеу жөніндегі шараларды күшейту.

Омбудсменнің негізгі функциялары лауазымды адамдар мен қызметкерлерге Кодекстің ережелері бойынша консультациялар беру, Кодекстің

ережелерін бұзу бойынша дауларды қарауды бастау және оларды реттеуге қатысу болып табылады. Омбудсменнің өкілеттігін тағайындауды және мерзімінен бұрын тоқтатуды Компанияның Директорлар кеңесі жүзеге асырады.

Комплаенс қызметі

Компанияның Комплаенс қызметі 2022 жылы іске қосылды және Директорлар кеңесіне есеп беретін құрылымдық бөлімше болып табылады. Тұрақты түрде Компанияның барлық қызметкерлеріне Комплаенс қызметінің қызметі туралы ақпараттық тарату жүзеге асырылады.

Компанияның Комплаенс қызметінің негізгі міндеттері:

- сыртқы реттеу талаптарын анықтау;
- комплаенс-тәуекелдерді бағалауды жүргізу;
- комплаенс саласындағы ішкі саясаттарды, регламенттер мен рәсімдерді әзірлеу;

→ коммуникация және комплаенс саясатын енгізу;

- комплаенс бағыттарды қадағалау және бақылау;
- комплаенс шеңберінде ықтимал бұзушылықтарға тергеу жүргізу, түзету шараларын әзірлеу және қабылдауды қамтамасыз ету.

Корпоративтік әдеп және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында оқыту

GRI 205-2

>200

ҚЫЗМЕТКЕР

Компанияның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл регламенттерін білуге арналған онлайн-тестілеуден өтті

Компанияда комплаенс және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша үнемі оқыту жүргізіледі. Комплаенс қызметі конференциялар, вебинарлар, презентациялар, тренингтер өткізеді. 2021 жылы комплаенс-мәдениетті арттыру мақсатында Компанияның сыбайлас жемқорлыққа, алаяқтыққа, мүдделер қайшылығына және т. б. қарсы іс-қимыл регламенттерін білуге онлайн тестілеу өткізілді, оған 200-ден астам қызметкер қатысты.

Сонымен қатар, есепті жылы басқарушы органдарды қоса алғанда, Компания қызметкерлеріне арналған бірқатар комплаенс-тренингтер өткізілді.

2021 ЖЫЛҒЫ КОМПАЕНС-ТРЕНИНГ БАҒДАРЛАМАСЫ

Оқытылатын қызметкерлер	Бағдарлама (тақырыбы)
Компания қызметкерлері	Компания қызметкерлері мен лауазымды тұлғалары арасындағы мүдделер қайшылықтарын реттеу саясаты
Компания және ЕТҰ қызметкерлері	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралар
Компания және ЕТҰ қызметкерлері	Активтер мен міндеттемелер туралы декларацияны ұсыну мәселелері
Компания және ЕТҰ қызметкерлері	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат
Компания және ЕТҰ қызметкерлері	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама талаптарын сақтау
Компанияның, ЕТҰ-ның Комплаенс қызметінің қызметкерлері және ЕТҰ-дағы комплаенс функциялары жүктелген тұлғалар	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың және Компанияның іскерлік сыйлықтар беру туралы ішкі құжаттарының талаптары
ЕТҰ-ның Комплаенс қызметінің қызметкерлері	Комплаенс қызметі: құру, негізгі мақсаттары, міндеттері, функционалдары
Компания және ЕТҰ-ның Комплаенс қызметтерінің қызметкерлері	Экономикалық қауіпсіздік
Компанияның және ЕТҰ-ның лауазымды тұлғалары, Компания басшылары, Компания департаменттерінің басшылары және ЕТҰ-да басқару функцияларын орындайтын тұлғалар	Қазақстан Республикасында жалпыға бірдей декларациялау, Қазақстанның салық тетігіне енгізу ерекшеліктері
Компанияда және ЕТҰ-да басқару функцияларын орындайтын тұлғалар, Компания департаменттерінің басшылары	Квазимемлекеттік сектор субъектінде басқару функцияларын орындайтын тұлғалардың жалпыға бірдей декларациялау шеңберінде декларациялар беруі
Басқару функцияларын орындайтын тұлғалар және лауазымды тұлғалар	Квазимемлекеттік сектор субъектінде басқарушылық функцияларды орындайтын адамдардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі міндеттері
Басқарушылық функцияларды орындайтын тұлғалар, Департамент қызметкерлері	Клиенттердің сенімділігін тексеру жөніндегі сұрақтар
Компанияда және ЕТҰ-да басқару функцияларын орындайтын тұлғалар, Департамент басшылары	Кірістер мен мүлік туралы декларацияны ұсыну
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың талаптарына жататын лауазымдарға жаңадан қабылданатын қызметкерлер немесе кандидаттар	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың талаптарына жататын лауазымдарға жаңадан қабылданатын қызметкерлер немесе кандидаттар үшін нұсқаулық немесе бейімдеу тренингтерін өткізу

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОР- ЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ

GRI 205-1, GRI 205-2, GRI 205-3

Компания сыбайлас жемқорлыққа қарсы барлық қол жетімді шараларды қабылдайды. QazaqGaz сыбайлас жемқорлыққа ықпал ететін жағдайларды азайту жөніндегі қызметіне мыналар кіреді:

- шешім қабылдау рәсімдерінің есептілігін, бақылануын және ашықтығын қамтамасыз ететін ұйымдық-құқықтық тетіктерді белгілеу;
- адал бәсекелестік қағидаттарын сақтау;
- мүдделер қайшылығының алдын алу;
- іскерлік әдеп нормаларын қабылдау және сақтау;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру бойынша шаралар қабылдау;
- сыбайлас жемқорлықтың алдын алу мәселелері бойынша мемлекеттік органдармен және өзге де ұйымдармен өзара іс-қимыл жасау.

Комплаенс қызметі Компания мен оның қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасын сақтауын қамтамасыз етеді. Қызмет Компаниядағы сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалауды қоса алғанда, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралардың іске асырылуына бақылауды жүзеге асырады.

Компанияда және оның еншілес ұйымдарында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың ішкі саясаты бар.

Саясаттың мақсаты — мінез-құлықтың жоғары стандарттарын ұстануды қамтамасыз ету, ашық және адал бизнесті жүргізу, іскерлік беделді нығайту, сондай-ақ мүдделі тараптардың компанияға деген сенім деңгейін арттыру.

Компанияның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы негізгі қағидаттары:

- сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік;
- жоғары басшылықты ұстану және «жоғары тонды» орнату;
- лауазымды тұлғалар мен қызметкерлерді тарту;
- жазаның бұлтартпастығы;
- саясаттың заңдылығы және қолданыстағы заңнамаға сәйкестігі;
- алдын алу және қарсы іс-қимыл жөніндегі рәсімдердің шамаластығы;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдердің тиімділігі;
- мониторингілеу және бақылау;
- мүдделер қайшылығын болдырмау;
- тиісті сақтық;
- көшбасшылық және үйлестіру.

Бұдан басқа, Компанияда ішкі құжат — QazaqGaz компаниялар тобының қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алу шараларын қабылдау жөніндегі жұмыс шеңберінде әзірленген Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт жұмыс істейді.

2021 ЖЫЛЫ QAZAQGAZ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ МЕН ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАР АРАСЫНДА СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ЖАҒДАЙЛАРЫ ТІРКЕЛГЕН ЖОҚ. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ЕҢБЕК ШАРТТАРЫН БҰЗУДЫ ЖӘНЕ ҚЫЛМЫСТЫҚ ІСТЕР ҚОЗҒАУДЫ ҚОСА АЛҒАНДА, СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ҚҰҚЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚТАР ЖАСАҒАНЫ ҮШІН ЖАЗАЛАУ ЖҮРГІЗІЛГЕН ЖОҚ.

Контрагенттермен өзара әрекеттесу

Контрагенттермен өзара іс-қимыл жасау кезінде контрагенттердің өздерінің іскерлік қарым-қатынастарында адалдық пен шыншылдық қағидаттарының орындалуын қамтамасыз ету, өз беделіне қамқорлық жасау, жоғары этикалық стандарттарға адалдығын көрсету, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл

жөніндегі өз шараларын іске асыру тәсілдеріне көп көңіл бөлінеді.

QazaqGaz сыбайлас жемқорлық қызметіне тартылуы мүмкін контрагенттермен іскерлік қатынастардағы тәуекелді азайту үшін орынды күш-жігер жұмсайды. Компания контрагенттердің сенімділігіне, оның

ішінде олардың өздерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттары мен рәсімдерінің бар-жоғын талдауға, олардың Компания саясатының талаптарын сақтауға дайындығы, сондай-ақ бизнесті этикалық жүргізу және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу үшін өзара жәрдемдесуді қолдауға үнемі бағалау жүргізеді.

Жедел желі

Компанияда Компанияға және оның ЕТҰ-на қолданылатын «Самұрық-Қазына» АҚ-ның Жедел желісі жұмыс істейді. Сенім телефоны заңнаманың және/немесе Іскерлік әдеп кодексінің болжамды бұзушылықтары, алаяқтық, сыбайлас жемқорлық жағдайлары, құпия және инсайдерлік ақпаратты рұқсатсыз жария ету туралы хабарлау арнасы болып табылады. Барлық өтініштер электрондық журналда тіркеледі.

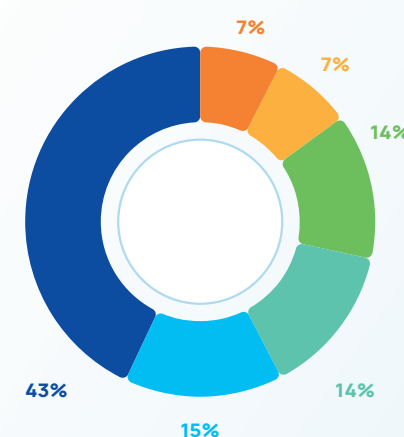
Жеке тұлғалардың өтініштерін орындау үшін жауапкершілік олар жіберілген құрылымдық бөлімшелердің басшыларына жүктеледі. Өтініштерді қарау нәтижелері туралы орындаушылар авторларға жазбаша нысанда мемлекеттік тілде немесе өтініш тілінде хабарлайды.

Мүдделі тараптар QazaqGaz мекенжайына келесі байланыс арналары арқылы өтініш бере алады:

- «Самұрық-Қазына» АҚ жедел желісі;
- info@qazaqgaz.kz (QazaqGaz корпоративтік электрондық мекенжайы, кеңсе);
- dcb@qazaqgaz.kz (корпоративтік қауіпсіздік департаментінің электрондық мекенжайы);
- postcenter@qazaqgaz.kz (ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару департаментінің электрондық мекенжайы);
- ombudsmen@qazaqgaz.kz (Омбудсменнің электрондық мекенжайы).

«ЖЕДЕЛ ЖЕЛІГЕ» КЕЛІП ТҮСКЕН ӨТІНІШТЕРДІҢ ТАҚЫРЫБЫ

- Сатып алу
- Сыбайлас жемқорлық
- Еңбек даулары
- Өзге бұзушылықтар
- Алаяқтық, ұрлық, жымқыру
- Белгіленген шаралар мен заңнаманың бұзылуы

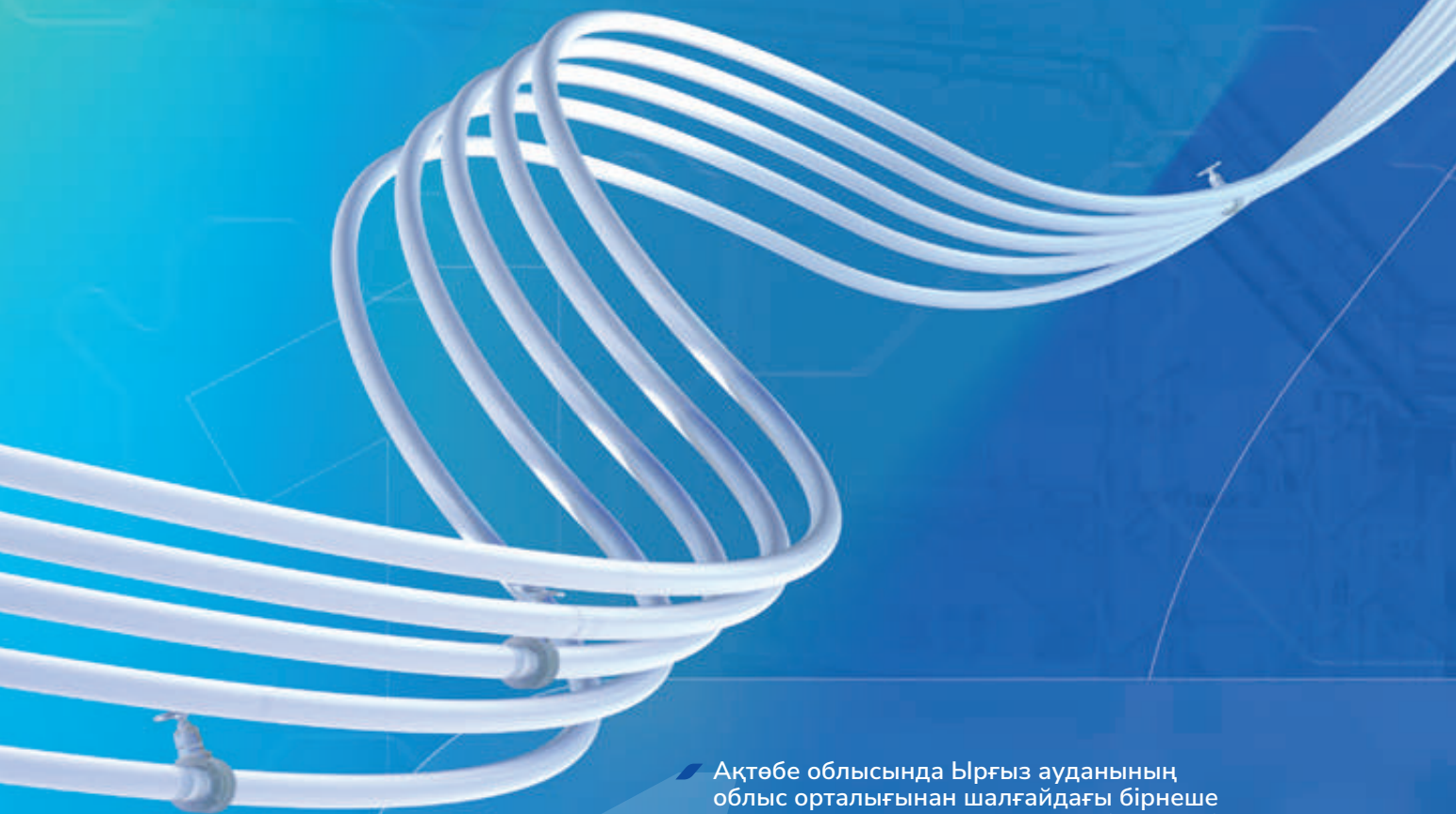
14

ХАБАРЛАМА

2021 жылы «Жедел желі» сайты және электрондық пошта арқылы алынды

6. ӘЛЕУМЕТТІК АСПЕКТ

Ақтөбе облысында Ырғыз ауданының облыс орталығынан шалғайдағы бірнеше ауылды газдандыру жүргізілді, бұл Шенбертал, Құрылыс және Ақши ауылдарының

2 200 астам тұрғынына газға қол жеткізуге мүмкіндік берді.

АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ

Компания Ақтөбе облысы Мәртөк ауданы Вознесенка және Достық ауылдарын газдандырды. Жоба аясында

30 шақырымнан астам газ құбыры салынды

Екі елді мекенде жерасты тарату желілерінің ұзындығы шамамен

16 шақырымды құрады

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

104 Маңызды тақырыптар

Трудовые взаимоотношения работников и руководства
 Охрана труда и промышленная безопасность
 Обучение и развитие персонала
 Занятость
 Здоровье и безопасность потребителя
 Разнообразие и равные возможности

→ Недопущение дискриминации
 → Местные сообщества
 → Реагирование на пандемию COVID-19
 → Готовность к чрезвычайным ситуациям
 → Наука и инновации
 → Практики закупок

GRI көрсеткіштері

GRI 102-7, GRI 102-8, GRI 102-9, GRI 102-10, GRI 102-35, GRI 102-36, GRI 102-41, GRI 103-2, GRI 103-3, GRI 202-1, GRI 202-2, GRI 203-1, GRI 203-2, GRI 204-1, GRI 401-1, GRI 401-2, GRI 401-3

2021 жылғы негізгі көрсеткіштер

13701 АДАМ
 саны

4%
 тұрақтамау коэффициенті

247 САФАТ
 бір қызметкерге жылына оқу сағаттарының орташа саны

0,18
 еңбекке қабілеттілігінен айырылған жарақаттану көрсеткіші (LTIFR)

9489 АДАМ
 ЕҚ, ӨҚ және ТЖ бойынша оқудан өтті

90%
 жергілікті жеткізушілерден сатып алу үлесі⁵

>22 МЫҢ ТҰРҒЫН
 газдандыру жобалары аясында және әлеуметтік сала мен кәсіпкерліктің

~250 ЖУЫҚ НЫСАНЫ ТАБИҒИ ГАЗҒА ҚОСЫЛДЫ

105

БҰҰ-ның ТДМ-ға қол жеткізуге қосқан үлесі

GRI 403-1, GRI 403-2, GRI 403-4, GRI 403-5, GRI 403-6, GRI 403-7, GRI 403-8, GRI 403-9, GRI 403-10, GRI 404-1, GRI 404-2, GRI 404-3, GRI 405-1, GRI 405-2, GRI 406-1, GRI 407-1, GRI 413-1, GRI 413-2, GRI 419-1

10 041 063 АДАМ-САФАТ
 апатсыз және жазатайым оқиғаларсыз

23%
 жұмыскерлер нәтижелілік пен мансаптық дамуды мерзімді бағалаудан өтті

⁵ Қазақстан Республикасының орындаушылары.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ БАСҚАРУ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК САЯСАТ

Қызметкерлерді басқару тәсілі

GRI 102-41, GRI 103-1, GRI 103-2, GRI 103-3, GRI 406-1

QazaqGaz құрамына кіретін адамдардың бірлескен жұмысы Компаниядағы мақсаттар мен табысқа жетудің негізгі элементі болып табылады. Компаниядан мотивацияны, икемділікті және кадрлармен байланысты өзекті және болашақ сын-қатерлерді шешуге дайын болуды талап ететін газ тасымалдау жүйесінің жылдам трансформациясы жағдайында. Ол үшін QazaqGaz қызметкерлердің дағдыларын дамыту, оларды ашық басқару арқылы процестерге тарту және Компаниядағы белсенді және бастамашыл позицияға көтермелеу бойынша жұмыс істейді.

Сонымен қатар, Компанияда саланы дамытуға қатысы бар таланттарды анықтау және әртүрлі бейінді мамандарды даярлау, әртүрлілік пен тең мүмкіндіктер қорғалатын және бағаланатын инклюзивті жұмыс ортасын құру дамыған: бұл QazaqGaz жұмысындағы маңызды элементтер.

QazaqGaz-да қызметкерлерді басқару Адам ресурстары бағаланатын және жеке және кәсіби даму үшін мүмкіндіктер берілетін инклюзивті ортадағы адамдармен бірге өсу негізінде әзірленген. Компания менеджменті Компания мен жұмысшыларды тез өзгеретін ортада болашаққа дайындау қажет деп санайды.

Компания корпоративтік мәдениеті дамыған және тұрақты даму құндылықтарына бағдарланған. Осы қағидаттардың негізінде жаңа жоғары білікті кадрларды тартуға ғана емес, сонымен қатар Компанияда жұмыс істейтін қызметкерлерге жан-жақты қолдау көрсетуге мүмкіндік беретін жоғары стандарттар белгіленеді.

QAZAQGAZ-ДА КАДРЛЫҚ БАСҚАРУДЫ ЖЕТІЛДІРУ БОЙЫНША КЕЛЕСІ БАҒЫТТАР ІСКЕ АСЫРЫЛУДА:

ЕҢБЕК РЕСУРСТАРЫН ЖОСПАРЛАУ

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ІРІКТЕУ ЖӘНЕ КОМПАНИЯ ШТАТЫН ЖАСАҚТАУ

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ҒЫНТАЛАНДЫРУ

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ОҚЫТУ ЖӘНЕ ДАМУ

КОРПОРАТИВТІК КОММУНИКАЦИЯЛАРДЫ ЖЕТІЛДІРУ

АҚПАРАТТЫҚ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

СТРАТЕГИЯНЫ ӘЗІРЛЕУ КЕЗІНДЕ КЕЛЕСІ ӘЛЕУМЕТТІК ТӘУЕКЕЛДЕР ЕСКЕРІЛДІ:

Қызметкерлердің біліктілігі төмен (жеткіліксіз)

Ішкі нормативтік құжаттарды жаңарту кезінде еңбек ұжымымен жеке және ЕТҰ бойынша түсіндіру жұмыстары жүргізіледі

Қызметкерлердің мотивациясының жеткіліксіздігі

ЕТҰ бойынша тұрақты әлеуметтік сауалнамалар мен мониторингтер жүргізіледі

Рұқсат етілмеген ереуілдер

«Самұрық-Қазына» АҚ жедел желісі жұмыс істейді

Сыйақы саясатында қызметкерлердің қанағаттанбауы

Кадрлық әкімшілендіруді автоматтандыру жүргізілуде. Сыйақы ішкі нормативтік құжаттарға сәйкес төленеді.

Компанияда адам ресурстарын басқару процестерін реттейтін келесі нормативтік құжаттар бар:

- Кадр саясаты;
- Іскерлік әдеп кодексі;
- Қызметкерлерді оқыту және дамыту ережелері;
- Кадр резервін қалыптастыру және дайындау қағидалары;
- Еңбекақы төлеу туралы ереже;
- Басқарушы және әкімшілік қызметкерлердің еңбегіне ақы төлеу қағидалары;
- Қызметкерлерді оқыту және дамыту саясаты;
- Жас мамандарды даярлау қағидалары;
- Ұжымдық келісімшарт;
- Қызметкерлерді іздеу және іріктеу ережелері.

Тоқсан сайын әкімшілік қызметкерлердің қызметін бағалау (қойылған мақсаттарды тоқсан сайын орындау) жүргізіледі. Басқарушы және жетекші қызметкерлер жыл қорытындысы бойынша ПӘҚ-тің орындалуына бағалаудан өтеді.

QazaqGaz-да жеке даму жоспарларын одан әрі құру үшін қызметкерлерді жыл сайынғы бағалау жүзеге асырылады. Компания қызметкерлері атқаратын лауазымына сәйкестігін тексеру бойынша үш жылда бір рет аттестаттаудан өтеді.

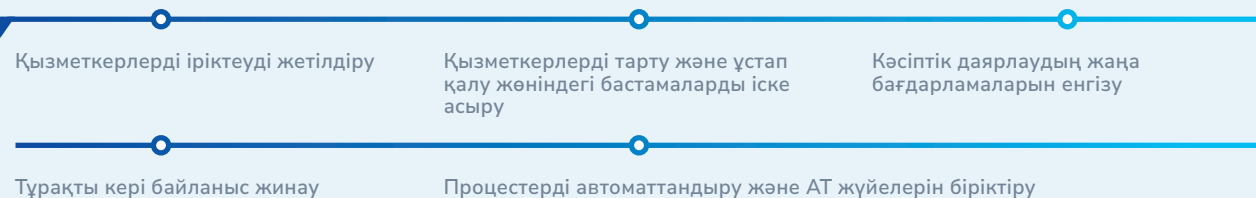
Компания тең мүмкіндіктер қағидатын ұстанады және кемсітушіліктің кез келген түрін, соның ішінде жынысы, нәсілі, ұлты, шығу тегі, мүлкілік, отбасылық, әлеуметтік және лауазымдық жағдайы, жасы, діні, сондай-ақ қызметкердің кәсіби қасиеттеріне қатысы жоқ басқа да мән-жайлар бойынша кемсітушілікті қабылдамайды. Есепті кезеңде Компанияға жұмыс орнындағы кемсітушілік жағдайлары бойынша шағымдар түскен жоқ.

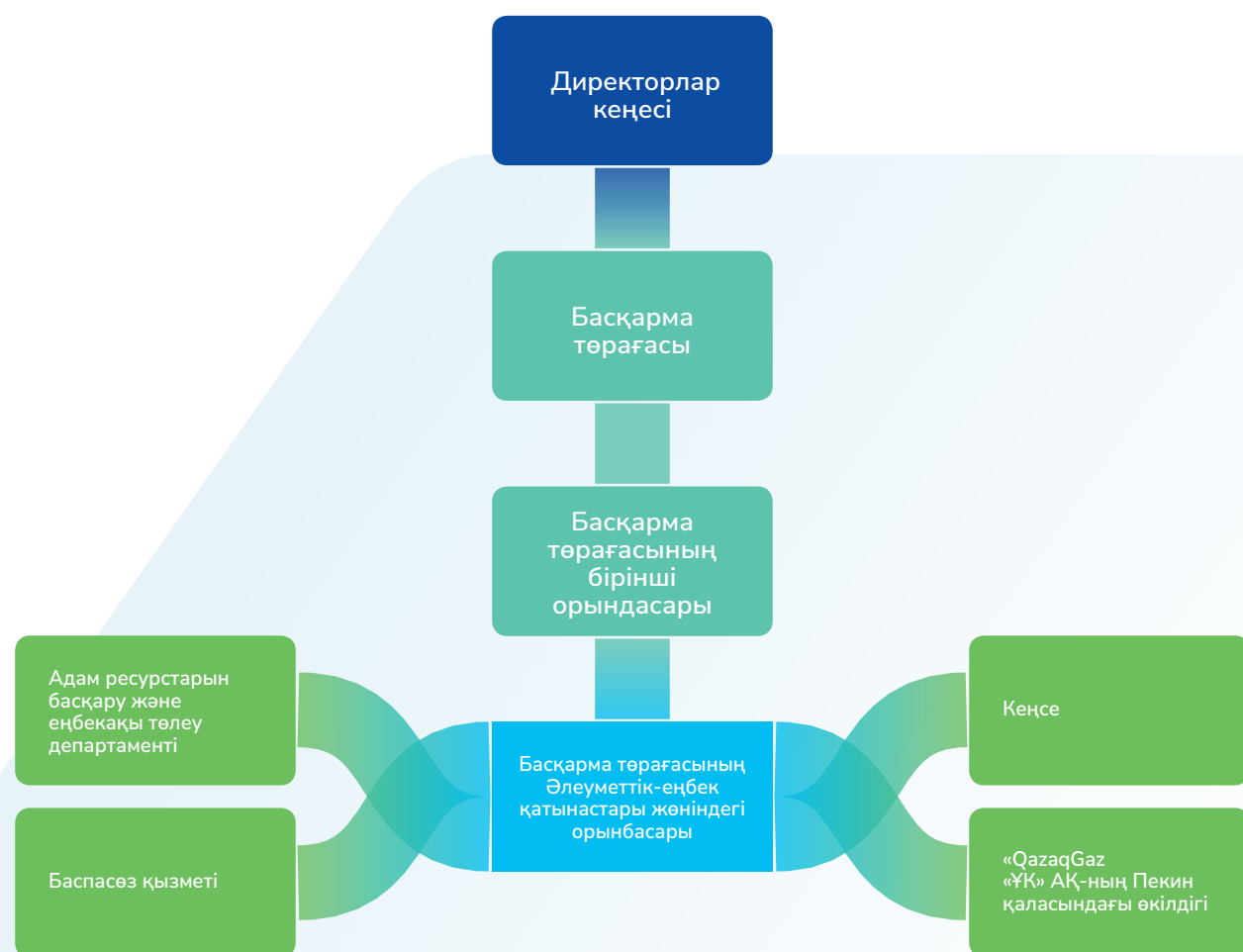
Ұйымдық құрылым

GRI 102-7, GRI 103-2

Адами ресурстарды басқару және еңбекақы төлеу департаменті Аппарат басшысына есеп береді. Компанияның стратегиясы тиісті халықаралық нормаларды трансформациялауға бағытталғандықтан, есепті кезеңде Департамент келесі міндеттерге бағытталды:

ӘЛЕУМЕТТІК-ЕҢБЕК БАҒЫТЫ БОЙЫНША ҰЙЫМДАСТЫРУ ҚҰРЫЛЫМЫ

Басқару құралдары

GRI 103-2

QazaqGaz компаниялар тобының ұжымдарында ішкі коммуникация құралдары енгізілді, оған сәйкес басшылардың еңбек ұжымдарымен және кәсіподақпен есеп беру кездесулері тұрақты негізде өткізіледі. Бұл өткір мәселелерді жедел шешу үшін ұжымдардағы әлеуметтік көңіл күйді анықтауға мүмкіндік береді.

0
ШАҒЫМ
2021 жылы адам құқығын кемсітуге немесе бұзуға байланысты түскен

14
ӨТІНІШ
2021 жылы түскен

2
СҰРАҚ
еңбек қатынастары бағыты бойынша

Сонымен қатар, «Ашық терезе» жаңа интерактивті ресурсы арқылы әр қызметкердің сұрақтармен тікелей басшылыққа жүгіну және уақтылы жауап алу мүмкіндігі реттеледі. Еңбекке ақы төлеу, оқыту, біліктілігін арттыру, жұмысшы кәсіптерінің қызметкерлерін даярлау және қайта даярлау, өндірістік-экономикалық қызмет, әлеуметтік төлемдер, өтемақылар мен кепілдіктер беру, өндірістік объектілердегі санитарлық-тұрмыстық жағдайлар, ЖҚҚ, арнайы тамақтандыруды, арнайы киімді және т.б. қамтамасыз ету мәселелері қамтылады. Тақырыпқа байланысты өтініштерді қарау мерзімі күнтізбелік 15 тен 30 күнге дейінгі мерзімді құрайды.

Есепті кезеңде адам құқықтарын кемсітуге немесе бұзуға байланысты шағымдар түскен жоқ. Барлығы 14 өтініш келіп түсті, оның ішінде еңбек қатынастары бойынша 2 мәселе, екі жағдай да жауапты департаменттер деңгейінде шешілді. Директорлармен және Компания басшылығымен өзара іс-қимыл нәтижелері телефон қоңырауы немесе электрондық пошта арқылы таратылады, ал Комплаенс қызметі жинақтаған деректер Директорлар кеңесіне ұсынылады.

2021 ЖЫЛЫ ДИРЕКТОРЛАР ЕКІ ТАҚЫРЫПҚА ЕРЕКШЕ НАЗАР АУДАРДЫ:

Кадр мәселелері

>22
қабылданған шешімдер

Жылдық есептер нысандары

>9
қабылданған шешімдер

Талқылау нәтижелері бойынша ЕТҰ-ның бір бөлігін грейдингтік жүйеге ауыстыру туралы шешім қабылданды, БШГ және АГҚ-да HR жүйесі автоматтандырылды. Үздік қызметкерлерді шетелде ілгерілету және оқытумен толық ауқымды аттестаттау өткізілді. Тұрақты даму саласындағы кадрлардың хабардарлығын арттыру мақсатында кадрларды қайта даярлауға байланысты ұсыныстар енгізілді. Тұрақты даму саласында SAP өнімдерін енгізу мүмкіндіктері қарастырылды.

Әлеуметтік пакет те қайта қаралды. QazaqGaz инклюзивтілікті қамтамасыз етудің корпоративтік бағдарламаларын кеңейтуді жоспарлап отыр: ең алдымен Компанияның барлық кеңселерін мүмкіндігі шектеулі адамдар үшін ортаның қолжетімділігі тұрғысынан бағалау, әйелдерді қолдау және олардың Компаниядағы жалпы үлесін ұлғайту, барлық жастағы қызметкерлер үшін жағдай жасау жоспарлануда.

2021 жылы «Самұрық-Қазына» АҚ құрамына көшу бойынша жұмыс жүргізілді, осыған байланысты есептілік нысанын, саясатты, ережелерді өзгерту бойынша мақсаттар мен шешімдер қойылды. Жергілікті-нормативтік актілерді редакциялау 2022 жылы жоспарлануда.

Директорлар кеңесі

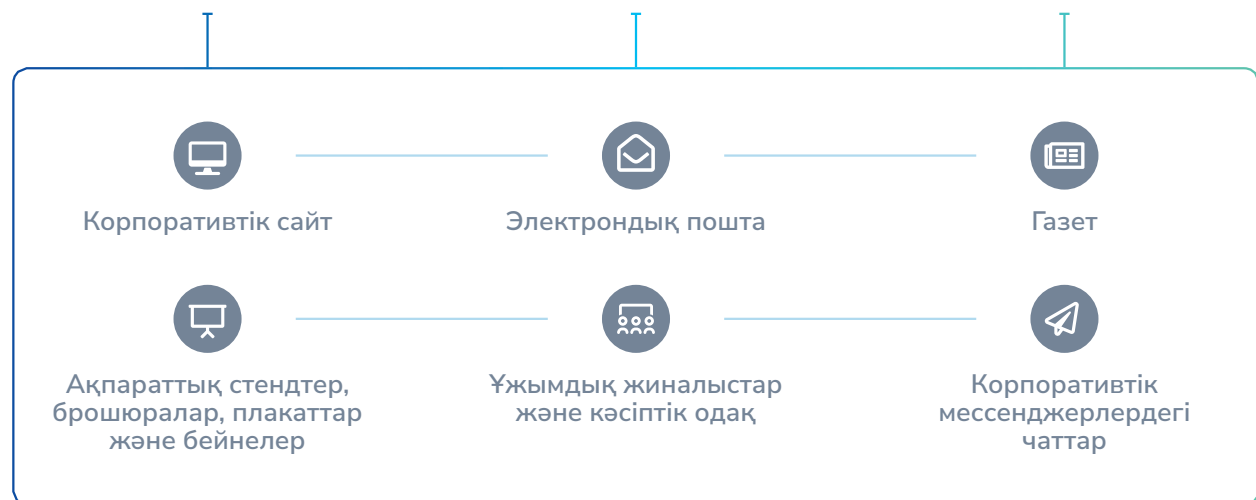
- «Ашық терезе» түзу сызығы
- Компания Басқармасының мақсаты
- Инклюзивтілікті сақтауға арналған мақсатты бағдарламалар («Көктем шуағы» байқауы)

QazaqGaz басқармасы

- Қызметкерлердің жыл сайынғы сауалнамасы (әлеуметтік тұрақтылық индексі)
- Жедел желі (телефон нөмірі және электрондық пошта)
- Мотивациялық бағдарламалар (енгізілген идея үшін, ПӨК-ны асырғаны үшін сыйлықақы)

ЕТҰ басшылығы

- Мотивациялық бағдарламалар («Үздік маман»)
- Операциялық жиналыстар
- Жас мамандардың тәлімгерлігі

Жұмыспен қамту, әлеуметтік-мәдени әртүрлілік және тең мүмкіндіктер

GRI 102-8, GRI 405-1

Компания жұмысшылар арасындағы әртүрлі көзқарастар мен тәжірибелерді бағалайды. Компанияның инклюзивтілік және тең мүмкіндіктер саласындағы стратегиясын жетілдіру және нығайту үшін Компания әртүрлілік пен инклюзивтілік бойынша бірыңғай құжат құруды жоспарлап отыр: адам құқықтары мен адам ресурстары саласындағы саясат. Теңдік пен инклюзивтіліктің барлық мәселелері Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитеттің отырыстарында көтеріледі.

Компанияның қысқа мерзімді стратегиясына мүгедектікке шалдыққан жұмысшыларға бөлінген жұмыс орындарының санын көбейту мақсаты енгізілген. 2021 жылдың соңында мүгедектікке шалдыққан қызметкерлер саны 3 адамды құрады.

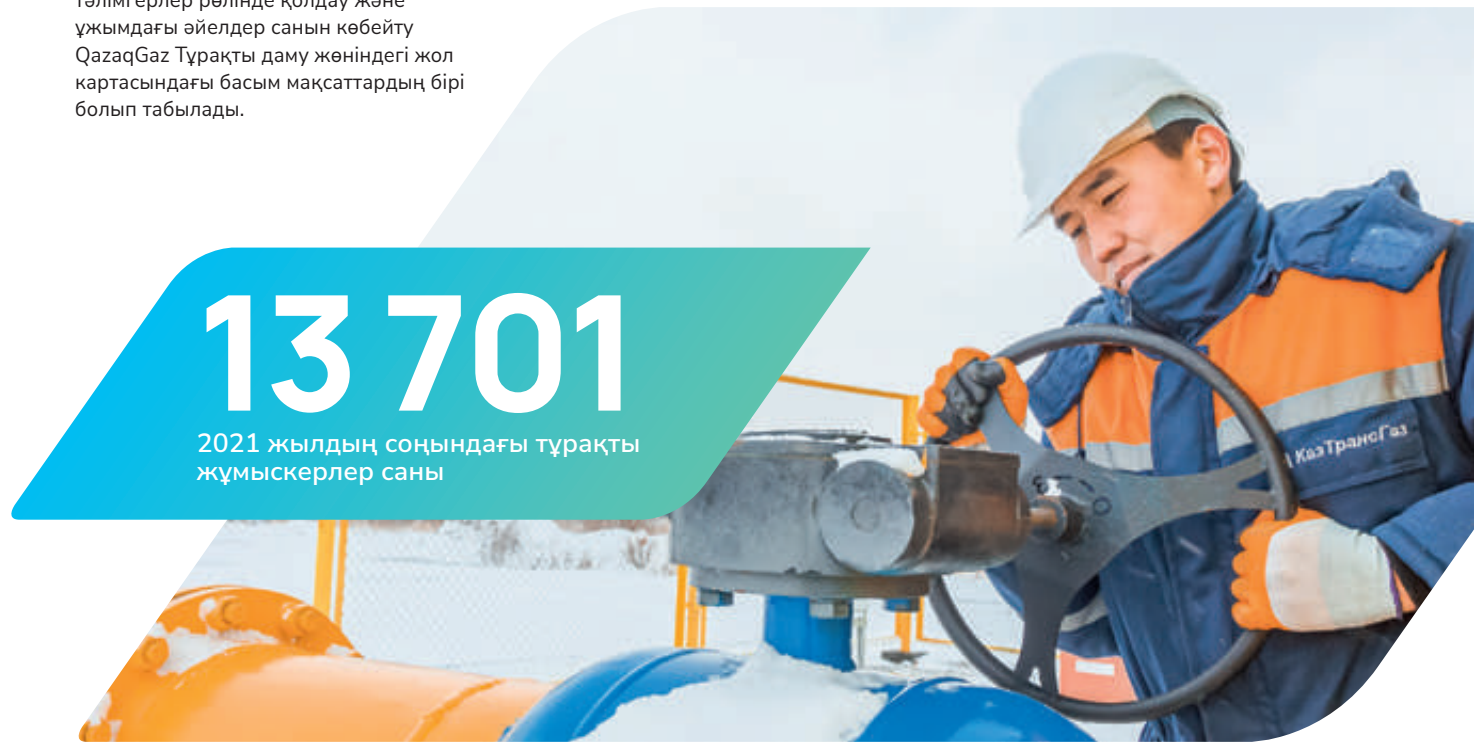
2021 жылы Компания он жылдық әртүрлілік пен инклюзия бағдарламасын бекітті. Жұмыс орнындағы жағымсыздықты жою, адам құқықтары мен команданың әртүрлілігін кеңейту және әртүрлі тәжірибелері бар жұмысшыларды тарту және сақтау бағдарламасы.

Жетілген жастағы қызметкерлерді тәлімгерлер рөлінде қолдау және ұжымдағы әйелдер санын көбейту QazaqGaz Тұрақты даму жөніндегі жол картасындағы басым мақсаттардың бірі болып табылады.

2021 жылдың соңында тұрақты жұмысшылар саны 13 701 адамды құрады, бұл өткен жылмен салыстырғанда 7%-ға артық. Компанияда жұмысшылар арасында айтарлықтай өзгерістер болған жоқ. Қызметкерлердің жалпы саны бөлімшелер бойынша мәліметтерді жинақтау арқылы құрылды. Толық ақпарат ХХ-суретте келтірілген.

Директорлар кеңесінің барлық мүшелері Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылады. Компаниядағы лауазымдардың үлкен үлесін жергілікті мамандар атқарады және 82%-ды құрайды.

82%
Компаниядағы лауазымдардың үлкен үлесін жергілікті мамандар атқарады

13 701

2021 жылдың соңындағы тұрақты жұмыскерлер саны

QAZAQGAZ ПЕРСОНАЛЫНЫҢ ЖАЛПЫ САНЫНЫҢ ДИНАМИКАСЫ, адам

GRI 102-7, GRI 102-8

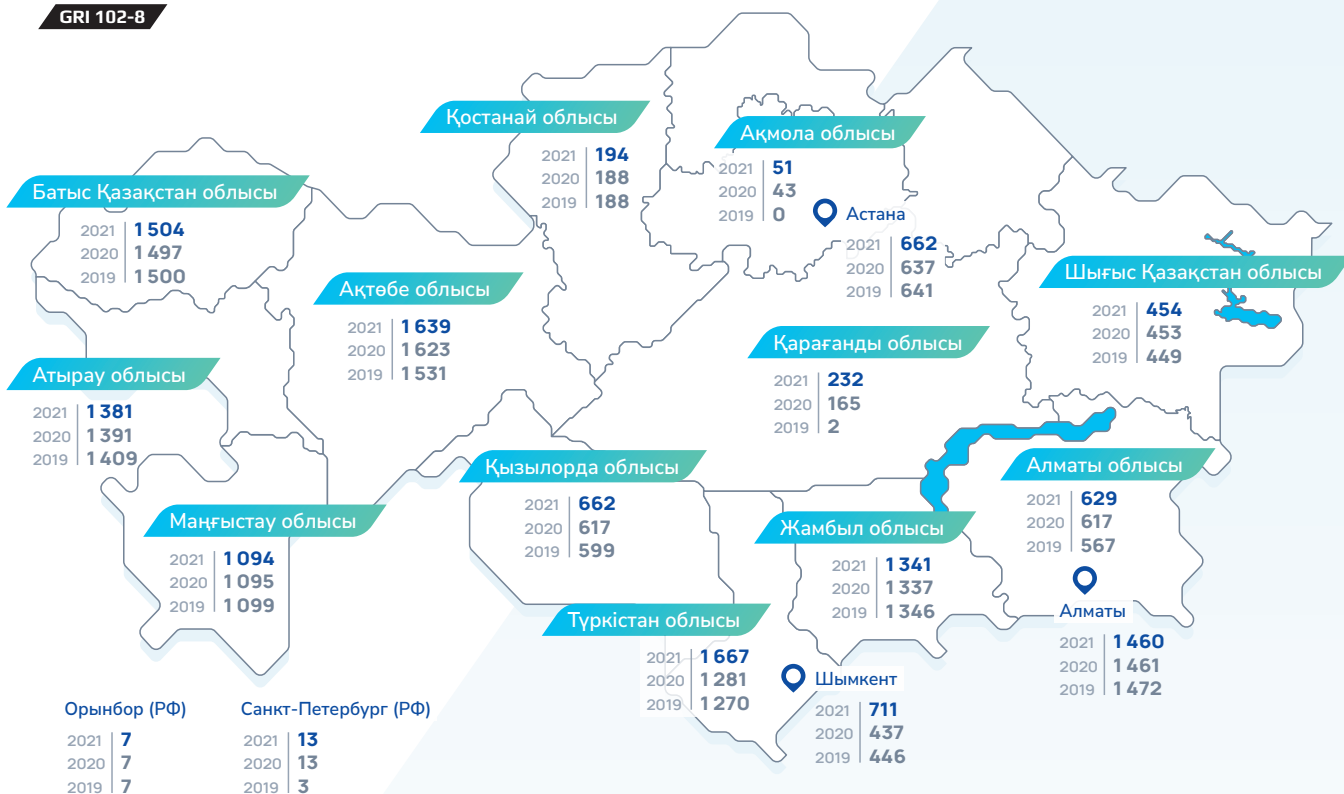

7%

өткен жылдармен салыстырғанда қатысу өңірлерінде жұмысшылар санының артуы

2019-2021 ЖЫЛДАРДАҒЫ ӨНІРЛЕР БОЙЫНША ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР САНЫ, адам

GRI 102-8

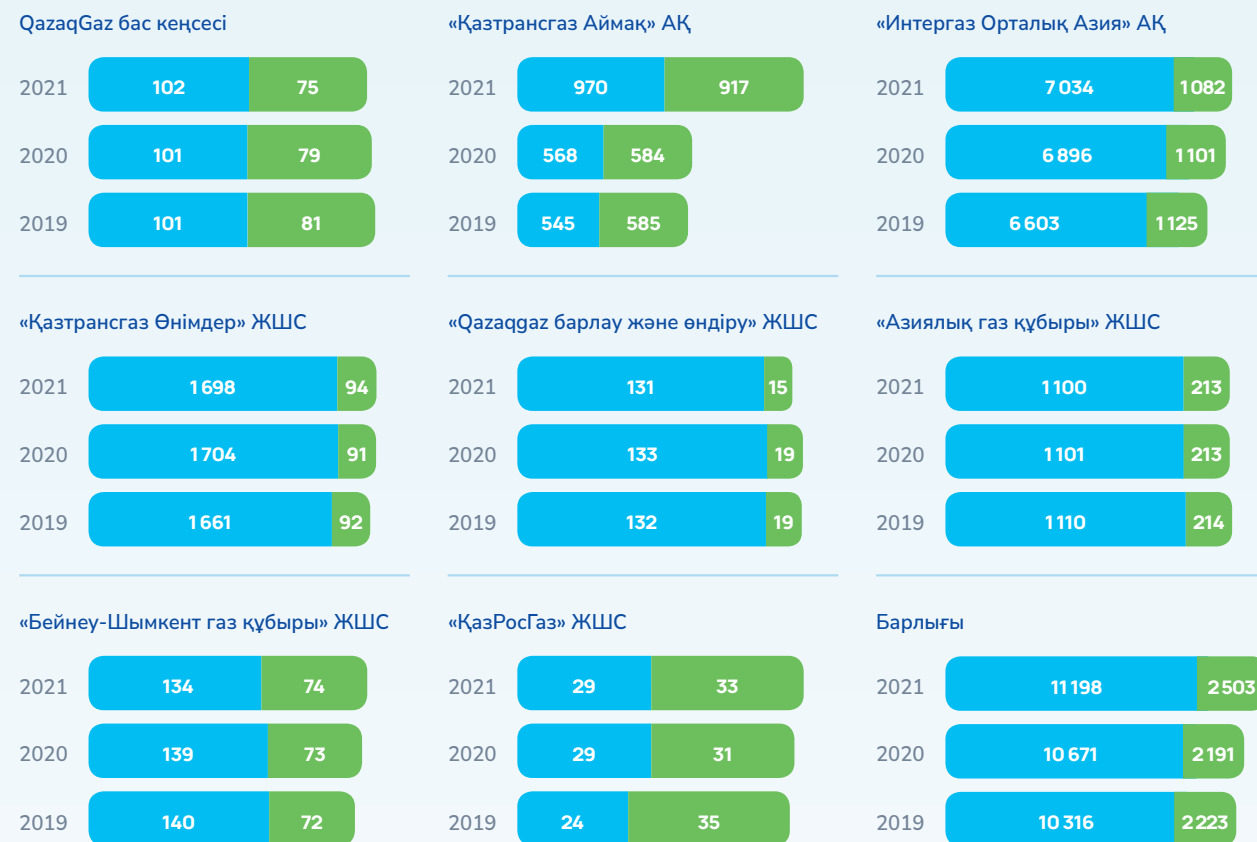
ЖОҒАРЫ БУЫН БАСШЫЛАРЫ АРАСЫНДАҒЫ ЖЕРГІЛІКТІ ТҰРҒЫНДАРДЫҢ ҮЛЕСІ, %

GRI 202-2

2021 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША КӘСІПОРЫНДАР МЕН ЖЫНЫСЫ БОЙЫНША БӨЛІНІСТЕГІ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ САНЫ, адам

GRI 102-8

● Мужчины ● Женщины

Өндірістік қызметтің ерекшелігіне байланысты QazaqGaz қызметкерлерінің жалпы санындағы әйелдердің үлесі салыстырмалы түрде төмен. Есепті кезеңде көрсеткіш өткен жылдың деңгейінде сақталып, 2021 жылдың соңында 18%-ды құрады. Еңбек ресурстарының алуан түрлілігін арттыру мақсатында Компания «KAZENERGY» мұнай-газ және энергетика кешені ұйымдарының қазақстандық қауымдастығы» жанындағы Әйелдер энергетикалық клубына (ӘЭК) қатысады.

Компания бойынша қызметкерлердің орташа жасы 39 жасты құрайды. 30 жастан 50 жасқа дейінгі қызметкерлердің үлесі — 58%. Өткен жылмен салыстырғанда мамандардың жас тобы іс жүзінде өзгерген жоқ. Компаниядағы басшылардың орташа жасы да осы аралықта өзгереді, бұл орта жастағы мамандарды қолдау мен дамыту керектігін көрсететінін атап өткен жөн.

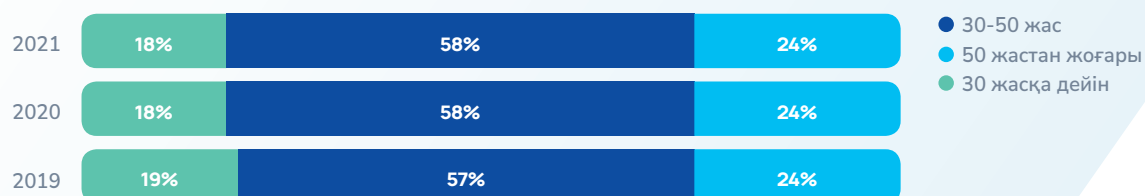
QAZAQGAZ БАСШЫ КАДРЛАРЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ 2019-2021 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН ЖАС БОЙЫНША БӨЛУ, %

GRI 405-1

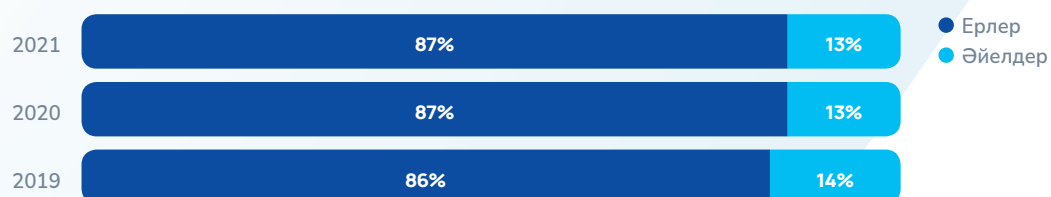
«QAZAQGAZ «ҰК» АҚ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ 2019-2021 ЖЫЛДАР АРАЛЫҒЫНДАҒЫ ОРТАША ТІЗІМДІК САНЫ, %

GRI 405-1

QAZAQGAZ БАСШЫ КАДРЛАРЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ 2019-2021 ЖЫЛДАРЫ ЖЫНЫСЫ БОЙЫНША БӨЛУ, %

GRI 405-1

«QAZAQGAZ «ҰК» АҚ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ 2019-2021 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН ЖЫНЫСЫ БОЙЫНША БӨЛІНГЕН ОРТАША ТІЗІМДІК САНЫ, %

GRI 405-1

Кадрларды іріктеу және кадрлардың тұрақтамауы

GRI 102-8, GRI 401-1, GRI 401-2

Қызметкерлерді іріктеу

Компания қызметкерлерді іріктеу процестерін үнемі жетілдіріп отырады. Қызметкерлерді жалдау кезінде 2017-2021 жылдардағы кадр саясатына негізделеді, оны 2022 жылы жетілдіру жоспарлануда.

Есепті кезеңде ішкі кандидаттардың деректер базасы мамандарды іздеудің, оның ішінде Компанияда жоспарлы мансаптық дамуы арқылы жоғары білікті және перспективалы қызметкерлерді ұстап қалуға, корпоративтік білімді, дағдылар мен қабілеттерді сақтауға бағытталған басшы лауазымдарға тағайындау және сайлау үшін басым формасы құрылды.

2021 жылы Компанияда Сыртқы конкурстық іріктеуге Компанияның сайттарында және бұқаралық ақпарат құралдарында бос жұмыс орындары туралы хабарландыру жариялау шарттары дами бастады. Кадрларды іріктеу бойынша мамандар үміткерлердің түйіндемелерін талдау бойынша тренингтерден өтті, білім мен біліктілікті тексеру әдістері жетілдірілді.

Бұдан басқа, Компанияда қызметкердің атқаратын лауазымына жедел кіруі, жаңа ұжымдағы психологиялық шиеленісті төмендету, қанағаттанушылықты дамыту және уәждемені арттыру, Компанияның оң имиджін қалыптастыру мақсатында бейімдеу іс-шаралары енгізілді.

Қызметкерлерді іріктеу процесі Компанияда 2020 жылы айтарлықтай бөлігі онлайн форматқа көшті. Бұл тәсіл үміткерлерге де кейстерді оқып, тапсырмаларды үйден шықпай-ақ шешуге, сонымен қатар HR қызметінің қызметкерлері мен желілік менеджерлерге де сұхбаттасуды ұйымдастыруға және өткізуге көбірек мүмкіндіктер береді.

2080

АДАМ

2021 жылы QazaqGaz-ға жұмысқа қабылданды

15%

2021 жылы қабылданған қызметкерлердің үлесі

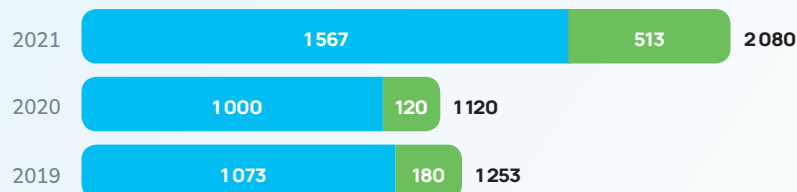
ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ІРІКТЕУ ЖӘНЕ ЖАЛДАУ ЖҮЙЕСІ ТИІМДІЛІГІНІҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

ЕСЕПТИ КЕЗЕҢДЕ ЖАЛДАНҒАН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ЖАЛПЫ САНЫ, адам

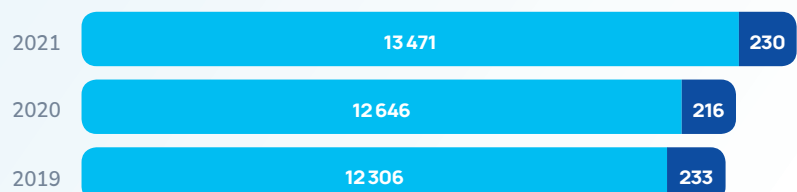
GRI 401-1

● Ерлер ● Әйелдер

QAZAQGAZ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ ШАРТ ТҮРІ БОЙЫНША БӨЛУ, адам

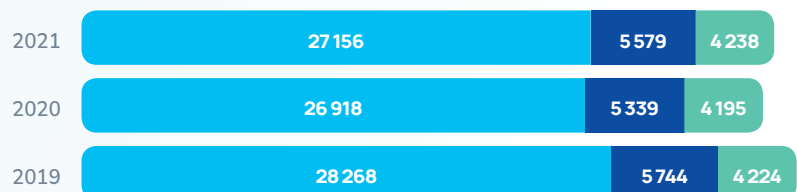
GRI 102-8

● Тұрақты (мерзімсіз) ● Уақытша (мерзімді)

QAZAQGAZ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ ЛАУАЗЫМДАР БОЙЫНША БӨЛУ, адам

GRI 102-8

● Жұмыскерлер мен қызметкерлер ● Мамандар ● Басшылар

98%

тұрақты жұмысшылар 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

Компанияда негізгі жұмысты тұрақты негізде жұмыс істейтін қызметкерлер орындайды, тәуелсіз аудит кезеңінде коммерциялық шарт негізінде сыртқы консультанттар тартылады.

Компанияда толық жұмыспен қамтылған жұмысшыларға берілетін жеңілдіктердің келесі түрлері бар, олар уақытша немесе толық емес жұмыс уақытында жұмыс істейтін жұмысшыларға берілмейді:

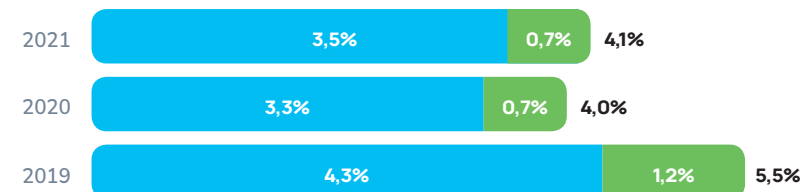
- Өмірді сақтандыру («ҚазТрансГаз Өнімдері» ЖШС, БШГ, Қазроsgаздан басқа барлық бөлімшелерде бар)
- Медициналық көмек (барлық бөлімшелерде бар)
- Санаторий-курорттық емдеу және демалыс («ҚазТрансГаз Өнімдері» ЖШС, «Азия газ құбыры» ЖШС, «ҚазРосГаз» ЖШС-нен басқа барлық бөлімшелерде бар)
- Мүгедектік және еңбекке жарамсыздық бойынша төлемдер (Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген)
- Бала күтімі бойынша демалыс (Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген)
- Жұмыстан босатылған кездегі төлемдер (заңнамада көзделгеннен тыс)
- Барлық түрдегі материалдық көмек (Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген).

Қызметкерлердің тұрақтамауы

Қызметкерлердің тұрақтамауының деңгейінің төмен болуы тұтастай алғанда Компанияның дамуына жағымды әсер етеді, ұжымның сапалы жаңаруына ықпал етеді, айтарлықтай экономикалық шығындарды, ұйымдастырушылық, кадрлық, технологиялық, психологиялық қиындықтарды азайтады.

2019-2021 ЖЫЛДАРДАҒЫ КАДРЛАР ТҰРАҚТАМАУЫНЫҢ КӨРСЕТКІШІ, %

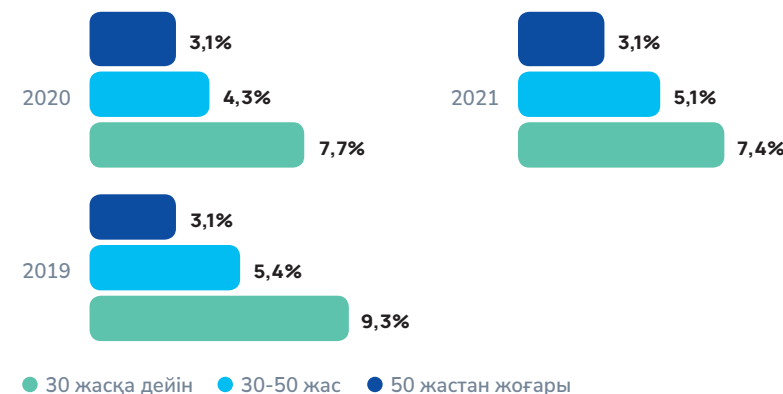
GRI 401-1

● Ерлер ● Әйелдер

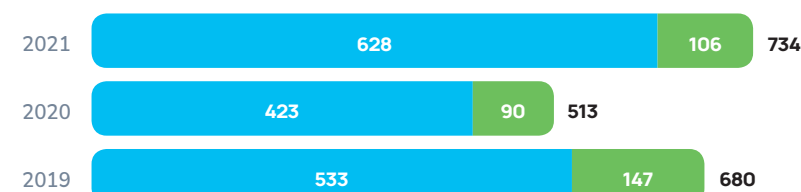
QAZAQGAZ-ДАҒЫ ЖАЛПЫ КАДРЛАРДЫҢ ТҰРАҚТАМАУ КОЭФФИЦИЕНТІ, %

GRI 401-1

2019-2021 ЖЫЛДАРЫ QAZAQGAZ БОЙЫНША ЖҰМЫСТАН БОСАТЫЛҒАН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ЖАЛПЫ САНЫ, адам

GRI 401-1

● Ерлер ● Әйелдер

4% ▼ 1%

QazaqGaz-да кадрлар тұрақтамауы 2021 жылы

1002

ЕҢБЕК ШАРТЫ

барлығы 2021 жылы бұзылды

2021 жылы барлығы 1 002 еңбек шарты бұзылды, шарттар бұзылған кезде Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің талаптары сақталды.

Сыйақы және мотивация

GRI 102-35, GRI 102-36, GRI 202-1, GRI 401-3, GRI 405-2

Сыйақы

QazaqGaz қызметкерлеріне еңбекақы төлеу жүйесі әділдік пен бәсекелестік қағидаттарына негізделеді, бұл кәсіпқойларды тартуға және ұстап қалуға және Компанияның стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуге ықпал етеді.

377 262

МЫҢ ТЕҢГЕ

Компанияның Директорлар кеңесі мүшелерінің және атқарушы органының пайдасына 2021 жылға арналған сыйақы төлемдерінің жиынтық мөлшері

53 513

МЫҢ ТЕҢГЕ

Директорлар кеңесінің мүшелеріне құрады

496

АЙЫНА МЫҢ ТЕҢГЕ

2021 жылы QazaqGaz қызметкерлерінің орташа жалақысының деңгейі

Компания жауапты жұмыс беруші ретінде өз қызметкерлерін лайықты жалақымен қамтамасыз етуге тырысады. Еңбекке ақы төлеу және көтермелеу «Басқару және әкімшілік қызметкерлерге еңбекақы төлеу ережелері» және «Өндірістік қызметкерлерге еңбекақы төлеу ережелері» кіретін еңбекақы төлеу туралы Ережемен реттеледі.

Сондай-ақ, Адами ресурстарды басқару және еңбекақы төлеу департаменті еңбекақы төлеу бойынша қаражаттың жұмсалуды жоспарлауға, мониторингілеуге және бақылауға, ПӘК мотивациялық карталарының (KPI) нәтижелілігі қорытындылары бойынша сыйақы мөлшерін есептеуге және сыйақы төлеу жөніндегі актілерді дұрыс ресімдеу мен Орталық бухгалтерияға ұсынуға жауапты болады.

ПӘК (KPI) бонустары мен төлемдерін анықтау кезінде сыртқы консультанттар қатыспайды, барлық есептеулерді Адами ресурстарды басқару және еңбекақы төлеу департаменті жүргізеді.

Ұжымдық шарттарға және қызметкерлерге еңбекақы төлеу мен сыйлықақы беру мәселелерін реттейтін ішкі нормативтік құжаттарға сәйкес QazaqGaz-да бірыңғай лауазымдық жалақылар, айлық тарифтік мөлшерлемелер мен қосымша төлемдер белгіленді. Қызметкерлердің жалақысы қызметкердің жынысына байланысты емес.

Қызметкерлерді жұмысқа қабылдау кезінде тиісті лауазым бойынша лау-

азымдық жалақының ең төменгі мөлшері белгіленеді. Лауазымдық жалақыны өзгерту жылына бір реттен жиі емес жүзеге асырылуы мүмкін. Жалақы лауазымның жоғарылауымен, тікелей басшының өтінішімен және Бас директордың келісімімен көтерілуі мүмкін.

Қызметкермен шарт бұзылған жағдайда Компания мамандардың лауазымына қарамастан Қазақстан Республикасының Еңбек Кодексінің басшылыққа алады. Шарт бұзылған жағдайда өтемақы бекітілген шарт негізінде әрбір маман үшін жеке есептеледі.

Ай сайынғы қосымша төлемдер жұмыс орнына (Арал өңіріндегі жұмыс үшін экологиялық коэффициент 20%-дан 50%-ға дейін) және оқу нәтижелеріне (аттестаттау және тестілеу 20%-ға дейін) байланысты.

Компанияның Директорлар кеңесі мүшелерінің және Компанияның атқарушы органының пайдасына 2021 жылы жүргізген сыйақы төлемдерінің жиынтық мөлшері, жалақыны және ақшалай нысандағы көтермелеудің барлық түрлерін қоса алғанда, 377 262 мың теңгені, оның ішінде Директорлар кеңесінің мүшелеріне 53 513 мың теңгені құрады.

2021 жылы QazaqGaz қызметкерлерінің орташа жалақы деңгейі айына 496 мың теңгені құрады. Компания штат кестесін үнемі жаңартып отырады.

2017 жылдың басынан бастап АЕК төлемдерінен басқа, еңбекақы бойынша төлемдердің барлық түрлеріне ай сайынғы индекске төленеді және макроэкономикалық көрсеткіштерге сәйкес 2021 жылға 4% мөлшерінде инфляция индексі қолданылды.

ЕРКЕКТЕР МЕН ӘЙЕЛДЕРДІҢ БАЗАЛЫҚ ЖАЛАҚЫСЫ МЕН СЫЙАҚЫ ДЕҢГЕЙІ, МЫҢ ТЕҢГЕ

GRI 405-2

	Басшылар		Мамандар		Қызметкерлер және басқа қызметкерлер	
	Е	Ә	Е	Ә	Е	Ә
«Қазтрансгаз Аймақ» АҚ	164	197	102	98	84	85
«Интергаз Орталық Азия» АҚ	187	187	126	126	110	110
«Қазтрансгаз Өнімдер» ЖШС	186	186	112	112	79	79
«Амангелді Газ» ЖШС	348	348	250	250	155	155
«Азия газ құбыры» ЖШС	531	494	272	272	198	222
«Бейнеу Шымкент газ құбыры» ЖШС	474	474	272	272	-	-
«ҚазРосГаз» ЖШС	741	741	445	445	-	-

2020-2021 ЖЫЛДАРҒА ҚАТЫСАТЫН ӨҢІРЛЕРДЕГІ ЕҢ ТӨМЕНГІ ЖАЛАҚЫМЕН САЛЫСТЫРҒАНДА ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ЖАЛАҚЫСЫНЫҢ КӨРСЕТКІШТЕРІ, МЫҢ ТЕҢГЕ

GRI 202-1, GRI 405-2

Көрсеткіш	2020	2021
Қатысу аймақтарындағы ең төменгі жалақы	42,5	42,5
Компаниядағы бастапқы деңгейдегі қызметкердің жалақысы	215,1	223,7
Компаниядағы ең төменгі жалақының қатысу аймақтарындағы жалақыға қатынасы, рет	5,1	5,3

5,3

ЕСЕ ЖОҒАРЫ

2021 жылы QazaqGaz ең төменгі жалақысы қатысқан өңірлердің ұлттық ең төменгі жалақысынан болды

Компания қатысатын аймақтар деп жұмысшылардың едәуір саны жұмыс істейтін объектілерді айтады.

Қызметкерлерді ынталандыру тәсілі ең алдымен еңбекақының лайықты деңгейін, ашықтықты және қызметкерлердің құқықтарын сақтауды қамтамасыз ету қағидаттарына негізделеді.

Компания материалдық ынталандыру шеңберінде Компания басшылығының деңгейіне қарамастан, барлық қызметкерлерге (Наурыз мейрамы, мұнай-газ кешені қызметкерлерінің күні, Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күні) жұмыс сапасын арттыруға, Компания шығындарын қысқартуға бағытталған ұсыныстар үшін біржолғы сыйлықақылар төлейді.

QazaqGaz өз қызметкерлеріне медициналық сақтандыруды, өтемақыларды және материалдық көмекті, соның ішінде еңбек демалысы кезінде қызметкерлерді емдеу мен сауықтыруды және т.б. қамтитын әлеуметтік қызметтер пакетін ұсынады. Ұжымдық шарттар мен Әлеуметтік қолдау көрсету қағидалары негізінде 2021 жылы QazaqGaz қызметкерлеріне материалдық көмектің мынадай негізгі түрлері төленді:

сауықтыру демалысына материалдық көмек

4 448,121
мың теңге

бала туылған кезде

228 303
мың теңге

қызметкердің/ қызметкердің отбасы мүшелерінің қайтыс болуына байланысты

110 327
мың теңге

жүктілік және босану, жаңа туған нәрестелерді асырап алу бойынша әлеуметтік жәрдемақылар

197 287
мың теңге

өзге төлемдер (некеге тұрған кезде, зейнеткерлікке шыққан кезде, мерейтойларда және т. б.)

604 160
мың теңге

Компанияда жалпы жұмыс өтілі бар әкімшілік қызметкерлер сыйлықақысының мөлшерін саралау үшін жалпы жұмыс өтілінің мынадай коэффициенттері белгіленеді.

СЫЙЛЫҚАҚЫ МӨЛШЕРІН САРАЛАУҒА АРНАЛҒАН КОЭФФИЦИЕНТТЕР, бірл.

Жұмыс өтілі, ай	Коэффициент, бірл.
3-тен 6-ға дейін	0,5
6-дан 12-ге дейін	1,0
1-ден 2-ге дейін	1,25
2-ден 2,5-ке дейін	1,5
2,5-тен 3-ке дейін	1,75
3 және одан жоғары	2,0

2020-2021 ЖЫЛДАРЫ БАЛА КҮТІМІ БОЙЫНША ДЕМАЛЫСҚА ШЫҚҚАН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР, адам

GRI 401-3

Көрсеткіштер	2020	2021
Бала күтімі бойынша демалыс алған қызметкерлердің саны:	341	346
- еркектер	10	18
- әйелдер	331	328
Бала күтімі бойынша демалыс аяқталғаннан кейін есепті кезеңде жұмысқа оралған қызметкерлердің үлесі	31%	25%
Бала күтімі бойынша демалыс аяқталғаннан кейін жұмысқа оралған және жұмысқа оралғаннан кейін 12 айдан кейін болған қызметкерлердің үлесі	19%	16%

1 450
МЛН ТЕҢГЕ

қызметкерлерді медициналық сақтандыру 2021 жылы QazaqGaz қаражаты есебінен жүзеге асырылды

63

МЛН ТЕҢГЕ

QazaqGaz қызметкерлерін сақтандыру

Материалдық емес ынталандыру мақсатында QazaqGaz бюджеттеріне жыл сайын Қазақстанның үздік клиникаларында медициналық қызметтердің үлкен спектрін қамтитын ерікті медициналық сақтандыруға қаражат салынады. Бұл ретте, қызметкерге медициналық қызмет көрсету бағдарламасында медициналық қызметтердің барлық спектрін ұсынумен қатар оның отбасыларына (қызметкердің ата-анасы, жұбайы/зайыбы және балалары) бірдей шарттарда қызмет көрсету көзделген. Бұдан басқа, сақтандыру компаниясы ұсынатын қызметтер шеңберіне физиологиялық жүктілік патронажы көзделген.

Қызметкерлерде аурулардың алдын алу, сондай-ақ оларды емдеу және демалыс кезінде оңалту бойынша жұмыстар жүргізілуде. Мәселен, 2021 жылы QazaqGaz қаражаты есебінен жалпы сомасы 1 450 млн теңгеге қызметкерлерді медициналық сақтандыру жүзеге асырылды, оның ішінде QazaqGaz қызметкерлерін сақтандыру 63 млн теңгені құрады.

Қызметкерлерді оқыту және дамыту

GRI 404-1, GRI 404-2, GRI 404-3

Жұмысшы қызметкерлерді кәсіптік оқыту және дамыту QazaqGaz кадр саясатының ұзақ мерзімді және басым бағыттарының бірі болып табылады, өйткені жұмысшы кадрлардың кәсіптік деңгейі қауіпсіз өндіріс тиімділігін арттырудың, еңбек өнімділігін арттырудың және жұмыс сапасын жақсартудың маңызды факторы болып табылады.

11 106

ҚАТЫСУШЫ

2021 жылы QazaqGaz-да өткізілетін оқыту іс-шараларына қатысты

311,443

МЛН ТЕҢГЕ

2021 жылғы оқу іс-шараларына жұмсалатын шығындар сомасы

QazaqGaz құзырет қызметкерлерінің дамуына ықпал етеді және оларды оқытуға деген көзқарасты үнемі жетілдіріп отырады. Адам ресурстарын басқару департаменті оқытудың оңтайлы форматтары мен әдістерін ұйымдастыруға, таңдауға, сондай-ақ қызметкерлерді оқыту шеңберінде Компанияның бизнес бөлімшелерімен өзара іс-қимыл жасауға жауапты.

QazaqGaz қызметкерлері Астана қаласындағы «Самұрық-Қазына» Корпоративтік университеті жеке мекемесінің базасында, сондай-ақ Қазақстан Республикасының, жақын және алыс шет елдердің басқа оқу орталықтарының базасында біліктілікті арттыру курстарына, семинарларға, тағылымдамалар мен тренингтерге қатысады.

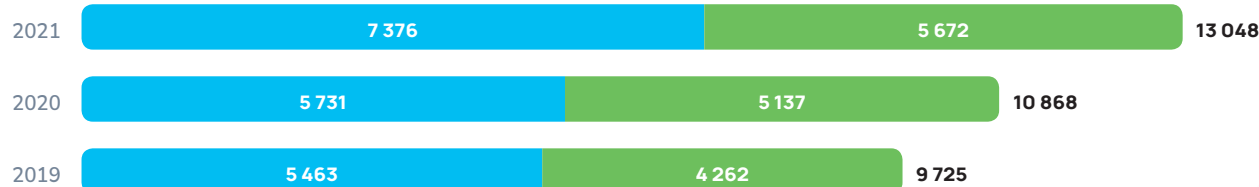
Қашықтықтан оқытуды қамтамасыз ету мақсатында 2020 жылдан бастап «oStudy қызметкерлерін бағалау, оқыту және дамыту үшін бірыңғай платформа» ақпараттық жүйесі жұмыс істейді.

2021 жылы QazaqGaz-да өткізілетін жалпы сомасы 311,443 млн теңге тұратын оқыту іс-шараларына 11 106 қатысушы қатысты.

«Даярлау және біліктілікті арттыру», «Жас маман», «Самұрық-Қазына» Корпоративтік университеті оқу бағдарламалары бойынша жалпы сома 154,158 млн теңгені құрады.

2020-2021 жылдары ОҚУДАН ӨТКЕН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР САНЫ, адам

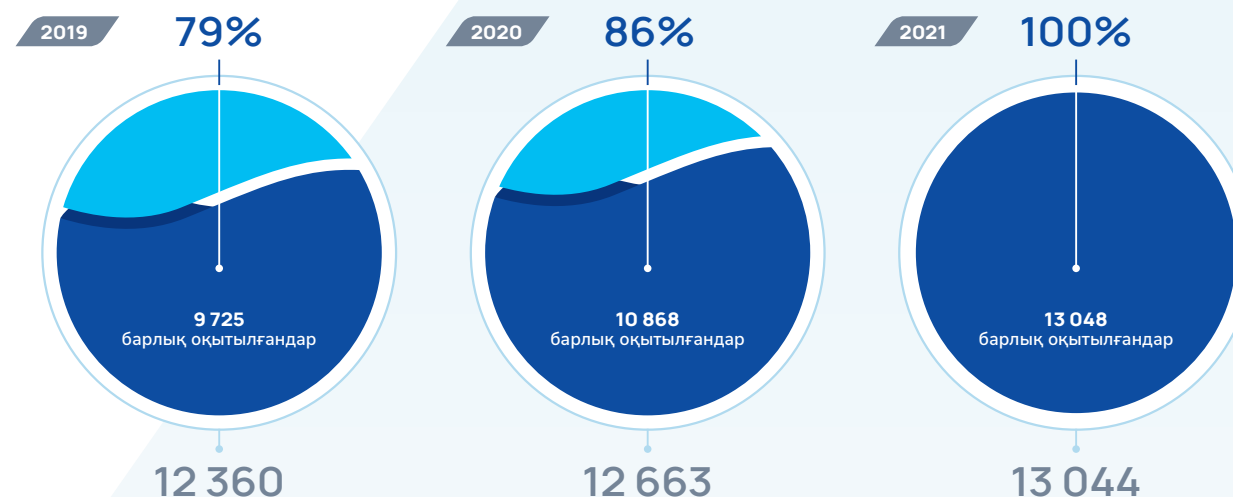
GRI 404-1

● Өндірістік қызметкерлер ● Басшылар, мамандар және қызметкерлер

2020-2021 жылдары ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ТІЗІМДЕГІ САНЫНАН ОҚИТУДАН ӨТКЕН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ҮЛЕСІ

GRI 404-1

ОҚУ КЕЗЕҢІНДЕГІ ЖАҒДАЙЛАР

GRI 404-2

«Қызметкерлерді оқыту мен дамытудың күнтізбелік жоспары»

Бағдарламаның атауы

Сыртқы оқытуды немесе білім беруді қаржылық қолдау

Бағдарлама туралы қысқаша ақпарат

Жыл сайын қызметкерлердің біліктілігінің қажетті деңгейін қалыптастыру және қолдау мақсатында Серіктестіктің даму талаптары мен перспективаларын ескере отырып, қысқа мерзімді оқыту бағдарламалары (тренингтер, семинарлар және т. б.) жоспарланатын оқыту жоспары қалыптастырылады және бекітіледі. Оқыту іс-шаралары Компанияның бюджет қаражаты есебінен жүргізіледі.

«Жас маман»

Сыртқы оқытуды немесе білім беруді қаржылық қолдау

Бағдарлама аясында қызметкерлер тәлімгерлік жүйесі бойынша жоғары білім алып, Компания ішінде білім мен тәжірибе ала алады. Сонымен қатар, тиісті қабілеті болған жағдайда Компания жас қызметкерлерді салалық ғылыми-практикалық конференцияларға, оның ішінде халықаралық конференцияларға қатысуға тартады.

Болашақ бағдарламасы бойынша «Электроника, электротехника және менеджмент» бағыты таңдалды

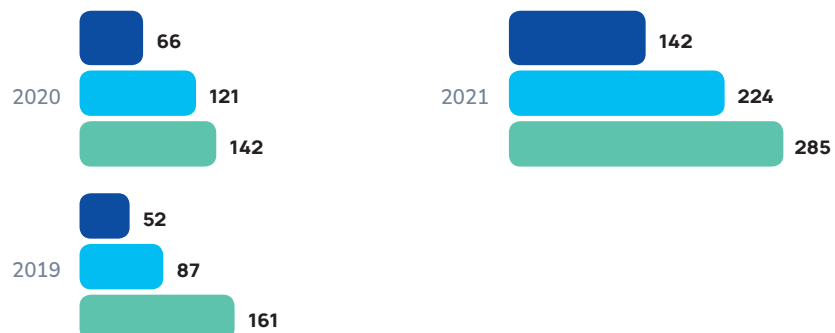
Зейнеткерлікке шыққаннан кейін жұмысын жалғастырғысы келетіндерді қайта даярлау

Магистратурада оқуға демеушілік жасалды.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ САНАТТАРЫ БОЙЫНША БӨЛУДЕ БІР ҚЫЗМЕТКЕРДІ ОҚЫТУДЫҢ ОРТАША ЖЫЛДЫҚ САҒАТ САНЫ, сағат

GRI 404-1

● Басшылар ● Мамандар ● Жұмыскерлер және басқа қызметкерлер

ОҚЫТУДЫҢ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТАҚЫРЫПТАРЫ

- «ҚР Жаңа экологиялық кодексін іске асыру, қоршаған ортаны қорғау жөніндегі жаңа нормативтік-құқықтық актілерге шолу»
- «Парниктік газдар шығарылуын мемлекеттік реттеу және квота саудасының тетіктері»
- «Төмен көміртекті даму»

КОМПАЛЕНС БОЙЫНША ОҚЫТУ ТАҚЫРЫПТАРЫ

- «Қазақстан Республикасында жалпыға бірдей декларациялау»
- «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың талаптары»
- «Жалпыға бірдей декларациялау: Қазақстанның салық тетігіне енгізу ерекшеліктері»
- «Компалаенс қызметінің негізгі мақсаттары, міндеттері мен функционалдары»
- «Контрагенттердің сенімділігін тексеру»

Жас кадрларды іздеу және дайындау

Қалыптасқан бос жұмыс орындарын жоспарлы толтыру мақсатында, сондай-ақ жедел басқару қызметіне қабілеті бар, сол немесе өзге бағыттағы лауазымға қойылатын талаптарға жауап беретін жас мамандар тобын қалыптастыру үшін QazaqGaz жекелеген ЕТҮ-да «Жас мамандарды даярлау қағидалары» әзірленіп бекітілді.

Бұл ішкі құжат жас мамандарды даярлау қажеттілігін айқындау тәртібін, кандидаттарды іріктеуді, Қазақстан Республикасының, жақын және алыс шетелдердің оқу орындарына оқуға жіберу тәртібін сипаттайды.

Кадр резерві

GRI 103-2

Қызметкерлерді барабар бағалау мақсатында QazaqGaz кадр резервін қалыптастыру қағидаларын пайдаланады. Кадр резервін қалыптастыру қағидалары QazaqGaz-ды әртүрлі деңгейдегі білікті менеджерлермен қамтамасыз ету мақсатында кадр резервін қалыптастыру бағдарламасын іске асыру жөніндегі мәселелерді регламенттейді және басшылық пен кәсіби лауазымдар үшін жоғары білікті қызметкерлерді даярлауды көздейді.

QazaqGaz кадрлық резерві бас кеңсе қызметкерлерінің жалпы санына және барлық ЕТҮ-ға негізделі отырып қалыптастырылады.

Жоғарыда аталған барлық кезеңдерден кейін резервистпен өткізілген іріктеу нәтижелері негізінде МДЖЖ (мансапты дамытудың жеке жоспары) қол қояды. МДЖЖ лауазымға орналасу мерзімдеріне сәйкес белгілі бір кезеңге жасалады. Кадр резервінің саны (ЕТҮ-да) 24 адамды құрады.

24

АДАМ

кадр резервінің саны

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

Әлеуметтік саясат

Ұжымдық келісімшарт

GRI 102-41, GRI 103-3, GRI 407-1

QazaqGaz бизнестің әлеуметтік жауапкершілігін сезіне отырып, әлеуметтік прогреске және QazaqGaz әл-ауқатының өсуіне, өңірлер халқының тұрақты дамуы мен әл-ауқатына жәрдемдесуге, өз қызметкерлерінің әл-ауқатының деңгейін арттыруға күш салады. Компания қызметкерлердің бірлестіктер бостандығы мен ұжымдық шарттар жасасу құқығын қатаң сақтайды. Кәсіпорындар аясында кәсіподақтар жұмыс істейді, қызметкерлермен ұжымдық келісімшарттар жасалады.

2012 жылы енгізілген Ұжымдық келісімшарт және Әлеуметтік қолдау ережелері әлеуметтік қолдау саласындағы негізгі құжат болып табылады. 2021 жылы қызметкерлердің 82%-ы ұжымдық келісімшарттармен қамтылған. «ҚазРосГаз» ЖШС есепті кезеңде ұжымдық келісімшартта жұмыс істейді, толық қалыптасқан жағдайда бөлімше қызметкерлеріне ұсынылады.

Компанияда әр қызметкердің қауымдастыққа кіруге және Ұжымдық келісімшарт қабылдауға мүмкіндігі бар.

82%

ҚЫЗМЕТКЕР

2021 жылы ұжымдық шарттармен қамтылған

2020-2021 ЖЫЛДАРДАҒЫ ҰЖЫМДЫҚ КЕЛІСІМШАРТПЕН ҚАМТЫЛҒАН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ҮЛЕСІ, %⁶

GRI 102-41

ӘЛЕУМЕТТІК ТҰРАҚТЫЛЫҚ ИНДЕКСІНІҢ ӨЗГЕРУІ

83%

«ТҰРАҚТЫ АЙМАҚ»

Әлеуметтік тұрақтылық индексі 2021 жылы

Зерттеуге сәйкес Әлеуметтік тұрақтылық индексі 2021 жылы 83%-ды («Тұрақты аймақ») құрады. 2020 жылмен салыстырғанда 10%-ға төмендеу байқалды, төмендеудің себебі қызметкерлердің көңіл-күйіне әсер еткен жалақы құрылымының өзгеруі болды. Компания қызметкерлердің қатысу пайызын 70%-дан астам арттыруды жоспарлап отыр.

⁶ «ҚазРосГаз» ЖШС-де ұжымдық келісімшарт жасасу бойынша жұмыстарды жүргізу 2022 жылға жоспарланған.

«Үздік маман» кәсіби шеберлік байқауы

Компанияда жыл сайын «Үздік маман» кәсіби шеберлік байқауы өткізіледі. Әрбір қызметкер конкурсқа қатыса алады және жеңіске жеткен жағдайда өзіне бір жылға жалақыға жақсы үстемеақы қамтамасыз алады.

2021 жылы «Үздік маман» байқауы Түркістан облысы Сайрам ауданы Ақбулақ ауылының маңында орналасқан Компанияның жеке оқу-кур-

стық комбинатының жаңа полигоны негізінде өтті. «Үздік маман» байқауы жыл сайын екі кезеңде өткізіледі: біріншісі — филиалдарда, екіншісі — Компания деңгейінде. Бұл іс-шараның негізгі мақсаты — кәсіби шеберлікті жетілдіру, әріптестермен жұмыстың озық әдістері мен тәсілдерін, елдің газ тасымалдау жүйесінің апатсыз, жоғары өнімді, сенімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету тәсілдерін білу және бөлісу.

Конкурс профессионального мастерства «Үздік маман»

Ежегодно в Компании проводится конкурс профессионального мастерства «Үздік маман». Каждый работник может принять участие в конкурсе и в случае победы обеспечить себе на год хорошую надбавку к заработной плате.

В 2021 году конкурс «Үздік маман» прошел на базе нового полигона собственного Учебного-курсового комбината Компании, расположенного вблизи села Акбулак Сайрамского района

Туркестанской области. Конкурс «Үздік маман» проводится ежегодно в два этапа: первый — в филиалах, второй на уровне Компании в целом. Основной целью этого мероприятия является совершенствование профессионального мастерства, возможность узнать и поделиться с коллегами передовыми методами и приемами работы, способами обеспечения безаварийного, высокопроизводительного, надежного функционирования газотранспортной системы страны.

Жұмысшылардың балаларын қолдау

QazaqGaz Қазақстанның және алыс шетелдің жоғары оқу орындарында жұмыскерлердің балаларын оқытуды ЕТҰ және QazaqGaz қаражаты есебінен төлейді, олар оқуды аяқтағаннан кейін газ тасымалдау саласына жұмысқа оралады.

Кәсіптік одақтың қызметі

74%

ҚЫЗМЕТКЕР

2021 жылы кәсіподақ келісімдерімен қамтылды

Компания ұжымдық келісімшартқа сәйкес ұжымдық келісімшартты жасасу және өзгерту жөнінде ұжымдық келіссөздер жүргізу кезінде кәсіподақты қызметкерлердің мүдделерін білдіретін өзінің серіктесі деп таниды және Кодекске, Заңға, Қоғам Жарғысына, ұжымдық келісімшартқа және ішкі нормативтік құжаттарға сәйкес кәсіподақпен өзара қарым-қатынастарын жүзеге асырады. Компания шешімдерді Кәсіподақ комитетімен алдын ала келіспей шешім қабылдамайды.

Есепті кезеңде кәсіподақ келісімдерімен қызметкерлердің 74%-ы қамтылды. Есепті кезеңде кәсіподақ ішкі коммуникацияларды ұлғайту мақсатында QazaqGaz бірінші басшыларымен 4 кездесу өткізді. Кездесуде жұмысты жетілдіру қызметкерлердің тұрғын үй мәселелерін шешу, спорттық-мәдени іс-шараларды ұлғайту және қызметкерлерді жеңілдіктер мен кепілдіктер түрінде материалдық емес көтермелеу тақырыптары талқыланды.

Әлеуметтік саясатты іске асыру шеңберінде корпоративтік рухты нығайту мақсатында QazaqGaz компаниялар тобы қызметкерлерінің кәсіподақтары Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 30 жылдығына арналған бірқатар іс-шаралар өткізді. Есепті кезеңде барлық филиалдар мен бөлімшелерде спорттық іс-шаралар, отбасылық зияткерлік ойындар мен эстафеталар, балалар суреттері конкурсы, газшы-ардагерлермен дөңгелек үстелдер, «Не? Қайда? Қашан?» байқауы өткізілді.

2022 жылға және орта мерзімді келешекке арналған жоспарлар

GRI 103-2

- қызметкерлердің әртүрлілігі мен инклюзивтілігі, сондай-ақ адам құқықтары жөніндегі саясатты әзірлеу;
- қызметкердің ПӘК-інің тиімділігіне негізделген жалақы саясатын жаңарту;
- Іскерлік мінез-құлық кодексін және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатын жетілдіру;
- еңбек ресурстарының алуан түрлілігін арттыру тетіктерін енгізу;
- қызметкерлерді бағалау жүйесін көрсететін көрсеткіштерді есептеу және жариялау тетіктерін енгізу;
- 2026 жылға қарай ЖЭК, жасыл технологиялар, геология, геологиялық барлау, сейсмология сияқты экологиялық мамандықтар бойынша 20 қызметкерді оқыту;
- 2025 жылға қарай газ саласы бойынша инженерлік мамандықтар бойынша оқыту үшін кемінде 2 елді (мысалы, АҚШ, Англия, Канададағы мұнай-газ инженериясындағы үздік оқыту) қарастыру;
- 2022 жылы кем дегенде үш қызметкердің GRI, ISO, ESG тақырыптары бойынша курстардан өтуі;
- адами капиталды дамыту.

ЕҢБЕКТИ ҚОРҒАУ, ӨНЕРКӘСІПТІК ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ТЖ-ҒА ДАЙЫНДЫҚ

ЕҚ, ӨҚ, ТЖ мәселелерін басқару тәсілі

GRI 102-1, GRI 103-1, GRI 103-2, GRI 103-3, GRI 403-1, GRI 403-2

QazaqGaz үшін негізгі ESG-сын-қатерлердің бірі өндірістік қауіпсіздікке және Компанияның барлық объектілерінде еңбекті қорғауды дамытуға байланысты мәселелер болып табылады.

QazaqGaz компаниялар тобы үш жерасты газ қоймаларын, магистральдық газ құбырлары жүйелерін пайдалануды жүзеге асырады, Амангелді газ кен орындары тобын және ЕҚ және ӨҚ саласындағы талаптарды сақтамаған жағдайда қауіпті факторлардың деңгейі жоғары жұмыстарға жататын басқа да қызмет түрлерін игереді. ЕҚ, ӨҚ және ТЖ бағы-

ты бойынша жағымсыз оқиғалар мен салдарларды болдырмау мақсатында Компания қызметкерлері 100% құрамда тиісті талаптарды орындауға тартылды.

QazaqGaz жыл сайын өз қызметін дамытудың негізгі бағыттары бойынша мақсаттарды қайта қарайды және жаңартады.

Компанияның әрбір жеке ЕТҰ-да ЕҚ, ӨҚ және ҚОҚ бойынша ішкі құжаттар бар, олар ішкі нормативтік құжаттарды жаңартудың белгіленген кестесінде қайта қаралуға жатады.

QAZAQGAZ-ДЫҢ 2021 ЖЫЛҒЫ ЕҚ, ӨҚ ЖӘНЕ ТЖ БАҒЫТЫ БОЙЫНША МАҚСАТТАРЫ

Компанияның осы бағыттағы қызметі ішкі және сыртқы құжаттармен реттеледі:

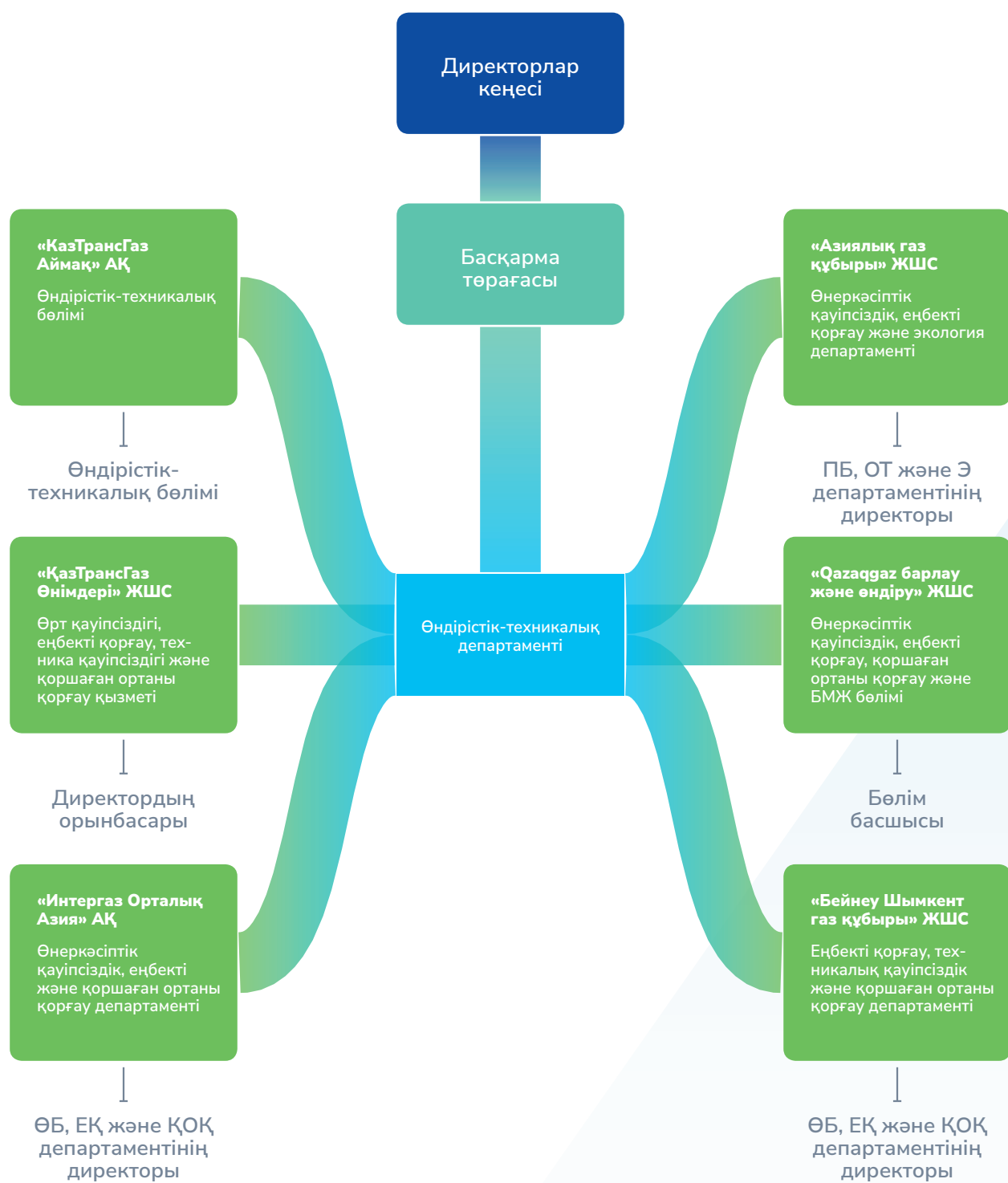
- Біріктірілген менеджмент жүйесі бойынша нұсқаулық;
- Қауіпсіздік бойынша мінез-құлықты бақылау ережелері;
- Оқиғаларды хабарлау және тергеу тәртібі туралы ереже;
- БМЖ ішкі аудитін жүргізу қағидалары;
- Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы қызметкерлер кодексі;
- ISO 45001.

130 Басқару құрылымы мен құралдары

QazaqGaz тобының құрылымдық ерекшеліктерін түсіне отырып, ЕҚ, ӨҚ және ҚОҚ бағыты бойынша қызмет бекітілген құрылымдық схема және функционалдық бөлу бойынша бөлінді.

ЕҚ, ӨҚ ЖӘНЕ ҚОҚ БОЙЫНША БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ

11 ӨНДІРІСТІК КЕҢЕС

2021 жылы Еңбекті қорғау жөніндегі құрылды

2021 жылы Еңбекті қорғау жөніндегі 11 өндірістік кеңес (бұдан әрі — Кеңестер), оның ішінде орталық аппаратта да құрылды. Кеңестердің құрамына еңбекті қорғау жөніндегі техникалық инспекторлар, сондай-ақ кәсіподақтың барлық мүшелері кіреді.

QazaqGaz-да ЕҚ, ӨҚ және ҚОҚ мәселелерін басқаруға неғұрлым егжей-тегжейлі тәсіл үшін ЕТҮ бойынша жауапкершілік аймақтары функционалдық деңгейде бөлінген. Әрбір ЕТҮ-да еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау өкілдері бар. QAZAQGAZ-тың ЕҚ, ӨҚ және ҚОҚ мәселелері жөніндегі негізгі құрылымдық бөлімшесі ӨТД қызметі болып табылады. 2021 жылы ӨТД ОТ, ПБ және ҚОҚ мәселелеріне жетекшілік етті, ӨТД Бас директордың техникалық даму жөніндегі орынбасарына есеп берді. HSE қызметінің функциялары мен міндеттерін орындауға ЕТҮ-да осы бағыт бойынша өздерінің құрылымдық бөлімшелерін басқаратын құрылымдық бөлімшелердің басшысы және оның орынбасарлары жауапты. ЕҚ, ӨҚ және ҚОҚ мәселелері бойынша қызметкерлердің немесе өкілдердің дербес жауапкершілігі олардың лауазымдық нұсқаулықтары шеңберінде айқындалған.

Компанияда еңбекті қорғау мен өнеркәсіптік қауіпсіздікті басқарудың бірыңғай жүйесі (бұдан әрі — ЕҚББЖ) енгізілді, оның негізгі міндеттері қызметкерлердің өндірісте қауіпсіз, салауатты еңбек жағдайларын жасау және қамтамасыз ету жөніндегі іс-шаралар кешенін орындауы, өндірістік жарақаттанудың, кәсіптік аурулардың, апаттар мен оқиғалардың бүкіл QazaqGaz тобы деңгейінде алдын алу болып табылады.

Компанияда ЕҚББЖ шеңберінде өндірістегі жазатайым оқиғаларды тіркеу және тергеу рәсімі қабылданды, бұл басшылыққа және барлық жауапты қызметкерлерге оқиғаларға талдау жүргізуге және оларды ең қысқа мерзімде жою жөнінде шаралар қабылдауға мүмкіндік береді.

ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ЖӨНІНДЕГІ ӨНДІРІСТІК КЕҢЕСТІҢ ӨКІЛЕТТІКТЕРІ

жұмыскерлердің еңбек қызметі процесінде олардың өмірі мен денсаулығын қорғауға, қауіпсіз және салауатты еңбек жағдайларына, жұмыс беруші мен қоғам қызметкерлері мен олардың өкілдері арасындағы еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, еңбек гигиенасы және өндірістік орта мәселелері жөніндегі қатынастарды реттеуге конституциялық құқығын іске асыру;

жұмыс беруші мен Компания қызметкерлеріне өндірістік жарақаттану мен кәсіптік аурулардың алдын алу бойынша шешімдер дайындау;

еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелері бойынша ұйымдастырушылық және өзге де іс-шараларды келісу;

жұмыс берушінің, кәсіподақтың және Компания қызметкерлерінің жұмыс орындарында қауіпсіз жұмыс өндірісі мен денсаулықты қамтамасыз ету, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласында бірыңғай командалық жұмысты дамыту бойынша шаралар қабылдау үшін күш-жігерін біріктіру;

еңбекті қорғаудың мемлекеттік нормативтік талаптарының сақталуын қамтамасыз ету, өндірістік жарақаттанудың және кәсіптік сырқаттанушылықтың алдын алу жөніндегі іс-шараның перспективалық және ағымдағы жоспарларын әзірлеу.

QAZAQGAZ КОМПАНИЯЛАР ТОБЫНЫҢ ЕҚ, ӨҚ ЖӘНЕ ҚОҚ ҚҰРЫЛЫМДЫҚ БӨЛІМШЕЛЕРІНІҢ БАСШЫЛАРЫ ӘР ДЕҢГЕЙДЕ ІШКІ ЖӘНЕ СЫРТҚЫ АУДИТТЕР АРҚЫЛЫ ӨНДІРІСТІК ПРОЦЕСТЕРДІҢ ҚАУІПСІЗДІК МӘСЕЛЕЛЕРІН БАҚЫЛАЙДЫ. АУДИТТЕР ЖОСПАРКЕСТЕ НЕГІЗІНДЕ ЖҮРГІЗІЛЕДІ ЖӘНЕ ТЕКСЕРУЛЕР ҚОРЫТЫНДЫСЫ БОЙЫНША ХАТТАМА ЖАСАЛАДЫ.

ЕҚ, ӨҚ және ТЖ саласындағы негізгі аспектілер

Qazaqgaz басшылығы ЕҚ, ӨҚ және ТЖ бағыты бойынша дамудың негізгі векторы ретінде «Жоспарла-Жаса-Тексер-Әрекет ет» тұжырымдамасын анықтады.

ӨҚ, ӨҚ және ТЖ тәуекелдерін басқару

GRI 403-2, GRI 403-3

2021 жылы QazaqGaz Компаниядағы тәуекелдерді өзектендіру және корпоративтік басқару жөніндегі жұмысты жалғастырды. 2021 жылы Компания бұл процесті еңбекті қорғауды басқару жүйелерінің көмегімен жүзеге асыра алды, оның шеңберінде денсаулық үшін кәсіби тәуекелдерді болжауға, анықтауға, бағалауға, бақылауға және мониторингілеуге дәйекті тәсіл қолданылды.

Компаниядағы тәуекелдерді басқару процесі тәуекелдерді анықтау, тәуекелдерді талдау, бағалау, тәуекелдерді өңдеу және тәуекелдерді бақылау және талдау арқылы реттеледі.

ЕҚ, ӨҚ және ТЖ-ға қатысты тәуекелдер жөніндегі Компанияның негізгі құжаты қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың әсер ету тәуекелдерінің жиынтық тізбесі болып табылады, ол жыл сайын жаңартылып отырады. Компани-

ялардың бүкіл тобы бойынша тәуекелдерді басқару тәуекел түрі анықталған және Компания қызметкерлерінің функционалдығы, пайдаланылатын жабдықтың жай-күйі және барлық ықтимал қауіптер (сыртқы және ішкі) ескерілетін әдістеме арқылы жүргізіледі.

Тәуекелдерді жою және азайту үшін Компанияда 2021 жылы тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шаралар тізбесі дайындалды, онда пысықтау мен тү-

зету іс-әрекеттерінің барлық қолайлы және тиімді нұсқалары ұсынылды. Бұл тізбе жыл сайын қайта қаралады, егер жағдайды модельдеу немесе шығу кезінде ең төменгі деңгейде пысықтау немесе ескерту тәуекелі болса, оған жаңа тәуекелдер енгізіледі.

2021 жылы ЕҚ, ӨҚ және ТЖ бойынша тәуекелдер айқындалып, оларды жою бойынша тиісті іс-шаралар қабылданды.

2021 жылы ЕҚ, ӨҚ ЖӘНЕ ТЖ БОЙЫНША ҚАУІП-ҚАТЕРЛЕР ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ЖОЮ ЖӨНІНДЕГІ ІС-ШАРАЛАР

Қауіп-қатерлер	Өртке байланысты қауіп-қатерлер:	Көлікке, жүк көтеру механизміне, жүк тиеуге/ түсіруге және т. б. байланысты қауіп-қатерлер:
Тұтану мен жарылысқа байланысты қауіп-қатерлер: <ul style="list-style-type: none"> → құбырлардағы, резервуарлардағы және басқа жабдықтардағы қауіпті орта; → газбен, химиялық заттармен, ыстық бұмен/сүмен және т. б. улану. 	<ul style="list-style-type: none"> → ашық оттың әсері; → жоғары температура; → өнімдердің жануы. 	<ul style="list-style-type: none"> жүктердің құлауынан, машинаға себеппен соғылудан; → тұрақтылық жеткіліксіз; → бақылаусыз тиеу, шамадан тыс тиеу, рұқсат етілген еңістен асып кету; → жүктің орнын кенеттен / алдын ала ойластырусыз ауыстыру; → жүктің қызметкерлерге әсер етуіне (жүктің соққысы немесе қарсы салмақ) байланысты.
Алдын алу шаралары <ol style="list-style-type: none"> Осы тақырып және ӨҚ негіздері бойынша кезектен тыс нұсқамалар өткізу және оқыту. Құлақтандыру жүйелерімен және күзет кешендерімен қамтамасыз ету. Электр жабдығының құрылымын, қондырғысын және қызмет көрсетуін бақылау. Зиянды әсер мен төтенше жағдайларға жол бермеу, басқару жүйелерінде қорғаныс блоктарын орнату. Өрт және газ датчиктерінің жүйелерін сауатты пайдалану, қысымды төмендету. 	<ol style="list-style-type: none"> Әкімшілік және өндірістік ғимараттарда ескерту белгілерімен, өртке қарсы құрал-саймандармен, өрт сөндіру жүйелерімен, түтін датчиктерін анықтау жүйелерімен қамтамасыз ету. Өрт кезінде эвакуациялау жоспарының/схемасының сауатты орналасуын қамтамасыз ету, қауіпсіз кіруді/шығуды дайындау. Дауысты байланыс, дабыл және ескерту жүйесімен қамтамасыз ету. Қызметкерлермен өртке қарсы оқу жаттығуларын өткізу. Электр жабдығының құрылымын, қондырғысын және қызмет көрсетуін бақылау. 	<ol style="list-style-type: none"> Жұмыстарды жүргізу қауіпсіздігі бойынша нұсқама жүргізу. Жеке және ұжымдық қорғау құралдарын қолдану. Түсіру-көтеру операциялары, түсіру-тиеу жұмыстары кезінде қауіпсіздік техникасын сақтау. Жұмыс орындарын медициналық дәрі қобдишаларымен жарақтандыру. «Шұғыл жағдайларда дәрігерге дейінгі шұғыл көмек көрсету жөніндегі нұсқаулыққа», «Шұғыл медициналық көмек көрсету қағидаларына» сәйкес алғашқы медициналық көмек көрсету.

Қауіп-қатерлер

Электрмен байланысты қауіп-қатерлер:

- электр тоғының (адаммен байланыс, қысқа тұйықталу, ақаулы, жалаңаш сымдар және т. б.) қатты әсер етуі;
- тоқ өткізгіш бөліктермен байланыс (тікелей байланыс);
- ақаулы күйде кернеулі тұрған ток өткізгіш бөліктермен байланыс (жанама байланыс).

Машиналар мен дайындамалардың элементтерінен қауіптілік:

- басып-жаншу қауіпі;
- жарақат алу қауіпі;
- кесу немесе жарылу қауіпі
- соққы алу қауіпі
- шаншылу/түйрелу қауіпі
- үйкеліс/абразивті әсер/сұйықтықтың шығарылуынан болатын қауіпі.

Алдын алу шаралары

1. Жеке және ұжымдық қорғаныс құралдарын пайдалану.
2. Жұмыскерлердің шағын кернеулерді қолдануы, желілерді электрлік бөлу, электр оқшаулау, ток өткізгіш бөліктерге тиюден қорғау, қорғаныштық жерге тұйықтау (жерге тұйықтауды орындауға қойылатын талаптар), нөлдеу, қорғаныстық ажырату құрылғылары.
3. Электр желілерінің кернеу, тоқ, фазаларды оқшаулау параметрлерін бақылау, фазаны анықтау.
4. Электр қондырғыларын орнату ережесін сақтау.
5. Тұтынушылардың электр қондырғыларын пайдалану кезінде қауіпсіздік техникасы қағидаларын сақтау.
6. Тұтынушылардың электр қондырғыларын техникалық пайдалану қағидаларын сақтау.
7. Электр қауіпсіздігі бойынша жұмыстар кезінде наряд рұқсатын ресімдеу.

1. Механикалық және электрлік қорғау объектілерінде жабдықтың болуы.
2. Машиналар мен дайындамаларды қоршау құрылғыларымен, сақтандырғыш және бұғаттаушы құрылғылармен, апаттық ажырату құрылғыларымен, шектеу құрылғыларымен, тежегіш құрылғылармен, бақылау және дабыл беру құрылғыларымен қамтамасыз ету.
3. Осы бағытқа жауапты қызметкерлердің біліміне мерзімді тексеру жүргізу.

ЕҚ, ӨҚ және ТЖ ұйымдастыру

GRI 403-4

Компанияда ЕҚ, ӨҚ және ТЖ саласындағы қызметті жүзеге асыру үшін құжат енгізілді. Бұл құжат есепті кезеңдегі қызметтің негізгі көрсеткіштерін анықтады. QazaqGaz басшылығының негізгі міндеті ЕҚ, ТБ және ТЖ бөлігі бойынша, оның ішінде Компания қызметкерлерімен ішкі коммуникация арқылы ақпаратты уақтылы жеткізу болып табылады. Бұл нұсқамалар өткізу, кеңестер мен семинарлар өткізу, ЕҚ, ӨҚ және ТЖ бойынша бағдарламалар мен бастамаларды қолдау, басшылық пен қызметкерлердің диалогы арқылы көрнекі құралдар (есептер, плакаттар, бейнероликтер, жадынамалар), оқиғалар туралы ақпараттық хабарламалар, корпоративтік ақпараттық жүйелер арқылы кеңес беру және құлақтандыру арқылы іске асырылады.

Газ саласының жұмысындағы ең бастысы — қауіпсіздік

Өнеркәсіптік қауіпсіздік пен еңбекті қорғауға қатысты кәсіби білім алу бойынша процестің сапасын жақсарту үшін QazaqGaz-да мобильді қосымша әзірленіп енгізілді. Мұндай ноу-хау есепті кезеңде Шымкент қаласында таныстырылды, онда өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау мәселелері бойынша кеңес өтті.

Бұл қосымша қызметкерлерге онлайн режимде және кез келген ыңғайлы уақытта оқудан өту мүмкіндігін қамтамасыз етеді, бұл оның қызметкерлер

үшін қолжетімділігін айтарлықтай жеңілдетеді.

Кездесу аясында «ИОА» газ тасымалдау компаниясының оқу-курстық комбинаты базасында Компанияның өндірістік филиалдарының бас инженерлері және еңбекті, қоршаған ортаны қорғауға және әлеуметтік-еңбек жағдайларын қамтамасыз етуге жауапты мамандар қатысты. Кеңес тек теориядан ғана емес, қатысушылар қауіпсіздік дағдыларын тәжірибеде де пысықтады.

Еңбекті қорғау

GRI 403-6, GRI 403-7, GRI 403-8

Белгіленген мақсаттарға сәйкес Компанияда еңбекті қорғауға қатысты еңбекті қорғау жөніндегі есептіліктің 100% ашықтығына қол жеткізілді, бұл QazaqGaz өндірістік объектілерін көшпелі (іріктеп) тексеру нәтижелері бойынша қорытындылармен расталды. QazaqGaz компаниялар тобы бойынша ашық есептілікті қамтамасыз ету деректерді басқарудың корпоративтік ақпараттық жүйесінде оқиғалардың барлық түрлері бойынша сенімді деректерді уақтылы енгізу арқылы жүзеге асырылады.

0 МЕДИЦИНАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ

компаниядан 2021 жылы емдеу-алдын алу мекемелерінде тіркелген

12 438

ҚЫЗМЕТКЕР

2021 жылы коронавирустық инфекцияға қарсы егілген

Еңбекті қорғау саласындағы заңнаманың талаптарына сәйкес көп деңгейлі бақылау, оқыту және білімді тексеру, еңбек жағдайлары бойынша объектілерді аттестаттау, санитарлық-гигиеналық еңбек жағдайларын жасау, арнайы киіммен қамтамасыз ету, жазатайым оқиғалардан сақтандыру, медициналық және ауысым алдындағы куәландыру бойынша шаралар ұйымдастырылды және жүргізілді.

Талаптарды сақтау үшін 2021 жылы екі ҚФ-да Шымкент және Түркістан облыстарында еңбекті қорғау қызметтері құрылды.

2021 жылы эпидемиологиялық шектеулерге, коронавирустық инфекция пандемиясына байланысты ЕТҰ құрылымдық бөлімшелерінде Еңбекті қорғау жөніндегі тұрақты жұмыс істейтін кеңестің 5 тексеруі жүргізілді, онда 14 бұзушылық анықталды, олар кейіннен есепті жылы жойылды.

Компанияда есепті кезеңде қызметкерлермен еңбек қатынастарын жасасу

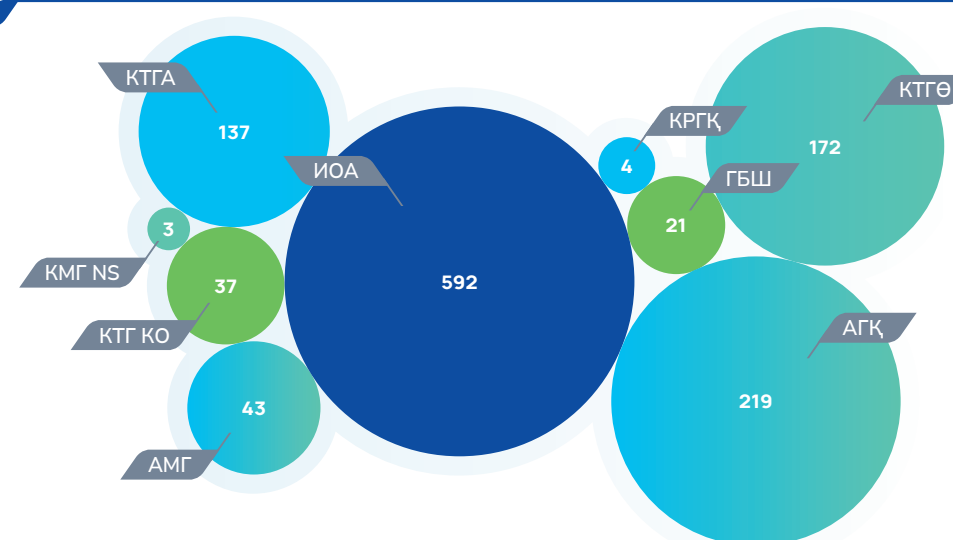
алдында бастапқы медициналық тексерулерді қоса алғанда, барлық ЕТҰ-да қызметкерлердің медициналық тексерулерден 100% өткізілуі жүргізілді. Сондай-ақ, Компанияның барлық қызметкерлері жазатайым оқиғалардан сақтандырылған.

QazaqGaz-дың барлық қызметкерлеріне Қазақстан Республикасының заңнамасына және Компанияның ішкі ережелеріне сәйкес шұғыл, жедел және дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсетіледі.

2021 жылы Компанияның 4 қызметкеріне оқиға орнында да, медициналық ұйымдарда да көмек көрсетілді. 2021 жылы емдеу-алдын алу мекемелерінде Компаниядан барлығы 0 медициналық қызмет тіркелді.

Жалғасып жатқан Covid-19 пандемиясы аясында QazaqGaz коронавирустық инфекцияға қарсы вакциналауды жалғастырды. 2021 жылы барлығы 12 438 мың қызметкерге екпе егілді.

КОМПАНИЯДАҒЫ COVID-19-БЕН АУЫРҒАҢДАР БОЙЫНША 2021 ЖЫЛҒЫ СТАТИСТИКА, адам

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

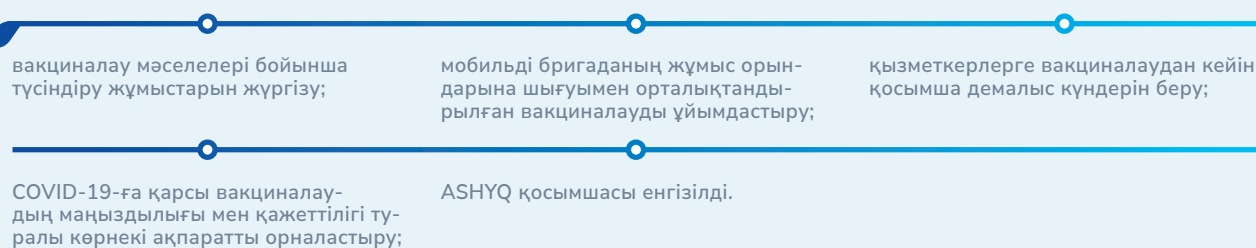
4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

136 Компанияда пандемия мәселелері бойынша хабардарлықтың алдын алу және ескерту үшін келесі шаралар жүргізілді:

Covid-19-ға қарсы вакциналау

Қордың барлық портфельдік компаниялары арасында салыстырылған нәтижелер бойынша көшбасшылардың бірі QazaqGaz болды, онда вакцинацияланған қызметкерлердің жалпы саны бүгінгі күні

12 438 **95%** адамды құрайды

«Интергаз Орталық Азия» АҚ «Шымкент» МГҚ ерекше көзге түсті, мұнда қызметкерлердің 97,6%-ы коронавирусқа қарсы вакциналарды уақтылы алды. Екінші орында «Қостанай» МГМ вакцинацияланған қызметкерлердің көрсеткіші 96%-ды құрады. «Шымкент» МГҚ және «Қостанай» МГҚ қызметкерлеріне «Интергаз Орталық Азия» АҚ Бас директорының атынан алғыс хаттар жолданды.

Өнеркәсіптік қауіпсіздік

Qazaqgaz басшылығы олардың операциялық қызметінің Компания қызметкерлері үшін ғана емес, Қазақстан тұрғындары үшін де қаншалықты маңызды екенін біле отырып, өз объектілерінде өз міндеттемелерін орындаудың барынша қауіпсіз өндірістік ортасын қамтамасыз етуге тырысады.

Өндірістік қауіпсіздікті қолдаудың барлық іске асырылатын кезеңдері еңбекті қорғау, өндірістік қауіпсіздік және қоршаған ортаны басқару жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес жүргізіледі.

Компанияда 2021 жылы еңбек жағдайлары бойынша жұмыс орындарын мерзімді аттестаттау нәтижелері бойынша зиянды және қауіпті әсерлерге байланысты кәсіптер айқындалды, әрбір жұмыс орнында қауіпті және зиянды өндірістік факторлар сәйкестендірілді, оларды төмендету жөніндегі іс-шаралар әзірленді. Компанияның барлық қызметкерлері өз міндеттерін орындау кезінде жазатайым оқиғалардан сақтандырылған.

Есепті кезеңде QazaqGaz компаниялар тобы бойынша мынадай іс-шаралар өткізілді: құбырларды диагностикалау, құбырлардың ақаулы учаскелерін ауыстыру, крандарды ауыстыру, құбырларды оқшаулауды ауыстыру, қызметкерлерді оқыту және олардың білімін тексеру, өндірістік объектілерді декларациялау, өндірістік бақылау.

Сондай-ақ, Компания фонтанға қарсы қауіпсіздікті қамтамасыз етуге және объектілерді құқыққа қарсы әрекеттерден қорғауға шарттар бекітті.

2021 жылы өткізілген іс-шаралардың бірі вахталық кенттер үшін өндірістік бақылау бағдарламасын әзірлеу болды және мемлекеттік органдарға тапсыру үшін есептер дайындалды.

2021 ЖЫЛЫ МАҢЫЗДЫ БАҒЫТТАРДЫҢ БІРІ БАРЛЫҚ ӨНДІРІСТІК ОБЪЕКТІЛЕРДЕ ЕҢБЕК ЖАҒДАЙЛАРЫ БОЙЫНША АТТЕСТАТТАУ ӨТКІЗУ БОЛДЫ ЖӘНЕ 100% ҚАМТЫЛДЫ.

QazaqGaz-да жүргізіліп жатқан жұмыс нәтижесінде 2014 жылдан бастап өндірістік жарақаттануды төмендетудің тұрақты үрдісі қолдау тапты. Осы салада қойылған мақсаттар Компанияның денсаулық сақтау және еңбек қауіпсіздігі саласындағы саясатына сәйкес орындалады.

Төтенше жағдайлардың алдын алу

137

QazaqGaz-да ТЖ дайындығын қамтамасыз ету және оларға ден қою процесі заңнамалық талаптарға және ішкі регламенттеуші құжаттарға сәйкес жүзеге асырылады. Негізгілерінің бірі апаттарды жою жоспарлары мен өрттерді сөндіру жоспарлары қызметтің ерекшелігіне сәйкес әрбір жеке ЕТҰ үшін әзірленген, сондай-ақ Компанияның бүкіл тобы үшін жалпы ережелер болып табылады.

КОМПАНИЯДА ТЖ-ҒА ДЕН ҚОЮДЫҢ ҮШ ДЕҢГЕЙЛІ ҚҰРЫЛЫМЫ ЕНГІЗІЛДІ:

6 641
ҚЫЗМЕТКЕР

Компанияда және өткізілетін іс-шараларға ТЖ алдын алу бойынша жұмылдырылды

1 301
ОҚУ-ЖАТТЫҒУ САБАҚТАРЫ

есепті кезеңде ТЖ жою және 338 өрт-тактикалық оқу-жаттығу өткізілді

2021 жылы бекітілген кестелерге сәйкес оқу-жаттығу сабақтары, кешенді оқу-жаттығулар және төтенше жағдайларда іс-қимылдарды практикалық пысықтау үшін жаттығулар өткізілді. Барлығы Компанияда және өткізілетін іс шараларға ТЖ алдын алу бойынша 6 641 қызметкер жұмылдырылды.

2021 жылы QazaqGaz компаниялар тобының объектілерінде өртке қарсы іс шаралар өткізілді:

- объектілердің ағаш конструкцияларын отқа төзімді өңдеу;
- өрт сөндіргіштерді жөндеу, кәуәландіру және қайта зарядтау;
- қызметкерлерді өрт қауіпсіздігі шараларына оқыту және нұсқау беру;
- автоматты өрт сөндіру және дабыл жүйелерін монтаждау;
- өртке қарсы автоматика жүйелеріне техникалық қызмет көрсету;
- өртке қарсы сумен жабдықтауды монтаждау және жөндеу;
- объектілерді өрттен қорғауға шарттар бекітілді.

Компанияда 2021 жылы ықтимал төтенше жағдайлардың әртүрлі сценарийлері пысықталды, бұл апаттарды жою кезіндегі жұмыстардың жеделдігі мен үйлесімділігін арттырды. Есепті кезеңде ТЖ жою бойынша 338 өрт-тактикалық оқу-жаттығу және 1 301 оқу-жаттығу сабақтары өткізілді, «Көктем — 2021», «Қыс-2021» 2 республикалық командалық-штабтық оқу-жаттығуларына «Азаматтық қорғаудың мемлекеттік жүйесінің басқару органдары мен күштерін төтенше жағдайлардың алдын алу және жою жөніндегі іс-қимылдарға дайындау» тақырыбы бойынша қатысты нәтижелері бойынша QazaqGaz-дың азаматтық қорғаныс құрамаларының жеке құрамы, тетіктері мен жабдықтары табиғи және техногендік сипаттағы ТЖ кезінде міндеттерді орындауға дайын екендігі атап өтілді.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

Мердігерлермен жұмыс

GRI 403-4, GRI 403-5, GRI 403-8

ЕҚ, ӨҚ және ТЖ бағыты бойынша мердігерлермен барлық өзара қарым-қатынастар QazaqGaz-қа тарту үшін қажетті мердігерлермен жасалған шарттарға техникалық ерекшеліктерде белгіленеді. 2021 жылы QazaqGaz мердігерлік ұйымдармен шарт жасасуға жүгінбеді және олардың қызметтерін пайдаланбады.

Техникалық ерекшелікке сәйкес мердігер ұйым QazaqGaz объектілерінде орындалатын жұмыстың тәуекел дәрежесі мен санаттарына байланысты қолданылатын ЕҚ, ӨҚ және ТЖ бойынша жоспар әзірлеуі тиіс.

Қауіпсіз жүргізу

2021 жылы 2 ЖКО болған көлік құралдары мен көлік жүргізуге байланысты тәуекелдерді азайту. Компания өз объектілерінде және одан тыс жерлерде ЖКО-ның алдын алуға және азайтуға қатысты келесі ережелерді ұстанады:

автомобильдерде қауіпсіздік жүйелерінің болуы;

жүргізушілердің мінез-құлқы мен жай-күйін қадағалау, қызметтік автокөлікте пайдалану және болу жөніндегі ережелерді сақтау;

егер оның техникалық жай-күйі көлік құралын пайдалануға тыйым салатын деңгейде болса, автомобильдерді уақтылы жөндеу және автомобильді пайдаланудан бас тарту;

көлік құралын басқаруды көздейтін лауазымға қызметкерлерді мұқият іріктеу.

Оқиғалардың алдын алу

GRI 403-2, GRI 403-7, GRI 403-9, GRI 403-10

Компания барлық ЕТҰ-да болған оқиғалар бойынша статистиканы жүргізеді және талдайды. ЕҚББЖ және еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау саласындағы менеджмент жүйесі бойынша басшылық шеңберінде өндірістегі жазатайым оқиғаларды тіркеу және тергеу бойынша рәсім жүргізіледі. 2021 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша LTIFR⁷ уақытша еңбекке жарамсыз жарақат алу коэффициенті 0,18 болды, ал FAR⁸ өлімге әкелетін жарақат алу коэффициенті 4,5 болды.

⁷ Көрсеткішті есептеу формуласы: (жазатайым оқиғалар саны * 1 000 000)/жұмыс істеген сағаттардың жалпы саны.

⁸ Көрсеткішті есептеу формуласы — (өліммен аяқталған жазатайым оқиғалар саны * 1 000 000)/жұмыс істеген сағаттардың жалпы саны.

ИНЦИДЕНТЫ В 2021 ГОДУ

Көрсеткіш	2019	2020	2021
1.1. Компанияның өндірістік қызметіне байланысты өлім-жітім саны (бірлік)	0	0	1
1.2. Компанияның өндірістік қызметіне байланысты өлім-жітім коэффициенті (%)	0	0	4,5
2.1. Компанияның өндірістік қызметіне байланысты ауыр жарақаттар саны* (бірлік)	1	0	3
2.2. Компанияның өндірістік қызметіне байланысты ауыр жарақаттардың коэффициенті* (%)	0,09	0	0,18
3.1. Өндірістік жарақаттар саны** (бірлік)	2	0	4
3.2. Өндірістік жарақат коэффициенті (LTIFR)** (%)	0,09	0	0,18
4. Жұмыс сағаттарының жалпы саны (адам-сағат)	21 203 754	21 987 815	22 154 349

2019-2021 ЖЫЛДАРЫ КОМПАНИЯ КӘСІПОРЫНДАРЫНДА ЖАРАҚАТ АЛУ СЕБЕПТЕРІНЕ АЙНАЛҒАН ОҚИҒАЛАР ТҮРЛЕРІНІҢ ЖІКТЕЛУІ

Оқиғалардың түрлері	2019	2020	2021
Экстремалды температураның әсері	0	0	3
ЖКО	2	0	0
Құлау	0	0	1

Компания «нөлдік жарақат» стратегиясын ұстанады. Басшылық өлім-жітімді нөлдік деңгейге дейін төмендету мақсатында барлық оқиғаларды, оның ішінде ауыр зардаптарды азайтуға тырысады.

Компанияның регламенттеріне сәйкес болған оқиғадан кейін ішкі тергеп-тексеру комиссиясы оқиға деңгейіне байланысты өкімімен құрылады. Бұл комиссия оқиғаларға ішкі тергеу жүргізу процесін іске асырады, оқиғаның түпкі себептерін талдай-

ды және оқиға болған құрылымдық бөлімшелердегі объектілерде жұмысқа қабылдануы тиіс түзету іс-қимылдарын ұсынады.

2021 жылы жүргізілген түзету іс-шараларының негізінде мынадай ескерту іс-әрекеттері іске асырылды:

- болған оқиғалар тақырыбы бойынша түсіндірме әңгімелер мен нұсқаулар өткізілді;
- оқыс оқиғалардың алдын алу үшін оқыту жүргізілді.

Компанияда 2021 жылы қызметкерлер арасында кәсіптік аурулардың жаңа жағдайлары тіркелген жоқ, соның салдарынан осы мәселе бойынша қызмет жүргізілмеген, тек статистика ескерілген.

Компаниядағы оқиғалардың алдын алу үшін мінез-құлық факторларын бағалау. Қызметкерлердегі мінез-құлық факторларын бақылау және бағалау тәртібін белгілейтін қауіпсіздік бойынша мінез-құлықты бақылау ережелері әзірленді және енгізілді.

КОМПАНИЯНЫҢ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ ФАКТОРЛАРЫН АНЫҚТАУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ МАҚСАТТАРЫ

қауіпті мінез-құлықты дереу тоқтату

қауіпсіз мінез-құлықты және қызметкердің ЕҚ, ӨҚ және ТЖ талаптарын орындау үшін жасаған әрекеттерін уақтылы қолдау

талаптарды бұза отырып жұмысты орындау себептерін анықтау

қауіпсіз жұмыс принципіне адалдықты растау

қызметкерлердің назарын ЕҚ, ӨҚ және ТЖ мәселелерінің маңыздылығына аудару

қызметкер мен тексеруді жүргізетін адам арасында кері байланыс алу

Қауіпсіздік мәдениетін арттыру

GRI 403-4, GRI 403-5

95 469 388

ТЕҢГЕ

2021 жылы еңбекті қорғау мәселелері бойынша кадрларды оқытуға жұмсалды

ЕТҰ БОЙЫНША БІР ҚЫЗМЕТКЕРГЕ ОҚУ САҒАТЫНЫҢ ОРТАША САНЫ⁹

● ИОА ● «Қазтрансгаз Аймақ» АҚ ● «Бейнеу Шымкент газ құбыры» ЖШС

2020 жылы оқыту сағаттарының орташа саны 20 адам/сағатты құрады, 2019 жылмен салыстырғанда төмендеуі коронавирустық инфекцияны таратпау жөніндегі іс-шаралар шеңберінде қызметкерлерді офлайн оқытудың тоқтатылуына байланысты болды. 2021 жылы адам/сағаттың орташа санының көрсеткіші 36 көрсеткішті құрап, 2020 жылы кейінге қалдырылған жұмысшылардың біліктілігін арттыру жөніндегі топтардың ұлғаюы, мобильді қосымшаны қолдана отырып оқытудың жаңа форматын енгізу, сондай-ақ қабылданған жұмыскерлерді «Қарағанды» жаңа ММГ-ға оқыту есебінен артты.

Компанияда құзыреттілікті, оқыту мен хабардарлықты арттыру мақсатында өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау саласындағы қызметкерлердің білімін тексеру, қызметкерлерге нұсқау беру заңнамасында белгіленген кәсіптік оқыту және біліктілікті арттыру жөніндегі шаралар кешені болды.

2021 жылы 694 инженерлік-техникалық қызметкер мен 16 жұмысшы оқытылып, білімін тексерді, олар өз кезегінде жеке қорғаныс құралдарымен, жуғыш заттармен, дәрі-дәрмектермен және сүтпен толық қамтамасыз етілді.

Қазақстан үшін оқыту — қауіпсіздік мәдениетін арттырудың және еңбекті қорғауды қамтамасыз етудің маңызды тетігі. ЕҚ және ӨҚ бойынша оқыту Компанияның барлық қызметкерлерін қамтиды. Әрбір қызметкер жауапкершіліктің барлық дәрежесін түсініп, осы мәселеге қатысты болуы керек. Ол үшін Компанияда 2021 жылы еңбекті қорғау мәселелері бойынша кадрларды оқытуға 95 469 388 теңге жұмсалды. Есепті кезеңде ИТҚ кемінде 40 сағат, ӨН кемінде 10 сағат оқудан өтті.

≥ 40

ОҚУ САҒАТЫ

есепті кезеңде ИТЖ өтті

≥ 10

ОҚУ САҒАТЫ

есепті кезеңде ПД-дан өтті

36

АДАМ/САҒАТ

2021 жылы оқу сағаттарының орташа саны

694

инженерлік-техникалық қызметкер мен 16 жұмысшы оқытылып, білімін тексерді

⁹ АГҚ, ҚазРосГаз, ҚТГӨ және ҚГ БӨ бір қызметкерге оқу сағаттарының орташа саны жыл сайын 20 сағатты құрайды.

БМЖ жетілдіру жобасы аясында «Кәсіби қауіпсіздік және денсаулық менеджменті жүйесінің менеджерлерін даярлау» (ISO 45001:2018) тақырыбы бойынша семинар өткізілді.

Компанияда бастапқы, қайталама, жоспардан тыс және нысаналы нұсқаулар енгізілді. 2021 жылы келесі нұсқаулықтар өткізілді:

- еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бойынша;
- өнеркәсіптік қауіпсіздік бойынша;
- өрт қауіпсіздігі бойынша.

Коронавирустық пандемияға байланысты төтенше жағдайлардың алдын алу бойынша нұсқаулық өткізілген жоқ.

2022 жылға және орта мерзімді келешекке арналған жоспарлар

ESG рейтингін алуға әзірленген жол картасына сәйкес Компанияның ЕҚ, ӨҚ және ТЖ бағыты бойынша негізгі жоспарлары:

- жарақат деңгейін төмендету және еңбек қауіпсіздігін арттыру;
- агенттіктердің ESG соңғы талаптарына сәйкес қолданыстағы процестер мен саясаттарды қайта қарау;
- еңбекті қорғау және қауіпсіз жағдайлар мәселелері бойынша қызметкерлердің жеке қызығушылығын арттыру;
- Қазақстанның қолданыстағы газ көлігі инфрақұрылымының объектілерін 2030 жылға дейін жаңғырту, оның ішінде объектідегі қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін алдын ала 1 трлн. теңге инвестиция салу;

- қызметкерлерді еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі материалдармен қамтамасыз ету;
- Қызметкерлерді еңбек міндеттерін орындау кезінде жазатайым оқиғалардан сақтандыру;
- Қызметкерлерді еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелері бойынша оқыту, нұсқау беру, білімдерін тексеру;
- Компанияның өндірістік объектілеріндегі апаттарды жою жоспарларына сәйкес апатқа қарсы жаттығулардың өткізілуін ұйымдастыру және бақылау.

ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ИННОВАЦИЯ

GRI 103-1, GRI 103-2, GRI 103-3, GRI 203-2

QazaqGaz өндірістің тиімділігін арттыру және Компанияның тұрақты дамуын қамтамасыз ету үшін жаңа технологиялар мен заманауи тәсілдерді енгізуге ерекше назар аударады. 2021 жылдан бастап Компанияда жаңа өндірістік қуаттарды салу, жұмыс істеп тұрған объектілерді кеңейту және жаңғырту бойынша ауқымды жұмыстар жүргізілуде, сондай-ақ Қазақстан халқын газбен қамтамасыз ету бойынша жаңа инвестициялық жобалар жоспарлануда. Заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды енгізу және өндірісті автоматтандыру осы процестің ажырамас бөлігі болып табылады.

Компанияның ғылым және инновация саласындағы негізгі мақсаты — операциялық қызмет, өндірістік және басқару процестерінің үздіксіздігі мен тұрақтылығы үшін жаңа шешімдерді енгізуді қамтамасыз ету. 2021 жылы Компания осы мақсатқа жету үшін белсенді жұмысын жалғастырды.

QazaqGaz компаниялар тобында ғылыми-техникалық кеңес (бұдан әрі — ФТК) жұмыс істейді. ФТК қызметі бірыңғай корпоративтік және салалық ғылыми-техникалық, инновациялық саясатты қалыптастыруға және іске асыруға, сондай-ақ қызметті ғылыми-техникалық қамтамасыз етуді жетілдіруге бағытталған.

ФТК-да ғылыми-техникалық сипаттағы мәселелер, QazaqGaz құрылымдық бөлімшелерінің өндірістік даму бағдарламалары, сондай-ақ QazaqGaz компаниялар тобы үшін маңызды экономикалық маңызы бар әзірлемелер бойынша есептер қаралады. Отырыс қорытындысы бойынша ФТК мүшелері Компанияға ағымдағы және жоспарланған жобаларда неғұрлым тиімді технологияларды қолдану жөнінде ұсыныстар береді.

ГАЗ ҚҰБЫРЛАРЫ ОБЪЕКТІЛЕРІ БОЙЫНША АНАЛИТИКАЛЫҚ ГЕОАҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕНІ (АГАЖ) ЕНГІЗУ

Жобаны іске асыру мерзімдері

2017-2023 жж.

Жоба шеңберінде газ тасымалдау жүйесі объектілерінің цифрлық картасын құру, қалалар мен облыстардың 47 мың шақырым газ тарату желілерін цифрландыру, газды тасымалдау және тұтыну бөлігінде бизнес-талдау құралдарын енгізу, сондай-ақ техникалық және қаржылық деректерге онлайн қолжетімділікті қамтамасыз ету жоспарлануда. Осылайша, жұмыстарды орындауға, авариялық жағдайларға жедел ден қоюға, жөндеу және диагностикалық іс-шаралар жоспарын қалыптастыруға жұмсалатын шығындар азаяды деп күтілуде.

Жобаның периметрі

- ҚР Газ тасымалдау желісінің магистральдық құбырлары мен объектілері.
- ҚР тарату желілері мен абоненттері.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы іске асыру мәртебесі

15 000 шақырымға жуық тарату газ құбыры цифрландырылды.

20 000 шақырымға жуық магистральдық газ картографиялық деректері.

2021 жылы ФТК-ның екі отырысы өткізілді, онда келесі мәселелер бойынша шешімдер қабылданды:

- «Бейнеу-Бозой-Шымкент» магистральдық газ құбырының өткізу қабілетін жылына 18 млрд м³ дейін кеңейту және «БШГ» МГҚ2-ші желісін салу;
- 110 кВ «Тассай» қосалқы станциясынан 110 кВ «БШГ» МГҚ — 1 «Бозой» компрессорлық станциясына дейін 110 кВ жоғары вольтты желі салу;

- «БШГ» МГҚ-ға қосылған автоматтандырылған газ тарату станцияларында газды есепке алу;
- «Бозой» КС-1 үздіксіз және сенімді электрмен жабдықтау үшін электрмен жабдықтау желісі мен қосалқы станция салу.

2021 жылдан бастап Компания «Equipment Services LTD» ЖШС («автономды кластерлік қор — Инновациялық технологиялар паркі») базасында ҒЗТКЖ бойынша жұмыстарды іске асыруды бастады:

- «Ұңғыма оқпанын кептеліссіз тазарту технологиясын жақсарту үшін әртүрлі колтюбингтік операцияларды зерттеу (Амангелді кен орындары тобының ұңғымаларында одан әрі қолдану үшін);
- «Амангелді тобының кен орындарында сұйық газды ұңғымаларда плунжер лифт жүйелерін енгізу».

2022 жылға және орта мерзімді келешекке арналған жоспарлар

- «Корпоративтік басқару» бағыты бойынша (сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл, киберқауіпсіздік, ESG тәуекелдерін басқару бағытына қоса алғанда) инновациялық шешімдерді енгізу;

- ұңғыма оқпанын кептеліссіз тазарту технологиясын жақсарту үшін әртүрлі колтюбингтік операцияларды зерттеу (Амангелді кен орындары тобының ұңғымаларында одан әрі қолдану үшін);

- Амангелді тобының кен орындарында сұйық газ ұңғымаларда плунжер лифт жүйелерін енгізу.

САТЫП АЛУДЫ БАСҚАРУ

GRI 102-9, GRI 102-10, GRI 103-3, GRI 204-1

Сатып алу бизнесті жүргізудің маңызды бөлігі болып табылады, өйткені операциялардың сапалы орындалуы сатып алу бойынша уақтылы және ашық рәсімдерге байланысты.

Сатып алу процесі бойынша регламенттеуші құжаттама:

- «Самұрық-Қазына»АҚ бекіткен сатып алу тәртібі.
- Сатып алу қызметін басқару қағидалары;
- Шарттарды дайындау, келісу, жасасу, орындау және мониторингілеу қағидалары;
- Электрондық сатып алуды жүргізуді қамтамасыз ететін ақпараттық жүйені пайдалану, сатып алу мәселелері бойынша есептілікті жасау және ұсыну тәртібі туралы нұсқаулық.

Сатып алуды іске асыру процесіне өзгерістер енгізу кезінде Компанияның жауапты құрылымдық бөлімшелері осы мәселе бойынша кері байланыс алу үшін барлық ЕТҰ-ға хабарлайды.

2021 ЖЫЛЫ САТЫП АЛУ ПРОЦЕСІ БОЙЫНША ЖАУАПКЕРШІЛІК КЕЛЕСІДЕЙ БӨЛІНДІ

Сатып алу процесін қолдайтын QazaqGaz негізгі құрылымдық бөлімшесі сатып алу және жергілікті қамту департаменті болып табылады. Сатып алу және жергілікті қамту департаментінің функцияларына мыналар кіреді:

- сатып алу рәсімдерін жүргізу;
- әлеуетті жеткізушіні анықтау;
- сатып алу бойынша қорытынды хаттамаларын дайындау;
- жеңімпазды анықтау және шарт жасасу процесін бастау.

Сатып алу процесін іске асыру үшін Компания «Самұрық-Қазына»АҚ-на тиесілі Электрондық сатып алу порталын пайдаланады. Портал жергілікті жеткізушілердің мониторингі туралы ақпаратты қамтиды және бүкіл сатып алу процесін ашық көрсетеді.

3 227

ЖЕТКІЗУШІМЕН

2021 жылы Компания мәміле жасады

37

МЛРД ТЕҢГЕГЕ

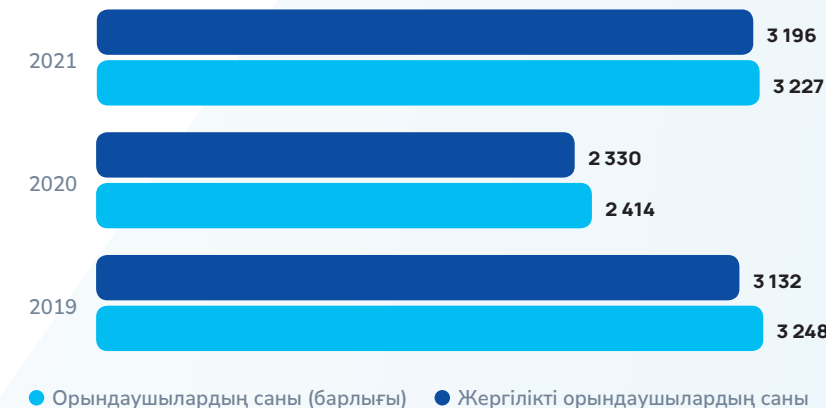
2021 жылы Компания сатып алу рәсімдерін жүзеге асырды

2021 жылы Компания «Самұрық-Қазына» АҚ порталының көмегімен сатып алу процесінің сақталуын бақылауды жалғастырды.

Өнім берушімен келісімшартқа қол қойған кезде Шарт талаптарының уақтылы және адал орындалуына үздіксіз мониторинг жүргізуге бастамашылық жасалады. Шарттық міндеттемелерді орындау мерзімі ұсыным хаттарда ұсынылады, олар шартқа қол қойылғанға дейін жеткізушілерге жіберіледі. Өнім беруші Компания алдында QazaqGaz өкілдерінің міндеттемелерін орындамаған жағдайда сот органдарына талап арыз беріледі.

GRI 102-9, GRI 102-10, GRI 204-1

2019-2021 ЖЫЛДАРДАҒЫ ЖЕТКІЗУШІЛЕР САНЫНЫҢ ДИНАМИКАСЫ

GRI 102-9, GRI 102-10, GRI 204-1

2019-2022 ЖЫЛДАРЫ АҚШАЛАЙ ТҮРДЕ САТЫП АЛУДЫҢ ЖАЛПЫ КӨЛЕМІ, млрд теңге

Сатып алудағы жергілікті қамту

Жергілікті (отандық) жеткізушілерді қолдау мақсатында Компания жыл сайын тікелей отандық өндірушілер арасында өткізілетін сатып алулар санын көбейтеді. QazaqGaz компаниялар тобы бойынша жергілікті қамтуды сатып алу үлесі 2021 жылы сатып алудың жалпы көлемінде 90%-ды құрады, оның ішінде сатып алынған тауарлар бойынша — 97%, орындалған жұмыстар мен көрсетілген қызметтер бойынша — 86%. Тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алу кезінде жергілікті қамту үлесін есептеуді Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2018 жылғы 20 сәуірдегі №260 бұйрығымен бекітілген Тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу кезінде жергілікті қамту ұйымдары есептеудің бірыңғай әдістемесі негізінде жүргізеді.

¹⁰ Қазақстан Республикасының жеткізушілер.

Компания жеткізушісін таңдаудағы маңызды аспект «Самұрық-Қазына» АҚ сатып алу ережелеріне нақты сәйкес сатып алу рәсімдерін жүргізу болып табылады. Бұл көрсеткіш QazaqGaz және оның ЕТҰ басшы қызметкерлері қызметінің негізгі көрсеткіштерінің картасына енгізілген.

«Самұрық-Қазына» АҚ-ның 2014-2022 жылдарға арналған қолданыстағы өндірістерді жаңғыртуға және жаңа өндірістерді құруға жәрдемдесу жөніндегі бағдарламасы шеңберінде есепті кезеңде QazaqGaz компаниялар тобы бойынша жеке кәсіпкерлік субъектілерімен офф-тейк шарттары¹¹ жасалды. Бағдарлама шеңберінде қолдаудың негізгі құралы кепілдендірілген тікелей сатып алу тетігі болып табылады.

Сонымен қатар, Компанияда шағын бизнесті қолдау үшін «Қарапайым заттар экономикасы» бағдарламасы іске асырылуда. Халықтың қажеттіліктерін қамтамасыз ету мақсатында QazaqGaz осы бағдарламаға қатысушы жеткізушілер өндіретін тауарларды сатып алады. Сатып алудың көп бөлігі жеңіл, жиһаз, тамақ, химия, целлюлоза-қағаз өнеркәсібінің тауарлары, сондай-ақ құрылыс материалдары болып табылады.

Өндірісті дамытуда отандық бизнесті қолдау үшін QazaqGaz тобы бойынша әлеуетті қызықты QazaqGaz өнімдерін дайындау үшін жабдықтарды жарақтандыру, жарамдылық және тиімділік тұрғысынан өндірісті алдын ала визуалды бағалауды жүргізу мақсатында зауыттар мен кәсіпорындарға тұрақты негізде жұмыс сапарларын жүзеге асыратын жұмыс топтары құрылды. QazaqGaz өкілдері Қор, «Атамекен» Қазақстан Ұлттық Кәсіпкерлер палатасы және «Қазақстан машина жасаушылар одағы» ЗТБ жергілікті қамту, сондай-ақ импортты алмастыру мәселелері бойынша өткізетін кеңестерге, дөңгелек үстелдерге үнемі қатысады.

Жергілікті қамту үлесі бойынша анық ақпарат беру мақсатында өнім берушілермен жасалған шарттарда жергілікті қамту үлесі бойынша есептілікті ұсыну жөніндегі тармақтар көзделген.

Компания еншілес ұйымдардың сатып алу жоспарларын келісу бойынша өкілеттілерге ие. Осылайша, тек отандық тауар өндірушілер арасында сатып алу басымдығын белгілеу мақсатында тауарлар нарығының мониторингі жүзеге асырылады. Мониторинг жүргізу үшін «Самұрық-Қазына» АҚ ақпараттық дерекқорлары, оның ішінде Қордың тауар өндірушілерінің тізілімі, сондай-ақ отандық тауар өндірушілер мен олар өндіретін тауарлар туралы мәліметтерді қамтитын уәкілетті мемлекеттік органның тиісті ақпараттық дерекқорлары пайдаланылады.

2022 жылға және орта мерзімді келешекке арналған жоспарлар

- бәсекелестік сатып алу нарығын дамыту;
- белгіленген біліктілік критерийлері бойынша жеткізушілерді бағалаудың ашық және тиімді процесін ұйымдастыру жөніндегі жұмыстарды жалғастыру;
- сатып алу рәсімдері шеңберінде жергілікті өндірушілерді қолдау.

¹¹ Әлі өндірілмеген тауарды сату/сатып алу туралы келісім.

ҚАТЫСУ АЙМАҚТАРЫНДАҒЫ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӘСЕР

Қатысу аймақтарындағы экономикалық әсерді басқару тәсілі

GRI 103-1, GRI 103-2, GRI 103-3, GRI 203-2, GRI 413-1, GRI 413-2

QazaqGaz қызметі Қазақстан халқының қолжетімді өмір сүру ортасын жақсартумен тығыз байланысты. Компания қатысу аймақтарының әлеуметтік және экономикалық дамуын қамтамасыз етуге күш салуда. Газбен қамтамасыз ету арқылы Компания жергілікті қауымдастықтар алдында тікелей жауап береді.

QazaqGaz баспасөз қызметі баспасөзбен, сондай-ақ басқа да бұқаралық ақпарат құралдарымен өзара іс-қимылды жүзеге асырады. Әрбір ЕТҰ-да БАҚ бойынша жауапты тұлға тағайындалады. Баспасөз қызметі мен мүдделі тараптар арасындағы өзара іс-қимыл компанияның жергілікті қауымдастықтармен диалогының ажырамас бөлігі болып табылады.

Жергілікті қауымдастықтармен өзара әрекеттесу

Компанияда мүдделі тараптар мен жергілікті қоғамдастықтардың өтініштерімен жұмыс істеу тетігі пысықталды. Компания барлық қол жетімді құралдармен жергілікті қауымдастықтармен өзара әрекеттесуге және кері байланыс алуға тырысады. Кері байланыс байланыс көпірін құрудың және қоғамның қажеттіліктерін түсінудің негізгі тетіктерінің бірі болып табылады. Байланыс келесі жолдармен жүзеге асырылады:

БАҚ және онлайн-алаңдар арқылы өзара іс-қимыл жасау;

халықпен кездесулер;

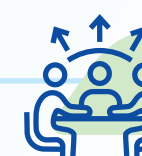
сенім телефоны;

халыққа қызмет көрсету орталығы;

кеңсе;

проблемалық мәселелерді қарау жөніндегі комиссия.

Ашық диалог стратегиясын іске асыру үшін QazaqGaz-дың ЕТҰ өңірлерді газдандыруға байланысты түрлі мәселелер бойынша жергілікті қоғамдастықтар ұйымдастыратын жиналыстарға, брифингтерге, есептік кездесулерге және басқа да іс-шараларға қатысады. Өтініштер мен жауаптарды тіркеу ЕТҰ-ға енгізілген электрондық құжат айналымы жүйесі арқылы жүзеге асырылады.

Келіп түскен өтініштермен жұмыс істеудің бірнеше тетіктері бар:

- Telegram және WhatsApp мессенджерлеріндегі чатбот;
- халыққа қызмет көрсету жөніндегі операциялық қызмет;

- Компанияның әлеуметтік желілеріне БАҚ-қа келіп түсетін өтініштерді жауапты құрылымдық бөлімшелер пысықтайды;
- бастамашыл топтардан, депутаттардан, жергілікті қоғамдастық өкілдерінен келіп түскен өтініштерге кеңестер мен есептер барысында, егер жағдайды зерделеу үшін қосымша уақыт талап етілмесе, үш жұмыс күні ішінде жауаптар дайындалады.

Демеушілік және қайырымдылық

«Самұрық-Қазына» АҚ қайырымдылық саясатына сәйкес, «Самұрық-Қазына» АҚ компаниялар тобының барлық қайырымдылық қызметін «Samruk-Kazyna Trust» Әлеуметтік жобаларды дамыту қоры жүзеге асырады, ол әлеуметтік маңызы бар жобаларды келесі бағыттар бойынша конкурстық негізде іріктеу жолымен іске асырады:

- әлеуметтік және медициналық сектордағы адамдарға, қауымдастықтарға көмектесу;
- медианы, мәдени қоғамдастықты дамыту, адами әлеуетті дамыту;
- еңбек қатынастарын, ұлтаралық қатынастарды нығайту, қоғамның тұрақты дамуына инвестициялар;
- өңірлік және бизнес-бастамаларды қолдау;
- әлемдік аренада «Астана» спорт кешенінің имиджін ілгерілету.

«Самұрық-Қазына» АҚ-ға тиесілі компаниялардың шекарасындағы қайырымдылық үшін жауапкершілік «Samruk-Kazyna Trust» қорына жүктелген.

2021 жылы «Samruk-Kazyna Trust»-ке «QazaqGas» ҰК АҚ-дан аударымдар болған жоқ.

ӘЛЕУМЕТТІК ТҰРАҚТЫЛЫҚ

GRI 203-1, GRI 203-2

Қазақстанда халықты қолдау және өмір сүру жағдайларын жақсарту үшін QazaqGaz өзінің қатысатын өңірлерінде әлеуметтік маңызы бар жобаларды іске асырады. Компанияның қызметін іске асыру қатысу өңірлері үшін жоғары әлеуметтік және стратегиялық маңызға ие:

энергетикалық қауіпсіздікті, сенімді және үздіксіз газбен жабдықтауды қамтамасыз ету;

өнеркәсіптік объектілер мен кәсіпкерлік субъектілерін табиғи газға ауыстыру.

Жамбыл облысында «Мерке» жаңа АГТС іске қосылды

16

ЕЛДІ МЕКЕНІН

Меркі ауданы тұрақты газбен қамтамасыз етілген

Газбен қамтамасыз етілді:

12 695

ТҰРҒЫН ҮЙ

420

ТҰРҒЫН ҮЙ-КОММУНАЛДЫҚ НЫСАН

33

ӨНЕРКӘСІПТІК КӘСІПОРЫН

Есепті жылы Жамбыл облысында «Мерке» жаңа автоматтандырылған газ тарату станциясы іске қосылды. Меркі ауданының Меркі, Ойтал, Сарымолдаева, Жамбыл, Ақтоған, Ақ арал, Интернациональная, Плогогогодная, Т. Рысқұлов, Сыпатай, Ударный, Ойтал, Санаторный, Талдыбұлақ, Тұрлыбай, Қазақстан Дихан 16 елді мекенін (ауылдарын) тұрақты газбен қамтамасыз ете отырып, «Мерке»

жаңа АГТС-ның әлеуметтік маңызы зор. Осылайша, 12 695 тұрғын үй, 420 тұрғын үй-коммуналдық нысан және 33 өнеркәсіптік кәсіпорын газбен қамтамасыз етілді. Жаңа АГТС қуаты көптеген экономикалық мүмкіндіктер береді, соның ішінде ауданда шағын және орта бизнесті дамыту, бұл жаңа өнеркәсіптік кәсіпорындардың, демек, жаңа жұмыс орындарының пайда болуына ықпал етеді.

QazaqGaz басым жобалары

Қазақстан Республикасы Президенті мен Үкіметінің тапсырмасына сәйкес QazaqGaz Маңғыстау, Атырау және Алматы облыстарында Өңірлерді дамытудың кешенді жоспарларына және Қордың басым жобаларының тізбесіне енгізілген инвестициялық жобаларды іске асырады.

2021 жылы Компания мен Қор басшылығы келесі жобаларды мақұлдады:

САРША АЙМАҒЫН ЖӘНЕ «ЖЫЛЫ ЖАҒАЖАЙ» КУРОРТТЫҚ АЙМАҒЫН ГАЗДАНДЫРУ

Жобаны іске асыру мерзімі

2021-2023 жж.

Жалпы құны

29 679

млн теңге

Жоба мақсаты

Сарша жерін газдандыру, Маңғыстау облысында туризмде жаңадан құрылған кәсіпкерлік қызмет субъектілерін тауарлық газбен қамтамасыз ету.

Кіші жобалар

Құны ҚҚС-сыз 22,9 млрд теңгені құрайтын «Құрық ауылында АГТС-80 ортана отырып «Жетібай — Құрық» МГҚ құрылысы» ИОА іске асыруда. Жоба бойынша 85 км жеткізу газ құбырын және сағатына 80 мың өткізу қабілеті бар 1 АГТС бірлігін салу жоспарланған. 2021 жылғы сәуірде жобаның ЖСҚ-на мемлекеттік сараптаманың оң қорытындысы алынды. 2021 жылдың қорытындысы бойынша жұмыстың 92%-ы орындалды.

«Құрық ауылы ауданындағы АГТС-тен» Сарша» жеріне және 2 ПГБ орнату арқылы «Жылы жағажай» курорттық аймағында» Rixos Aktau «қонақ үйіне дейін жоғары қысымды газ құбырын салу», ҚҚС-сыз құны 7,4 млрд теңге болатын құрылысты КТГА салады. Жоба бойынша 59 км жоғары қысымды газ құбырын және 2 бірлік газ реттеуші блоктық пункт салу жоспарланған. 2021 жылғы тамызда жобаның ЖСҚ-на мемлекеттік сараптаманың оң қорытындысы алынды. 2022 жылы жобаны толығымен аяқтау жоспарлануда.

МАҢҒЫСТАУ ОБЛЫСЫНЫҢ ГАЗ ТАСЫМАЛДАУ ЖҮЙЕСІН ҚАЙТА ЖАҢАРТУ

Жобаны іске асыру мерзімі

2021-2024 жж.

Жалпы құны

203 861,7

млн теңге

Жоба мақсаты

Өңірдің энергетикалық қауіпсіздігін арттыру, елді мекендерді, Маңғыстау облысының ірі кәсіпорындарын, сондай-ақ облыстың негізгі кәсіпорны «МАЭК-Қазатомөнеркәсіп» ЖШС тұрақты газбен жабдықтауды қамтамасыз ету.

«МАҚАТ-СОЛТҮСТІК КАВКАЗ» МАГИСТРАЛЬДЫҚ ГАЗ ҚҰБЫРЫНДА ЛУПИНГ САЛУ

Жобаны іске асыру мерзімі

2021-2023 жж.

Жалпы құны

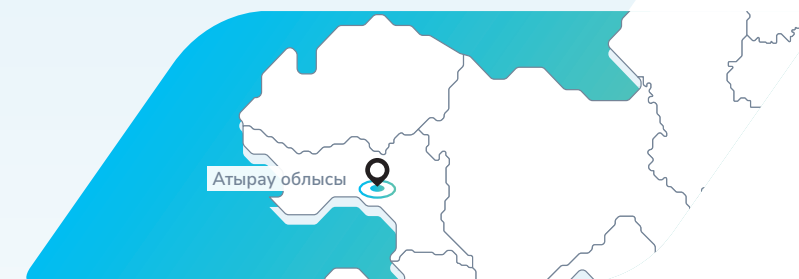
87 695

млн теңге

Жоба мақсаты

Атырау қаласы мен Атырау облысының халықты және ірі өнеркәсіптік кәсіпорындарын газбен жабдықтау сенімділігін қамтамасыз ету, ЖІӨ нәтижелері бойынша «Мақат-Солтүстік Кавказ» МГҚ-ның қанағаттанарлықсыз техникалық жай-күйін ескере отырып, бір желілі газ

құбырын тоқтатуға байланысты төтенше жағдайлардың алдын алу, сондай-ақ электр энергиясын өндіру үшін Атырау облысындағы «Ұлттық индустриялық мұнай-химия технопаркі» арнайы экономикалық аймағы үшін газды үздіксіз жеткізу және объектінің өндірісін қамтамасыз ету.

Өңірлерді газдандыру жобалары

> 300 км

газ құбыры салынды

> 22 000

ТҮРҒЫН

~ 250

ОБЪЕКТОВ

жуық әлеуметтік сала мен кәсіпкерлік нысандары табиғи газға қосылды

- Алматы қаласын газдандыру, Алматы қаласының газ тарату желілерін жаңғырту, реконструкциялау;
- Қостанай облысының 3 елді мекенін (Жігітқара қаласы, Тобыл кенті, үлкен Чураковка ауылы) газдандыру;
- Алматы облысы Еңбекшіқазақ ауданы, Қайнар, Саймасай кентінде жоғары қысымды газ құбыры мен газ тарату желілерін салу (1 және 2 ӨК);
- Нұр-Сұлтан қаласында 2-ші кезектегі 1 және 2 іске қосу кешендерінің газ тарату желілерін салу;
- Ақтөбе облысы Мәртөк ауданы Веренка ауылында жеткізуші және кентішілік газ құбырын салу;
- Ақтөбе облысы Мәртөк ауданы Вознесенка ауылында жеткізуші және кентішілік газ құбырын салу.

Жоғарыда аталған аудандарда барлығы 300 шақырымнан астам газ құбыры салынды. Бұл 5 000-нан астам отбасына табиғи газға қол жеткізуге мүмкіндік берді. Табиғи газға 22 мыңнан астам тұрғын және 250-ге жуық әлеуметтік сала мен кәсіпкерлік нысандары қосылды.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

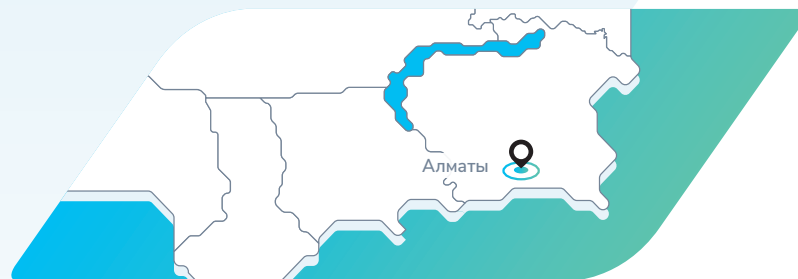
6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

АЛМАТЫ ҚАЛАСЫН ГАЗДАНДЫРУ, АЛМАТЫ ҚАЛАСЫНЫҢ ГАЗ ТАРАТУ ЖҮЙЕЛЕРІН ЖАҢҒЫРТУ, РЕКОНСТРУКЦИЯЛАУ

Жобаны іске асыру мерзімі
2018–2021 жж.

Жалпы құны
11 178
млн теңге

Жоба мақсаты
Қазіргі уақытқа дейін газбен жабдықтау жүйесіне қосылмаған Алматы қаласының тұрғын аудандары мен жеке үйлері бар учаскелерді газдандыру, сондай-ақ Алматы қаласының қолданыстағы газ тарату желілерін қайта жаңарту. Қаладағы экологиялық жағдайды жақсарту, орташа жылдық тұтынуы 15,8 млн м³ газды құрайтын 4 100 жаңа абонентті қосу.

Жоба қорытындысы
265 км жаңа газ құбырлары салынды
33 шкафтық газ реттеу пункті орнатылды
96 км қолданыстағы газ құбырлары қайта жаңартылды
3 газ реттеуші блоктық пункт орнатылды

ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫНЫҢ 3 ЕЛДІ МЕКЕНІН (ЖІТІҚАРА ҚАЛАСЫ, ТОБЫЛ КЕНТІ, ҮЛКЕН ЧУРАКОВКА АУЫЛЫ) ГАЗДАНДЫРУ

Жобаны іске асыру мерзімі
2021–2023 жж.

Жалпы құны
2 872,3
млн теңге

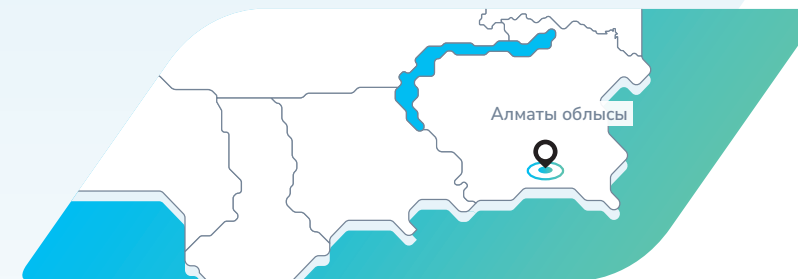
Жоба мақсаты
Қостанай облысы Шортанды өзенінің сол және оң жағалауы бойынша Жітіқара қаласының шығыс бөлігін, Қостанай облысы Бейімбет Майлин ауданын, Қостанай облысы Алтынсарин ауданының Үлкен Чураковкасын газдандыру. Елді мекендердегі экологиялық жағдайды жақсарту, орташа жылдық тұтынуы 12,7 млн м³ газды құрайтын 3 275 жаңа абонентті қосу.

Жоба қорытындысы
1 478 млн теңге игерілді
Жітіқара қаласын газдандыру жұмыстары аяқталды
жобаның толық аяқталуы 2022 жылы аяқталады деп жоспарлануда

АЛМАТЫ ОБЛЫСЫ ЕҢБЕКШІҚАЗАҚ АУДАНЫ, ҚАЙНАР, САЙМАСАЙ КЕНТІНДЕ ЖОҒАРЫ ҚЫСЫМДЫ ГАЗ ҚҰБЫРЫ МЕН ГАЗ ТАРАТУ ЖЕЛІЛЕРІН САЛУ» (1 ЖӘНЕ 2 ӨК)

Жобаны іске асыру мерзімі
2021–2022 жж.

Жалпы құны
2 045,5
млн теңге

Жоба мақсаты
Алматы облысы Еңбекшіқазақ ауданы Саймасай кенті мен Қайнар кентін газдандыру мақсатында Еңбекшіқазақ ауданының жақын маңдағы 25 н.т. одан әрі қосу келешегімен жоғары қысымды газ құбырын және газ тарату желілерін салу. Елді мекендердегі экологиялық жағдайды жақсарту, 13 618 жаңа абонентті қосу.

Жоба қорытындысы
жоба 2022 жылы толық аяқталады деп жоспарлануда

АСТАНА ҚАЛАСЫНДА 2-ШІ КЕЗЕКТЕГІ 1 ЖӘНЕ 2 ІСКЕ ҚОСУ КЕШЕНДЕРІНІҢ ГАЗ ТАРАТУ ЖЕЛІЛЕРІН САЛУ

Жобаны іске асыру мерзімі
2020–2021 жж.

Жалпы құны
6 541,2
млн теңге

Жоба мақсаты
АГТС-2-ден «Восток» бас газ тарату пунктіне және «Оңтүстік-шығыс» МТҚБ-ға 1-ші іске қосу кешені шеңберінде, 2-ші іске қосу кешені шеңберінде газ беруді қамтамасыз ету «Восток» МТҚБ-дан Интернациональный, Мичурино, Куйгенжар тұрғын аудандарына және қазандықтарға газ беруді қамтамасыз ету.

Жоба қорытындысы
100% КҚ және 2 КҚ бойынша құрылыс-монтаждау жұмыстары орындалды
100,581 км жоғары, орташа және төмен қысымды газ құбырлары салынды
5 БГРП және 5 ГРПШ (газ реттеу пункттері) орнатылды

БЕЙНЕУ-БОЗОЙ-ШЫМКЕНТ ГАЗ ҚҰБЫРЫН САЛУ

Жобаны іске асыру мерзімі

2011-2023 жж.

Жалпы құны

882 560

млн теңге

Жоба мақсаты

Қазақстан Республикасының оңтүстік өңірлерінің газ қажеттілігін тұрақты қамтамасыз ету, импорттық газға тәуелділікті азайту және Қазақстан Республикасының энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз ету.

Жоба қорытындысы

Ұзындығы 1 450 км газ құбырының желілік бөлігі (бір желілі орындауда), вахталық кент, газ өлшеу станциялары, трасса бойындағы өтпе жол, «Бозой», «Қараөзек» екі компрессорлық станциясы және ИОА салған «Түркістан», «Арал», «Қорқыт Ата», 1 «А» төрт қосымша компрессорлық станциясы пайдалануға берілді.

2021 жылы келесі іс-шаралар орындалды:

→ «Ақбұлақ» ГАЗ кеңейту аяқталды, «Бейнеу» ГАЗ және SCADA 1 кезек жүйесі пайдалануға берілді.

→ «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі ИОА-ның төрт компрессорлық станциясын сатып алуды және жобаны іске асырудың 2023 жылға дейінгі мерзімдерін ұзартуды ескере отырып, жобаны түзетуді келісті.

→ «Қорқыт Ата» КС-тан сатып алынды.

2022 жылы «Бейнеу-Бозой» учаскесінде трасса бойындағы жолдың, телекоммуникация жүйесінің және 2-ші кезектегі СКАДА-ның құрылысын аяқтау және «Бозой» компрессорлық станциясы мен «Бейнеу» газ өлшеу станциясын кеңейту бойынша жұмыстарды бастау, «Арал» КС сатып алуды жүргізу жоспарлануда.

Әлеуметтік әділ баға белгілеу реформасы

Компания халықтың әлеуметтік осал топтарына әсер етпей, баға белгілеуді әлеуметтік-әділ реформалау бойынша шаралар кешенін әзірледі және енгізді. Бастаманы Қазақстан Республикасының Президенті қолдады.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне Мемлекет басшысының жекелеген тапсырмаларын іске асыру мәселелері бойынша өзгертулер мен толықтырулар енгізу туралы» ҚР Заңының жобасы бойынша мынадай бастамалар көзделген:

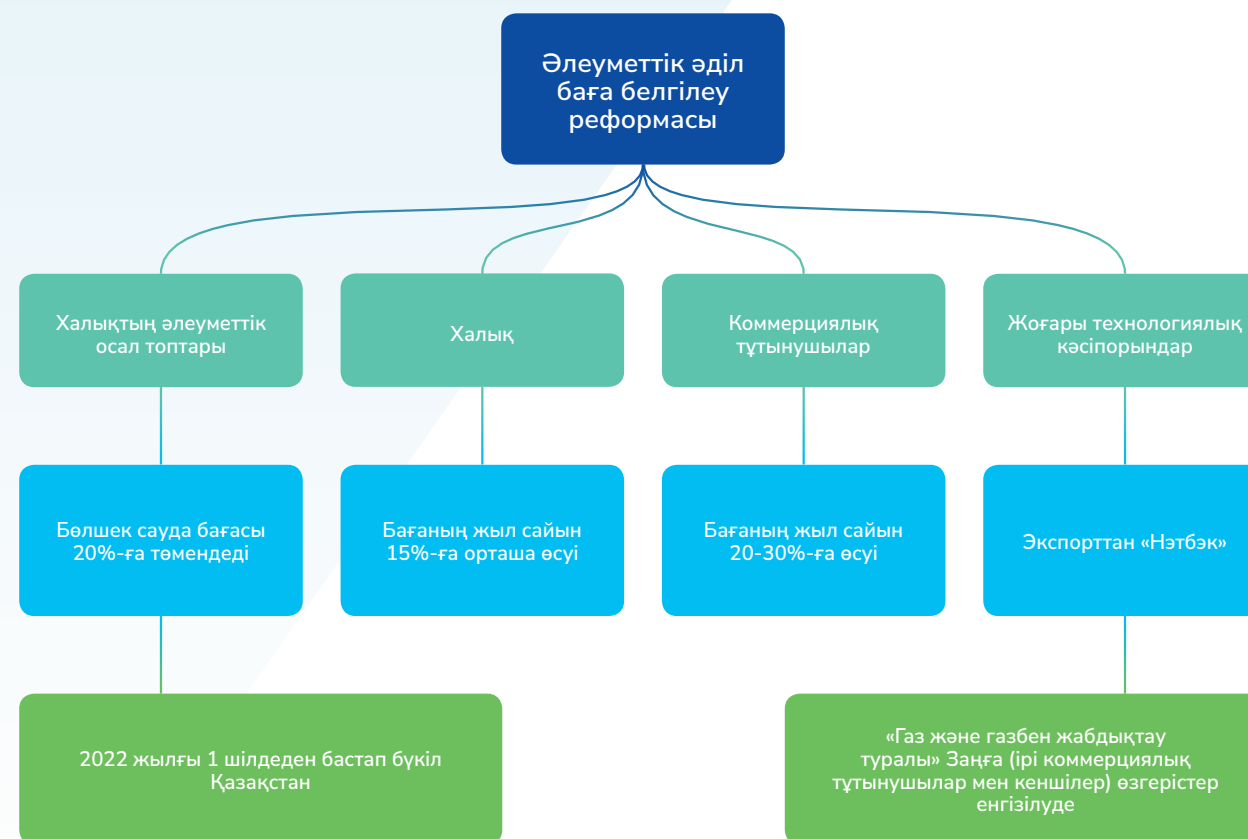
1.

электр энергиясына шекті тарифтермен және табиғи монополиялар субъектілерінің тарифтерімен ұқсастығы бойынша жыл сайын түзету мүмкіндігімен ұзақ мерзімді кезеңге 5 жылға арналған тауарлық газдың шекті көтерме бағаларын бекіту;

2.

тауарлық газдың қосымша ресурстарын қалыптастыру үшін жер қойнауын пайдаланушылардан газ сатып алу бағасының ынталандырушы формуласын қолдану.

ӘЛЕУМЕТТІК ӘДІЛ БАҒА БЕЛГІЛЕУ РЕФОРМАСЫНЫҢ СХЕМАСЫ

2021 жылы Компанияның баға белгілеуді әлеуметтік-әділ реформалау жөніндегі шаралар кешені ішінара мынадай іс-шаралар шеңберінде іске асырылды.

2021 жылы Атырау және Маңғыстау облыстарының газ көліктік инфрақұрылымын қайта жаңарту жобаларын іске асыруды ескере отырып, ҚҚС есептемегенде 5 285,66 теңге/мың м³ (бұрын қолданыста болған 4 551 теңге/мың м³-пен салыстырғанда 16%-ға өсім) мөлшерінде «Интергаз Орталық Азия» АҚ-ның 2022-2026 жылдарға арналған тарифі бекітілді.

2022 жылға және орта мерзімді келешекке арналған жоспарлар

→ әлеуметтік қорғалмаған азаматтарды барынша қолдауды және халық үшін газға баға белгілеу мәселесінің сезімталдығын ескере отырып, халық үшін газ бағасын тежеу тетігін әзірлеу;

→ Астананы және Сарыарқа газ құбыры бойындағы басқа да елді мекендерді қоса алғанда, газдандыруды одан әрі дамыту, оның ішінде

Қазақстанның солтүстік облыстарының газдандыру нұсқаларын әзірлеу;

→ ішкі нарықта газ тұтынудың болжамды өсуімен байланысты тапшылықты болдырмау үшін тауарлық газ өндірісін ұлғайту;

→ 2022 жылы Алматы облысы, Еңбекшіқазақ ауданы, Қайнар, Саймасай кентінде жоғары қысымды газ құбыры мен тарату газ құбырларын салу;

→ Құрық ауылы ауданындағы АГТС-тен «Сарша» жеріне және 2023 жылы «Жылы жағажай» курорттық аймағындағы «Rixos Aktau» қонақ үйіне дейін жоғары қысымды газ құбырын салу.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

7.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АСПЕКТ

МАҢҒЫСТАУ ОБЛЫСЫ

1. Компания Маңғыстау облысында «Бейнеу» ГЭС құрылысын аяқтады.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

158 Маңызды тақырыптар

Энергия
Шығарындылар
Шығару және қалдықтар

→ Су
→ Биоалуантүрлілік
→ Нормативтік талаптарға сәйкестігі

GRI көрсеткіштері

GRI 103-1, GRI 103-2, GRI 103-3, GRI 302-1, GRI 302-3, GRI 302-4, GRI 302-5, GRI 303-1, GRI 303-3, GRI 303-4, GRI 303-5, GRI 304-1, GRI 304-2, GRI 304-3, GRI 304-4, GRI 305-1,

БҰҰ-ның ТДМ-ға қол жеткізуге қосқан үлесі

GRI 305-2, GRI 305-3, GRI 305-4, GRI 305-5, GRI 305-6, GRI 305-7, GRI 306-1, GRI 306-2, GRI 306-3, GRI 306-4, GRI 306-5, GRI 307-1

159

2021 жылғы негізгі көрсеткіштер

3017

 ГДж

жаңартылатын көздерден энергияны тұтыну

326 824

 ГДж

энергия үнемдеу жөніндегі бастамаларды іске асыру нәтижесінде энергия тұтынуды қысқарту

88,95

 МЫҢ ТОННА

ағынды суларға ластаушы заттардың жалпы шығарындылары

138 868

 ТОННА

ластаушы заттардың жалпы шығарындылары

2246

 МЛН ТЕҢГЕ

ҚОҚ шығындары

330 233

 МЫҢ М³

суды тұтынудың жалпы көлемі

4586

 ТОННА

түзілген қалдықтардың жалпы көлемі

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МЕНЕДЖМЕНТ ЖҮЙЕСІ

Қоршаған ортаны қорғау мәселелерін басқару тәсілі

GRI 103-1, GRI 103-2, GRI 103-3

QazaqGaz компаниясы әлеуметтік-жауапты миссияны орындайды және Қазақстан Республикасының тұтынушыларына табиғи газ түріндегі экологиялық таза отынды тасымалдауды қамтамасыз етеді. Кәсіпорындар қызметінің қоршаған ортаға теріс әсерін азайту үшін Компания экологиялық

аспектілерді басқару тәжірибесін үнемі жетілдіріп отырады және экологиялық және энергетикалық менеджмент жүйелері сәйкесінше ISO 14001 және ISO 50001 талаптарын орындайды.

Компанияда қоршаған ортаға теріс әсерді азайтуға бағытталған экологиялық

саясат бар. Саясатқа, басқалармен қатар, заңнаманың талаптарын сақтауды, өндірістік процестердің энергия тиімділігін арттыруды, ҚОҚ басқару жүйелерін үнемі жақсартуды, сондай-ақ биоәртүрлілікті сақтау және климаттың өзгеруіне қарсы күрес бойынша ықтимал шараларды қабылдауды көздейтін ережелер енгізілген.

Экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету QazaqGaz-тың өз қызметін жүзеге асырудағы басты мақсаттарының бірі болып табылады. Компания өзіне келесі корпоративтік экологиялық мақсаттарды қояды:

табиғи газды тасымалдау кезінде парниктік газдар шығарылуын азайту;

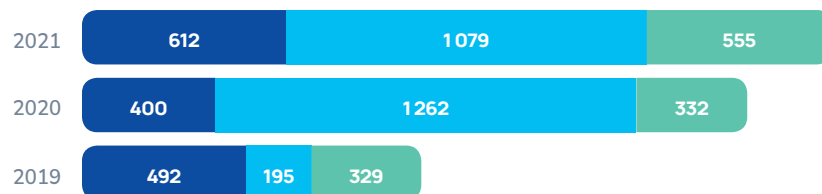
табиғи газды тасымалдау кезінде атмосфералық ауаға азот оксидтерінің шығарылуын азайту;

жер үсті су объектілеріне ластаушы заттардың нормативтен тыс төгілуін азайту;

айналыстағы қалдықтардың жалпы массасынан көмуге жіберілетін қалдықтардың үлесін төмендету.

ҚОҚ ИНВЕСТИЦИЯЛАРЫ МЕН ШЫҒЫНДАРЫ, млн теңге

GRI 307-1

- ҚОҚ-қа ағымдағы шығындар
- Табиғатты қорғау қызметіне күрделі салымдар
- ҚОЗӘ үшін төлем

2 246

МЛН ТЕҢГЕ

2021 жылы қоршаған ортаны қорғауға (ҚОҚ) жұмсалған шығындар сомасы

QazaqGaz кәсіпорындары үшін жыл сайын қоршаған ортаны қорғау, энергия үнемдеу, энергия тиімділігін арттыру және суды тиімді пайдалану жөніндегі іс-шаралардың өзекті жоспарлары әзірленеді және орындалады.

ЕТҰ-дағы экологиялық менеджмент тәсілі

Есепті жылы ЕТҰ-да сыртқы сертификаттау аудиттері жүргізіліп, ISO 14001 стандартының талаптарына сәйкес сертификаттар алынды.

«ИОА» АҚ-да «Экологиялық аспектілерді сәйкестендіру, маңыздылығын бағалау және басқару шараларын айқындау» ҚП-11-19 қолданыстағы процедурасына сәйкес жыл сайын желілік-өндірістік басқармалар (ЖӨБ) деңгейлерінде экологиялық аспектілердің тізбесі әзірленеді және қалыптастырылады. МГБ (филиалдар) және «ИОА» АҚ орталық аппаратының деңгейінде қоршаған ортаға теріс әсерді сәйкестендіру үшін маңызды экологиялық аспектілердің жиынтық тізбесі қалдырылады.

«АГҚ» ЖШС-де жыл сайын AGP-IMS-P-0007 «Экологиялық аспектілерді, олардың қоршаған ортаға әсер ету дәрежесін бақылау және бағалау шараларын айқындау жөніндегі нұсқаулыққа» сәйкес экологиялық аспектілерді бағалау жүргізіледі. Газ тасымалдау үш басқармасы («Тараз» ӨТГ, «Алматы» ӨТГ, «Шымкент» ӨТГ) бойынша ЭА тізбесі қалыптастырылады.

«ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ-да «Экологиялық аспектілерді сәйкестендіру және бағалау» ҚП-19-2021 қолданыстағы процедурасына сәйкес Орталық аппарат пен өндірістік филиалдар деңгейінде экологиялық аспектілердің тізбесін әзірлейді және қалыптастырады.

«ГБШ» ЖШС-де жыл сайын «Экологиялық аспектілерді сәйкестендіру, бағалау және басқару қағидалары» RU-BSGP-HSE-06-17 негізінде экологиялық аспектілерді сәйкестендіру, бағалау және басқару жөніндегі қызмет жүзеге асырылады, қызмет нәтижесінде елеулі экологиялық аспектілердің тізімі қалыптастырылады.

«ҚазТрансГаз Өнімдер» ЖШС-де «Экологиялық аспектілерді сәйкестендіру, маңыздылығын бағалау және басқару шараларын айқындау» ҚП-10-17 АГ-ның қолданыстағы процедурасына сәйкес (осы ҚП қазіргі уақытта өзектендірілуде) серіктестіктің өндірістік филиалы деңгейінде экологиялық аспектілердің тізбесін қалыптастырады.

Жоғарыда көрсетілген барлық құжаттарды басшылық бекітеді және ЕТҰ-ның онлайн-порталдарында орналастырылады.

Қадағалау органдары есепті жылы экологиялық заңнамаға сәйкес келмейтін екі жағдайды тіркеді. Бұзушылықтардың бірі жойылды, екіншісі жою процесінде. Белгіленген нормативтерді сақтамағаны үшін салынған ақшалай айыппұлдар мен шектен тыс төлемдер сомасы 1,7 млн теңгені құрады.

ҚОҚ мәселелерін басқару құрылымы

Компанияда ЕТҰ деңгейінде өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау департаменттері (ЕҚД, ЕҚ және ҚОҚ), HSE департаменттері, сондай-ақ қоршаған ортаны қорғауға қатысты функцияларды орындайтын өндірістік-техникалық департамент құрылды. QazaqGaz тобының құрылымдық ерекшеліктері табиғатты қорғау мәселелерін басқарудың көп деңгейлі процесін алдын-а-

ла анықтайды (ұйымдық құрылымның схемасы 2.3-бөлімде көрсетілген). Компания деңгейінде табиғатты қорғау мәселелерін басқарудағы жауапты тұлға Басқарма төрағасына есеп беретін HSE қызметінің басшысы болып табылады. ЕТҰ деңгейінде қоршаған ортаны қорғауға қатысты мәселелерге ЕҚ, ӨҚ және ҚОҚ жөніндегі құрылымдық бөлімшенің басшысы/директоры жауапты болады.

АТМОСФЕРАҒА ШЫҒАРЫНДЫЛАР

GRI 305-6, GRI 305-7

QazaqGaz атмосфераға ластаушы заттардың (ЛЗ) шығарындыларын дәйекті түрде азайтуды аса маңызды міндет деп санайды. Компания шығарындыларға мониторингті тұрақты негізде жүзеге асырады, сондай-ақ оларды қысқартуға бағытталған әртүрлі жобаларды іске асырады, мысалы, КС энергия жабдығын қайта жаңарту, газ тарату станциясын (ГТС) жаңғырту және газ айдау агрегаттарының (ГАА) жұмыс режимдерін оңтайландыру.

Компанияның шығарындыларының негізгі көздері газ поршенді электр станциясы (ГПЭС), ГАА, қазандықтар, кәдеге асыру қазандығы, әртүрлі шамдар (сепараторлар, отын газын ағызу, сүзгілер мен реттегіштер және т.б.), дренаждық сыйымдылықтар, ресиверлер, дизель отынын қабылдау және сақтау резервуарлары болып табылады. Сонымен қатар, дәнекерлеу машиналары, үрлеу шамдары және табиғи газды және техникалық коммуникацияларды өршітуге арналған шамдар сияқты қондырғылардан, сондай-ақ жер, бояу және жалпы құрылыс жұмыстарынан ұйымдастырылмаған және бірден шығарылатын шығарындылары бар.

QazaqGaz ҰК АҚ компаниясының тобы бойынша атмосфералық ауаға әсерді барынша азайтуға бағытталған шығарындыларды басқару саясаты жұмыс істейді. Осы саясатқа сәйкес шығарындыларды басқару бөлігіндегі негізгі міндеттер:

- бүкіл Компания бойынша міндетті пайдалануға арналған шығарындыларды басқару тәсілін реттейтін принциптерді анықтау;
- өндірістің экологиялық қауіпсіздігін арттыру, шығарындыларды азайту;
- табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану және жылыстаудың алдын алу.

Атап айтқанда, «ИОА» АҚ-да жыл сайын қоршаған ортаны қорғау саласындағы мақсаттар өзектендіріледі. Маңызды мақсаттардың бірі берілген рұқсаттармен салыстырғанда компания қызметінің нәтижесінде атмосфераға шығарындыларды 20%-ға төмендету болып табылады.

2021 жылы компанияның азот оксидтерінің (NOx), күкірттің (SOx) және басқа да ластаушы заттардың жалпы шығарындыларының көлемі 8 966,4 тоннаны құрады, бұл өткен жылғы мәннен 34%-ға жоғары және ҚОҚ-да мемлекеттік органдарда бекітілген рұқсат етілген шығарындылар

нормативтерінен аспайды. 2021 жылы ластаушы заттар шығарындыларының 2020 жылғы деңгеймен салыстырғанда ұлғаюы пандемиядан кейінгі кезеңдегі операциялық қарқындылықтың өсуімен байланысты. Сонымен қатар, компания озонды бұзатын заттардың шығарындыларын жүзеге асырмайды.

ЗАТТАРДЫҢ ТҮРЛЕРІ БОЙЫНША БӨЛІНІСТЕГІ 2019-2021ЖЖ. ЛАСТАУШЫ ЗАТТАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫНЫҢ КӨЛЕМІ, тонна¹²

2019-2021 ЖЖ. БАСҚА ГАЗ ТӘРІЗДЕС ЖӘНЕ СҰЙЫҚ ЛАСТАУШЫ ЗАТТАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫНЫҢ КӨЛЕМІ, тонна

¹² басқа газ тәріздес және сұйық ластаушы заттарды есепке алмағанда.

«Бозой» ЖГҚ реконструкциялау

Ақтөбе облысының Шалқар ауданында орналасқан «Бозой» жерасты газ қоймасын (ЖГҚ) қайта жаңарту барысында Ескірген сепараторларды, бекіту арматураларын, шлейфтерді ауыстыру жүргізілді және СП-4 және СП-6 құрама пункттерінің құрылысы жүзеге

асырылды. Сондай-ақ метанолды беру және қысымды, температураны және газ шығынын өлшеу автоматтандырылды, ал пайдаланылатын ұңғымалар саны 330 бірлікке дейін ұлғайтылды. ЖГҚ реконструкциялау жөніндегі жұмыстар «Жақсықоянқұлақ» және

«Жаманқоянқұлақ» учаскесіндегі қолданыстағы құрама пункттерде ескірген технологиялық жабдықты ауыстыруды қамтамасыз етті, бұл үдемелі режим немесе апаттық жағдайлар кезінде жоспарланбаған ЭВ шығарындыларынан қорғауға ықпал етеді.

SoLoNOx жүйесі

Ластаушы заттардың шығарындыларын құрғақ басу жүйесі (SoLoNOx) жалынның максималды температурасын және жану процесінде көмірсутек отынының ауамен

реакциясынан пайда болған жанама өнімдер азоттың шала тотығы (NOx) және көміртегі тотығы (Co) сияқты турбинадағы пайдаланылған газдарында ластаушы заттардың түзілуін

төмендетеді. Жұмыс барысында жүйе тұрақты және пайдаланылған газдардағы ластаушы заттардың құрамын азайту үшін отын шығынын бақылайды.

DLE (Dry low emissions) жүйесі

Компрессорлық станцияда (КС) турбина толық жүктелмеген жағдайда да азоттың шала тотығы (NOx) мен көміртегі тотығы (CO) шығарындыларын азайтуға мүмкіндік беретін зиянды DLE шығарындыларын құрғақ басу жүйесі бар жану камералары орнатылған. DLE жүйесі бүкіл жұмыс режимінде NOx пен CO-ның жануы мен шыңарылуын оңтайлы мәнін қамтамасыз етеді.

Сондай-ақ, әрбір КС-да ГАА пайдаланылған газдарында жұмыс істейтін негізгі жылу көзі ретінде қуаты 2 800 кВт болатын 2 кәдеге асыру қазандығы орнатылған. Вахталық кенттерде блоктық үлгідегі жылу алмастырғыштар мен автоматты газ жылытқыштар орнатылған жылу пунктінің жеке ғимараты қарастырылған. Жылыту маусымы кезінде ыстық сумен жабдықтау қа-

жеттіліктері үшін жылу алмастырғыш қолданылады, ол суды кәдеге асыру қазандығынан келетін жылу жүйесінен қыздырады. Құбырларды жылытуға арналған сырттағы түтін ауасының температурасы 480°C, кіріс коллекторы арқылы сумен жабдықтау жылыту бетінің құбырына кіреді және жылу алмасудан кейін ыстық судың температурасы 95°C дейін жетеді.

«Бейнеу-Шымкент газ құбыры» ЖШС, «Интергаз Орталық Азия» АҚ және «Азия газ құбыры» ЖШС компрессорлық станциялары

«Бейнеу-Шымкент газ құбыры» ЖШС және «Интергаз Орталық Азия» АҚ және «Азия газ құбыры» ЖШС-де газ айдау агрегаттарымен жабдықталған «КС-1 А», «Үстірт», «Арал», «Қорқыт

Ата», «Қараөзек», «Түркістан», «КС-1 Алатау», «КС-2 Керейіт», «КС-1,2», «КС-6 Отар», «КС-7 Шелек», «КС-8», «КС-4 Құлан», «КС-5 компрессорлық станциясы (КС) жұмыс істейді, олар

атмосфераға ластаушы заттардың шығарылуын төмендететін жоғары технологиялар негізінде әзірленген соңғы буын жүйесімен жабдықталған.

Орта мерзімді келешекке арналған жоспарлар

Компания атмосфераға ластаушы заттар шығарындыларын азайту бойынша мынадай іс-шараларды жүзеге асыруды жоспарлап отыр:

- газ құбырлары мен олардағы құрылыстарды жаңғырту, реконструкциялау жөніндегі инвестициялық бағдарламаны іске асыру. Инвестициялық

бағдарламаны іске асыру мақсатының бірі газ тарату желілерін диспетчерлік бақылаудың автоматтандырылған жүйесін құру болып табылады;

- Бозой компрессорлық станциясын (КС) кеңейту, 3 бірлік көлемінде жаңа ГАА салу, Solar компаниясының SoLoNOx кіріктірілген қондырғысы бар озық компрессорлық агрегаттарды пайда-

лану арқылы энергияны үнемдеу және шығарындыларды азайту нысандағы NOx және CO₂ шығарындыларын азайтуды қамтамасыз етеді;

- Алматы ЖЭО (ЖЭО-1, ЖЭО-2, ЖЭО-3) көмірден газға ауыстыру;
- экологиялық сипаттағы төтенше жағдайлар кезінде апаттарды жою жоспарын әзірлеу және қабылдау.

КЛИМАТТЫҢ ӨЗГЕРУІ

GRI 305-1, GRI 305-2, GRI 305-5

Климаттың өзгеруін басқару тәсілі

GRI 103-1, GRI 103-2, GRI 103-3

15%

1990 жылғы көрсеткішпен салыстырғанда 2030 жылға қарай Қазақстанда парниктік шығарындыларды нысаналы қысқарту

10-12%

2030 жылға қарай QazaqGaz компаниясының парниктік газдар шығарындыларын мақсатты қысқарту

QazaqGaz компаниясы Қазақстанның ПГ шығарындыларын азайту жөніндегі жаһандық мақсаттарға қатысуын қолдайды және көміртектендіру жөніндегі іс шараларды әзірлеудің маңыздылығын түсінеді. 2060 жылға қарай Компания келесі мақсаттарды қойды: 2030 жылға қарай парниктік газдар шығарындыларын 10-12%-ға азайту және 2060 жылға қарай толық көміртегі бейтараптығына қол жеткізу. Негіз ретінде 2023 жыл пайдаланылады.

Қазақстан Республикасы парниктік газдар шығарындыларын азайтуға бағытталған халықаралық климаттық күн тәртібіне белсенді қатысады. 2016 жылы Париж келісімін ратификациялай отырып, Қазақстан орташа жаһандық температураның 1,5°C-тан жоғары өспеуін тежеу жөніндегі жаһандық мақсатты қолдады және 1990 жылғы көрсеткішпен салыстырғанда 2030 жылға қарай парниктік шығарындылар шығарындыларды 15%-ға

қысқартуға, оның ішінде жеке сектордың инновациялық шешімдеріне жүгіну бойынша ерікті міндеттемелер алды. Ел «жасыл» экономикаға көшуге ұмтылуда және 2060 жылға қарай толық көміртегі бейтараптығына қол жеткізуді күтуде. Алға қойылған мақсаттарға қол жеткізу үшін Қазақстан ұлттық деңгейде айқындалатын салымды (үлестерді) жаңартты, сондай-ақ 2021 жылғы 1 шілдеден бастап күшіне енген жаңа экологиялық кодексті қабылдады.

«ИОА» АҚ-да метан шығарындыларын басқару

«ИОА» АҚ материалдық-техникалық базасы газ тасымалдау жүйесінің объектілерінде атмосфераға метанның ұйымдастырылмаған шығарындыларын (жылыстауын) анықтауға және оқшаулауға бағытталған іс-шаралардың толық кешенін жүргізуге мүмкіндік береді. ЕТҰ тұрақты негізде атмосфераға метан шығарындыларын азайту бойынша мынадай іс-шараларды жүзеге асырады: бақылау, диагностика, мониторинг. Компания объектілерінде ақпаратты жинау және өңдеу жүргізіледі. Компрессорлық станцияларды, газ тарату станцияларын және магистральдық газ құбырларының желілік бөлігін пайдалану кезінде жұмыс тиімділігін төмендететін, энергия ресурстарын тұтынуды арттыратын, сондай-ақ жарылыс қаупі бар жағдайлардың туындау қаупін арттыратын табиғи газдың кемуі туындауы мүмкін. Қызметкерлердің тәуекелдерді барынша азайту мақсатында ЕТҰ әуе зерттеуі, автомобильдік тексеру және жаяу жүру тәсілі сияқты түрлі тәсілдермен газдың кемуін анықтау бойынша тексерулер жүргізіледі.

рын бөлудің ұлттық жоспары жылына 20 мың тонна CO₂-эквивалентті шекті мән бар квоталау субъектілерінің көмірқышқыл газының шығарындыларына шектеулер қояды.

ҚР Экологиялық кодексінің 289-бабына сәйкес QazaqGaz компаниялар тобы көміртегі квоталау субъектісі болып табылады, сондықтан компа-

нияның шығарындылары туралы деректер республиканың жыл сайынғы есептілігінде одан әрі ашу үшін мемлекеттік көміртегі кадастрында тіркеледі, бұл халықаралық уағдаластықтар шеңберіндегі ел міндеттемелерінің бір бөлігі болып табылады. Компанияның ЕТҰ шығарындыларын бақылау бекітілген әдістемелер негізінде баланстық әдіспен жүргізіледі.

Парниктік газдар шығарындыларын квоталау

ҚР Экологиялық кодексінде парниктік газдар шығарындыларының міндетті мониторингілеуі, есептілігі және верификациясы көзделген. Республикада сондай-ақ экономиканың реттелетін секторларындағы парниктік газдар шығарындыларына квоталардың құнын айқындайтын шығарындылар саудасының ұлттық жүйесі енгізілді. Көміртегі квотала-

Парниктік газдар шығарындыларын сандық бағалау

GRI 305-1, GRI 305-2, GRI 305-3, GRI 305-4

Жыл сайынғы негізде QazaqGaz компаниясының ЕТҰ парниктік газдардың тікелей шығарындыларын түгендеуді (1-қамту), шығарындыларды сандық бағалауды жүргізеді және деректерді ҚР Экологиялық кодексінің талаптарына сәйкес қадағалау органдарына береді. Компания кәсіпорындарының басшылығы ЕТҰ-ның парниктік газдар шығарындыларын түгендеу жөніндегі есептілігін дайындауға дербес жауапты болады, ол өз кезегінде аккредиттелген органмен тексеруден өтеді. Компанияның кәсіпорындарында шығарындыларды, атап айтқанда парниктік газдарды өңдеу процедураларын анықтайтын ішкі құжаттар бар.

Парниктік газдар атмосфераға шығарылатын компанияның негізгі өндірістік процесі табиғи газды газ құбырлары арқылы тасымалдау болып табылады. Шығарындылар көздері газ айдау қондырғыларының жұмысын қамтамасыз ету үшін газ жағылатын компрессорлық станциялар болып табылады. Сонымен қатар, құбырлар тозады және метанның кемуіне бейім болады. Жыл бойы метанның дистанциялық сигнализаторының мобильді кешені 19 798 км тарату желілері трассасын зерттеді, 4 055 газ кему орны табылды және бітелді.

2021 жылы парниктік газдардың тікелей шығарындыларының жалпы массасы (1-қамту) 6 953 358 тонна CO₂-эквивалентті, жанама энергетикалық шығарындылар (2-қамту) — 74 541 тонна CO₂-эквивалентті құрады. 2020 жылмен салыстырғанда ПГ тікелей және жанама шығарындылары мәндерінің өсуі операциялық қызмет ауқымының ұлғаюымен байланысты.

19 798

КМ ТРАССА

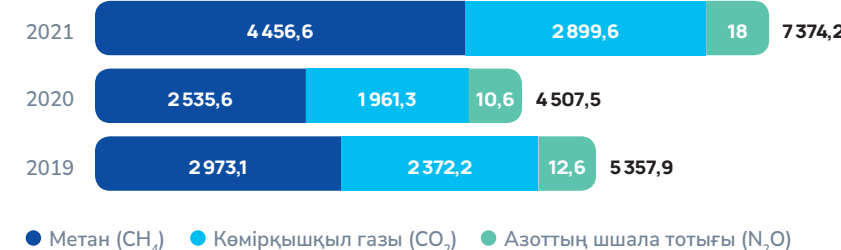
тарату желілері метанның қашықтықтан сигнализаторының мобильді кешенімен зерттелді, 4 055 газ з кему орны табылды және бітелді

«АГҚ» ЖШС, «ИОА» АҚ, «КТГА» АҚ, «БШГ» ЖШС 2021 жылға арналған парниктік газдар шығарындыларын мониторингілеу жоспары

ЕТҰ-да 2021 жылға арналған парниктік газдар шығарындыларын мониторингілеу жоспарлары әзірленді және валидацияланды. Бұл жоспар шығарындылар көздері бойынша жоспарланған өзгерістерді ескереді, өзекті есептеулер мен өлшеулер негізінде шығарындыларды мониторингілеу әдістемесін көздейді, сондай-ақ деректерді жинау және өңдеу жөніндегі рәсімдердің сипаттамасын қамтиды.

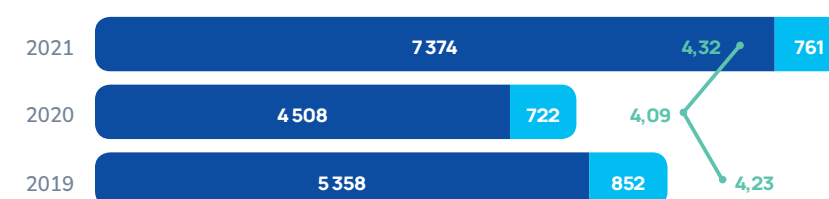
ПАРНИКТІК ГАЗДАРДЫҢ ТҮРЛЕРІ БОЙЫНША БӨЛІНГЕН ПАРНИКТІК ГАЗДАРДЫҢ ТІКЕЛІ ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫНЫҢ ЖАЛПЫ МАССАСЫ (1-ҚАМТУ), мың тонна CO₂-экв

GRI 305-1

ТАСЫМАЛДАУ СЕГМЕНТІНДЕГІ ПАРНИКТІК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫНЫҢ ДИНАМИКАСЫ, мың тонна CO₂-экв

GRI 305-1, GRI 305-2, GRI 305-3, GRI 305-4

● Тікелей шығарындылар (1-қамту) ● Жанама шығарындылар (2-қамту)
● Парниктік газдарды үлестік шығарындылар (1 және 2-қамту), т CO₂-экв/ТДж

ТАСЫМАЛДАУ СЕГМЕНТІНДЕГІ ПАРНИКТІК ГАЗДАРДЫҢ ҮЛЕСТІК ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ (1-ҚАМТУ), т CO₂-экв./ТДж

GRI 305-4

ЕТҮ	2019	2020	2021
«Интергаз Орталық Азия» АҚ	1,03	1,07	0,84
«Бейнеу-Шымкент газ құбыры» АҚ	1,24	1,24	1,67
«Казтрансгаз Аймақ» АҚ	0,65	0,64	0,56
«Азия газ құбыры» ЖШС	1,28	1,09	1,24
QazaqGaz бойынша жиыны	4,20	4,04	4,31

Парниктік газдар шығарындыларын азайту жөніндегі іс-шаралар

GRI 305-5

16 464

т CO₂-экв.

2021 жылы 1 және 2 қамту бойынша парниктік газдар шығарындыларын азайту

Парниктік газдар шығарындыларына белгіленген лимиттен асып кету қаупін азайту мақсатында компанияда «2021 жылдан 2025 жылға дейінгі кезеңде «ҚазТрансГаз» АҚ компаниялар тобы бойынша көміртегі ізін төмендету жөніндегі іс-шаралар» әзірленді. 2021 жылы өткізілетін іс-шаралар нәтижесінде 1 және 2-қамту бойынша парниктік газдар шығарындыларының қысқаруы 16 464 т CO₂-экв құрады. Есепті жылы негізгі іс-шаралар:

КС жүктемесін оңтайландыру (газ турбиналы жетекті), түнгі уақытта температураны төмендету;

«Тараз», «Шымкент» МҒҚ КС (электр жетекті) жүктемесін оңтайландыру;

Жаңа буын катод станцияларын (ескіргенінің орнына) орнату;

КС, ГТС объектілерінің ішкі жарықтандыру шамдарын жарықдиодты шамдарға ауыстыру (1 900 дана);

«Ақтөбе» ОМГ КС-14, КС-13, КС-10, КС-11, КС-12, АРУ филиалының қазандық жабдықтарын пайдалану және қызмет көрсету бойынша режимдік карталарды әзірлеу және қолдану.

2022 жылға және орта мерзімді келешекке арналған жоспарлар

Парниктік газдар шығарындыларын азайту саласында компания келесі іс-шараларды жоспарлады:

- Компанияның тұрақты даму саласындағы қызметі туралы ақпаратты ашу жүйесіне диагностика жүргізу;
- 1, 2 және 3-қамтулар бойынша парниктік газдар эмиссияларын толық түгендеу;
- 1 және 2-қамту бойынша сандық мақсаттар қою;

- 2022-2023 жылдардағы климаттың өзгеруіне байланысты тәуекелдер мен мүмкіндіктерді сценарийлік талдау;
- көміртегі ізін азайту бағдарламасын әзірлеу;
- 2023 жылдың 1-2 тоқсанында Компанияның климаттық стратегиясын әзірлеу.

ЭНЕРГИЯ МЕНЕДЖМЕНТІ

Энергияны басқару тәсілі

GRI 103-1, GRI 103-2, GRI 103-3

Қазіргі уақытта Компанияда табиғи газ бен электр энергиясын тұтыну көлемін есепке алу аспаптарымен ай сайын бақылауды қамтитын энергия ресурстарын мониторингілеу жүйесі жұмыс істейді. Электр энергиясын тұтынуды бақылауды және мониторингіті компрессорлық станциялардың энергия-сүмен жабдықтау қызметтері (ЭСЖ) жүзеге асырады. Ай сайын есептегіштердің көрсеткіштері бойынша отын-энергетикалық ресурстарды (ОЭР) тұтыну туралы есептер әзірленеді және талдау үшін Орталық аппаратқа ұсынылады. Электр энергиясын есепке алуды ұйымдастыру Қазақстан Республикасының қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттарының талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

Ұйымдастырушылық құрылым және басқару құралдары

Кәсіпорындар деңгейінде QazaqGaz энергия менеджменті энергия менеджменті саласындағы саясатпен реттеледі. Мұндай саясаттар «ИОА» АҚ мен «ҚТГА»АҚ-да қолданылады. Бұдан басқа, «ИОА» АҚ-да энергия үнемдеу туралы ереже қолданылады, ал «Бейнеу-Шымкент газ құбыры» ЖШС-да энергия ресурстарын тұтынуды есепке алу рәсімі енгізілді. Бұл құжаттар энергия ресурстарын тұтынуды есепке алу әдістемесін, энергия тиімді технологияларды пайдалануды, сондай-ақ энергияны үнемдеу бойынша нақты бағалау негізінде қызметкерлерді энергия үнемдеуге ынталандыру жүйесін айқындайды. Компания кәсіпорындарда энергия ресурстарын басқарудың тиімділігін одан әрі арттыру үшін «QazaqGaz» ҰК»АҚ энергетика саласында саясат әзірлейді.

ЭНЕРГЕТИКА САЛАСЫНДАҒЫ БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ

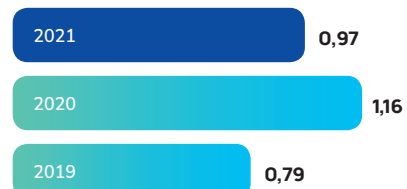

168 Тұтынылатын энергия ресурстары

GRI 302-1, GRI 302-3

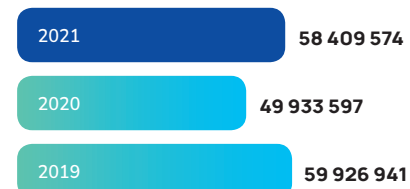
Электр энергиясының негізгі тұтынушысы «Тараз», «Самсоновка» КС-де пайдаланылатын электр жетекті газ айдау агрегаттары болып табылады, сондай-ақ электр энергиясы шығынының жоғары үлесі ауаны салқындату аппараттарымен (АСА) КС-да табиғи газды салқындатуға кетеді. Сонымен қатар, электр энергиясы май сорғыларының электр жетектерінің, ағын, сору желдеткіштерінің, сүмен жабдықтау жүйелерінің сорғы станцияларының, жылумен жабдықтаудың, объектілердің сыртқы және ішкі жарықтандыруының және т. б. жұмысына жұмсалады. 2021 жылы электр энергиясын тұтыну 59 262 962 ГДж құрады.

2019-2021 ЖЫЛДАРДАҒЫ ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСЫН ТҰТЫНУ ҚАРҚЫНДЫЛЫҒЫНЫҢ КӨРСЕТКІШТЕРІ, ГДж/млн теңге

2019-2021 ЖЫЛДАРЫ ЖАҢАРТЫЛМАЙТЫН КӨЗДЕРДЕН ЭНЕРГИЯ РЕСУРСТАРЫН ТҰТЫНУ (ТАБИҒИ ГАЗ), ГДж

GRI 302-1

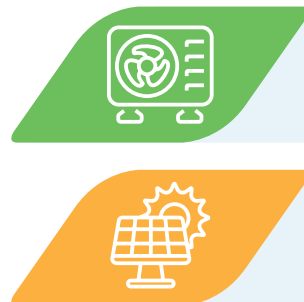
КС-да электр және жылу энергиясын өндіру үшін табиғи газбен жұмыс істейтін өз қажеттіліктерінің резервтік электр станциялары мен қазандық агрегаттары пайдаланылады. Мұндай автономды энергиямен жабдықтау қондырғылары технологиялық жабдықты, электрохимиялық қорғаныс құралдарын және т. б. қуаттандыру үшін қажет.

Жерасты құбырлары электрохимиялық қорғау құралдарымен кешенді қорғалуға жатады. Бұл ретте жерасты құбырларын коррозиядан қорғауды қамтамасыз ету үшін қажетті энергия ресурстарының негізгі үлесі электр энергиясына тиесілі. Жыл сайын энергия үнемдеу бойынша іс-шаралар өткізіледі, оларға моральдық тұрғыдан ескірген катодты қорғау станцияларын ПӘК-і анағұрлым жоғары жаңаларына ауыстыру жатады.

3 233,68

ГДж

2021 жылы тудырылатын (өндірілетін) жаңартылатын энергияның жалпы көлемі

2 841,04

ГДж

геотермалдық (жылу) энергияны жылу сорғыларымен өндіру

392,64

ГДж

электр энергиясын күн электр станцияларының өндіруі

59 262 962

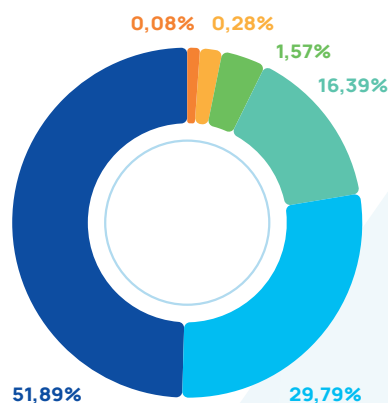
ГДж

2021 жылы электр энергиясын тұтыну

2021 ЖЫЛҒЫ ЕТҮ БОЙЫНША БӨЛІНІСТЕГІ ЭНЕРГИЯ ТҰТЫНУ ҮЛЕСІ, %

GRI 302-1

- «Интергаз Орталық Азия» АҚ
- «Азия газ құбыры» ЖШС
- «Бейнеу Шымкент газ құбыры» ЖШС
- «Қазтрансгаз Өнімдер» ЖШС
- «Қазтрансгаз Аймақ» АҚ
- «Qazaqgaz барлау және өндіру» ЖШС

КОМПАНИЯ ІШІНДЕГІ ЭНЕРГИЯНЫ ТҰТЫНУДЫҢ 2019-2021 ЖЫЛДАРДАҒЫ ДИНАМИКАСЫ, ГДж

GRI 302-1

Көрсеткіш	2019	2020	2021
Жалпы энергия шығыны	60 438 583	50 672 374	59 262 962
Жаңартылмайтын көздерден энергияны жалпы тұтыну	60 094 901	50 086 172	58 589 732
Жаңартылатын көздерден жалпы энергия тұтыну	3 002	3 002	3 017
Тұтыну үшін сатып алынатын электр энергиясы, жылыту, салқындату және бу	340 680	297 152	322 000
Электр энергиясын, жылытуды, салқындатуды және буды меншікті өндіру көлемі	0	286 048	348 213
Сатылған электр энергиясы, жылыту, салқындату және бу көлемі	0	0	0

ЭНЕРГИЯ ТҰТЫНУДЫҢ ЖАЛПЫ ШЫҒЫНДАРЫ, млн теңге

Энергия түрі	2019	2020	2021
Табиғи газды сатып алу шығындарының көлемі	152 561,0	84 913,0	97 144,0
Электр энергиясын сатып алу шығындарының көлемі	1 632,0	1 509,0	1 851,0
Моторлы бензинді сатып алуға жұмсалатын шығындар көлемі	334,5	286,4	330,1
Дизель отынын сатып алу шығындарының көлемі	780,9	783,2	947,5

КОМПАНИЯНЫҢ 2019-2021 ЖЫЛДАРДАҒЫ МЕНШІКТІ ЭНЕРГИЯ СЫЙЫМДЫЛЫҒЫ, ГДж/мың теңге

GRI 302-3

Газды тасымалдаудың технологиялық процесінде тұтынылатын негізгі энергия ресурстары табиғи газ және электр энергиясы болып табылады. Табиғи газдың негізгі тұтынушысы — ГАА, сондықтан энергияны үнемдейтін негізгі нәтиже ГАА-ны пайдаланумен байланысты.

2021 жылы табиғи газды, электр энергиясын және ЖЖМ тұтыну көлемін арттыру (2021 жылы 58 916 167 Кдж 2020 жылы 50 383 324 ГДж-ға қатысты¹³) келесі факторларға байланысты:

- бірлік қуаты 4,0 МВт-қа дейінгі электр жетекті газ айдау агрегаттарының жұмыс режимі есебінен электр энергиясын тұтыну;
- «Бейнеу-Бозой-Шымкент» МГҚ компрессорлық станциясының газ айдау агрегаттарының жұмысы есебінен газ тұтыну.

2021 жылы меншікті энергия сыйымдылығы 0,56 ГДж/мың теңгені құрады және 2020 жылғы деңгеймен салыстырғанда 3,6%-ға төмендеді. Есепті кезеңдегі меншікті энергия шығындарының деңгейін төмендету «БГР-ТБА» магистральдық газ құбырларының компрессорлық станцияларының жұмыс режимдерін оңтайландырумен («Самсоновка» КС және «ИОА» АҚ «Тараз» КС электр жетекті ГАА жұмысын оңтайландыру) байланысты.

58 199

МЛН ТЕҢГЕ

есепті жылы QazaqGaz энергиясын сатып алуға жұмсалған шығындар

0,56

▼ 3,6%

ГДж/мың теңге

2021 жылы меншікті энергия сыйымдылығы

¹³ Деректер сатып алынған энергия ресурстары бойынша ұсынылған. Нақты өндірілген энергияны ескере отырып: 2021 жылы 2020 жылы 51 493 202 ГДж-ға қатысты 60 034 854 Кдж.

Энергия үнемдеу және энергия тиімділігін қамтамасыз ету жөніндегі іс-шаралар

GRI 302-4, GRI 302-5

QazaqGaz энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саясатын жүргізеді. Газды тасымалдау, бөлу, өндіру және жерасты сақтау бойынша QazaqGaz компаниялар тобының энергия тиімділігін арттыру саласындағы қызмет бағыттары энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру жөніндегі іс-шараларда айқындалған.

2021 жылы энергия үнемдеу бойынша негізгі іс-шаралар:

- «QazaqGaz барлау және өндіру» ЖШС және «Ақтау» МГБ-ның «Бейнеу» КС кәсіпшілігінде реактивті қуаттың өтемақысы;
- «Тараз» КС және «Самсоновка» КС электр жетекті газ айдау агрегаттарының жұмыс режимдерін оңтайландыру;
- газ турбиналы жетекті компрессорлық станциялардың жүктемесін оңтайландыру;
- КС-12 «Ақтөбе» МГБ филиалының Шалқар ЖӨБ және «Ақтау» МГБ «Жаңаөзен» КС үшін жылу желілерінің құбырларын оқшаулауды ауыстыру;
- «Ақтау» МГБ «Опорный» КС-дағы ГТ-750-6 №3 және №4 ТКО-1 газ айдау агрегаттарының осьтік компрессорын тазарту жүйесін енгізу;
- еншілес ұйымдардың ГТС және КС объектілерінде шамдарды энергия үнемдейтін жарықдиодты шамдарға ауыстыра отырып, ішкі және сыртқы жарықтандыру жүйелерін жөндеу;
- 6 қазандықты реконструкциялау кезінде қуаты аз электр қозғалтқыштары бар энергиялық тиімді желілік сорғыларды қолдану;
- еншілес ұйымдардың әкімшілік және өндірістік ғимараттарында түнгі уақытта демалыс және мереке күндері қазандық агрегаттарының жұмыс режимдерін реттеу.

QAZAQGAZ-ДА 2019-2021 ЖЫЛДАРЫ ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ЖӨНІНДЕГІ БАСТАМАЛАРДЫ ІСКЕ АСЫРУ ЕСЕБІНЕН ЭНЕРГИЯ ТҰТЫНУДЫ ҚЫСҚАРТУ, ГДж

GRI 302-4

	2019		2020		2021	
	ээ	газ	ээ	газ	ээ	газ
Өндіріс процесін оңтайландыру	1 224	15 5338,6	273,6	196 270,6	705,6	10 028,1
Құрал-жабдықты ауыстыру	7 462,8	117 996,5	1 206	0	2 613,6	0
Ұйымдастырушылық іс-шаралар	3 780	58 647,1	4 320	264 282,5	7 560	303 965,8
Құбырларды жарықтандыру мен оқшаулауды оңтайландыру	4 525,2	0	1 404	0	1 951,2	0

2019-2021 ЖЫЛДАРДАҒЫ ОЭР-ДЫ ҮНЕМДЕУ, ГДж

Жыл	ОЭР-ды үнемдеу
2019	17 100 (10 538,27 ш.о.т.)
2020	7 200 (14 055,28 ш.о.т.)
2021	12 816 (9 923,42 ш.о.т.)
Барлығы	37 116 (34 516,97 ш.о.т.)

ОЭР-ды үнемдеу энергия үнемдеу іс-шараларын жүзеге асыруға байланысты. Атап айтқанда, 2021 жылы «ИОА» АҚ-ның «Ақтау» МГБ Опорный ЖӨБ-тің (табиғи газ) «Опорный» КС-дағы осьтік компрессорын тазарту жүйесін енгізу бойынша бастама іске асырылды.

QazaqGaz нысандарындағы ЖЭК

«Тереңөзек» АГТС және «Жосалы» АГТС («Қызылорда» МГБ) газ құбырын бұру құрылғыларын тазарту қондырғыларын іске қосу тораптарына (ТҚТ) қуаты

3,5 кВт

күн электр станциялары орнатылып, пайдалануға берілді.

«ИОА» АҚ объектілерінде геотермалдық көздердің жылу энергиясын алуға мүмкіндік беретін енгізілген жылу сорғылары арқылы ЖЭК белсенді пайдаланылады. Сонымен қатар, Компания күн сәулесімен жұмыс істейтін жарықдиодты шамдармен периметрлік жарықтандыруды орнатты. Күн энергиясын өндіру көзі фотоэлектрлік түрлендіргіш болып табылады. Басқаруды бақылаушылар жүзеге асырады.

Компанияда өткен жылдары ЕТҰ-ға енгізілген жаңартылатын энергия көздері (ЖЭК) тиімді пайдаланылады:

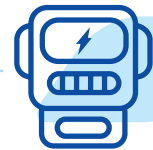
DLE шығарындылары деңгейі төмен жану жүйесі бар ГАА (Dry low emission технологиясы);

монокристалды күн панельдері (батареялар);

автономдық режимде жұмыс істейтін термоэлектрогенераторлар (Closed cycle vapor turbogenerator);

энергия ресурстарын есепке алудың кешенді автоматтандырылған жүйесі (ЭРЕКАЖ).

Орта мерзімді келешекке арналған жоспарлар

Компания энергия үнемдеу мен энергия тиімділігін қамтамасыз етуге әсер етуі мүмкін жабдықты жаңғырту бойынша әлеуетті іс-шараларды зерттеп жатыр. Алдын ала бағалаулар бойынша 2030 жылға арналған ОЭР-ды тиімді пайдалану есебінен энергия үнемдеу әлеуеті — 14 000 ш.о.т.

БИОАЛУАНТҮРЛІЛІК

GRI 304-1, GRI 304-2, GRI 304-3, GRI 304-4

QazaqGaz өз саласындағы жетекші компаниялардың бірі бола отырып, жергілікті жануарлар мен өсімдіктер түрлерінің, олардың мекендейтін және өсетін жерлерінің биоәртүрлілігін сақтау жауапкершілігін мойындайды. Компания үшін өндірістік қызметті жергілікті биоәртүрлілік үшін қауіпсіз жүзеге асыру аса маңызды басымдық болып табылады, осыған байланысты QazaqGaz биоәртүрлілікті сақтау саласында белсенді жұмыс жүргізуде.

Компанияның кейбір кәсіпорындары қорғалатын табиғи аумақтарда, сондай-ақ Қазақстан Республикасының қорғалатын аумақтарына іргелес аумақтарда орналасады. Мәселен, «ИОА» АҚ активтері Сырдария-Түркістан мемлекеттік өңірлік табиғи саябағының аумағында, «Бұхара-Орал» МГҚ Қарабалық ауданындағы Михайлов мемлекеттік табиғи қорығына іргелес, ал «АГҚ» АҚ активтерінің бірі «Қазақстан-Қытай» МГҚ Оңтүстік Қазақстан қорық аймағына іргелес орналасқан.

КОМПАНИЯНЫҢ ӨНДІРІСТІК ҚЫЗМЕТ АЙМАҚТАРЫНДА ӨМІР СҮРЕТІН ҚОРҒАЛАТЫН ФЛОРА МЕН ЖАНУАРЛАР ТҮРЛЕРІНІҢ ТІЗІМІ

Тәуекел түрі

Жойылу қаупі төнген түрлері

Осал жағдайдағы түрлері

Осал жағдайға жақын түрлері

Жойылу қаупі аз түрлері

Дарақ түрі

- Дала бүркіті *Aquila nipalensis* (Hodgson, 1833)
- Ақбас үйрек *Oxyura leucocephala* (Scopoli, 1769)

- Қарақұйрық *Gazella subgutturosa* (Güldenstaedt, 1780)
- Дала тасбақасы *Testudo horsfieldii* (Gray, 1844)
- Бұйра бірқазан *Pelecanus crispus* (Bruch, 1832)
- Қысқа қанатты дәуіт боливария *Bolivaria brachyptera* (Pallas, 1773)
- Безгелдек дуадақ *Tetrax tetrax* (Linnaeus, 1758)

- Инелік сұлу қыз *Calopteryx virgo* (Linnaeus, 1758)
- Еуропалық батпақ тасбақасы *Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758)

- Қызыл қоңыз нүктелі Стеторус *Stethorus punctillum* (Weise, 1891)
- Арма қандыағаш қандаласы *Arma custos* (Fabricius, 1794)
- Сүрек дәуіт *Hierodula tenuidentata* (Saussure, 1869)
- Сұңқылдақ аққу *Cygnus cygnus* (Linnaeus, 1758)
- Ақбауыр бұлдырық *Pterocles alchata* (Linnaeus, 1766)
- Коранус қысқа қанатты *Coranus subapterus* (De Geer, 1773)

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

Биоалуантүрлілікті сақтауға байланысты іске асырылатын іс-шаралар

Компания 2021-2022 жылдарға арналған бекітілген жұмыс жоспарына сәйкес биоәртүрлілікті бағалау бойынша жұмысты жүзеге асырады. Қазіргі уақытта Атырау, Маңғыстау, Ақтөбе, Батыс Қазақстан облыстарының және Түркістан облысының бір бөлігінің аумақтарында жануарлар мен өсімдіктер дүниесін бағалау жүргізілді. Сондай-ақ, Қарағанды, Қостанай және Түркістан облыстарының аумақтарында бағалау жүріп жатыр.

Құстар мен жануарлар әлемінің басқа да объектілерінің өлімін болдырмау жөніндегі шаралар

Трассалық жоғары кернеулі электр беру желілері бойында күрделі жөндеу жұмыстарын жүргізу кезінде Компания құстардың және жануарлар дүниесінің басқа да объектілерінің соқтығысуынан және электр қондырғыларының сымдарымен, тіректер элементтерімен және басқа бөліктерімен жанасу кезінде электр тогының соғуынан өлуін болдырмау жөніндегі шараларды көздейді. Құстар үшін электр қондырғыларының жоғары қауіптілігімен сипатталатын учаскелерді анықтау және зерттеу арнайы зерттеулер барысында немесе өндірістік экологиялық бақылау шеңберінде жүзеге асырылады. 1000-нан жоғары әуе желілерінде ұзындығы

2725 км құс қорғау құрылғылары орнатылған.

2725 км

құс қорғау құрылғылары орнатылған.

1185

ГА

2021 жылы бұзылған жер учаскелері қалпына келтірілді

Компанияның 2030 жылға арналған жоспарында Компанияның ЕТҰ-на 310 000 м² жасыл желек отырғызу бар. Сонымен қатар, өндірістік қызметтің жағымсыз салдарын азайту үшін Компания бүлінген жерлерді қалпына келтіру бойынша шаралар кешенін жүзеге асырады, оған жер бедерін, топырақ және өсімдік жамылғыларын қалпына келтіру кіреді. 2021 жылы 1185 га бұзылған жер учаскелері қалпына келтірілді.

Сондай-ақ, есепті жылы «ИОА» АҚ өндірістік объектілері орналасқан аудандарда жануарлар дүниесінің жай-күйін бағалау жобасы орындалды. Жобаның нәтижелері бойынша биоценоздардың жағдайы салыстырмалы түрде тұрақты деп сипатталған, бірақ толық бағалау үшін 2022-2023 жылдарға жоспарланған қосымша зерттеу қажет.

2022 жылға және орта мерзімді келешекке арналған жоспарлар

Компания биоалуантүрлілікті сақтау саласында мынадай іс-шараларды жүзеге асыруды жоспарлап отыр:

→ іргелес аумақтардағы биоалуантүрліліктің ағымдағы жай-күйі туралы объективті деректер алу және өндірістік объектілер қызметінің

жануарлар мен өсімдіктер әлеміне техногендік әсерін бағалау. 2022 жылдың соңына дейін Қарағанды, Қостанай және Түркістан облыстарының аумақтарында бағалау жүргізілетін болады.

→ жер жамылғысына ең қатты әсер ететін факторларды анықтау. Осы

бағыт бойынша жұмыс Ақтөбе, БҚО, Атырау, Маңғыстау, Қарағанды, Қостанай және Түркістан облыстарының аумақтарында жүргізілетін болады. Осы жұмыстар бойынша қорытынды есептер де 2022 жылдың соңына дейін ұсынылатын болады.

СУ РЕСУРСТАРЫ

GRI 303-1

QazaqGaz су ресурстарын ұтымды пайдалануды өзінің маңызды міндеті деп санайды. Компания өз қызметінде су тұтыну көлемін азайтуға, су ресурстарын пайдалану тиімділігін арттыруға және табиғи су объектілеріне әсерін барынша азайтуға ұмтылады.

QazaqGaz ЕТҰ-да су ресурстарын басқару бойынша ішкі стандарттар қолданылады. Компанияның су ресурстарын басқару жөніндегі құжатының негізінде Экологиялық кодексті, Су кодексін және ҚР Салық кодексін сақтау жатыр. Бұл құжатталған рәсім су ресурстарын басқаруға бірыңғай талаптарды белгілейді, осы саладағы корпоративтік принциптерді айқындайды және су тұтыну жөніндегі қызметті регламенттейді. Сонымен, «ИОА» АҚ осы құжат негізінде тұщы суды пайдалануды және ағынды суларды ағызуды ықтимал қысқарту жөніндегі 2020-2024 жылдарға арналған іс-шаралар жоспарын бекітті, оған тасымалдау

кезінде судың ысырабын азайту жөніндегі жобалар кіреді. Бұдан басқа, «ИОА» АҚ-да «8 су қағидаты» су ресурстарын ұтымды басқаруға бейілділігі туралы мәлімдемеге қол қойылды. Компания 2023 жылдың 1-2 тоқсанында су тұтыну саласында нысаналы көрсеткіштерді белгілеуді жоспарлап отыр.

КОМПАНИЯНЫҢ СУ РЕСУРСТАРЫН БАСҚАРУДЫҢ НЕГІЗГІ ПРИНЦИПТЕРІ

GRI 303-3

330 344

МЫҢ М³

QazaqGaz су тартудың жалпы көлемі 2021 жылы

50

МЫҢ М³

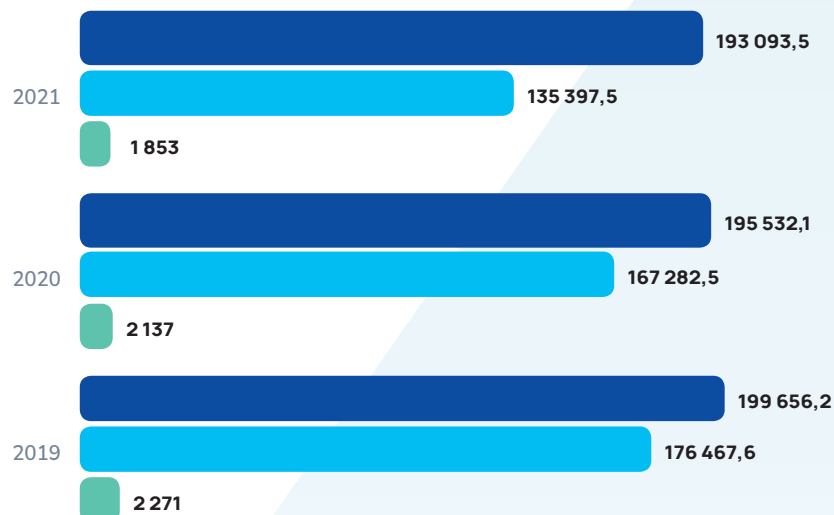
есепті жылы су тапшылығы байқалатын өңірлерден су алу көлемі

QazaqGaz су тартудың жалпы көлемі 2021 жылы 330 344 мың м³ құрады, бұл 2020 жылғы көрсеткіштен 9,5%-ға төмен. Су ресурстарының негізгі көздері жер үсті су қоймалары (мысалы, Пятимар су қоймасы) және жер асты көздері (ұңғымалар) болып табылады. Компания теңіз көздерінен су алмайды. Судың бір бөлігін кәсіпорындарға муниципалдық және басқа сумен жабдықтау жүйелері сияқты үшінші тарап ұйымдары келісімшарт негізінде жеткізеді. Су алу Компанияның ауыз су, шаруашылық-тұрмыстық, өндірістік және техникалық қажеттіліктері үшін жүзеге асырылады.

Компания кәсіпорындарының бір бөлігі су ресурстары тапшылығы бар өңірлерде су алуды жүзеге асырады, алайда QazaqGaz су тартудың белгіленген лимиттерінен аспайды және су объектілеріне айтарлықтай әсер етпейді. Есепті жылы су тапшылығы байқалатын өңірлерден су алу көлемі 50 мың м³ құрады.

2019-2021 жылдардағы көздер бойынша бөлініп алынатын судың жалпы көлемі, мың м³

GRI 303-3

- Бөгде ұйымдардың сулары (муниципалды және басқа су жүйелері)
- Жер асты сулары ● Жер үсті сулары, оның ішінде батпақ, өзендер, көлдер

2021 жылғы су алу өңірінің типі бойынша алынатын судың жалпы көлемі, мың м³

GRI 303-3

ЕТҰ	2021
«Интергаз Орталық Азия» АҚ	330 049
«Бейнеу-Шымкент газ құбыры» АҚ	27
«Qazaqgaz барлау және өндіру» ЖШС	23
«Азиялық газ құбыры» ЖШС	245
Барлығы	330 344

344,9

МЫҢ М³

2021 жылы Компанияның сарқынды суларын ағызу көлемі

GRI 303-5

Компанияның кәсіпорындарында су ресурстарына әсерін анықтау үшін су ресурстарының жай-күйін үнемі бағалау жүргізіледі. Мәселен, әр 5 жыл сайын жер асты суларын өндіруге арналған лимиттер келісіледі және 25 жылда бір рет қорларды толық қайта бағалау жүргізіледі. Сондай-ақ, тоқсан сайын өндірістік экологиялық бақылау жүргізіледі, ол су сынама-ларын алуды және су ресурстарында ластануы заттардың болуына талдау жүргізуді көздейді.

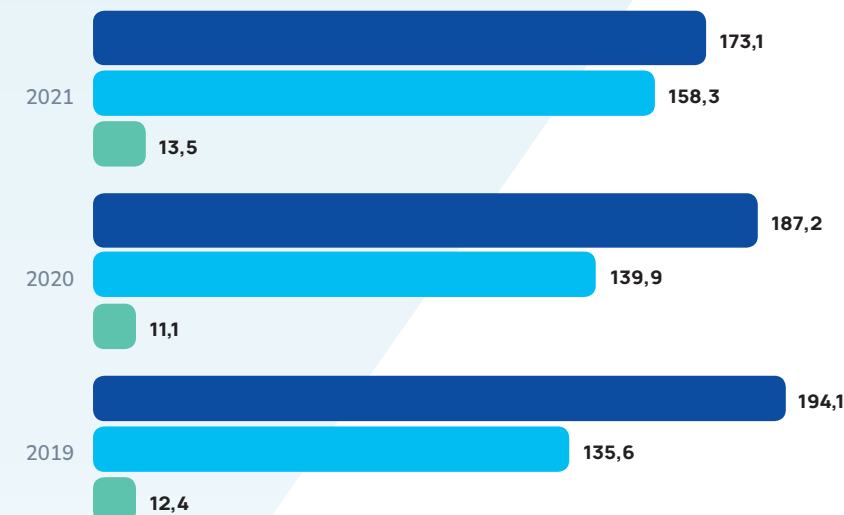
GRI 303-4

Шаруашылық-тұрмыстық сарқынды сулар биологиялық тазарту процесі жүріп жатқан блокты тазарту құрылыстарына жіберіледі. Тазартылған және зарарсыздандырылған ағынды сулар сүзу өрістеріне және / немесе буландырғыш тоғандарға түседі. Ағынды суларды тазарту құрылыстарында олардың жұмысының тиімділігін анықтау үшін, сондай-ақ сүзу алаңдары мен буландырғыш тоғандарда ағызуды мониторингілеу тұрақты негізде жүргізіледі.

2021 жылы Компанияның сарқынды суларын ағызу көлемі 344,9 мың м³ құрады, бұл 2020 жылғы көрсеткіштен 2%-ға жоғары. Есепті жылы Компания ҚОҚ саласындағы мемлекеттік органдарда бекітілген рұқсат етілген төгінділер нормативтерінен аспады. Шығарылатын ағынды сулардың химиялық құрамы ауыр металдардан тұрады және заңнамалық нормаларға сәйкес келеді.

2019-2021 жылдары қабылдаушы объектілер бойынша бөлу де сарқынды суларды ағызудың жалпы көлемі, мың м³

GRI 303-4

- Бөгде ұйымдардың сулары (муниципалды және басқа су жүйелері)
- Жер асты сулары ● Жер үсті сулары, оның ішінде батпақ, өзендер, көлдер

2019-2021 жылдардағы су тұтыну көлемінің динамикасы, мың м³

GRI 303-5

ҚАЛДЫҚТАРДЫ ӨҢДЕУ

GRI 306-3, GRI 306-2

QazaqGaz қоршаған ортаға теріс әсерді азайту үшін қалдықтармен жұмыс істеу тәжірибелерін мақсатты дамытуды жүзеге асырады. Компанияда қалдықтарды басқару әдістерін жетілдіруге бағытталған іс-шараларды қамтитын өндіріс және тұтыну қалдықтарын басқару бағдарламасы бар.

4 586 ▲ 40%

ТОННА
2021 жылы қалдықтардың жалпы түзілу көлемі

ЕТҰ деңгейінде Компанияда қалдықтарды басқару процестерін реттейтін құжатталған процедуралар бар. Мұндай процестерге мыналар жатады:

- ЕТҰ қызметін қалдықтарының пайда болу көздері мен көлемі туралы дұрыс ақпаратпен қамтамасыз ету;
- қалдықтарды есепке алу және олардың қоршаған ортаға әсер ету дәрежесін бағалау;
- қалдықтарды кәдеге жаратуды қоса алғанда, оларды өңдеуді ұйымдастыру.

GRI 306-1, GRI 306-3

2021 жылы қалдықтардың жалпы түзілу көлемі 4 586 тоннаны құрады, бұл өткен жылдағы шамадан 40%-ға артық.

ҚАЛДЫҚТАРДЫ ӨҢДЕУДІҢ ҚАДАМДЫҚ ПРОЦЕСІ

ҚАУІПТІ ЖӘНЕ ҚАУІПТІ ЕМЕС ҚАЛДЫҚТАРҒА БӨЛУДЕ ҚАЛДЫҚТАРДЫҢ ТҮЗІЛУІНІҢ ЖАЛПЫ КӨЛЕМІ, ТОННА¹³

GRI 306-3

498,1

ТОННА

2021 жылы қалдықтар кәдеге жаратуға берілді

Компанияның барлық қалдықтары шарттық негізде кәдеге жарату немесе көму үшін мамандандырылған лицензияланған ұйымдарға беріледі. 2021 жылы 498,1 тонна қалдықтар кәдеге жаратуға берілді.

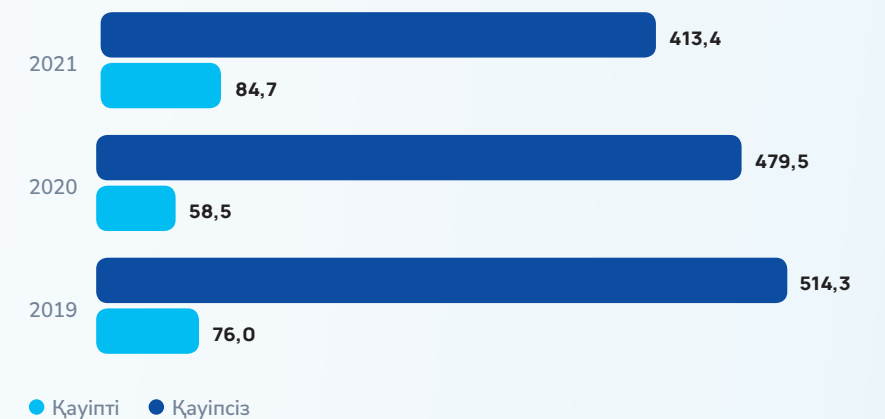
Қалдықтармен жұмыс істеу кезінде экологиялық талаптардың сақталуы:

- қайта пайдаланылатын қалдықтар фракцияларын бөлек жинауды және кәдеге жаратуды ұйымдастыру;
- қалдықтарды уақытша сақтау және қайта өңдеу орындарына тұрақты тасымалдауды және оларды полигондарда орналастыруды ұйымдастыру;
- органикалық қалдықтарды бөлек жинауды және оларды пайдалануды ынталандыру;
- құрылыс қалдықтарын тікелей құрылыс алаңында немесе арнайы орында қалдықтардың басқа түрлерінен міндетті түрде бөлуді ұйымдастыру, сондай-ақ құрылыс қалдықтарын басқа қалдықтармен араластыруға жол бермеу;
- қалдықтардың кейбір түрлерін басқа түрлермен немесе арнайы қоспалармен араластыруға тыйым салуды белгілеу;
- қалдықтарды рұқсатсыз жағуға жол бермеу;
- мамандандырылған кәсіпорындармен уақтылы шарт жасасу арқылы қалдықтарды кәдеге жарату жөніндегі өз міндеттемелерін ЕТҰ-ға осы қалдықтарды қайта өңдейтін объектілердің иелеріне беру үшін жағдайлар жасау;
- ҚОҚ саласындағы уәкілетті органға қалдықтармен жұмыс істеу туралы дұрыс ақпаратты уақтылы ұсыну жүйесін ұйымдастыру.

ҚАУІПТІ ЖӘНЕ ҚАУІПТІ ЕМЕС ҚАЛДЫҚТАРҒА БӨЛУДЕ 2019-2021 ЖЖ. ЖОЙЫЛҒАН ҚАЛДЫҚТАРДЫҢ ЖАЛПЫ КӨЛЕМІ, ТОННА

GRI 306-5

¹³ Қауіпті қалдықтардың пайда болуы бойынша шаманың өсуі Экологиялық кодекске сәйкес қалдықтарды ресімдеу тәртібінің өзгеруімен байланысты. Сонымен, бұрғылау, құрылыс және жөндеу жұмыстарының қалдықтары енді сервистік компанияларға емес, объектінің операторына ресімделеді.

ҚОСЫМШАЛАР

1-қосымша. Есеп туралы

GRI 102-44, GRI 102-45, GRI 102-46, GRI 102-47, GRI 102-48, GRI 102-49, GRI 102-50, GRI 102-52, GRI 102-54

«QazaqGaz» ҰК» АҚ Біріктірілген жылдық есепте (бұдан әрі — Есеп) экологиялық, экономикалық және әлеуметтік көрсеткіштерді ашады. Есеп арқылы Компания стратегияны, мақсаттар мен міндеттерді белгіледі, газды бөлу, өндіру тиімділігін және ақыр аяғында, Есептің қоғамға құндылығын арттыратын тұрақты бизнес үлгісін әзірлеуді ашады. Есеп Global Reporting Initiative (бұдан әрі — GRI) және International Integrated Reporting Framework есептілік жөніндегі жаһандық бастаманың тұрақты даму саласындағы есептілік стандарттарына сәйкес дайындалды. Есеп қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде жарияланды.

Есеп беру кезеңі

Есепте ұсынылған қаржылық есеп және өнімділік деректері 2020 және 2019 жылдардағы ұқсас кезеңмен салыстырғанда 2021 жылғы 1 қаңтардан 2021 жылғы 31 желтоқсанға дейінгі ақпаратты қамтиды. Бұл QazaqGaz ұлттық компания мәртебесін алғаннан кейін жарияланған алғашқы Біріктірілген жылдық есеп болып табылады.

Есеп беру аясы мен шектері

Есептілік көлемі QazaqGaz қызметінің барлық өңірлердегі басқарудың әртүрлі экологиялық, экономикалық, әлеуметтік параметрлері бойынша нәтижелерін қамтиды. Есепте ұсынылған ақпарат, егер Есептің негізгі бөлігінде өзгеше көрсетілмесе, келесі QazaqGaz активтерінің тұрақтылық көрсеткіштерін ашады.

ЕСЕПКЕ ЕНГІЗІЛГЕН АКТИВТЕР

Заңды атаулар	Өңір	Қызметі
"ҚазТрансГаз Аймақ" АҚ	Қазақстан Республикасы, Астана қаласы	Газды магистральдық және таратушы газ құбырлары арқылы тасымалдау жөніндегі қызметтер, маркетинг, сатып алу және тұтынушыларға газды сату.
"Интергаз Орталық Азия" АҚ	Қазақстан Республикасы, Ақтау қаласы	Үш жерасты газ қоймасын және магистральдық газ құбырларының екі негізгі жүйесін пайдалануды жүзеге асырады.
"ҚазТрансГаз Өнімдері" ЖШС	Қазақстан Республикасы, Қызылорда, Алматы қаласы	Көлік қызметтерін, құрылыс-монтаждау жұмыстарын ұсыну, сығымдалған табиғи газды өткізу.
"Qazaqgaz барлау және өндіру" ЖШС	Қазақстан Республикасы, Астана қаласы	табиғи газ және сұйық газды өндіру, геологиялық барлау және іздестіру жүргізу жөніндегі қызмет. Серіктестіктің өндірістік объектілерінде барлау бұрғылау және табиғи газдың көтерме саудасы.
"Азиялық газ құбыры" ЖШС	Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы	Қытай Халық Республикасы бағытында түрікмен және өзбек газдарының транзитін қамтамасыз етуге бағытталған жоба. Қытай Халық Республикасына қазақстандық газ экспортын жүзеге асыру, сондай-ақ Қазақстанның оңтүстік өңірлерін үздіксіз газбен қамтамасыз ету.
"Бейнеу Шымкент газ құбыры" ЖШС	Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы	Қазақстан Республикасының оңтүстік өңірлерін табиғи газбен қамтамасыз ететін жоба қазақстандық газдың экспорттық жеткізілімдерін артартандыруға мүмкіндік береді, Қазақстан Республикасының энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз етеді, бірыңғай газ тасымалдау жүйесін құрады.
"ҚазРосГаз" ЖШС	Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы	Сыртқы және ішкі нарықтарда қазақстандық табиғи газ бен оны қайта өңдеу өнімдері маркетингімен, қайта өңдеумен, тасымалдаумен және өткізумен айналысатын қоғам.

Маңызды тақырыптар

Есепте ашу үшін маңызды тақырыптарды тұжырымдау және айқындау процесінде біз тұрақты даму саласындағы стратегиялық басымдықтар мен міндеттемелерді, қазақ және халықаралық контексте ең өзекті мәселелерді, сондай-ақ мүдделі тараптардан келіп түсетін сұраулар мен ұсынымдарды басшылыққа алдық. Біз өзектілігі тұрғысынан БҰҰ-ның 17 маңызды тақырыбын талдадық және Компанияның мүдделі тараптарына дәстүрлі сауалнама шеңберінде бағалауды ұсынған ең маңыздыларының 7-еуін тізімге енгіздік. Біз қатысушылардың әрқайсысынан белгілі бір тақырыптың маңыздылығын бағалауды сұрадық.

Маңызды тақырыптарды анықтау процесі және олардың жіктелуі

1. Дереккөздер
→ QazaqGaz қызметкерлері тарапынан пікірлер;
→ сыртқы консалтингтік фирма дайындаған тұрақты даму жөніндегі жол картасының нәтижелері. | 2. Іріктеу критерийлері
→ QazaqGaz-дың тұрақты даму саласындағы стратегиялары мен міндеттемелері;
→ Қазақстан Республикасындағы QazaqGaz-дың экономикалық, экологиялық және әлеуметтік әсерінің маңыздылығы; | → Қазақстандағы QazaqGaz-дың қызметін бағалау және шешімдер қабылдау кезінде мүдделі тараптар үшін тақырыптың маңыздылығы. |
|--|---|--|

ҚОРЫТЫНДЫ НӘТИЖЕ: 20 МАҢЫЗДЫ ТАҚЫРЫП БОЙЫНША БӨЛІНГЕН БҰҰ-НЫҢ ТДМ-СЫНЫҢ 7 ҚАҒИДАСЫ

Әлеуметтік аспект Жақсы денсаулық және әл-ауқат → Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік → Тұтынушының денсаулығы мен қауіпсіздігі → Қызметкерлерді оқыту және дамыту	Экологиялық аспект Арзан және таза энергия → Энергия → Төгінділер мен қалдықтар → Су	Корпоративтік басқару Лайықты жұмыс және экономикалық өсу → Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл → Экономикалық тиімділік → Салық салу
 Гендерлік теңдік → Жұмыспен қамту → Қызметкерлер мен басшылықтың өзара еңбек қатынастары → Әртүрлілік және тең мүмкіндіктер → Кемсітушілікке жол бермеу → Жергілікті қауымдастықтар	 Климаттың өзгеруіне қарсы күрес → Биоалуантүрлілік → Шығарындылар және климаттың өзгеруі	
 Басқа тақырыптар → COVID-19 пандемиясына ден қою → Төтенше жағдайларға дайындық → Ғылым және инновация → Сатып алу тәжірибесі	 Тұрақты қалалар мен елді мекендер → Нормативтер мен талаптарға сәйкестігі	

2-қосымша. Есептегі GRI стандарттарын ашу көрсеткіші

GRI 102-55

Индикатор	Толық жазылуы	Есептегі бөлім	Ашу	Есеп беру шектері	Пікір
102-1	Ұйымның атауы	Компания туралы, Компания тарихы	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-2	Қызмет, брендтер, тауарлар және қызметтер	Компания туралы, бизнес-модель	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-3	Ұйымның штаб-пәтерінің орналасқан жері	5-қосымша. Байланыс ақпараты	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-4	Қызмет географиясы	Компания туралы, Компания қызметінің географиясы мен бағыттары	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-5	Меншік сипаты және ұйымдық-құқықтық нысаны	Компания туралы, Компания активтерінің құрылымы	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-6	Ұйым жұмыс істейтін нарықтар	Компания туралы, Компания қызметінің географиясы мен бағыттары	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-7	Ұйымның ауқымы	Компания туралы, Компанияның бизнес-моделі Әлеуметтік аспект, қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-8	Қызметкерлер туралы ақпарат	Әлеуметтік аспект, қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	GRI 102-8 Компанияның ерекшелігін ескере отырып ашылды. Мысалы, Компанияда маусымдық жұмыс жоқ, қызметкерлер санында айтарлықтай төмендеу немесе өсу болған жоқ. Трансформация кезінде айтарлықтай өзгерістер болған жоқ.
102-9	Жеткізу тізбегі	Әлеуметтік аспект, сатып алуды басқару	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-10	Жеткізуді ұйымдастыру мен тізбектегі елеулі өзгерістер	Әлеуметтік аспект, сатып алуды басқару	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-11	Сақтық принципін қолдану	Стратегия және тәуекелдерді басқару, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	Компания жобаларды іске қоспас бұрын тәуекелдерді талдауды, әсерді және ықтимал салдарларды бағалауды жүргізеді. Оларды анықтау кезінде жобадан бас тарту туралы шешім қабылданғанға дейін оларды азайту жөніндегі іс-шаралар әзірленеді, осылайша сақтық қағидаты іске асырылады.
102-12	Сыртқы бастамалар	Тұрақты дамуды басқару, тұрақты дамуды басқару тәсілі	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-13	Қауымдастықтарға мүшелік	Тұрақты дамуды басқару, қауымдастықтарға қатысу және халықаралық принциптерді ұстану	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-14	Ұйымда шешім қабылдайтын ең жоғары басшының өтініші	Директорлар кеңесі төрағасының үндеуі	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-15	Негізгі әсерлер, тәуекелдер және мүмкіндіктер	Стратегия және тәуекелдерді басқару, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-16	Құндылықтар, принциптер, стандарттар, мінез-құлық нормалары	Корпоративтік басқару, Корпоративтік әдеп	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	

Индикатор	Толық жазылуы	Есептегі бөлім	Ашу	Есеп беру шектері	Пікір
102-17	Этика саласындағы проблемалар туралы кеңес беру және хабардар ету тетіктері	Корпоративтік басқару, Корпоративтік әдеп	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-18	Корпоративтік басқару органдарының құрылымы	Корпоративтік басқару, Корпоративтік басқару құрылымы	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-19	Өкілеттіктерді беру	Корпоративтік басқару, Басқарма	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-20	Басшылықтың экономикалық, экологиялық және әлеуметтік мәселелер үшін жауапкершілігі	Корпоративтік басқару, Басқарма	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-21	Мүдделі тараптарға экономикалық, экологиялық және әлеуметтік мәселелер бойынша кеңес беру	Тұрақты дамуды басқару, мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-22	Корпоративтік басқарудың жоғары органының және оның комитеттерінің құрамы	Корпоративтік басқару, Директорлар кеңесі	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-35	Сыйақы ережесі	Әлеуметтік аспект, қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-36	Сыйақы мөлшерін айқындау тәртібі	Корпоративтік басқару, сыйақы, әлеуметтік аспект, қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	Компания сыйақыны анықтау кезінде сыртқы кеңесшілерді тартпайды, осыған байланысты С тармағы қолданылмайды.
102-40	Мүдделі тараптар топтарының тізбесі	Тұрақты дамуды басқару, мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-41	Ұжымдық шарттар	Әлеуметтік аспект, қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-42	Мүдделі тараптарды анықтау және іріктеу	Тұрақты дамуды басқару, мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-43	Ұйымның мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу тәсілі	Әлеуметтік аспект, қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-44	Мүдделі тараптар көтерген негізгі тақырыптар мен алаңдаушылықтар	1-қосымша. Есеп туралы	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-45	Ұйымның шоғырландырылған қаржылық есептілігіне енгізілген заңды тұлғалар	1-қосымша. Есеп туралы	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-46	Есептің мазмұнын және тақырыптардың шекараларын анықтау	1-қосымша. Есеп туралы	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-47	Маңызды тақырыптардың тізімі	1-қосымша. Есеп туралы	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-48	Деректерді қайта қарау (M&a, Компания трансформациясы жағдайында)	1-қосымша. Есеп туралы	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	Бұл QazaqGaz-дың алғашқы біріктірілген жылдық есебі
102-49	Есептіліктегі өзгерістер	1-қосымша. Есеп туралы	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	Бұл QazaqGaz-дың алғашқы біріктірілген жылдық есебі
102-50	Есепті кезең	1-қосымша. Есеп туралы	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-51	Алдыңғы есептің шығарылған күні	Қолданылмайды	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	Бұл QazaqGaz-дың алғашқы біріктірілген жылдық есебі
102-52	Есеп беру циклі	1-қосымша. Есеп туралы	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	

Индикатор	Толық жазылуы	Есептегі бөлім	Ашу	Есеп беру шектері	Пікір
102-53	Есеп пен оның мазмұнына қатысты сұрақтармен жұмыс істеуге арналған байланыс деректері	5-қосымша. Байланыс ақпараты	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-54	Есептің орнықты даму саласындағы есептілік стандарттарына сәйкестігі туралы өтініш (GRI Standards)	1-қосымша. Есеп туралы	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-55	GRI мазмұнының көрсеткіші	2-қосымша. Есептегі GRI стандарттарын ашу индексі	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
102-56	Сыртқы сенімділік	Қолданылмайды	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	Сыртқы растау жүзеге асырылмайды
103-1	Маңызды тақырыптар мен олардың шекараларына қатысты түсініктеме	Біріктірілген жылдық есептің әрбір маңызды тақырыбында	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
103-2	Басқару тәсілі және оның компоненттері	Біріктірілген жылдық есептің әрбір маңызды тақырыбында	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
103-3	Басқарушылық тәсілді бағалау	Біріктірілген жылдық есептің әрбір маңызды тақырыбында	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
201-1	Құрылған және бөлінген тікелей экономикалық құн	Стратегия және тәуекелдерді басқару, құрылған және бөлінген тікелей экономикалық құн	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
202-1	Әр түрлі жыныстағы қызметкерлер үшін бастапқы деңгейдегі стандартты жалақының ұйым жұмыс істейтін аймақтардағы белгіленген ең төменгі жалақыға қатынасы	Әлеуметтік аспект, қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
202-2	Жергілікті тұрғындар ұсынған жоғары буын басшыларының үлесі	Әлеуметтік аспект, қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
203-1	Инфрақұрылымға инвестициялар және өтеусіз қызметтер	Әлеуметтік аспект, әлеуметтік тұрақтылық	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
204-1	Жергілікті жеткізушілерден сатып алу үлесі	Әлеуметтік аспект, сатып алуды басқару	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
205-1	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты мен әдістері туралы хабардар ету және оларды үйрету	Корпоративтік басқару, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
205-2	Сыбайлас жемқорлыққа байланысты тәуекелдерді бағалаудан өткен ұйымның қызметі	Корпоративтік басқару, Корпоративтік әдеп, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
205-3	Сыбайлас жемқорлықтың расталған жағдайлары және қабылданған шаралар	Корпоративтік басқару, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	2021 жылы QazaqGaz қызметкерлері мен еншілес ұйымдар арасында сыбайлас жемқорлық жағдайлары тіркелген жоқ
207-1	Салық салу тәсілі	Операциялық және қаржылық нәтижелер, Топ қызметінің нәтижелеріне әсер ететін елеулі факторлар, Салық саясаты	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
207-2	Салық салуды басқару, тәуекелдерді басқару және бақылау	Операциялық және қаржылық нәтижелер, Салық саясаты	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
207-3	Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл және салық салу мәселелерін басқару	Операциялық және қаржылық нәтижелер, Салық саясаты	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
302-1	Ұйым ішіндегі энергияны тұтыну	Экологиялық аспект, Энергия менеджменті	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
302-3	Энергия сыйымдылығы	Экологиялық аспект, Энергия менеджменті	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
302-4	Энергия тұтынуды азайту	Экологиялық аспект, Энергия менеджменті	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	

Индикатор	Толық жазылуы	Есептегі бөлім	Ашу	Есеп беру шектері	Пікір
302-5	Өнімдер мен қызметтердің энергия сыйымдылығын төмендету	Экологиялық аспект, энергия менеджменті	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
303-1	Су ресурстарын жалпыға ортақ ресурстар ретінде жауапты басқару	Экологиялық аспект, Су ресурстары	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
303-2	Су тартудан болатын әсерді басқару	Экологиялық аспект, Су ресурстары	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
303-3	Су алу	Экологиялық аспект, Су ресурстары	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
303-4	Тастау	Экологиялық аспект, Су ресурстары	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
303-5	Су тұтыну	Экологиялық аспект, Су ресурстары	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
304-1	Меншіктегі, жалға алынған немесе ұйымның басқаруындағы және қорғалатын табиғи аумақтарда және биоәртүрлік құндылығы жоғары, қорғалатын табиғи аумақтардың шекарасынан тыс немесе осындай аумақтарға іргелес аумақтарда орналасқан өндірістік алаңдар	Экологиялық аспект, биоәртүрлік	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
304-3	Қорғалатын немесе қалпына келтірілген мекендеу орындары	Экологиялық аспект, биоәртүрлік	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
304-4	Халықаралық табиғатты қорғау одағының (IUCN) Қызыл тізіміне және мекендейтін жерлері ұйымның қызметі әсер ететін аумақта орналасқан қорғалатын түрлердің ұлттық тізіміне енгізілген түрлер	Экологиялық аспект, биоәртүрлік	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
305-1	Парниктік газдардың тікелей шығарындылары (1-қамту аймағы)	Экологиялық аспект, Климаттың өзгеруі	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	Есеп ГБШ, ИОА, АГҚ және «ҚазТрансГазАймақ» АҚ қоса алғанда, тасымалдаудың өндірістік сегменті бойынша жүргізілді
305-2	Парниктік газдардың жанама энергетикалық шығарындылары (2-қамту аймағы)	Экологиялық аспект, Климаттың өзгеруі	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	Есеп ГБШ, ИОА, АГҚ және «ҚазТрансГазАймақ» АҚ-ны қоса алғанда, тасымалдаудың өндірістік сегменті бойынша жүргізілді
305-4	Парниктік газдар шығарындыларының қарқындылығы	Экологиялық аспект, Климаттың өзгеруі	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	Есеп ГБШ, ИОА, АГҚ және «ҚазТрансГазАймақ» АҚ-ны қоса алғанда, тасымалдаудың өндірістік сегменті бойынша жүргізілді
305-5	Парниктік газдар шығарындыларын азайту	Экологиялық аспект, Климаттың өзгеруі	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
305-6		Экологиялық аспект, Атмосфераға шығарындылар	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	Компания озонды бұзатын заттардың шығарылуын жүзеге асырмайды
305-7	Атмосфераға азот (NOx) және күкірт (SOx) тотықтары мен басқа да маңызды ластаушы заттардың шығарындылары	Экологиялық аспект, Атмосфераға шығарындылар	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
306-2	Қалдықтармен байланысты елеулі әсерлерді басқару	Экологиялық аспект, Қалдықтарды өңдеу	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
306-3	Қалдықтардың пайда болуы	Экологиялық аспект, Қалдықтарды өңдеу	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
306-5	Жоюға жіберілетін қалдықтар	Экологиялық аспект, Қалдықтарды өңдеу	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	

Индикатор	Толық жазылуы	Есептегі бөлім	Ашу	Есеп беру шектері	Пікір
307-1	Экологиялық заңнаманы және нормативтік талаптарды сақтамағаны үшін салынған айыппұлдар, қаржылық емес санкциялар	Экологиялық аспект, Экологиялық менеджмент жүйесі	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
401-1	Жаңа қызметкерлердің жалпы саны және кадрлардың ауысуы	Әлеуметтік аспект, Қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
401-2	Толық жұмыспен қамту жағдайында жұмыс істейтін қызметкерлерге берілетін, уақытша немесе толық емес жұмыс жағдайында жұмыс істейтін қызметкерлерге берілмейтін жеңілдіктер	Әлеуметтік аспект, Қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
401-3	Бала күтімі бойынша демалыс	Әлеуметтік аспект, Қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
403-1	Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздікті басқару жүйесі	Әлеуметтік аспект, Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және ТЖ-ға дайындық	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
403-2	Қауіптерді анықтау, тәуекелдерді бағалау және оқиғаларды тергеу	Компания туралы, Әлемдегі газ нарығына шолу, Әлеуметтік аспект, Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және төтенше жағдайларға дайындық	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
403-4	ЕҚ және ӨҚ мәселелері бойынша қызметкерлерді тарту, сауалнама жүргізу және ақпараттық өзара іс-қимыл жасау	Әлеуметтік аспект, Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және ТЖ-ға дайындық	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
403-5	Еңбекті қорғау саласындағы қызметкерлерді оқыту	Әлеуметтік аспект, Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және ТЖ-ға дайындық	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
403-7	Ұйымның іскерлік қатынастарына тікелей байланысты ЕҚ және ӨҚ саласындағы жағымсыз әсерлердің алдын алу және азайту	Әлеуметтік аспект, Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және ТЖ-ға дайындық	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
403-8	ЕҚ және ӨҚ басқару жүйесінің әрекеті қолданылатын қызметкерлер	Әлеуметтік аспект, Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және ТЖ-ға дайындық	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
403-9	Өндірістік жарақаттану	Әлеуметтік аспект, Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және ТЖ-ға дайындық	Частчно	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
403-10	Кәсіби аурулар	Әлеуметтік аспект, Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және ТЖ-ға дайындық	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	Кәсіптік аурулардың жағдайлары тіркелген жоқ
404-1	Бір қызметкерге шаққандағы оқу сағаттарының орташа жылдық саны	Әлеуметтік аспект, Қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
404-2	Қызметкерлердің біліктілігін арттыру және мансаптық өзгерістерді қолдау бағдарламалары	Әлеуметтік аспект, Қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
404-3	Жұмыс нәтижелерін және мансапты дамытуды мерзімді бағалау жүргізілетін қызметкерлердің үлесі	Әлеуметтік аспект, Қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
405-1	Басқарушы органдар мен қызметкерлердің әлеуметтік-мәдени әртүрлілігі	Әлеуметтік аспект, Қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
405-2	Әйелдер мен мүжчин ең төменгі жалақысының арақатынасы	Әлеуметтік аспект, Қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
406-1	Кемсітушілік жағдайлары және қабылданған шаралар	Әлеуметтік аспект, Қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат	Толық	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	Кемсітушілік жағдайлары тіркелген жоқ
407-1	Бірлестіктер мен ұжымдық келіссөздер жүргізу бостандығын пайдалану құқығы тәуекелге ұшырауы мүмкін бөлімшелер мен жеткізушілер	Әлеуметтік аспект, Қызметкерлерді басқару және әлеуметтік саясат	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	
413-1	Жергілікті қоғамдастықпен өзара әрекеттесу, жергілікті қоғамдастыққа әсер етуді бағалау және жергілікті қоғамдастықты дамыту бағдарламаларын жүзеге асыратын бөлімшелер	Әлеуметтік аспект, Қатысу аймақтарындағы экономикалық әсер	Ішінара	«QazaqGaz» ҰК» АҚ	

3-қосымша. Шоғырландырылған қаржылық есептілік

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебімен бірге

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі	188
Шоғырландырылған қаржылық есептілік	194
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп	194
Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп	196
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп	197
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп	198
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер	199

«Эрнст энд Янг» ЖШС
Әл-Фараби а-лы, 77/7
«Есентай Тауэр» ғимараты
Алматы қ., 050060
Қазақстан Республикасы
Тел.: +7 727 258 59 60
Факс: +7 727 258 59 61
www.ey.com.kz

ТОО «Эрнст энд Янг»
пр. Аль-Фараби, д. 77/7
здание «Есентай Тауэр»
г. Алматы, 050060
Республика Казахстан
Тел.: +7 727 258 59 60
Факс: +7 727 258 59 61
www.ey.com.kz

Ernst & Young LLP
Al-Farabi ave., 77/7
Esentai Tower
Almaty, 050060
Republic of Kazakhstan
Tel.: +7 727 258 59 60
Fax: +7 727 258 59 61
www.ey.com.kz

Аудиторский отчет независимого аудитора

Акционеру, Совету директоров и руководству АО «НК «КазТрансГаз»

Мнение

Мы провели аудит консолидированной финансовой отчетности АО «НК «КазТрансГаз» и ее дочерних организаций (далее - «Группа»), состоящей из консолидированного отчета о финансовом положении по состоянию на 31 декабря 2021 года, консолидированного отчета о совокупном доходе, консолидированного отчета о движении денежных средств и консолидированного отчета об изменениях в собственном капитале за год, закончившийся на указанную дату, а также примечаний к консолидированной финансовой отчетности, включая краткий обзор основных положений учетной политики.

По нашему мнению, прилагаемая консолидированная финансовая отчетность отражает достоверно во всех существенных отношениях консолидированное финансовое положение Группы по состоянию на 31 декабря 2021 года, а также ее консолидированные финансовые результаты и консолидированное движение денежных средств за год, закончившийся на указанную дату, в соответствии с Международными стандартами финансовой отчетности (МСФО).

Основание для выражения мнения

Мы провели аудит в соответствии с Международными стандартами аудита (МСА). Наши обязанности в соответствии с этими стандартами описаны далее в разделе «Ответственность аудитора за аудит консолидированной финансовой отчетности» нашего отчета. Мы независимы по отношению к Группе в соответствии с принятым Советом по международным стандартам этики для бухгалтеров (СМСЭБ) Международным кодексом этики профессиональных бухгалтеров (включая международные стандарты независимости) (Кодекс СМСЭБ) и этическими требованиями, применимыми к нашему аудиту консолидированной финансовой отчетности в Республике Казахстан, и нами выполнены прочие этические обязанности в соответствии с этими требованиями и Кодексом СМСЭБ. Мы полагаем, что полученные нами аудиторские доказательства являются достаточными и надлежащими, чтобы служить основанием для выражения нашего мнения.

Ключевые вопросы аудита

Ключевые вопросы аудита – это вопросы, которые, согласно нашему профессиональному суждению, являлись наиболее значимыми для нашего аудита консолидированной финансовой отчетности за текущий период. Эти вопросы были рассмотрены в контексте нашего аудита консолидированной финансовой отчетности в целом и при формировании нашего мнения об этой отчетности, и мы не выражаем отдельного мнения по этим вопросам. В отношении каждого из указанных ниже вопросов наше описание того, как соответствующий вопрос был рассмотрен в ходе нашего аудита, приводится в этом контексте.

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Мы выполнили обязанности, описанные в разделе «Ответственность аудитора за аудит консолидированной финансовой отчетности» нашего отчета, в том числе по отношению к этим вопросам. Соответственно, наш аудит включал выполнение процедур, разработанных в ответ на нашу оценку рисков существенного искажения консолидированной финансовой отчетности. Результаты наших аудиторских процедур, в том числе процедур, выполненных в ходе рассмотрения указанных ниже вопросов, служат основанием для выражения нашего аудиторского мнения о прилагаемой консолидированной финансовой отчетности.

Ключевой вопрос аудита

Как соответствующий ключевой вопрос был рассмотрен в ходе нашего аудита

НДС к возмещению

По состоянию на 31 декабря 2021 года, у Группы есть значительный баланс НДС к возмещению в размере 82 миллиарда тенге, преимущественно возникший от убыточной реализации газа на внутреннем рынке. Оценка возмещаемости данного актива требует существенного суждения и допущений касательно будущего роста регулируемых цен на реализацию газа на внутреннем рынке, который позволит Группе генерировать прибыль от реализации газа на внутреннем рынке, вследствие чего НДС к уплате будет зачтен против НДС к возмещению. По этим причинам, данный вопрос являлся одним из наиболее существенных для нашего аудита.

Информация, связанная с НДС к возмещению, раскрывается в **Примечаниях 2 и 9** к консолидированной финансовой отчетности.

Мы получили понимание положений Налогового кодекса относительно срока давности для зачета НДС к возмещению.

Мы проанализировали планы Руководства касательно мер, направленных на рост тарифов на реализацию газа на внутреннем рынке, и как следствие возникновение положительной маржи от реализации газа на внутреннем рынке.

Мы изучили корреспонденцию Группы с Министерством Национальной Экономики касательно пересмотра методологии расчета цен на газ на внутреннем рынке, предполагающей положительную маржу от реализации газа на внутреннем рынке.

Мы оценили соответствие планов Руководства Стратегии Развития Группы Материнской компании.

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Резерв по ликвидации газопроводов и восстановлению участков

Мы считаем этот вопрос одним из наиболее значимых в аудиторской проверке, так как расчет резерва по ликвидации газопроводов и восстановлению участков требует существенного суждения из-за сложности оценки будущих затрат и из-за значимости данного обязательства для консолидированной финансовой отчетности. Расчет Группы в отношении резерва по ликвидации газопроводов и восстановлению участков принимает во внимание эффект ожидаемого подхода к ликвидации и ставок дисконта, эффект изменений в местном законодательстве наряду с эффектом от изменений темпов инфляции.

Информация, связанная с резервом по ликвидации газопроводов и восстановлению участка представлена в **Примечаниях 2 и 18** к консолидированной финансовой отчетности.

Соблюдение кредитных договорных обязательств

В соответствии с условиями кредитных соглашений, Группа должна поддерживать и соблюдать определенные финансовые и нефинансовые показатели. Нарушение показателей может привести к значительным штрафам и пеням, наряду с тем, что займы могут стать подлежащими погашению по требованию кредитора. Кроме того, в соответствии с кредитными соглашениями Группы действует положение о кросс-дефолте. Соблюдение показателей является одним из наиболее значимых вопросов в аудиторской проверке, поскольку имеет большое влияние на допущение о непрерывности деятельности, используемое при подготовке консолидированной финансовой отчетности, а также на классификацию обязательств по кредитным соглашениям в консолидированном отчете о финансовом положении.

Информация о кредитных договорных обязательствах раскрыта в **Примечании 16** к консолидированной финансовой отчетности.

Наши аудиторские процедуры включали в себя получение понимания юридических и конструктивных обязательств в отношении процесса ликвидации на основе договорных соглашений, соответствующего местного законодательства и существующей деловой практики. Мы рассмотрели компетентность и объективность экспертов, привлеченных Группой для оценки будущих затрат. Мы изучили расчеты и оценили использованную ставку дисконтирования и уровень инфляции.

Мы изучили условия кредитных соглашений. Мы сравнили данные, использованные в расчетах по соблюдению финансовых показателей, с консолидированной финансовой отчетностью. Мы оценили арифметическую точность расчетов по финансовым показателям. Мы оценили классификацию процентных кредитов как текущих или долгосрочных обязательств. Мы проанализировали информацию, раскрытую в **Примечании 16** к консолидированной финансовой отчетности. Кроме того, мы проанализировали соблюдение нефинансовых показателей по кредитным соглашениям Группы.

Прочая информация, включенная в годовой отчет Группы за 2021 год

Прочая информация включает информацию, содержащуюся в годовом отчете Группы за 2021 год, но не включает консолидированную финансовую отчетность и наше аудиторский отчет о ней. Ответственность за прочую информацию несет руководство. Годовой отчет Группы за 2021 год, предположительно, будет нам предоставлен после даты настоящего аудиторского отчета.

Наше мнение о консолидированной финансовой отчетности не распространяется на прочую информацию, и мы не будем предоставлять вывода, выражающего уверенность в какой-либо форме в отношении данной информации.

В связи с проведением нами аудита консолидированной финансовой отчетности наша обязанность заключается в ознакомлении с указанной выше прочей информацией, когда она будет нам предоставлена, и рассмотрении при этом вопроса, имеются ли существенные несоответствия между прочей информацией и консолидированной финансовой отчетностью или нашими знаниями, полученными в ходе аудита, и не содержит ли прочая информация иных существенных искажений.

Ответственность руководства и Совета директоров за консолидированную финансовую отчетность

Руководство несет ответственность за подготовку и достоверное представление указанной консолидированной финансовой отчетности в соответствии с МСФО и за систему внутреннего контроля, которую руководство считает необходимой для подготовки консолидированной финансовой отчетности, не содержащей существенных искажений вследствие недобросовестных действий или ошибок.

При подготовке консолидированной финансовой отчетности руководство несет ответственность за оценку способности Группы продолжать непрерывно свою деятельность, за раскрытие в соответствующих случаях сведений, относящихся к непрерывности деятельности, и за составление отчетности на основе допущения о непрерывности деятельности, за исключением случаев, когда руководство намеревается ликвидировать Группу, прекратить ее деятельность или когда у руководства нет реальной альтернативы таким действиям.

Совет директоров несет ответственность за надзор за процессом подготовки финансовой отчетности Группы.

Ответственность аудитора за аудит консолидированной финансовой отчетности

Наши цели заключаются в получении разумной уверенности в том, что консолидированная финансовая отчетность в целом не содержит существенных искажений вследствие недобросовестных действий или ошибок, и в выпуске аудиторского отчета, содержащего наше мнение. Разумная уверенность представляет собой высокую степень уверенности, но не является гарантией того, что аудит, проведенный в соответствии с Международными стандартами аудита, всегда выявит существенное искажение при его наличии. Искажения могут быть результатом недобросовестных действий или ошибок и считаются существенными, если можно обоснованно предположить, что по отдельности или в совокупности они могли бы повлиять на экономические решения пользователей, принимаемые на основе этой консолидированной финансовой отчетности.

В рамках аудита, проводимого в соответствии с Международными стандартами аудита, мы применяем профессиональное суждение и сохраняем профессиональный скептицизм на протяжении всего аудита. Кроме того, мы выполняем следующее:

- ▶ выявляем и оцениваем риски существенного искажения консолидированной финансовой отчетности вследствие недобросовестных действий или ошибок; разрабатываем и проводим аудиторские процедуры в ответ на эти риски; получаем аудиторские доказательства, являющиеся достаточными и надлежащими, чтобы служить основанием для выражения нашего мнения. Риск необнаружения существенного искажения в результате недобросовестных действий выше, чем риск необнаружения существенного искажения в результате ошибок, так как недобросовестные действия могут включать сговор, подлог, умышленный пропуск, искаженное представление информации или действия в обход системы внутреннего контроля;
- ▶ получаем понимание системы внутреннего контроля, имеющей значение для аудита, с целью разработки аудиторских процедур, соответствующих обстоятельствам, но не с целью выражения мнения об эффективности системы внутреннего контроля Группы;
- ▶ оцениваем надлежащий характер применяемой учетной политики и обоснованность оценочных значений, рассчитанных руководством, и раскрытия соответствующей информации;
- ▶ делаем вывод о правомерности применения руководством допущения о непрерывности деятельности, и, на основании полученных аудиторских доказательств, вывод о том, имеется ли существенная неопределенность в связи с событиями или условиями, которые могут вызвать значительные сомнения в способности Группы продолжать непрерывно свою деятельность. Если мы приходим к выводу о наличии существенной неопределенности, мы должны привлечь внимание в нашем аудиторском отчете к соответствующему раскрытию информации в консолидированной финансовой отчетности или, если такое раскрытие информации является ненадлежащим, модифицировать наше мнение. Наши выводы основаны на аудиторских доказательствах, полученных до даты нашего аудиторского отчета. Однако будущие события или условия могут привести к тому, что Группа утратит способность продолжать непрерывно свою деятельность;
- ▶ проводим оценку представления консолидированной финансовой отчетности в целом, ее структуры и содержания, включая раскрытие информации, а также того, представляет ли консолидированная финансовая отчетность лежащие в ее основе операции и события так, чтобы было обеспечено их достоверное представление;
- ▶ получаем достаточные надлежащие аудиторские доказательства в отношении финансовой информации организаций и хозяйственной деятельности внутри Группы, чтобы выразить мнение о консолидированной финансовой отчетности. Мы отвечаем за общее руководство, контроль и проведение аудита Группы. Мы являемся единолично ответственными за наше аудиторское мнение.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с Советом директоров, доводя до их сведения, помимо прочего, информацию о запланированном объеме и сроках аудита, а также о существенных замечаниях по результатам аудита, в том числе о значительных недостатках системы внутреннего контроля, если мы выявляем таковые в процессе аудита.

Мы также предоставляем Совету директоров заявление о том, что мы соблюдали все соответствующие этические требования в отношении независимости и информировали его обо всех взаимоотношениях и прочих вопросах, которые можно обоснованно считать оказывающими влияние на независимость аудитора, а в необходимых случаях - о действиях, осуществленных для устранения угроз, или принятых мерах предосторожности.

Из тех вопросов, которые мы довели до сведения Совета директоров, мы определяем вопросы, которые были наиболее значимыми для аудита консолидированной финансовой отчетности за текущий период и которые, следовательно, являются ключевыми вопросами аудита. Мы описываем эти вопросы в нашем аудиторском отчете, кроме случаев, когда публичное раскрытие информации об этих вопросах запрещено законом или нормативным актом, или когда в крайне редких случаях мы приходим к выводу о том, что информация о каком-либо вопросе не должна быть сообщена в нашем отчете, так как можно обоснованно предположить, что отрицательные последствия сообщения такой информации превысят общественно значимую пользу от ее сообщения.

Руководитель, ответственный за проведение аудита, по результатам которого выпущен настоящий аудиторский отчет независимого аудитора, - Пол Кон.

ҒОО «Эрнст энд Янг»

Пол Кон
Партнер по аудиту

Дана Алибекова
Аудитор

Квалификационное свидетельство аудитора
№ МФ-0000418 от 13 января 2017.

050060, Республика Казахстан, г. Алматы,
пр. Аль-Фараби, 77/7, здание «Есентай Тауэр»

25 февраля 2022 года

Рустамжан Саттаров
Генеральный директор
ТОО «Эрнст энд Янг»

Государственная лицензия на занятие
аудиторской деятельностью на территории
Республики Казахстан серии МФЮ-2
№ 0000003, выданная Министерством
финансов Республики Казахстан 15 июля
2005 года

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП
2021 жылғы 31 желтоқсанға

Мың теңгемен	Ескерт.	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
Активтер			
Айналымнан тыс активтер			
Негізгі құралдар	4	997.880.307	990.109.905
Барлау және бағалау бойынша активтер	5	19.566.926	17.366.269
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер		4.307.761	6.664.395
Материалдық емес активтер		6.240.856	6.565.366
Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	6	687.216.423	429.727.471
Айналымнан тыс активтер үшін берілген аванстар	7	62.885.829	9.954.406
Байланысты тарапқа берілген қарыздар	8	174.198.768	169.752.081
Өтелуге жататын ҚҚС	9	51.259.217	82.189.267
Кейінге қалдырылған салық активтері	27	890.484	1.529.479
Басқа да айналымнан тыс қаржы активтері		2.586.015	4.909.993
Басқа да айналымнан тыс активтер		535.110	1.011.219
Банк салымдары	10	3.216.905	4.424.954
		2.010.784.601	1.724.204.805
Айналымдағы активтер			
Қорлар	12	36.224.066	34.331.863
Сауда және басқа да дебиторлық берешек	13	190.432.566	151.001.098
Берілген аванстар	7	17.453.918	11.139.389
Байланысты тарапқа берілген қарыздар	8	2.461.648	2.399.147
Табыс салығынан басқа салықтар бойынша алдын ала төлем	9	35.843.465	63.873.646
Корпоративтік табыс салығы бойынша алдын ала төлем	27	4.582.882	34.288.692
Басқа да айналымдағы активтер		324.435	273.883
Банк салымдары	10	13.012.956	28.744
Ақша қаражаты мен оның баламалары	11	382.704.384	246.299.557
		683.040.320	543.636.019
Сатуға арналған активтер	4	40.377.593	42.241.262
		723.417.913	585.877.281
Активтердің жиыны		2.734.202.514	2.310.082.086

Мың теңгемен	Ескерт.	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
Мың теңгемен			
Капитал және міндеттемелер			
Капитал			
Жарғылық капитал	14	417.780.839	417.780.839
Қосымша төленген капитал	14	25.946.130	25.946.130
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві		2.410.861	2.028.278
Бөлінбеген пайда		1.341.498.282	942.677.368
		1.787.636.112	1.388.432.615
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	15	308.957.063	301.085.510
Пайыздық қарыздар	16	151.609.971	167.977.800
Байланысты тараптардан алынған қарыздар	17	14.693.646	-
Қызметкерлерге сыйақыларды төлеу бойынша міндеттемелер		454.433	474.235
Резервтер	18	92.146.847	82.802.670
Басқа да ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер		4.393.483	8.401.702
Шарт бойынша міндеттемелердің ұзақ мерзімді бөлігі	19	11.564.233	8.865.059
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	27	79.222.667	59.970.011
		663.042.343	629.576.987
Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	15	3.527.569	3.440.968
Пайыздық қарыздар	16	20.614.260	20.319.501
Байланысты тараптардан алынған қарыздар	17	7.164.345	318.236
Резервтер	18	31.723.046	32.456.813
Сауда және басқа да кредиторлық берешек	20	180.907.097	204.911.548
Төленуге жататын корпоративтік табыс салығы	27	95.443	-
Табыс салығынан басқа, төленуге жататын салықтар		3.134.294	4.871.841
Шарт бойынша міндеттемелер	19	8.569.659	6.212.608
Басқа да қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер		13.545.937	8.751.743
Басқа да қысқа мерзімді міндеттемелер	21	14.242.409	10.789.226
		283.524.059	292.072.484
Капитал мен міндеттемелер жиыны		2.734.202.514	2.310.082.086

Басқарма төрағасының экономика және қаржы жөніндегі орынбасары

Бас бухгалтер

Жанұзақ Т.Ж.

Мельдеханов Б.Н.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП
 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен	Ескерт.	2021 жыл	2020 жыл
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім	22	896.255.211	945.520.103
Сатудың өзіндік құны	23	(704.326.756)	(836.211.530)
Жалпы пайда		191.928.455	109.308.573
Жалпы және әкімшілік шығыстар	24	(32.451.455)	(30.450.733)
Күтілетін несиелік зиян резервін есептеу		(130.323)	(419.169)
Басқа да операциялық кірістер	25	15.707.547	6.270.648
Басқа да операциялық шығыстар		(8.771.575)	(4.669.141)
Операциялық пайда		166.282.649	80.040.178
Қаржылық кіріс	26	26.546.764	21.765.863
Қаржылық шығындар	26	(42.278.978)	(36.911.326)
Бірлескен кәсіпорындардың пайдасындағы үлесі	6	319.114.361	230.380.073
Теріс бағамдық айырма, нетто		(2.088.727)	(7.745.552)
Салық салынғанға дейінгі пайда		467.576.069	287.529.236
Табыс салығы бойынша шығыстар	27	(67.383.513)	(21.026.785)
Бір жылғы таза пайда		400.192.556	266.502.451
Мынаған келетін пайда:			
Бас ұйымның акционерлеріне		400.192.556	266.502.451
Басқа да жиынтық кіріс			
Келесі кезеңдерде пайданың немесе зиянның құрамына қайта жіктелуге жататын басқа да жиынтық кіріс сомалары			
Шетелдік операцияларды қайта есептеу кезінде болған бағамдық айырмалар	6	382.583	1.482.129
Келесі кезеңдерде пайда немесе зиян құрамында қайта жіктелуге жататын таза жиынтық кіріс		382.583	1.482.129
Келесі кезеңдерде пайданың немесе зиянның құрамына қайта жіктелмейтін басқа да жиынтық кіріс сомалары			
Белгіленген төлемдері бар жоспарлар бойынша актуарлық кіріс		7.275	39.116
Табыс салығы бойынша шығыстардың әсері	27	(1.455)	(7.824)
Келесі кезеңдерде пайда немесе зиян құрамында қайта жіктелуге жатпайтын таза жиынтық кіріс		5.820	31.292
Табыс салығы шегерілген бір жылғы өзге жиынтық кіріс		388.403	1.513.421
Табыс салығы шегерілген бір жылғы өзге жиынтық кіріс		400.580.959	268.015.872
Мыналарға келетін:			
Бас ұйымның акционерлеріне		400.580.959	268.015.872
Акцияға пайда			
Бас ұйымға келетін жылғы акцияға арналған базалық және бөлінген пайда	14	1,07	0,75

Басқарма төрағасының экономика және қаржы жөніндегі орынбасары

Januzak T.Z.

Mambetkhanov B.N.

Бас бухгалтер

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП
 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен	Ескерт.	2021 жыл	2020 жыл
Операциялық қызметтен болған ақша ағындары			
Сатып алушылардан түсімдер		913.531.754	1.047.083.740
Алынған пайыздар		18.599.500	14.178.185
Салық органдарынан салықтардың қайтарылуы		75.258.327	35.065.694
Арбитраждық шешім бойынша өнім жеткізушілерден түсімдер	23	134.750.060	-
Басқа да түсімдер		4.229.685	4.941.034
Өнім берушілерге төлемдер		(796.179.828)	(855.932.642)
Төленген табыс салығы		(15.845.150)	(25.014.763)
Басқа да салықтар және бюджетке төлемдер		(36.821.166)	(38.679.490)
Төленген пайыздар	30	(31.074.886)	(27.668.138)
Жұмыскерлерге төлемдер		(50.549.438)	(45.556.778)
Басқа да төлемдер		(13.200.334)	(6.008.466)
Операциялық қызметтен болған таза ақша ағындары		202.698.524	102.408.376
Инвестициялық қызметтен болған ақша ағындары			
Банк салымдарын қайтару		37.050.017	1.275.120
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатудан түскен түсімдер		41.342.911	41.964.636
Бірлескен кәсіпорындардан алынған дивидендтер		58.251.774	53.820.848
Кері РЕПО мәмілелерінен түскен түсімдер		18.120.354	-
Байланысты тарап өтеген қарыздар		-	48.132.457
Еншілес ұйымды сатудан түскен түсімдер		-	16.954
Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар		(210.219)	-
Ұзақ мерзімді қаржы активтерін сатып алу		(673.261)	(927.702)
Банк салымдарын орналастыру		(47.113.432)	(844.512)
Негізгі құралдарды, материалдық емес активтерді және барлау мен бағалау бойынша активтерді сатып алу		(134.278.949)	(71.954.983)
Алынған ақша қаражатын шегере отырып, еншілес ұйымды сатып алу		-	(24.894)
Кері РЕПО мәмілелері бойынша сатып алу		(18.120.354)	-
Инвестициялық қызметте (пайдаланылған) / алынған таза ақша ағындары		(45.631.159)	71.457.924
Қаржылық қызметтен болған ақша ағындары			
Жай акцияларды шығарудан түскен түсімдер	14	-	1.000.151
Пайыздық қарыздар мен шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша түсімдер	16, 17, 30	-	92.483.064
Байланысты тараптан қарыздар бойынша түсімдер	17, 30	24.104.026	318.236
Пайыздық қарыздарды және шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	16, 17, 30	(18.820.911)	(123.842.392)
Байланысты тараптан алынған қарыздарды өтеу	17, 30	-	(14.881.897)
Төленген дивидендтер	14	-	(3.111)
Жалдау бойынша міндеттемелерді өтеу	30	(30.323.221)	(2.440.580)
Қарызды ұйымдастыру үшін комиссия		-	(1.312.869)
Акционермен операциялар бойынша басқа да төлемдер	14	-	(1.069.860)
Қаржылық қызметте пайдаланылған таза ақша ағындары		(25.040.106)	(49.749.258)
Ақша қаражаты мен оның баламалары бойынша таза бағамдық айырма		4.377.568	8.017.156
Ақша қаражаты мен оның баламаларындағы таза өзгеріс		136.404.827	132.134.198
Жыл басындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	11	246.299.557	114.165.359
Жыл соңындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	11	382.704.384	246.299.557

Басқарма төрағасының экономика және қаржы жөніндегі орынбасары

Januzak T.Z.

Mambetkhanov B.N.

Бас бухгалтер

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал	Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	Бөлінбеген пайда	Жиыны
2019 жылғы 31 желтоқсанға	192.623.055	250.384.811	546.149	693.053.481	1.136.607.496
Бір жылғы таза пайда	-	-	-	266.502.451	266.502.451
Бір жылғы басқа да жиынтық кіріс	-	-	1.482.129	31.292	1.513.421
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны	-	-	1.482.129	266.533.743	268.015.872
Шығарылған жай акциялар (14-ескертпе)	225.157.784	(207.115.482)	-	(17.042.151)	1.000.151
Төленген дивидендтер (14-ескертпе)	-	-	-	(3.111)	(3.111)
Акционермен басқа да операциялар (14-ескертпе)	-	(17.323.199)	-	135.406	(17.187.793)
2020 жылғы 31 желтоқсанға	417.780.839	25.946.130	2.028.278	942.677.368	1.388.432.615
Бір жылғы таза пайда	-	-	-	400.192.556	400.192.556
Бір жылғы басқа да жиынтық кіріс	-	-	382.583	5.820	388.403
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны	-	-	382.583	400.198.376	400.580.959
Акционермен жасалатын басқа да операциялар	-	-	-	(1.377.462)	(1.377.462)
2021 жылғы 31 желтоқсанға	417.780.839	25.946.130	2.410.861	1.341.498.282	1.787.636.112

Басқарма төрағасының экономика және қаржы жөніндегі орынбасары

Januzas T. Zh.

Meldehanov B. H.

Бас бухгалтер

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

1. КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілікке «ҚазТрансГаз» ҰК» АҚ-ның (бұдан әрі мәтін бойынша — «Компания» немесе «ҚТГ» немесе «бас ұйым») және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі мәтін бойынша бірлесіп — «Топ» деп аталады) қаржылық есептілігі кіреді (2-ескертпе).

«ҚТГ» Қазақстан Республикасы Үкіметінің (бұдан әрі — «Үкімет») 2000 жылғы 5 ақпандағы № 173 Қаулысының негізінде бекітілген және 2000 жылғы 13 наурыздағы жабық акционерлік қоғам күйінде тіркелген акционерлік қоғам болып табылады. 2004 жылғы 9 маусымда Компания Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес акционерлік қоғам болып қайта тіркелді. Топтың бас кеңсесі Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қаласы, Есіл ауданы, Әлихан Бөкейхан көшесі, 12-үй мекенжайы бойынша тіркелген.

2020 жылғы 31 желтоқсанға «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі — «ҚазМұнайГаз» немесе «ҚМГ») «ҚТГ»-ның жалғыз акционері болып табылады. «Самұрық-Қазына» Ұлттық Әл-ауқат Қоры» АҚ (бұдан әрі «Самұрық-Қазына») арқылы Үкімет ҚазМұнайГаз-дың 90%-ы минус 1 (бір) акциясына иелік етеді және «ҚазМұнайГаз» бен «Самұрық-Қазына»-ның барлық еншілес ұйымдары Компанияның және Топтың байланысты тараптары ретінде қарастырылды. 2021 жылғы 8 қарашада «Стратегиялық объектіні иеліктен шығару туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің Қаулысына сай «ҚазМұнайГаз» «ҚТГ» акциялары пакетінің 100%-ын «Самұрық-Қазына»-ның пайдасына иеліктен шығару мәмілесін жасады. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Самұрық-Қазына» «ҚТГ»-ның жалғыз акционері болып табылады, ал «Самұрық-Қазына»-ның барлық еншілес ұйымдары Компания мен Топтың байланысты тараптары ретінде қарастырылады (28-ескертпе).

ҚР Үкіметінің 2012 жылғы 5 шілдедегі № 914 Қаулысына сәйкес «ҚТГ» газ және газбен қамсыздандыру саласында ұлттық оператор болып анықталды. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 30 қарашадағы № 852 қаулысымен «ҚТГ»-ға Ұлттық компания мәртебесі берілді. Топтың ұлттық оператор ретіндегі негізгі міндеті Қазақстанның тауар газындағы ішкі мұқтаж-дықтарын сенімді қамтамасыз ету болып табылады.

Топ қызметінің негізгі бағыттарына мыналар кіреді:

- Қазақстанда магистралдық құбырлардың газ көлік жүйелерін жалпы дамыту үшін инвестициялық қызметті басқару;
- Қазақстанда газ кеніштерін әзірлеу үшін инвестициялық қызметті басқару;
- газ өнеркәсібінде жобаларды зерттеу және әзірлеу бойынша кеңес беру қызметтерін көрсету;
- шетелдік және жергілікті нарықтарда газды өткізу;
- газ өнеркәсібін дамытудың мемлекеттік бағдарламасын әзірлеу және ендіру бағдарламасына қатысу.

Топтың операциялық қызметі «Табиғи монополиялар туралы» Қазақстан Республикасының Заңымен (бұдан әрі — «Заң») реттеледі, өйткені Топ газды ішкі нарыққа тасымалдау және өткізу саласында монополист болып табылады. Заңға сай, Топтың газды ішкі нарыққа тасымалдау және өткізу бойынша тарифтерін Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрлігінің Табиғи монополияларды реттеу жөніндегі комитет бекітеді.

2021 жылғы 31 желтоқсанға Топтың 2021-2026 жылдарға бекітілген инвестициялық бағдарламалар бойынша 43.712.759 мың теңге мөлшерінде міндеттемелері бар (2020 жылғы 31 желтоқсан: 17.909.503 мың теңге).

Бұл шоғырландырылған қаржылық есептілікті басқарма төрағасының экономика және қаржы жөніндегі орынбасары мен бас бухгалтер 2022 жылғы 25 ақпанда шығаруға бекітті.

Көмірсутектерді барлау және өндіру

2000 жылғы желтоқсанда Топ Қазақстан Республикасының Инвестициялар жөніндегі агенттігімен Жамбыл облысының, Оңтүстік Қазақстан Аманкелді, Анабай, Айрақты және Құмырлы газ кеніштерін қоса алғанда, Солтүстік Үшарал, Үшарал-Кемпіртөбе аумақтарында, сондай-ақ ХХХІІІ-48, ХХХІІІ-49, ХХХІV-49, ХХХІV-50, ХХХІV-51, ХХХV-50 блоктарында көмірсутектерді барлау және өндіру жұмыстарын жүзеге асыруға арналған Келісімшартқа (бұдан әрі — «Көмірсутектерді барлау және өндіру жөніндегі келісімшарт») қолын қойды. Көмірсутектерді барлау және өндіру жөніндегі келісімшарттың қолданылу мерзімі 31 жылды құрайды. Топ 2003 жылғы қарашада Аманкелді газ кен орнында және 2014 жылғы желтоқсанда Жарқұм кен орнында газды өндіруді әрі оны өткізуді бастады.

Көмірсутектерді барлау және өндіру жөніндегі келісімшарттың талаптары бойынша Топтың, егер көмірсутектің коммерциялық тиімді қорлары анықталмаған жағдайда, өзінің кез келген келісімшарттық аумағынан бас тартуға құқығы бар.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ

Топтың қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілігі Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі Кеңес (ХҚЕС жөніндегі Кеңес) жариялаған редакцияда Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес әзірленді.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік, есеп саясатында және осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ескертпелерінде көрсетілгендей әділ құны бойынша бағаланатын активтер мен міндеттемелерді қоспағанда, тарихи құны бойынша бағалау қағидатына сәйкес дайындалды. Осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі барлық мәндер, өзгесі көрсетілген жағдайлардан басқа, мыңға дейін дөңгелектенген.

COVID-19 әсері және ағымдағы экономикалық жағдай осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде назарға алынды. Шоғырландырылған қаржылық есептілік қызметтің үздіксіздігі жорамалының негізінде дайындалды. Бұл жорамалды бағалау үшін Топ осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде қызметтің үздіксіздігі қағидатын қолдануын жалғастырып отырғанына көз жеткізу үшін түрлі стресс-тесттердің негізінде өтімділік болжамын орындады.

Шоғырландыру негізі

Еншілес ұйымдар соңғысының еншілес ұйымға бақылауды алған күнді білдіретін сатып алу күнінен бастап бас компания шоғырландырады және осындай бақылаудан айырылған күніне дейін шоғырландыруын жалғастырады. Еншілес ұйымдардың қаржылық есептілігі Топтың барлық компаниялары үшін есеп саясатын бірізді қолданудың негізінде бас компанияның есептілігі сияқты дәл сол есепті кезең үшін әзірленді. Топ ішіндегі операцияларды жүзеге асыру нәтижесінде туындайтын барлық топ ішілік қалдықтар, операциялар, жұмсалмаған кірістер мен шығыстар, ақша ағындары және дивидендтер толық алынып тасталған.

Бақылаудан айырылмастан еншілес компанияға қатысу үлестерінің өзгерісі капиталмен жасалған операция ретінде ескеріледі.

Егер Топ еншілес ұйымға бақылау жасаудан айырылса, ол:

- еншілес ұйымның активтері мен міндеттемелерін мойындауды тоқтатады (оның ішінде соған қатысты гудвилді);
- кез келген бақыланбайтын қатысу үлесінің баланстық құнын тануды тоқтатады;
- капиталда көрсетілген жинақталған бағамдық айырмаларды мойындау тоқтатады;
- алынған сыйақының әділ құнын мойындайды;
- қалған инвестицияның әділ құнын мойындайды;
- операцияның нәтижесінде пайда болған пайда немесе зиян құрамындағы артық шығуды немесе дефицитті мойындайды;
- бұрын басқа жиынтық кірістің құрамында мойындалған компоненттердегі бас компанияның үлесін пайданың немесе зиянның немесе нақты талаптарға сәйкес бөлінбеген табыстың құрамына қайта жіктейді.

Еншілес ұйымдар

2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның шоғырландырылған қаржылық есептілікке қосылған келесі ұйымдарда қатысу үлесі болды:

Атауы	Тіркелген жері	Негізгі қызмет	Қатысу үлесі	
			2021	2020
«Интергаз Орталық Азия» АҚ («ИОА»)	Қазақстан	Газды тасымалдау және сақтау, Қазақстанда газ құбырларына техникалық қызмет көрсету бойынша қызмет көрсету	100%	100%
«ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ («КТГ Аймақ»)	Қазақстан	Газды жергілікті қуат өндірушілерге, заңды және жеке тұлғаларға өткізу	100%	100%
«ҚазТрансГаз Өнімдері» ЖШС	Қазақстан	Тасымалдау бойынша қызметтер	100%	100%
«Аманкелді Газ» ЖШС («Аманкелді Газ»)	Қазақстан	Табиғи газды және газ конденсатын өндіру	100%	100%
«Qazaq Gas Qurylys» ЖШС	Қазақстан	Табиғи газды және газ конденсатын барлау	100%	100%
«ҚазТрансГаз Бишкек» ЖШҚ	Қырғызстан	«Бухараның газды ауданы-Ташкент-Бишкек-Алматы» магистралдық газ құбырында жөндеу-қалпына келтіру жұмыстары және жаңғырту	100%	100%
«КТГ Файнэс Б.В.»	Нидерландтар	Қаржылық қызмет	100%	100%
«ҚазМұнайГаз Сервис-NS» АҚ	Қазақстан	Гольф-клубты салу және/(немесе) қызмет көрсету	100%	100%

2021 жылы «КМГ Кансу Оперейтинг» ЖШС атауы «Qazaq Gas Qurylys» ЖШС болып өзгертілді.

Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар

2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілікте үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін келесі бірлескен кәсіпорындарға қатысу үлестері болды:

Атауы	Тіркелген жері	Негізгі қызмет	Үлес, %	
			2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
«Азиялық Газ құбыры» ЖШС («АГҚ»)	Қазақстан	Қазақстан — Қытай газ құбырын салу және пайдалану	50%	50%
«Бейнеу-Шымкент газ құбыры» ЖШС («БШГ»)	Қазақстан	Бейнеу-Бозой-Шымкент газ құбырын салу және пайдалану	50%	50%
«АвтоГаз» ЖШС («АГ»)	Қазақстан	Автогазтолтыру компрессорлық станцияларды ұйымдастыру, пайдалану, салу және қызмет көрсету	50%	50%
«Отан Газ» ЖШС («ОГ»)	Қазақстан	Газды қайта өңдеу зауытын салу	50%	50%

2020 жылғы 24 желтоқсанда Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігі мен Қытай Ұлттық Мұнай-газ Корпорациясының арасындағы Меморандумға сәйкес Топтың 50% қатысуымен және «PetroChina Investment Holding B.V.» 50% қатысуымен «ОГ» бірлескен кәсіпорны құрылды. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «ОГ» жарғылық капиталы нөл болды. 2021 жылы Компания 210.139 мың теңге мөлшерінде ақшалай салым күйінде инвестициялар жасады.

2021 жылы Компания «PVH Development» ЖШС акцияларының 50%-ын 80 мың теңгеге сатып алды. Меншік құқығы қайта тіркелген сәттен бастап күшіне енеді. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қайта тіркеу процесі аяқталмады.

Топтың бірлескен кәсіпорындар нысанындағы бірлескен қызметке қатысу үлесі бар, онда бірлескен қызмет қатысушылары кәсіпорынның экономикалық қызметіне бірлескен бақылауды белгілейтін шарттық келісімге кірді. Келісім бақылауды бөлетін тараптардың бірауызды келісімін қажет етеді. Бірлескен кәсіпорындарға инвестицияларды Топ үлестік қатысу әдісі бойынша ескереді.

Қатысу үлесі әдісіне сәйкес бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте бастапқы құны бойынша оған Топқа тиесілі бірлескен кәсіпорынның таза активтері үлесінде сатып алғаннан кейін туындаған өзгерістерді қоса ескеріледі. Бірлескен қызметке жататын гудвил инвестициялардың баланстық құнына кіреді және амортизацияланбайды, сондай-ақ құнсыздану мәніне дербес негізде тексерілмейді.

Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп бірлескен кәсіпорын қызметінің қаржы нәтижелеріндегі Топтың үлесін көрсетеді. Егер бірлескен кәсіпорын капиталында тікелей танылған өзгеріс орын алса, Топ осындай өзгерісте өз үлесін таниды және бұл капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте қолданылса, осы фактіні ашады. Топ пен бірлескен кәсіпорын арасындағы операциялар кезінде туындайтын іске асырылмаған пайда мен зиян шоғырландыру кезінде Топтың бірлескен кәсіпорында қатысу үлесі бар дәрежеде элиминацияланады.

Бірлескен кәсіпорындар пайдасындағы немесе зиянындағы Топтың үлесі тікелей жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте беріледі. Ол бірлескен кәсіпорын қатысушыларына келетін пайданы немесе залалды білдіреді және сондықтан бірлескен кәсіпорынның еншілес ұйымдарындағы салық салуды және бақыланбайтын қатысу үлестерін есепке алғаннан кейін пайда немесе залал ретінде айқындалады.

Бірлескен кәсіпорынның қаржылық есептілігі Топтың қаржылық есептілігі сияқты дәл сол есепті кезең үшін дайындалады. Қажет болған жағдайда есеп саясатын Топтың есеп саясатына сәйкес келтіру үшін түзетулер енгізіледі.

Үлестік қатысу әдісі қолданылғаннан кейін Топ бірлескен кәсіпорынға инвестициялар бойынша құнсызданудан болған залалды тану қажеттігін айқындайды. Топ әр есепті күнге бірлескен кәсіпорынға инвестициялар құнсыздануының объективті айғақтарының болуын бағалайды. Осындай айғақтар болған жағдайда Топ құнсыздану сомасын бірлескен кәсіпорынның өтелген құны мен оның баланстық құны арасындағы айырма ретінде есептейді және залалды «бірлескен кәсіпорынның зиянындағы үлес» бабы бойынша жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте таниды.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

Шоғырландыру негізі (жалғасы)

Жалпы бақылаудағы тараптардан еншілес компанияларды сатып алу

Еншілес ұйымдарды жалпы бақылаудағы тараптардан сатып алынуы үлестерді біріктіру әдісін пайдалана отырып ескеріледі.

Жалпы бақылаудағы тараптардың арасында берілген еншілес ұйымның активтері мен міндеттемелері осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте берген күнгі беретін компанияның (Алдыңғы иесі) есептілігінде көрсетілген олардың баланстық құны бойынша көрсетіледі. Бастамашыны бастапқыда сатып алған кезде объективті түрде ескеретін тиісті гудвилл осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі. Бастамашының гудвилін қоса алғанда, таза активтердің жалпы ағымдағы құны мен төленген сыйақы арасындағы айырма капиталды түзету ретінде осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Егер сатып алу елеулі деп қарастырылған жағдайда, онда салыстырмалы деректерді қоса алғанда, шоғырландырылған қаржылық есептілік еншілес ұйымды Топ Бастамашы бастапқыда сатып алған күнге сатып алғандығы туралы жорамалға сүйеніп отырып ұсынылады.

Шетел валюталарын қайта есептеу

Функционалдық валюта және білдіру валютасы

Шоғырландырылған қаржылық есептілік Топтың көпшілік кәсіпорындарының функционалдық валютасы болып табылатын қазақстандық теңгемен («теңге») беріледі. Топ құрамындағы әрбір кәсіпорын өзінің функционалдық валютасын айқындайды және әр кәсіпорынның қаржылық есептілігіне кіргізілген баптар таңдалған функционалдық валютада өлшенеді.

Операциялар және шоттар сальдосы

Шетел валютасындағы операциялар бастапқыда функционалдық валютада операция тану көрсеткіштерін қанағаттандыратын күнге қолданылатын валютаның спот-бағамы бойынша есептейді. Шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күнге қолданылатын валюталық спот-бағам бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі. Монетарлық баптарды есептеу немесе қайта есептеу бойынша туындайтын барлық айырмалар жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Тарихи құнның негізінде шетелдік валютада бағаланатын ақшалай емес баптар бастапқы мәмілелер жасалған күні қолданыста болған бағамдар бойынша қайта есептеледі. Ақшалай емес активтер мен міндеттемелер бастапқы құнды айқындау күніне қолданылатын бағам бойынша валютада бастапқы құны бойынша ескеріледі. Монетарлық емес баптарды қайта есептеу кезінде туындайтын кірістер мен шығыстар баптың әділ құны (яғни баптар бойынша бағамдық айырмалар, өзге де жиынтық кіріс немесе пайда немесе зиян құрамында танылған әділ құнның өзгерісінен болған кірістер немесе шығыстар да тиісінше өзге де жиынтық кіріс немесе пайда немесе зиян құрамында танылады) өзгерісі нәтижесінде болған кірістерді немесе шығыстарды тану қағидаттарына сәйкес есептеледі.

Топ компаниялары

Функционалдық валютасы ұсыну валютасынан ерекшеленетін Топтың барлық еншілес ұйымдары мен бірлескен кәсіпорындарының (олардың бір де бірі гиперинфляциялы экономикалардың валютасында операция жасамайды) кірістері, шығындары және қаржылық жағдайы ұсыну валютасына мынадай түрде қайта есептеледі:

- қаржылық жағдай туралы ұсынылған есептердің әрқайсысы бойынша активтер мен міндеттемелер есепті күнге жабу бағамдары бойынша қайта есептеледі;
- жиынтық кіріс туралы есептердің әрқайсысы бойынша кірістер мен шығыстар орташа бағамдар бойынша қайта есептеледі (орташа бағам бағамдардың жиынтық әсерінің операция жүзеге асырылған күнгі бағамға ақылға қонымды жақындауы болып табылмайтын жағдайлардан басқа; бұл жағдайда кірістер мен шығыстар операциялар жүзеге асырылған күнгі бағам бойынша қайта есептеледі); және
- барлық бағамдық айырмалар өзге жиынтық кірісте жеке компонент ретінде танылады.

Валюталарды айырбастау бағамдары

Қазақстан Республикасында ресми айырбас бағамдары ретінде Қазақстан қор биржасында («ҚҚБ») белгіленген орташа алынған валюта бағамдары қолданылады.

2021 жылғы 31 желтоқсанға Қазақстан қор биржасының валюталық айырбас бағамы 1 АҚШ доллары үшін 431,8 теңгеге және 1 ресей рублі үшін 5,76 теңге болды. Бұл бағамдар 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша АҚШ доллары мен ресей рублінде көрсетілген ақша активтері мен міндеттемелерді қайта есептеу үшін пайдаланылды (2020 жылы: 1 АҚШ доллары үшін 420,91 теңге және 1 ресей рублі үшін 5,62 теңге).

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындау оның басшылығынан есептілікте көрсетілетін түсімдер, шығыстар сомасына, активтерге және міндеттемелерге, сондай-ақ есепті күнге шартты міндеттемелер мен активтер туралы ақпаратты ашуға әсер ететін бағалау мәндерін және болжауларды пайымдау мен анықтау енгізуді талап етеді. Дегенмен осы жорамалдар мен бағалау мәндеріне қатысты белгісіздік мұндай жорамалдар мен бағалаулар келешекте жасалатын активтің немесе міндеттеменің баланстық құнына қатысты едәуір түзетулер жасауды қажет етуі мүмкін нәтижелерге әкеліп соқтыруы мүмкін.

Топтың есеп саясатын қолдану процесінде басшылық шоғырландырылған қаржылық есептілікте мойындалған сомаларға едәуір ықпал ететін келесі пайымдауларды пайдаланды:

Салық салу

Салық тәуекелдерін бағалау кезінде басшылық салық ұстанымдарының салаларына қатысты міндеттемелердің пайда болу ықтималдылығын ескереді, әрі соларға қатысты Топ салық органдарының есептеулері бойынша апелляцияларды бермейтіндігі мәлім немесе мұндай апелляциялардың шешімі сәтті болады деп есептемейді. Мұндай анықтау елеулі пайымдауларды жасауды талап етеді және салық заңнамасы мен нормативтік құқықтық актілердегі өзгерістер, салық талқылауларынан өзі күтетін шешімдер бойынша күтілетін нәтижелерді және сәйкестікті тексеруге салық органдары жүзеге асыратын нәтижені анықтау нәтижесінде өзгеруі мүмкін. Салық тәуекелдері жөнінде барынша толығырақ ақпарат 29-ескертпеде келтірілген.

Өтелуге жататын ҚҚС бойынша резерв

Топ өтелуге жататын ҚҚС сомасы күмәнді болып табылатындығына, бірақ жылына кем дегенде бір рет талдау жасап отырады. Өтелуге жататын ҚҚС күмәнді сомасы бойынша резерв басшылықтың салық салынуға жататын ҚҚС-тың келешек айналымдарына және ҚҚС-ты ақша қаражатымен қайтаруға қатысты үміттеріне негізделген. Топ бұдан әрі ҚҚС-тың қайтарылуына немесе есепке алынуына өз құқығын қорғай алатындығын анықтау үшін басшылықтың елеулі пайымдаулары қажет. Барынша толық ақпарат 9-ескертпеде келтірілген.

Кейінге қалдырылған салық активтері

Кейінге қалдырылған салық активтері алынуға жататын қарыздар, өткен жылдардың залалдары, күмәнді берешектің барлық резервтері, есептелген демалыстар және мынадай ықтималдық дәрежесінде басқа міндеттемелері бойынша барлық резервтер бойынша танылады, бұл салық салынатын уақытша айырмашылықтар мен осындай шығыстардың коммерциялық сипатына, сондай-ақ салықтық жоспарлау стратегиясын табысты қолдануға негізделетін болады. Қаржылық жағдай туралы есепте кейінге қалдырылған салық бойынша активтер мен міндеттемелер бөлек ұсынылады, өйткені олар Топтың түрлі кәсіпорындарына жатады және салық заңнамасына сәйкес бір біріне қарсы есепке алына алмайды. Барынша толық ақпарат 27-ескертпеде келтірілген.

Қаржы құралдарының әділ құны

Қаржы активтерінің және қаржы міндеттемелерінің әділ құны осы активті нарықтар негізінде анықталмайтын жағдайларда, ол дисконтталған ақша ағындарының моделін қоса алғанда, бағалау әдістерін пайдалана отырып, анықталады.

Мүмкіндігіне қарай осы модельдер үшін бастапқы деректер ретінде алайда, бұл іс жүзінде жүзеге асыру мүмкін болмаған жағдайларда, бақылаушы нарықтардан түсетін ақпарат пайдаланылады, әділ құнды белгілеу үшін пікірдің белгілі бір үлесі талап етіледі. Пайымдаулар өтімділік тәуекелін, несиелік тәуекелді және өзгермелілікті қамтиды. Бағалау мен пайымдаулардағы өзгерістер қаржы құралдарының әділ құнына ықпал ете алады.

Күтілетін несиелік зиян резерві

Басшылық клиенттердің талап етілетін төлемдерді жасай алу қабілеттеріне негізделген үміттердің нәтижесінде күтілетін несиелік зиян резервін қолдайды. Топ қарыз алушылар мен жалпы экономикалық талаптарға тән болатын болжамды факторларды ескере отырып түзетілген несиелік зиянның пайда болуының өткен тәжірибесіне сүйеніп отырып бағалау резервтерінің матрицасын пайдаланды.

Негізгі құралдар объектілерінің пайдалы қызмет мерзімі

Сенімгерлік басқару шарты бойынша басқарудағы негізгі құралдар бойынша толықтырулар немесе жетілдірулер Шарттың қолданылу кезеңіне қарамастан қалған пайдалы қызмет етудің бағалау мерзімінің ішінде капиталдандырылады, амортизацияланады. Топ негізгі құралдар қызметінің қалған пайдалы мерзімін ең әрі дегенде әрбір қаржы жылының соңына бағалайды және егер күту бұрынғы бағалаудан өзгеше болса, өзгерістер 8 ХБЕС «Есеп жүргізу саясаты, есептеу бағаларындағы өзгерістер мен қателіктерге» сәйкес есептеу бағаларындағы өзгерістер ретінде перспективті ескеріледі.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ (ЖАЛҒАСЫ)**Маңызды есепті пайымдаулар, бағалау мәндері және жорамалдар (жалғасы)****Негізгі құралдар мен газ активтерінің құнсыздануы**

Егер активтің немесе ақша ағындарын тудыратын бөлімшенің теңгерімдік құны сату шығындарын шегергендегі әділ құн және пайдаланудан болған құндылық өлшемдерінің ең көбі болып табылатын өтелетін құннан асатын болса орын алады. Сатуға жұмсалған шығындарды шегергендегі әділ құнның есебі ұқсас активтерді сатудың міндетті күші бар коммерциялық мәмілелері бойынша қолда бар ақпаратқа немесе активтің шығарылуына байланысты шегілген қосымша шығындарды шегергенде қадағаланатын нарықтық бағаға негізделеді. Пайдаланудан болатын құндылықтың есебі дисконтталған ақша ағындарының үлгілеріне негізделген. Ақша ағындары бюджеттен келесі 5 (бес) жылға алынады және оған Топтың жүргізуге әлі де болса міндеттемелері жоқ қайта құрылымдау бойынша қызмет немесе ақша ағындарын жасайтын бөлімшенің құнсыздану мәніне тексерілетін активтің нәтижелерін жақсартатын келешектегі елеулі инвестициялар жатпайды.

Өтелетін құн дисконтталған ақша ағындарының моделінде пайдаланылатын дисконттау мөлшерлемесіне, сондай-ақ күтілетін ақша қаражатының ағындарына және экстраполяция мақсатында пайдаланылған өсу қарқындарына барынша сезімтал келеді.

Активтердің шығуы бойынша міндеттемелер

«Магистралдық құбыр туралы» Қазақстан Республикасының 2012 жылғы 4 шілдедегі Заңына сәйкес Топтың негізгі құралдарды қайта бөлшектеу мен тарату және жер учаскелерін қалпына келтіру бойынша заңгерлік міндеттемелері бар. Атап айтқанда, Топтың міндеттемесі газ құбырларын бөлшектеумен және жер учаскелерінің құнарлығын қалпына келтірумен байланысты.

Міндеттемелер сомасы міндеттемелерді өтеу үшін қажет болады деп күтілетін бағаланған шығындардың ағымдағы құны болып табылады. Ұңғыманы жою және учаскені қалпына келтіру бойынша резервтер әрбір есепті күнге қайта қаралады және «Негізгі құралдардың объектісін пайдаланудан шығару, олар орналасқан учаскедегі табиғи ресурстарды қалпына келтіру бойынша міндеттемелерге және өзге де осыған ұқсас міндеттемелерге өзгерістер» 1-түсіндірмесіне сәйкес ең үздік бағаны көрсету үшін түзетіледі. Келешек шығындарды бағалау кезінде елеулі бағалаулар мен басшылық жасаған пайымдаулар пайдаланылды. Бұл міндеттемелердің көпшілігі алыс болашаққа жатқызылады және заңнама талаптарындағы түсініксіздіктен басқа, Топтың бағасына активтерді жою технологиясындағы, шығындардағы және салалық тәжірибедегі өзгерістер әсер етуі мүмкін. Түпкілікті жабуға арналған шығындарға жатқызылатын айқындықтың болмауы күтілетін ақша ағындарын дисконттаудың әсер етуі есебінен кемітіледі. Топ газ құбырларын келешекте жою, барлық пайдалану газ ұңғымаларын жабу және келісімшарттық аумақты рекультивациялау құнын ағымдағы жылдың бағаларын және инфляцияның ұзақ мерзімді деңгейінің орта мәнін пайдалана отырып бағалайды.

2021 жылғы 31 желтоқсанға қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте міндеттемелерді айқындау үшін пайдаланылған инфляция мен дисконт мөлшерлемесінің ұзақ мерзімді үрдістері 5,50% және 6,97% (2020 жыл: 5,52% және 7,15%) болды. 2021 жылғы 31 желтоқсанға газ құбырын жою және учаскені қалпына келтіру бойынша резервтің баланстық құны 88.661.502 мың теңге (2020 жыл: 79.869.001 мың теңге) болды. 2021 жылғы 31 желтоқсанға көмірсутектерді барлау және өндіру жөніндегі келісімшарт бойынша ұңғымаларды жою және учаскені қалпына келтіру бойынша резервтің баланстық құны 3.476.025 мың теңге (2020 жыл: 2.921.803 мың теңге) болды. Барынша толық ақпарат 18-ескертпеде келтірілген.

Төменде 31 желтоқсандағы жағдай бойынша маңызды жорамалдар үшін сезімталдылықтың санды талдауы келтірілген:

Мың теңгемен	Газ құбырын жою және учаскені қалпына келтіру бойынша резервке әсері	
	2021	2020
Газ құбырын жою және учаскені қалпына келтіру бойынша жорамалдар		
1 км-ге жою құны:		
- 10%-ға ұлғаю	8.622.942	7.581.741
- 10%-ға азаю	(8.622.942)	(7.581.741)
Инфляция деңгейі:		
- 1%-ға ұлғаю	29.318.635	26.172.208
- 1%-ға азаю	(22.058.587)	(19.913.645)
Дисконттау мөлшерлемесі:		
- 1%-ға ұлғаю	(21.620.393)	(19.495.811)
- 1%-ға азаю	29.167.757	26.529.324

Газ құбырларының сенімгерлік басқару шарттары бойынша мемлекеттік органдардан жарнаға сәйкес бағалаудағы өзгеріс

Алдыңғы жылдары Топ оған жергілікті атқарушы органдармен («ЖАО») және Мемлекеттік мүлік пен жекешелендіру комитетінің департаменттерімен сенімгерлік басқару шарттары («СБШ») бойынша берілген құбырларды Топ бақылайтын активтер ретінде тану қажеттілігін айқындау кезінде пайымдауды қолданды және СБШ, іс жүзінде, Топқа құбырларға арналған меншік құқықтарын беруді аяқтау кезеңіне Топқа құбырларға бақылау беру үшін қысқа мерзімді тетік болып табылады деген тұжырымға келді. Топ бұл газ құбырлары кейіннен ЖАО-дан республикалық органға беріледі деп күтті. Осыдан кейін республикалық орган оларды «Самұрық-Қазынаға», ал содан кейін «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ мен «ҚТГ»-ға береді. Бұл шешім меншік құқықтарының берілуі жақын уақытта аяқталады деген сенімді үміттерді қалыптастырған «ҚТГ Аймақ» пен ЖАО арасындағы өзара түсіністік туралы меморандумды және СБШ-тың қос тарабы үшін беруді қысқа мерзімде аяқтаудың құқықтық және экономикалық ынталандыруларды (мысалы, құбырлар үшін мүлік салығын төлеу міндеттемесін қоса алғанда, әдетте активтерге иелік етумен байланысты барлық тәуекелдер мен пайда ЖАО-ға емес Топқа берілетіндігі туралы талаптар және тарифтерді қалыптастыру мен бекіту сатысында Топ бақылайтын құбырлармен байланысты және оның қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілетін шығыстарды қосу құқығы) тиісті күндерде орын алған белгілі бір фактілермен және мән-жайлармен расталған. Нәтижесінде Топ есепте құбырлардың СБШ шеңберінде берілуін активтерді өз капиталына берілген активтердің әділ құны бойынша қосымша төленген капиталдың құрамында өтеусіз берілу ретінде көрсетті. Заңгерлік беру процесі аяқталғанда, бастапқыда көрсетілген сома жарғылық капиталға аударылады.

Топ бастапқыда қолданылған пайымдау бұрынғысынша кейінгі күндерге орынды болатындығын үнемі бағалап отырды

2020 жылғы сәуірде Топ бастапқы пайымдау бұдан былай орынды болмайтындығына әкеп соқтыруы мүмкін фактілер мен жағдайлардың едәуір өзгергені жөнінде тұжырымға келді. Енгізілген өзгерістерге Өзара түсіністік туралы бастапқы меморандумның қолданылу мерзімі аяқталып, ұзартылмады, құбырлардың Топқа заңды түрде берілу процесі ақылға қонымды мерзімде аяқталмады, ал 2020 жылғы сәуірде заңнамаға енгізілген түзетулер Топқа, тарифті қалыптастыру және бекіту кезінде, тарифтің құнына мемлекеттік мүлікті жергілікті атқарушы органдармен сенімгерлік басқару шартының негізінде реттелетін қызметтерді көрсету үшін алынған негізгі құралдарды ұстауға және жөндеуге арналған шығыстарды ескеру құқығын береді деген факті жатады. Топ мүлік салығын төлеуге міндетті емес және құбырларға меншік құқығын берудің заңгерлік процесін аяқтау үшін ЖАО-ға Топтың фундаменталды сипаттағы түсініктемелерін түзету қажеттілігіне байланысты бұдан да ұзақ кезең қажет болды. Осының негізінде Топ 2020 жылғы сәуірден бастап бастапқы пайымдау бұдан былай өзекті емес және СБШ ұзартылғаннан кейін Топ ЖАО ұсынған құбырларды бұдан былай бақыламайды деген тұжырымға келді. Осылайша, Топ құбырларды түпкі бақылаушы акционердің, яғни Қазақстан Республикасының пайдасына бөлу ретінде мойындау тоқтатылуы тиіс деген тұжырымға келді. Пайымдаудың өзгеруі бухгалтерлік есепте қатені білдірмейді және тиісінше, перспективті түрде ескерілуі тиіс.

«Есеп саясаты, бухгалтерлік бағалаулардағы өзгерістер мен қателер» 8 ХБЕС-ке (IAS) сәйкес Топ сенімгерлік басқару шарттары бойынша перспективті негізге алынған құбырларға қатысты пайымдауларда өзгерістер қолданды. Тиісінше, 2020 жылы Топ мұндай СБШ бойынша алған барлық құбырларды олардың баланстық құны бойынша осы күнге тануын тоқтатты және тиісінше, қосымша төленген капиталды 17.323.199 мың теңгеге азайтты (14-ескертпе).

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ**Жаңа және қайта қаралған стандарттар мен түсіндірулер**

Топ 2021 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енетін белгілі бір стандарттар мен түзетулерді алғаш рет қолданды, бірақ олар Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсерін тигізбейді. Топ шығарылған, бірақ күшіне енген стандарттарды, түсіндірмелерді немесе түзетулерді мерзімінен бұрын қолданған жоқ. Жаңа және қайта қаралған стандарттар мен түсіндірмелердің тізімі төменде көрсетілген:

- «Базалық пайыздық мөлшерлемені реформалау» — 2-кезең деген атаумен «Қаржы құралдары» 9 ХҚЕС-ке, «Қаржы құралдары: тану және бағалау» 39 ХБЕС-ке, «Қаржы құралдары: Ақпаратты ашып көрсету» 7 ХҚЕС-ке, «Сақтандыру шарттары» 4 ХҚЕС-ке (IFRS) және «Жалдау» 16 ХҚЕС-ке түзетулер;
- «COVID-19-бен байланысты жалдау бойынша жеңілдіктер» деген атаумен «Жалдау» 16 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (ЖАЛҒАСЫ)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар

Төменде Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін шығару күніне шығарылған, бірақ күшіне енбеген жаңа және қайта қаралған стандарттар мен түсіндірмелер келтіріледі. Топ бұл жаңа және қайта қаралған стандарттар мен түсіндірмелерді, егер қолданылатын болса, олардың күшіне ену күнінен бастап қолдануға ниет білдіріп отыр.

- 17 ХҚЕС «Сақтандыру шарттары»;
- «Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді етіп жіктеу» атауымен «Қаржылық есептілікті ұсыну» 1 ХБЕС-ке түзетулер;
- «Бизнесі біріктіру: концептуалдық негіздерге сілтемелер» 3 ХҚЕС-ке түзетулер;
- «Негізгі құралдар: мақсатына лайық пайдаланғанға дейінгі түсімдер» 16 ХБЕС-ке түзетулер;
- «Бағалау міндеттемелері, шартты міндеттемелер және шартты активтер: ауыртпалық түсіретін шарттар — шартты орындау шығындары» 37 ХБЕС-ке түзетулер;
- «Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын алғаш рет қолдану» 1 ХҚЕС — Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын алғаш рет қолданатын еншілес ұйым;
- «Қаржы құралдары» 9 ХҚЕС — қаржылық міндеттемелердің мойындалуы тоқтаған жағдайда «10% тестісін» жүргізу кезіндегі комиссиялық сыйақы»;
- «Ауыл шаруашылығы» 41 ХБЕС — әділ құнды бағалау кезіндегі салық салу;
- «Бухгалтерлік бағалауды айқындау» деген атаумен «Есеп саясаты, бухгалтерлік бағалаудағы өзгерістер және қателер» 8 ХБЕС-ке түзетулер;
- «Қаржылық есептілікті ұсыну» 1 ХБЕС-ке түзетулер және «Есеп саясатын ашып көрсету» деген атаумен «Маңыздылық туралы пайымдаулар жасау» 2 ХҚЕС-ті Қолдану тәжірибесі туралы ереже.

Топ бұл стандарттардың шоғырландырылған қаржылық есептілікке елеулі әсерін күтпейді.

Активтер мен міндеттемелерді ағымдағы және ұзақ мерзімді етіп жіктеу

Топтың қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есебінде активтер мен міндеттемелерді олардың қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді етіп жіктелуінің негізінде ұсынады. Актив қысқа мерзімді болып табылады, егер:

- оны сату болжанса немесе ол әдеттегі операциялық циклдің шеңберінде сатуға және тұтынуға арналса;
- ол негізінен сауда жасау мақсаттары үшін арналса;
- оны есепті кезеңнен кейін 12 (он екі) айдың ішінде өткізу болжанса; немесе
- есепті кезеңнен кейін кем дегенде 12 (он екі) айдың ішінде міндеттемелерді өтеу үшін пайдалануға немесе айырбастауға шектеулер болған жағдайларды қоспағанда, ол ақша қаражатын немесе олардың баламаларын білдіреді.

Барлық басқа активтер ұзақ мерзімді ретінде жіктеледі.

Міндеттеме мына жағдайларда қысқа мерзімді болып табылады, егер:

- оны операциялық циклдің шеңберінде өтеу болжанса;
- ол негізінен сауда жасау мақсаттары үшін ұсталса;
- ол есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 (он екі) айдың ішінде өтелуге тиіс болса; немесе
- есепті кезең аяқталғаннан кейін кем дегенде 12 (он екі) айдың ішінде міндеттемелердің өтелу мерзімін ұзартуға сөзсіз құқығы болмаса.

Топ барлық басқа міндеттемелерді ұзақ мерзімді ретінде жіктейді.

Кейінгі қалдырылған салық активтері мен міндеттемелер айналымнан тыс/ұзақ мерзімді активтер мен міндеттемелер ретінде жіктеледі.

Әділ құнды бағалау

Активтің сатылғаны үшін түскен немесе бағалау күніне нарық қатысушыларының арасындағы әдеттегі операцияның шеңберінде міндеттемелердің берілгені үшін төленген баға әділ құн болып табылады. Әділ құнды бағалау активті сату немесе міндеттемені беру бойынша операция:

- не бұл актив немесе міндеттеме үшін негізгі нарықта;
- не бұл актив немесе міндеттеме үшін барынша тиімді нарықта негізгі нарықтың жоқтығы шартында болатындығын болжайды.

Топ негізгі немесе барынша қолайлы нарыққа қол жеткізе алуы тиіс.

Активтің немесе міндеттеменің әділ құны нарық қатысушылары активтің немесе міндеттеменің бағасын анықтау кезінде пайдаланатын жорамалдарды қолдана отырып бағаланады, бұл ретте нарық қатысушылары өздерінің мүдделерінде әрекет етеді деп болжанады. Қаржылық емес активтің әділ құнын бағалау нарық қатысушысының активті барынша жақсы және барынша тиімді тәсілмен пайдаланудан немесе оны мұндай активті барынша жақсы және барынша тиімді тәсілмен пайдаланатын басқа нарық қатысушысына сатудан болатын экономикалық пайданы жасау мүмкіндігін ескереді.

Топ мұндай бағалау әдістерін пайдаланады, әрі олар қалыптасқан жағдайларда қолайлы болып табылады және солар үшін әділ құнды бағалау үшін жеткілікті болып табылады, бұл ретте орынды қадағаланатын бастапқы деректерді пайдалана отырып, қадағаланбайтын бастапқы деректерді мейлінше аз пайдаланады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікте әділ құны бойынша бағаланатын барлық активтер мен міндеттемелер жалпы әділ құнды бағалау үшін елеулі болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректердің негізінде әділ құн көздерінің төменде сипатталған иерархиясының шеңберінде жіктеледі:

- 1-деңгей — ұқсас активтер немесе міндеттемелер бойынша (қандай да бір түзетулерсіз) белсенді нарықта нарықтық баға белгілеулері;
- 2-деңгей — әділ құнды бағалау үшін маңызды болатын иерархияның ең төменгі деңгейіне жататын бастапқы деректер нарықта тікелей немесе жанама байқалатын болып табылатын бағалау үлгілері;
- 3-деңгей — иерархияның ең төмен деңгейіне жататын бастапқы деректердің әділ құнын бағалау үшін елеулі болатын бағалау модельдері нарықта қадағаланбайтын болып табылады.

Әділ құн туралы ақпаратты ашып көрсету мақсатында Топ активтер мен міндеттемелерді олардың сипатының, оларға тән сипаттамалар мен тәуекелдердің, сондай-ақ жоғарыда көрсетілгендей әділ құн көздерінің иерархиясында қолданылатын деңгейдің негізінде жіктеді.

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар өзіндік құны бойынша бухгалтерлік есепте жиналған тозу мен құнсыздану бойынша жиналған шығындарды шегере отырып есептеледі. Негізгі құралдардың бастапқы құнына сатып алу құны, оның ішінде импорт алымдары және өтелмейтін салықтар, егер мойындау шарттарын қанағаттандыратын болса, ұзақ мерзімді активтердің құрылысына тікелей жататын қарыздар бойынша шығындар, құрал-жабдықтың бөліктерін ауыстыру құны, сондай-ақ активті жұмыс күйіне келтіруге және оны мақсатты пайдалану орнына жеткізуге байланысты кез келген тікелей шығындар кіреді.

Күтілетін келешек экономикалық пайданың бастапқыда бағаланған көрсеткіштерінен артық (пайдалы қызмет ету мерзімінің, қуаттылықтың және т.б. ұлғаюы) ұлғаюына әкеліп соқтыратын шығындар негізгі құралдардың қосымша құны ретінде капиталдандырылады. Белгілі бір уақыт аралығында негізгі құралдардың едәуір құрамдастарын ауыстыру қажет болғанда, Топ осы сияқты құрамдастарды оларға сәйкес болатын дербес пайдалы қызмет ету мерзімдерімен жеке активтер ретінде мойындайды және оларды тиісінше амортизациялайды. Сол сияқты, елеулі техникалық шолып тексеруді жүргізген кезде сонымен байланысты шығындар, егер мойындаудың критерийлері орындалса, құрал-жабдықты ауыстыру ретінде негізгі құралдардың баланстық құнында мойындалады. Жөндеуге және техникалық қызмет көрсетуге жұмсалатын барлық басқа шығындар олар болған сәтте пайда немесе залал құрамында мойындалады.

Негізгі құралдардың тозуы (газ активтерінен басқа) төменде көрсетілгендей пайдалы қызмет етудің есепті мерзімінің ішінде тікжелік әдістің негізінде есептеледі:

	Жылдар саны
Ғимараттар мен құрылыстар	7-100
Газ көлік жүйесі	10-70
Машиналар мен құрал-жабдықтар	3-40
Көлік құралдары	5-30
Басқасы	3-20

Жерге арналған амортизация есептелмейді.

Негізгі құрал объектісін және негізгі құралдар объектісінің бастапқыда танылған кез келген едәуір құрамдасын мойындау олар есептен шығарылғаннан кейін не болмаса егер оларды пайдаланудан немесе шығудан келешек экономикалық пайданы алу күтілмесе тоқтатылады. Активті тануды доғару нәтижесінде туындайтын кіріс немесе шығыс (активтің шығуынан және теңгерімдік құнынан болатын таза түсімдер арасындағы айырмашылық ретінде есептелген) активті тану доғарылған есепті жыл үшін жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепке кіргізіледі.

Пайдаланудан шығару резерві Топ ғимаратты немесе құрал-жабдықты қайта бөлшектеу және пайдаланудан шығару, ол орналасқан аумақты қалпына келтіру бойынша міндеттемелерді көтергенде және мұндай резервтің көлемін негізді түрде бағалауға мүмкін болғанда ғана дисконтталған құны бойынша толық көлемде танылады.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

Негізгі құралдар (жалғасы)

Активтердің қалдық құны, пайдалану мерзімі және тозуын есептеу әдістері әрбір қаржы жылының соңында қайта қаралып отырады және қажет болған кезде келесі кезеңдерде түзетіліп отырады.

Аяқталмаған құрылыс өзіндік құны бойынша ескерілген негізгі құралдардың аяқталмаған құрылысын білдіреді. Аяқталмаған құрылысқа құрылыстың, құрал-жабдықтың құны және басқа да тікелей шығындар кіреді. Аяқталмаған құрылыстың амортизациясы мұндай активтердің құрылысы аяқталғанда және олар пайдалануға берілген уақытта басталады.

Жер қойнауын пайдалану құқығын иемденгенге дейін болған шығындар

Жер қойнауын пайдалану келісімшарты жасалғанға дейін болған шығындар келтірілген кезеңдегі шығыстарға жатқызылады.

Жер қойнауын пайдалану құқығына шығындар

Жер қойнауын пайдалану құқығын сатып алу шығындары капиталданады және материалдық емес активтер ретінде жіктеледі. Барлау бойынша әрбір объект жыл сайын бұрғылау жұмыстары жоспарланғанын және оның құнсызданбағанын растау мәніне қарастырылады. Егер келешек жұмыстар жоспарланбаса, жер қойнауын пайдалану құқықтарының баланстық құны және тиісті объектілерді сатып алу шығындары есептен шығарылады. Экономикалық негізделген шығарылатын қорлар («дәлелденген қорлар» немесе «коммерциялық қорлар») белгіленген кезде және әзірлеуді ішкі бекіту кезінде жер қойнауын пайдалану құқығының және тиісті объектілерді сатып алуға арналған шығындардың баланстық құны, кен орындардың бөлігінде, барлау және бағалау шығындарымен бірігіп, газ активтеріне ауыстырылады.

Барлау және бағалау шығындары

Барлауға арналған заңды құқық алынған сәттен бастап геологиялық және геофизикалық зерттеу шығындары мен барлау бұрғылауына тікелей қатысты шығындар ұңғыманың бұрғылануы аяқталмайынша және мұндай бұрғылау нәтижелері бағаланбайынша шығындардың сипатына сәйкес барлау және бағалау бойынша материалдық емес немесе материалдық активтер ретінде капиталданады. Бұл шығыстарға қызметкерлерге өтемақы, пайдаланылатын материалдар мен жағар майға шығындар, бұрғылау жабдығын жалдау және мердігерлерге төлемдер жатады. Егер қорлар табылмаса, барлау және бағалау бойынша активтер құнсыздануға тәжірибеленеді; егер шығарылатын көмірсутектер табылып, одан кейінгі бағалауға жататын болса, әрі оған коммерциялық әзірленуі ықтимал болатын басқа ұңғымаларда бұрғылау кіруі мүмкін болса, онда шығындар көмірсутектерді коммерциялық шығаруды бағалауда негізделген/үздіксіз прогреске қол жеткізілмейінше, материалдық емес актив ретінде ескерілуін жалғастырады. Осы сияқты барлық шығындар техникалық, коммерциялық және басқарушылық тексеруге, сол сияқты әзірлеуді жалғастыру ниетін немесе табудан пайда алудың қандай да бір басқа тәсілін растау үшін жылына кем дегенде бір рет құнсыздану мәніне тексеруге жатады. Өйтпеген жағдайда шығындар есептен шығарылады. Газдың дәлелденген қорлары анықталғанда және әзірлеуді жалғастыру шешімі қабылданғанда, тиісті шығындар құнсыздану бағаланғаннан кейін және құнсызданудан болған шығын танылғаннан кейін газ активтерінің құрамына аударылады.

Әзірлеу шығындары

Платформалар мен газ құбырлары сияқты мұндай инфрақұрылым объектілерінің құрылысымен, орнатумен немесе аяқтаумен байланысты шығыстар, сондай-ақ пайдалану ұңғымаларын бұрғылау, оған қоса сәтсіз пайдалану ұңғымалары немесе нобайын келтіретін ұңғымалар, газ кен орнының шеңберінде капиталға айналдырылады.

Газ активтері бойынша тозу және амортизация

Газ активтерінің тозуы, солардың тозуы тікжелілік әдіс бойынша есептелетін инфрақұрылым объектілерінен басқа, дәлелденген әзірленген газ қорларының негізінде өндірістік әдісті пайдалана отырып есептеледі.

Қаржы активтері

Бастапқы тану және бағалау

Қаржы активтері бастапқыда танылған кезде кейіннен амортизацияланған құны бойынша және пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі.

Қаржы активтерінің бастапқыда танылған кездегі жіктелуі шартта көзделген қаржы активі мен Топ бұл активтерді басқару үшін қолданатын бизнес-модель бойынша ақша ағындарының сипаттамаларына тәуелді болады. Қаржыландырудың едәуір құрамдасын қамтымайтын сауда дебиторлық берешекті қоспағанда.

Қаржы активін амортизацияланған құны бойынша жіктеу және бағалау үшін осы активтің шарттық талаптары борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне «борыштың негізгі сомасы мен пайыздардың есебінен төлемдер ғана» болып табылатын ақша ағындарын алуды негіздеуі қажет. Мұндай бағалау SPPI-тест деп аталады және әрбір құралдың деңгейінде жасалады. Солар бойынша ақша ағындары борыштың негізгі сомасының және пайыздардың есебінен тек төлемдер болып табылмайтын қаржы активтері пайдаланылатын бизнес-модельге қарамастан пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша жіктеледі және бағаланады.

Заңнамамен немесе белгілі бір нарықта қабылданған ережелермен белгіленген мерзімде активтердің берілуін талап ететін қаржы активтерін сатып алу немесе сату бойынша барлық мәмілелер («стандартты талаптарда» жасалатын сауда) мәміленің жасалу күніне, яғни Компания активті сатып алу немесе сату міндеттемесін өз мойнына алған күнге мойындалады.

Кейінгі бағалау

Кейіннен бағалау мақсаттары үшін қаржы активтері төрт санатқа жіктеледі:

- амортизацияланған құны бойынша қаржы активтері;
- жинақталған пайда мен зиянды кейіннен қайта жіктей отырып басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері;
- мойындау тоқтаған кезде жинақталған пайда мен зиянды кейіннен қайта жіктестен басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын, ұйымның қарауына қарай жіктелген қаржы активтері;
- пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері.

Амортизацияланған құны бойынша қаржы активтері

Бұл санат Топ үшін барынша маңызды болып табылады. Топ қаржы активтерін амортизацияланған құны бойынша бағалайды, егер келесі талаптардың екеуі де орындалса:

- қаржы активі бизнес-модельдің шеңберінде ұсталады, оның мақсаты қаржы активтерін шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін ұстау болып табылады; және
- қаржы активінің шарттық талаптары көрсетілген күндерге борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне борыштың негізгі сомасы мен пайыздардың есебінен төлемдер ғана болып табылатын ақша ағындарын алуды негіздейді.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып бағаланады және оларға құнсыздануға қатысты талаптар қолданылады. Пайда немесе зиян активтің мойындалуы тоқтаған, ол түрлендірілген немесе құнсызданған жағдайда пайданың немесе зиянның құрамында танылады.

Топтың амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы активтеріне байланысты тараптарға қарыздар, банк депозиттері, сауда және басқа да дебиторлық берешек пен басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері жатады.

Тануды тоқтату

Қаржы активі (немесе қолданылуына қарай — қаржы активінің бір бөлігі немесе сол сияқты қаржы активтері тобының бір бөлігі) қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте мойындалуын тоқтатады, егер:

- активтен келетін ақша ағындарын алу құқығының қолданылу мерзімі аяқталса;
- Топ активтен ақша ағымын алу құқығын берсе не болмаса үшінші тарапқа түсетін ақша ағымдарын толық көлемде және «транзиттік» келісім бойынша ешбір елеулі кідірусіз төлеу бойынша өз мойнына міндеттеме алса; және не болмаса (а) Топ активтен болатын барлық тәуекелдер мен пайданы берсе, не болмаса (б) Топ активтен болатын барлық тәуекелдер мен пайданы бермей, оларды сақтамаса, бірақ осы активтің бақылауын берсе.

Егер Топ активтен ақша ағындарын алуға өзінің барлық құқықтарын берсе не болмаса транзит келісімін жасаса және бұл ретте активтен болған барлық тәуекелдер мен пайданы бермесе, бірақ оны өзінде сақтамаса, сондай-ақ жаңа активке бақылау бермесе, жаңа актив Топ берілген активте өзінің қатысуын жалғастыратын дәрежеде мойындалады; Бұл жағдайда Топ тиісті міндеттемені де таниды. Берілген актив пен тиісті міндеттеме Топ сақтаған құқық пен міндеттемелерді көрсететін негізде бағаланады.

Берілген актив бойынша кепілдік нысанын қабылдайтын қатысуды жалғастыру активтің баланстық құнының ең азы және Топ төлеуге тиіс өтеменің ең жоғары мөлшері бойынша бағаланады.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (ЖАЛҒАСЫ)

Қаржы активтері (жалғасы)

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Топ пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын барлық борыштық құралдарға қатысты күтілетін несиелік зиянды (КНЗ) бағалау резервін мойындайды. КНЗ шартқа сәйкес тиесілі болатын ақша ағындары мен Топ бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені немесе оның шамамен алынған мәнін пайдалана отырып дисконтталған алуды күтіп отырған барлық ақша ағындарының арасындағы айырманың негізінде есептеледі. Күтілетін ақша ағындарына ұсталатын қамтамасыз етуді сатудан немесе шарттық талаптардың ажырамас бөлігі болып табылатын несие сапасын арттырудың басқа тетіктерінен болатын ақша ағындары жатады.

НКЗ екі кезеңде танылады. Бастапқы танылған сәттен бастап несиелік тәуекел айтарлықтай ұлғаймаған қаржы құралдары бойынша келесі 12 айдың (12 айлық күтілетін несиелік зиян) ішінде мүмкін болатын дефолттардың салдарынан туындауы мүмкін несиелік зиянға қатысты залалға бағалау резерві құрылады. Солар бойынша бастапқы танылған сәттен бастап қаржы құралдары үшін несиелік тәуекел айтарлықтай ұлғайған дефолттың орын алу мерзімдеріне қарамастан (бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелік зиян) осы қаржы құралының қалған қолданылу мерзімінің ішінде күтілетін несиелік зиянға қатысты залалға бағалау резерві құрылады.

Сауда дебиторлық берешекке және шарт бойынша активтерге қатысты Топ КНЗ-ны есептеу кезінде жеңілдетілген тәсілді қолданады. Тиісінше, Топ несиелік тәуекелдің өзгерістерін қадағаламайды, ал оның орнына әрбір есепті күнге бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелік зиянға тең сомада залалға бағалау резервін таниды. Топ қарыз алушылар мен жалпы экономикалық талаптарға тән болатын болжамды факторларды ескере отырып түзетілген несиелік зиянның пайда болуының өткен тәжірибесіне сүйене отырып бағалау резервтерінің матрицасын пайдаланды.

Белгілі бір жағдайларда Топ, егер ішкі немесе сыртқы ақпарат Топ ұстап қалатын несие сапасын арттыру тетіктерін ескерместен, Топтың шартта көзделген қалған төлемдердің барлық сомасын алатындығына нұсқаса, қаржы активі бойынша дефолт болды деген қорытындыға келе алады. Егер шартта көзделген ақша ағындарының өтелуіне қатысты негізделген үміттер болмаса, қаржы активі есептен шығарылады.

Қаржылық міндеттемелер

Бастапқы тану және бағалау

Қаржылық міндеттемелер бастапқы мойындау кезінде тиісінше пайда немесе залал; берешек, қарыздар, кредиторлық берешек немесе тиімді хеджирлеу кезінде хеджирлеу құралдары ретінде белгіленген туынды құралдар арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер ретінде жіктеледі.

Барлық қаржылық міндеттемелер бастапқыда әділ құны бойынша танылады, ал берешек, қарыздар мен кредиторлық берешек болған жағдайда, мәміле бойынша солармен тікелей байланысты шығындар шегере отырып.

Кейінгі бағалау

Кейіннен бағалау мақсаттары үшін қаржылық міндеттемелер екі санатқа жіктеледі:

- пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер;
- амортизацияланған құны бойынша қаржылық міндеттемелер.

Амортизацияланған құны бойынша қаржылық міндеттемелер

Бұл санат Топ үшін барынша маңызды болып табылады. Бастапқыда мойындалғаннан кейін берешек пен қарыздар кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Мұндай қаржылық міндеттемелер бойынша кірістер мен шығыстар оларды тану доғарылғаннан кейін, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеме қолданыла отырып өтелім есептелуіне қарай танылады.

Амортизацияланған құн сатып алу кезіндегі дисконттарды немесе сыйлықақыларды, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажыратылмас бөлігі болып табылатын комиссиялық немесе шығындарды ескере отырып есептеледі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме амортизациясы пайда мен зиян туралы шоғырландырылған есепте қаржыландыру шығындарының құрамына жатқызылады.

Бұл санат әдетте берешекке, қарыздарға, қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемеге және басқа да қаржылық міндеттемелерге қолданылады.

Сауда және басқа да кредиторлық берешек

Сауда және басқа да кредиторлық берешек бойынша міндеттемелер Топ шоттарының жазылып берілуіне қарамастан алынған тауарлар мен қызметтер үшін келешекте төленуі тиіс соманың әділ құны болып табылатын бастапқы құн бойынша ескеріледі.

Қаржылық кепілдік шарттары

Қаржылық кепілдік шарты соған сай кепілдікті беретін тарап бұл шарт бойынша бенефициарға белгілі бір борышкердің белгіленген мерзімде шарттың бастапқы немесе қайта қаралған талаптарына сәйкес төлемді жасай алмауының салдарынан болған шығынды өтеу үшін белгілі бір соманы төлеуге міндеттенетін шарт деп аталады. Қаржылық кепілдік шарттары бастапқыда кепілдіктің шығуымен тікелей байланысты мәміле бойынша шығындарды ескере отырып әділ құны бойынша міндеттеме ретінде мойындалады.

Кейіннен міндеттеме келесі өлшемдердің ең үлкені бойынша бағаланады: 37 ХБЕС-ке сәйкес есепті күнге (2018 жылдың 1 қаңтарына дейін) қолдағы міндеттемелерді өтеуге қажетті шығындардың ең үздік бағалануы немесе 9 ХҚЕС-ке сәйкес есептелген (2018 жылдың 1 қаңтарынан кейін) күтілетін несиелік зиян бойынша резервтер және жинақталған амортизацияны шегере отырып міндеттемелердің бастапқыда мойындалған сомасы.

Тануды тоқтату

Қаржылық жағдай туралы есепте қаржылық міндеттеменің танылуы, егер міндеттеме өтелсе, күші жойылса, немесе оның әрекет ету мерзімі аяқталған жағдайда тоқтатылады. Егер қолданыстағы қаржылық міндеттеме дәл сол кредитордың алдында едәуір ерекшеленетін талаптарда басқа міндеттемеге ауыстырылса немесе егер қолданыстағы міндеттеменің талаптары едәуір өзгертілсе, мұндай ауыстыру немесе өзгеріс бастапқы міндеттеменің мойындалуын тоқтату ретінде және жаңа міндеттемені мойындаудың басталуы ретінде ескеріледі, ал олардың баланстық құндағы айырмасы жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте мойындалады.

Қаржы құралдарының өзара есепке алынуы

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер өзара есепке алынуы тиіс, ал таза сомасы қазіргі сәтте мойындалған сомаларды өзара есепке алуға, сондай-ақ Топтың нетто-негізде есеп айырысу ниеті не болмаса активтерді өткізуге және осымен бірге міндеттемелерді өтеуге заңгерлік құқығы болғанда ғана қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылуы тиіс.

Қорлар

Материалдар мен шикізат өзіндік құнының ең аз мәні және таза өткізу құны бойынша ескеріледі.

Тауар-материалдық қорлардың құны ФИФО әдісінің негізінде әрбір қойма үшін бөлек ескеріледі.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Топ әрбір есепті күнге активтің ықтимал құнсыздану белгілерінің бар-жоғын айқындайды. Егер осындай белгілер орын алса немесе егер активті құнсыздануға жыл сайынғы тексеру талап етілсе, Топ активтің өтелетін құнына бағалау жүргізеді. Активтің немесе ақша ағындарын жасайтын бөлімшенің (бұдан әрі — «ААЖБ») өтелетін құны, өткізу бойынша шығындарды шегере отырып, ААЖБ активінің әділ құнынан және оны пайдалану құнынан асады. Өтелетін құн негізінен басқа активтер немесе активтер тобы жасайтын ағындардан тәуелсіз ақша қаражатының ағындарын актив жасаған жағдайда ғана жеке актив үшін анықталады. Егер активтің немесе ақша ағымдарын жасайтын бөлімшенің баланстық құны оның өтелетін құнынан асып кетсе, актив құнсызданған болып есептеледі және өтелетін құнына дейін есептен шығарылады.

Пайдаланудан болатын құндылықты бағалау кезінде болашақтағы ақша ағындары келтірілген құнға дейін дисконттау мөлшерлемесі бойынша активке тән ақша мен тәуекелдердің уақытта құнын ағымдағы нарықтық бағасын көрсететін салық салғанға дейін дисконтталады. Сату шығындарын шегере отырып әділ құнды айқындау кезінде тиісті бағалау үлгісі қолданылады. Бұл есептер бағалау коэффициенттерімен, еншілес кәсіпорындар акцияларының нарығында еркін айналыстағы бағаларды белгілеумен немесе әділ құнның өзге де қол жетімді көрсеткіштерімен расталады.

Топ құнсыздану сомасын жеке активтер жатқызылатын әр ААЖБ үшін жеке дайындалатын жан-жақты жоспарлары және болжамды есеп айырысуларын басшылыққа ала отырып айқындайды.

Бұл жоспарлар мен болжамды есеп айырысулар әдетте 5 (бес) жылға жасалады. Бұдан да ұзақ кезеңдер үшін бес жылдан кейін келешек болжанатын ақша ағындарына қатысты қолданылатын ұзақ мерзімді өсу қарқынды есептеледі.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (ЖАЛҒАСЫ)

Қаржылық емес активтердің құнсыздануы (жалғасы)

Жалғасын отырған қызметтің құнсыздануынан болған шығындар жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте құнсызданған актив функциясына сәйкес келетін шығыстар санатында көрсетіледі.

Әрбір есепті күнге бұрын мойындалған құнсыздану бойынша шығындардың жойылғанын немесе олардың азайғанын көрсететін қандай да бір белгілерінің бар екендігіне қатысты бағалау жүргізілді. Егер мұндай белгі бар болса, Топ активтің немесе ААЖБ-ның өтелетін құнын есептейді. Құнсызданудан болатын бұрын танылған шығындар, егер құнсызданудан болатын шығынды соңғы рет таныған уақыттан бастап активтің өтелетін соманы айқындау үшін пайдаланылған жол берілімде өзгеріс орын алған жағдайда ғана қалпына келтіріледі. Қалпына келтіру активтің баланстық құны оның өтелетін құнынан асып кетпеуімен, сондай-ақ амортизацияны шегеріп тастағанда баланстық құнынан аспауымен шектелген, бұл актив егер алдыңғы жылдары құнсызданудан болған зиян деп танылмаған жағдайда, баланстық құны бойынша танылуы мүмкін. Құнның мұндай қалпына келтірілуі жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте мойындалады.

Ақша қаражаты және қысқа мерзімді депозиттер

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі ақша қаражаты мен оның баламаларына банктердегі, жолдағы және кассадағы ақша қаражаты және өтеу мерзімі 3 (үш) ай немесе одан аз болатын, белгілі бір қолма-қол ақша сомаларына оңай айырбасталатын және құнның өзгеруіне елеусіз тәуекелге ұшырайтын қысқа мерзімді өтімділігі жоғары банк депозиттері жатады.

Резервтер

Резервтер Топтың өткен шақта болған оқиғалардың нәтижесінде ағымдағы (құқықтық немесе іс-тәжірибеден туындаған) міндеттемесі болса, сондай-ақ міндеттемелерді өтеу үшін экономикалық пайдаға байланысты қаражат ағыны болатын ықтималдық болғанда және осы міндеттеменің тиісті дұрыс бағасы жүргізілгенде шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Егер ақшаның уақытша құнының әсері елеулі болып табылса, резервтер келешек ақша ағындарын дисконттау арқылы ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарығын, сондай-ақ мүмкіндігінше, міндеттемеге қатысты тәуекелдерді көрсететін салықтар төленгенге дейінгі мөлшерлеме бойынша айқындалады. Егер дисконттау қолданылса, резервтің ұлғаюы уақыт өтісімен қаржылық шығындар ретінде мойындалады.

Пайдаланудан шығаруға резервтер Топтың жабдықты немесе тетікті қайта бөлшектеу және көшіру бойынша және жабдық болған учаскені қалпына келтіру бойынша міндеттемесі болғанда, сондай-ақ мұндай резервке пайымды бағалауды жүзеге асыру мүмкін болғанда дисконттау негізінде толық көлемде танылады. Мойындалатын сома жергілікті шарттар мен талаптарға сәйкес айқындалған бағаланған келешек шығындардың ағымдағы құнын білдіреді. Сондай-ақ сомасы резервтің мөлшеріне балама тиісті негізгі құрал құрылады. Кейіннен, мұндай актив газ активтері мен газ-көлік жүйесі активтерінің құрамында амортизацияланады.

Учаскені жою және қалпына келтіру бойынша резерв

Есепті мерзімдегі немесе міндеттемелерді өтеуге қажетті экономикалық пайданың негізіндегі ресурстардың ағып кету сомасындағы өзгерістердің нәтижесі болған учаскені пайдаланудан шығару және қалпына келтіру бойынша қолдағы резервті бағалаудағы өзгерістер немесе дисконттау мөлшерлемесіндегі өзгеріс былайша ескеріледі:

- a. резервтегі өзгерістер ағымдағы кезеңдегі тиісті активтің құнына қосылады немесе есептен шығарылады;
- b. актив құнынан шегерілген сома оның теңгерім құнынан асып кетпеуі қажет. Егер резервтегі кему активтің теңгерім құнынан асып кетсе, онда асып кету шығыстар ретінде дереу танылады; және
- c. егер активтің құны ұлғаюға әкелсе, Топ активтің жаңа теңгерім құны толығымен өтелмейтіні осы көрсеткіш болып табылатындығын қарастырады. Егер мұндай белгі болса, Топ активті өтелетін құнды бағалау арқылы құнсыздану мәніне тестілеп, құнсызданудан болған кез келген залалды 36 ХБЕС-ке сәйкес ескереді.

Жарғылық капитал және дивидендтер

Жай акциялардан тұратын жарғылық капитал бастапқы құны бойынша танылады. Жай акциялар бойынша дивидендтер олар жарияланған кезеңде меншікті капиталдың кемуі ретінде танылады. Жай акциялар бойынша дивидендтерді төлеу Акционердің қарауына қарай жүзеге асырылады. Дивидендтерді есепті күннен кейін жариялау 10 ХБЕС-ке сай «Есепті күннен кейін болған оқиғалар» бұдан кейінгі оқиға ретінде қарастырылады және тиісінше ашылып көрсетіледі.

Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім және шығыстарды мойындау

Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім тауарларға немесе қызметтерге бақылау клиентке берілгенде және өтемақыны көрсететін сомада бағаланған кезде танылады, соған құқықты Топ мұндай тауарларға немесе қызметтерге айырбас ретінде алуды күтіп отыр. Түсім жанама салықтарды шегере отырып ескеріледі. Қаржылық есептілікте түсімді мойындау үшін келесі критерийлер орындалуы тиіс:

Тауарларды сату

Сатудан түскен кірістер сатып алушыға тауарға меншік құқығына байланысты елеулі тәуекелдер мен пайда берілгеннен кейін танылады және әдетте орындалуға жататын бір міндеттеме жатады. Тауарларды өткізуден түскен кірістер ұзақ уақыт ішінде танылады.

Қызметтерді көрсету

Топ атқару бойынша міндеттемелерді ай сайын орындайды және көрсетілген қызметтердің нақты көлемдерінің негізінде газды тасымалдау қызметтерін көрсетуден және газ құбырларына техникалық қызмет көрсетуден түскен түсімді мойындайды. Газды тасымалдау қызметтерінен түскен кірістер сатып алушы бір мезгілде Топ ұсынатын артықшылықтарды алады және пайдаланады деген талаппен ұзақ уақыт ішінде мойындалады.

Басқару қызметтері

Топ «КазРосГаз» ЖШС-не дивидендтерді хабарландырудың негізінде белгілі бір уақыт сәтінде «КазМұнайГаз»-дың бірлескен кәсіпорны «КазРосГаз» ЖШС-ін басқаруға жататын басқару комиссиясын мойындайды.

Пайыздық кіріс

Амортизацияланған құн және пайыздық қаржы активтері бойынша бағаланатын барлық қаржы құралдары бойынша пайыздық кіріс тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып мойындалады, әрі ол қаржы құралын болжамды пайдалану мерзімінің бойында немесе егер бұл орынды болса, қаржы активінің немесе міндеттеменің таза баланстық құнына дейінгі ұзақ емес кезеңнің ішінде күтілетін келешек төлемдерді немесе ақша қаражатының түсімдерін дәл дисконттайды.

Пайыздық кіріс жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте қаржылық кірістер құрамына енгізіледі.

Дивидендтер

Топтың төлемді алуға арналған құқығы белгіленгенде дивидендтерден түскен кіріс танылады, бұл әдетте, акционерлер дивидендтерді бекіткенде болады.

Шығыстар

Шығыстар тиісті тауарларды немесе қызметтерді нақты алу сәтіне, ақша қаражаты немесе олардың баламалары қашан төленгеніне қарамастан ескеріледі және шоғырландырылған қаржылық есептілікте олар жататын кезеңде көрсетіледі.

Шарт бойынша міндеттемелер

Шарт бойынша міндеттеме, егер сатып алушыдан төлем Топ тиісті тауарларды бермейінше немесе қызметтерді көрсетпейінше алынса немесе төленуге жататын болса (қайсысының бұрын орын алатындығына қарай), танылады. Шарт бойынша міндеттемелер Топ шарт бойынша өз міндеттерін орындағанда (яғни тиісті тауарларға немесе қызметтерге бақылауды сатып алушыға бергенде), түсім ретінде мойындалады.

Қарыздар бойынша шығындар

Жіктелетін активті сатып алуға, оның құрылысына немесе өндірісіне тікелей жататын қарыздар бойынша шығындар осындай активтің баланстық құнының бір бөлігі ретінде капиталдандырылады. Қарыздар бойынша өзге де шығындар туындаған сәттегі шығыстар ретінде танылады.

Қарыздар бойынша шығындарға пайыздардың төленуі және Топ қарызға алынған қаражатқа байланысты Топ шеккен басқа да шығындар кіреді.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (ЖАЛҒАСЫ)

Ағымдағы табыс салығы

Ағымдағы және алдыңғы кезеңдер үшін ағымдағы табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер салық органдарына өтеледі немесе салық органдарына төленеді деп болжанатын сома бойынша бағаланады. Осы соманы есептеу үшін қолданылатын салық мөлшерлемелері мен салық заңнамасы, — Топ өз қызметін жүзеге асыратын және салық салынатын кірісті алатын елдерде есепті күнге қабылданған немесе нақты қабылданған мөлшерлемелер мен заңнамалар.

Тікелей капиталда мойындалған баптарға қатысты ағымдағы салық жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте емес, капиталдың құрамында мойындалады. Ұйым басшылығы соған қатысты тиісті салық заңнамасы әртүрлі түсіндірілуі мүмкін салық декларацияларында көрсетілген позицияларды мерзімді етіп бағалайды және қажетіне қарай бағалау міндеттемелерін құрады.

Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен олардың баланстық құны арасындағы есепті күнге қаржылық есептілік мақсаттары үшін уақытша айырмаларды айқындау арқылы міндеттемелер әдісі бойынша есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері мына жағдайлардан басқа, барлық салық салынатын уақыт айырмалары бойынша танылады:

- кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттеме бизнесті біріктіру болып табылмайтын мәміленің барысында гудвилді немесе активті немесе міндеттемені бастапқыда мойындау нәтижесінде туындайды және операцияны жасау сәтіне бухгалтерлік пайдаға да, сол сияқты салық салынатын пайдаға немесе залалға ықпал етпейді; және
- еншілес ұйымдарға, қауымдасқан компанияларға, сондай-ақ бірлескен қызметке қатысу үлестерімен инвестицияларға байланысты салық салынатын уақыт айырмаларына қатысты, егер уақыт айырмаларын қалпына келтіру уақытын бақылау мүмкін болса және уақыт айырмасы таяу болашақта азаймайтындығына елеулі мүмкіндік бар болса.

Кейінге қалдырылған салық активтері, мына жағдайлардан басқа, соған қарсы есептен шығарылатын уақыт айырмалары, пайдаланылмаған салық жеңілдіктері мен пайдаланылмаған салық шығындары есепке алынуы мүмкін салық салынатын пайда болады деген едәуір ықтималдылық болатын дәрежеде барлық есептен шығарылатын уақыт айырмалары, пайдаланылмаған салық жеңілдіктері және пайдаланылмаған салық шығындары бойынша мойындалады:

- есептен шығарылатын уақыт айырмаларына қатысты кейінгі қалдырылған салық активтері компанияларды біріктіру болып табылмайтын және операцияны жасау сәтіне бухгалтерлік пайдаға да, сол сияқты салық салынатын пайдаға немесе шығынға әсер етпейтін мәміле бойынша активті немесе міндеттемені бастапқыда мойындаудың нәтижесінде туындағанда; және
- еншілес ұйымдарға, қауымдасқан компанияларға инвестициялармен, сондай-ақ бірлескен кәсіпорындарға қатысу үлестерімен байланысты есептен шығарылатын уақыт айырмаларына қатысты кейінге қалдырылған салық активтері уақыт айырмалары келешекте пайдаланылады және соған қарсы уақыт айырмалары қолданылуы мүмкін салық салынатын пайда орын алады деген айтарлықтай ықтималдылық бар дәрежеде ғана танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің баланстық құны әрбір есепті күнге қайта қаралып, кейінге қалдырылған салық активтерінің барлығын немесе бір бөлігін пайдалануға мүмкіндік беретін жеткілікті салық салынатын пайданы алу ықтималдылығы шамалы деп бағаланатын дәрежеде азаяды. Мойындалмаған кейінге қалдырылған салық активтері әрбір есепті күнге қайта қаралады және келешек салық салынатын пайда мұндай активтерді пайдалануға мүмкіндік береді деген едәуір ықтималдық туындаған дәрежеде ғана мойындалады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелер күшіне енген немесе нақ есепті күнге заңдастырылған салық салу мөлшерлемелеріне (салық салу туралы заңға) сүйене отырып міндеттемені реттеу немесе активті өткізу кезеңінің ішінде қолданылады деп күтілетін мөлшерлеме бойынша бағаланады.

Пайда немесе зиян құрамында танылған баптарға қатысты кейінге қалдырылған салық пайда немесе зиян құрамында танылмайды. Кейінге қалдырылған салықтардың баптары олардың негізінде жатқан операцияларға сәйкес не болмаса жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте немесе тікелей капиталда танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелер, егер заңи тұрғыдан бекітілген ағымдағы салық активтері мен міндеттемелерді есепке алу құқығы болса және кейінге қалдырылған салықтар дәл сол салық салынатын компанияға немесе салық органына қатысты болса, бір біріне қарсы есепке алынады.

Қосылған құн салығы (бұдан әрі — «ҚҚС»)

Салық заңнамасында нетто негіздегі сатулар және сатып алулар бойынша қосылған құн салығын (ҚҚС) өтеу көзделеді. Осылайша, өтелуге жататын ҚҚС, сатулар бойынша ҚҚС-ты шегере отырып, сатып алулар бойынша ҚҚС-ты білдіреді.

Төленуге жататын ҚҚС

Сатып алушылардан дебиторлық берешек алынғаннан кейін ҚҚС салық органдарына төленуі тиіс. Есеп айырысуы есепті күнге жүзеге асырылған сатып алулар бойынша ҚҚС төленуге жататын сомадан есептен шығарылады.

Дебиторлық берешектің құнсыздануына резерв құрылғанда, құнсызданудан болған залал, ҚҚС сомасын қоса алғанда, берешектің барлық сомасына ескеріледі. ҚҚС бойынша тиісті міндеттеме салық салу мақсатында дебиторлық берешектен есептен шығарылғанға дейін есептілікте көрсетіледі.

Өтелуге жататын ҚҚС

Өтелуге жататын ҚҚС ҚҚС-пен сатып алынған тауарлар, жұмыстар мен қызметтер бойынша бухгалтерлік есепте көрсетіледі және егер ондайлар кірісті алу мақсатында пайдаланылса.

Әрбір есепті күнге өтелуге жататын ҚҚС шоты бойынша сома төленуге жататын ҚҚС шоты бойынша сомамен есепке алынуы тиіс.

Шартты активтер және міндеттемелер

Шартты активтер шоғырландырылған қаржылық есептілікте танылмайды. Кірісті өткізілуі күмән келтірмегенде, тиісті актив шартты актив болып табылмайды және оның мойындалуы негізделген болып табылады.

Шартты міндеттемелер шоғырландырылған қаржылық есептілікте танылмайды. Егер экономикалық пайданы білдіретін ресурстардың ағып кету ықтималдығы аз болып табылмаса, шартты міндеттемелер қаржылық есептілікте ашып көрсетіледі.

Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Есепті күнге Топтың қаржылық жағдайы туралы қосымша ақпаратты ұсынатын жыл аяқталғаннан кейін болған оқиғалар (түзетуші оқиғалар) шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі. Есепті кезең аяқталғаннан кейін орын алған және түзетуші оқиғалар болып табылмаған оқиғалар, егер олар елеулі болса, есептіліктің ескертпелерінде ашылып көрсетіледі.

2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін негізгі құралдардың қозғалысы былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	Жер	Газ активтері	Үйлер мен ғимараттар	Газ көлік жүйесі	Құрал-жабдық	Көлік құралдары	Басқасы	Аяқталмаған құрылыс	Жиыны
Бастапқы құн									
2019 жылғы 31 желтоқсан	694.946	43.578.683	98.239.122	687.602.537	371.595.426	22.301.321	8.430.455	35.667.318	1.268.109.808
Түсімдер	-	321.950	973.423	1.729.755	1.179.652	1.044.299	62.611	117.960.677	123.272.367
Бағалаудағы өзгеріс (18-ескертпе)	-	130.087	-	1.514.194	-	-	-	-	1.644.281
Материалдық емес активтерге аудару	-	-	-	-	-	-	-	(1.196.990)	(1.196.990)
Сатуға арналған активтерге аудару	-	-	(15.354.879)	-	(75.501.772)	-	(217.529)	-	(91.074.180)
Аударымдар	-	(12.065)	19.144.916	16.975.796	79.904.843	11.350	1.377.511	(117.402.351)	-
Есептен шығару	(153.354)	(783.858)	(913.645)	(17.415.016)	(340.238)	(7)	(176.335)	(487.012)	(20.269.465)
2020 жылғы 31 желтоқсан	541.592	43.234.797	102.088.937	690.407.266	376.837.911	23.356.963	9.476.713	34.541.642	1.280.485.821
Түсімдер	151	4.510.530	27.189	4.185.492	1.050.748	824.323	232.714	77.191.311	88.022.458
Бағалаудағы өзгеріс (18-ескертпе)	-	149.445	-	3.091.844	-	-	-	-	3.241.289
Сатуға арналған активтерге аудару	-	-	(7.637.266)	-	(36.272.948)	-	(133.629)	-	(44.043.843)
Аударымдар	143	-	4.351.424	30.662.945	29.252.093	86.120	494.541	(64.847.266)	-
Есептен шығару	(2.327)	(27.047)	(1.519.409)	(4.390.487)	(8.164.215)	(30.173)	(524.207)	(176.451)	(14.834.316)
2021 жылғы 31 желтоқсан	539.559	47.867.725	97.310.875	723.957.060	362.703.589	24.237.233	9.546.132	46.709.236	1.312.871.409
Жинақталған тозу және құнсыздану									
2019 жылғы 31 желтоқсан	-	(12.616.853)	(18.211.500)	(115.951.125)	(83.570.928)	(17.051.668)	(5.393.042)	(4.699.691)	(257.494.807)
Бір жылға есептеу	-	(1.203.337)	(3.296.576)	(17.098.813)	(15.599.306)	(1.260.323)	(527.833)	-	(38.986.188)
Құнсыздану резервін есептеу	-	-	(678.145)	-	-	(268)	-	(144.778)	(823.191)
Сатуға арналған активтерге аудару	-	-	570.666	-	3.719.925	-	26.034	-	4.316.625
Аударымдар	-	2.010	(1.693)	-	12.393	(10.760)	(1.950)	-	-
Есептен шығару	-	773.960	121.571	1.254.541	286.243	7	175.323	-	2.611.645
2020 жылғы 31 желтоқсан	-	(13.044.220)	(21.495.677)	(131.795.397)	(95.151.673)	(18.323.012)	(5.721.468)	(4.844.469)	(290.375.916)
Бір жылға есептеу	-	(1.450.262)	(2.968.977)	(17.033.586)	(14.722.045)	(1.325.545)	(486.074)	-	(37.986.489)
Құнсыздану резервін қалпына келтіру	-	-	-	-	-	-	-	75.862	75.862
Сатуға арналған активтерге аудару	-	-	443.323	-	3.192.795	-	30.132	-	3.666.250
Аударымдар	-	-	(27.835)	(13)	42.396	(3.330)	(11.218)	-	-
Есептен шығару	-	4.571	926.458	3.840.834	4.341.031	24.775	491.522	-	9.629.191
2021 жылғы 31 желтоқсан	-	(14.489.911)	(23.122.708)	(144.988.162)	(102.297.496)	(19.627.112)	(5.697.106)	(4.768.607)	(314.991.102)
Қалдық құны									
2020 жылғы 31 желтоқсан	541.592	30.190.577	80.593.260	558.611.869	281.686.238	5.033.951	3.755.245	29.697.173	990.109.905
2021 жылғы 31 желтоқсан	539.559	33.377.814	74.188.167	578.968.898	260.406.093	4.610.121	3.849.026	41.940.629	997.880.307

Түсімдер

2021 жылдың ішінде 77.191.311 мың теңге сомада аяқталмаған құрылысқа түсімдер негізінен магистралдық газ құбырларын, компрессорлық станцияларды, газ өлшеу станцияларын, вахталық қалашықтарды салу мен күрделі жөндеуді және диагности-камен, ауыстырумен және апатты-қалпына келтіру рәсімдерімен байланысты басқа да жұмыстарды білдіреді.

2021 жылы Топ 3.522.094 мың теңге мөлшерінде өтеусіз негізде негізгі құралдарды алды.

Аударымдар

Пайдалануға берілген негізгі құралдардың едәуір бөлігі жоғарыда аталған құрылыс жұмыстарының аяқталуымен және пайдалануға тиісті негізгі құралдар объектілерін берумен байланысты болды.

Сатуға арналған активтерге аудару

2021 жылы Топ 40.377.593 мың теңге жалпы баланстық құны бар «Арал» газ компрессорлық станцияны және тиісті негізгі құралдарды сатуға арналған активтер ретінде жіктеді. 2021 жылы Топ таза баланстық құны 42.241.262 мың теңге болатын «Қорқыт ата» газ компрессорлық станцияны және 42.886.487 мың теңгеге БШГ-ны сатты. 645.225 мың теңге мөлшеріндегі айырма сатуға арналған активтердің есептен шығарылуынан болған кіріс ретінде басқа да операциялық кірістердің құрамында көрсетілді (25-ескертпе).

Басқасы

2021 жылғы 31 желтоқсанда пайдаланудағы өзін-өзі толық амортизациялаған негізгі құралдардың құны мен тиісті жинақталған амортизациясы 18.752.085 мың теңгені құрады (2020 жылы: 18.749.619 мың теңге).

2021 жылы Топ 328.805 мың теңге мөлшерінде қарыздар бойынша шығындарды активтердің құрылысымен байланысты негізгі құралдардың баланстық құнына капиталға айналдырды (2020 жыл: 2.890.482 мың теңге).

5. БАРЛАУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ БОЙЫНША АКТИВТЕР

2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін барлау және бағалау активтеріндегі өзгеріс былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	Материалдық активтер
2019 жылғы 31 желтоқсанға	13.205.928
Түсімдер	4.160.341
2020 жылғы 31 желтоқсанға	17.366.269
Түсімдер	2.200.657
2021 жылғы 31 желтоқсанға	19.566.926

Барлау және бағалау бойынша активтер келесі жобалармен білдірілген:

Мың теңгемен	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
Анабай	8.177.339	8.016.853
Сұлтанқұдық	4.951.261	4.959.231
Бархан	3.317.459	1.275.444
Шерубайнұр	2.184.762	2.184.762
Қосқұдық	427.527	427.183
Молдыбай	234.826	232.577
Басқасы	273.752	270.219
	19.566.926	17.366.269

6. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар туралы қаржылық ақпарат төменде келтірілген:

Мың теңгемен	«АГҚ»	«БШГ»	«АГ»	«ОГ»	Жиыны
2019 жылғы 31 желтоқсан	168.086.294	82.569.068	1.030.755	-	251.686.117
Бірлескен кәсіпорынның пайдасындағы үлес	175.338.726	55.005.136	36.211	-	230.380.073
Бірлескен кәсіпорынның басқа да жиынтық кірісіндегі үлес	1.482.129	-	-	-	1.482.129
Алынған дивидендтер	(53.820.848)	-	-	-	(53.820.848)
2020 жылғы 31 желтоқсан	291.086.301	137.574.204	1.066.966	-	429.727.471
Бірлескен кәсіпорынның пайдасындағы үлес	253.553.978	65.533.325	27.058	-	319.114.361
Бірлескен кәсіпорынның басқа да жиынтық кірісіндегі үлес	382.583	-	-	-	382.583
Топтың қаржылық кепілдікті мойындаудағы үлесі	-	672.375	-	-	672.375
Ақшалай салым	-	-	-	210.139	210.139
Жұмсалмаған пайданы элиминациялау	-	(1.938.732)	-	-	(1.938.732)
Алынған дивидендтер	(40.215.563)	(20.700.000)	(36.211)	-	(60.951.774)
2021 жылғы 31 желтоқсан	504.807.299	181.141.172	1.057.813	210.139	687.216.423

«АГҚ»

Келесі кестеде Топтың «АГҚ»-ға салынған инвестициялары туралы жалпылама қаржылық ақпараты келтірілген:

Мың теңгемен	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
Бірлескен кәсіпорынның қаржылық жағдайы туралы есеп		
Айналымдағы активтер, оның ішінде:	551.179.423	616.478.991
- ақша қаражаты мен оның баламалары	394.183.514	180.065.468
Айналымнан тыс активтер	1.266.160.761	1.333.610.660
Қысқа мерзімді міндеттемелер, оның ішінде:	(199.191.852)	(481.554.520)
- алынған қысқа мерзімді қарыздар	(173.173.006)	(464.698.926)
- сауда және басқа да кредиторлық берешек	(15.682.660)	(11.528.000)
Ұзақ мерзімді міндеттемелер, оның ішінде:	(608.533.734)	(886.362.530)
- алынған ұзақ мерзімді қарыздар	(404.570.533)	(692.254.243)
Капитал	1.009.614.598	582.172.601
Топтың иелік ету үлесі	50%	50%
Инвестицияның баланстық құны	504.807.299	291.086.301

Мың теңгемен	2021	2020
Бірлескен кәсіпорынның жиынтық кірісі туралы есеп		
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім	857.998.093	727.503.399
Өткізудің өзіндік құны, оның ішінде:	(168.072.348)	(146.215.753)
- тозу және амортизация	(81.134.915)	(77.341.747)
Жалпы және өкімшілік шығыстар, оның ішінде:	(11.581.973)	(8.298.049)
- тозу және амортизация	(992.213)	(869.858)
Қаржылық кіріс, оның ішінде:	1.081.717	7.352.338
- пайыздық кірістер	1.081.717	7.352.338
Қаржылық шығыстар, оның ішінде:	(35.231.739)	(54.942.761)
- пайыздық шығыстар	(26.418.951)	(49.932.680)
Салық салынғанға дейінгі пайда	635.469.294	441.000.233
Табыс салығы бойынша шығыстар	(128.361.338)	(90.322.779)
Бір жылғы таза пайда	507.107.956	350.677.454
Бірлескен кәсіпорынның бір жылда болған пайдасындағы үлесі	253.553.978	175.338.726
Бір жылғы басқа да жиынтық кіріс	765.166	2.964.258
Бір жылғы басқа да жиынтық кірістегі үлес	382.583	1.482.129

2008 жылғы 15 ақпанда Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қытай Халық Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан-Қытай газ құбырын салуда және пайдалануда ынтымақтастық туралы келісімге сәйкес Топтың 50% қатысуымен және «Trans Asia Gas Pipeline Company Limited» 50% қатысуымен «АГҚ» бірлескен кәсіпорны құрылды. 2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанына «АГҚ» жарғылық капиталы 1.200.000 мың теңге болды, олардың 600.000 мың теңге сомасын Топ төледі.

6. ИНВЕСТИЦИИ В СОВМЕСТНЫЕ ПРЕДПРИЯТИЯ (ПРОДОЛЖЕНИЕ)

«БШГ»

Келесі кестеде Топтың «БШГ»-ға салынған инвестициялары туралы жалпылама қаржылық ақпараты келтірілген:

Мың теңгемен	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
Бірлескен кәсіпорынның қаржылық жағдайы туралы есеп		
Айналымдағы активтер, оның ішінде:	159.038.314	147.801.969
- ақша қаражаты мен оның баламалары	26.064.438	18.027.279
Айналымнан тыс активтер	588.673.430	552.454.970
Қысқа мерзімді міндеттемелер, оның ішінде:	(81.514.648)	(76.154.598)
- алынған қысқа мерзімді қарыздар	(64.738.218)	(63.100.572)
- сауда және басқа да кредиторлық берешек	(15.661.923)	(11.900.947)
Ұзақ мерзімді міндеттемелер, оның ішінде:	(304.146.621)	(351.718.516)
- алынған ұзақ мерзімді қарыздар	(282.759.175)	(335.084.328)
- алынған ұзақ мерзімді қарыздар	362.050.475	272.383.825
Капитал	159.038.314	147.801.969
Топтың иелік ету үлесі	50%	50%
Меншікті капиталдағы үлес	181.025.238	136.191.913
Топтың берілген қаржылық кепілдіктің әділ құнындағы үлесі	7.323.362	6.650.987
Шоғырландыру түзетулері	(7.207.428)	(5.268.696)
Инвестицияның баланстық құны	181.141.172	137.574.204

Мың теңгемен	2021	2020
Бірлескен кәсіпорынның жиынтық кірісі туралы есеп		
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім	200.361.623	201.523.704
Өткізудің өзіндік құны, оның ішінде:	(44.264.853)	(39.119.596)
- тозу және амортизация	(23.996.366)	(18.156.289)
Жалпы және әкімшілік шығыстар, оның ішінде:	(4.491.578)	(4.759.913)
- тозу және амортизация	(606.961)	(47.117)
Қаржылық кіріс, оның ішінде:	1.894.408	3.801.917
- пайыздық кірістер	1.894.408	3.801.917
Қаржылық шығыстар, оның ішінде:	(14.916.317)	(18.166.700)
- пайыздық шығыстар	(13.752.882)	(16.562.869)
Салық салынғанға дейінгі пайда	131.066.650	110.010.271
Табыс салығы бойынша шығыстар	-	-
Бір жылғы таза пайда	131.066.650	110.010.271
Бірлескен кәсіпорынның бір жылда болған пайдасындағы үлесі	65.533.325	55.005.136
Бір жылғы басқа да жиынтық кіріс	-	-
Бір жылғы басқа да жиынтық кірістегі үлес	-	-

2011 жылғы 18 қаңтарда Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қытай Халық Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан-Қытай газ құбырын салуда және пайдалануда ынтымақтастық туралы келісімге сәйкес Топтың 50% қатысуымен және «Trans Asia Gas Pipeline Company Limited» 50% қатысуымен «АГҚ» бірлескен кәсіпорны құрылды. 2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанына «БШГ» жарғылық капиталы 145.430.000 мың теңге болды, олардың 72.715.000 мың теңге сомасын Топ төледі.

7. БЕРІЛГЕН АВАНСТАР

Мың теңгемен	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
Айналымнан тыс активтер үшін берілген аванстар		
Үшінші тараптарға берілген аванстар	63.155.509	9.865.115
Байланысты тараптарға берілген аванстар (28-ескертпе)	5.807	364.778
Минусы: құнсыздану резерві	(275.487)	(275.487)
	62.885.829	9.954.406
Қысқа мерзімді активтер мен қызметтер үшін берілген аванстар		
Үшінші тараптарға берілген аванстар	17.449.265	6.708.717
Байланысты тараптарға берілген аванстар (28-ескертпе)	4.703	4.440.525
Минусы: құнсыздану резерві	(50)	(9.853)
	17.453.918	11.139.389

2021 жылғы 31 желтоқсанға үшінші тараптарға айналымнан тыс активтер үшін берілген аванстарға, негізінен, жобалық әзірлеумен құбырларды, автоматты газды бөлу станциясын орната отырып компрессорлық станцияны салуға және күрделі жөндеуге, негізгі құбырларды тарту жұмыстарына 59.450.536 мың теңге мөлшеріндегі аванстар жатады.

8. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПҚА БЕРІЛГЕН ҚАРЫЗДАР

2021 және 2020 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша байланысты тараптарға берілген қарыздарға мыналар кірді:

Мың теңгемен	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
Амортизацияланған құны бойынша қаржы активтері		
Байланысты тарапқа берілген пайыздық қарыздар	175.137.014	170.690.327
Плюсы: алынған жататын пайыздар	2.461.648	2.399.147
Минусы: күтілетін несиелік зиян резерві	(938.246)	(938.246)
	176.660.416	172.151.228
Қысқа мерзімді бөлікті шегергенде (28-ескертпе)	(2.461.648)	(2.399.147)
Ұзақ мерзімді бөлік (28-ескертпе)	174.198.768	169.752.081

Пайыздық қарыздар

2017 жылғы қыркүйекте Топ Қытайдың Даму Банкімен, Қытай Лимитед Банкімен және Қытай (Гонконг) Лимитед Банкімен жасалған несиелік келісімі бойынша «БШГ» алған банк қарызын мерзімінен бұрын ішінара өтеу үшін жылдық 5,5% пайыздық мөлшерлеменен 133.716.000 мың теңге (баламасы 400.000 мың АҚШ доллары) мөлшерінде сомасында «БШГ»-ға қарыз берді. Қарызды өтеу күні — 2029 жылғы 31 тамыз. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша байланысты тарапқа берілген қарыздар АҚШ долларында көрсетілген.

9. ТАБЫС САЛЫҒЫНАН БАСҚА, ӨТЕЛУГЕ ЖАТАТЫН ҚҚС ЖӘНЕ САЛЫҚТАР БОЙЫНША АЛДЫН АЛА ТӨЛЕМ

Мың теңгемен	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
Өтелуге жататын ҚҚС	100.925.924	159.976.958
Мүлікке салынатын салық	598.225	258.804
Төлем көзінен ұсталатын табыс салығы	1.755	670.992
Басқа да салықтар бойынша алдын ала төлем	90.470	106.221
	101.616.374	161.012.975
Минусы: орны толмайтын ҚҚС бойынша резерв	(14.513.692)	(14.950.062)
	87.102.682	146.062.913
Ұзақ мерзімді бөлік	51.259.217	82.189.267
Қысқа мерзімді бөлік	35.843.465	63.873.646

Орны толмайтын ҚҚС бойынша резервтегі өзгерістер былайша берілген:

Мың теңгемен	2019 жылғы 31 желтоқсанға	2020 жылғы 31 желтоқсанға
Бір жылға есептеу	(2.731)	(15.024.959)
Пайдаланылды	77.628	(14.950.062)
Бір жылға есептеу	(1.409)	(1.409)
Пайдаланылды	437.779	437.779
2021 жылғы 31 желтоқсанға	(14.513.692)	(14.513.692)

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың өтелуге жататын ҚҚС сомасы 100.925.924 мың теңге болды, оның ішінде газды ішкі нарықта шығынды өткізуден болған өтелуге жататын ҚҚС. Газды ішкі нарықта шығынды өткізуден болған өтелуге жататын ҚҚС сомасына қатысты Топ келешекте өтелуге жататын ҚҚС сомасын есепке алу үшін жеткілікті болатындай төленуге жататын ҚҚС сомасын қамтамасыз ету үшін газды ішкі нарықта өткізуге арналған реттелетін тарифтердің өсуіне қол жеткізу үшін Қазақстанның Ұлттық экономика министрлігімен жұмыс істейді. Қазақстан Республикасының Салық кодексі өтелуге жататын ҚҚС сомасын есепке алуға арналған кезеңді шектемейтіндіктен, Топ ішкі нарықта өткізуден болған ҚҚС сомасының толық көлемде өтелуін күтіп отыр.

10. БАНКТІК ДЕПОЗИТТЕР

Мың теңгемен	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
Өтеу мерзімі бес жылдан асатын теңгемен банктік депозиттер	3.230.502	4.398.585
Өтеу мерзімі бір жылдан бес жылға дейін болатын теңгемен банктік депозиттер	-	44.182
Минусы: күтілетін несиелік зиян резерві	(13.597)	(17.813)
Ұзақ мерзімді бөлік	3.216.905	4.424.954
Өтеу мерзімі үш айдан бір жылға дейін болатын АҚШ долларындағы банк салымдары	12.951.419	-
Өтеу мерзімі үш айдан бір жылға дейін болатын теңгемен банктік депозиттер	61.537	28.744
Қысқа мерзімді бөлік	13.012.956	28.744

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жылдық 1% (2020 жыл: жылдық 1%) мөлшерлеменен 3.230.502 мың теңге сомдағы банктік депозиттер Топ жұмыскерлеріне «Қазақстан Халық банкі» АҚ берген тұрғын-үй несиелері бойынша кепілдіктер ретінде орналастырылған және пайдалануы шектелген (2020 жылғы 31 желтоқсан: 4.398.585 мың теңге).

2021 жылғы 31 желтоқсанға депозиттер 3 айдан 1 жылға дейінгі мерзімге АҚШ долларында жылдық 0,15-1% пайыздық мөлшерлеме бойынша банктерде орналастырылған (2020 жыл: нөл).

11. АҚША ҚАРАЖАТЫ МЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

Мың теңгемен	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
Шетел валютасындағы ағымдағы шоттар	143.929.642	139.246.497
Шетел валютасындағы қысқа мерзімді депозиттер	122.189.302	-
Теңгемен ағымдағы шоттар	87.165.169	61.316.981
Теңгемен қысқа мерзімді депозиттер	29.387.306	45.695.355
Жолдағы ақша қаражаты	4.571	36.187
Кассадағы қолма-қол ақша	28.394	4.537
	382.704.384	246.299.557

Ақша қаражаты мен оның баламалары түрлі валюталарда былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
АҚШ доллары	265.708.704	139.081.399
Теңге	116.585.440	107.053.060
Ресей рублі	356.172	2.577
Басқа валюталар	54.068	162.521
	382.704.384	246.299.557

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша депозиттер банктерде икемді талаптарда 3 айдан 1 жылға дейінгі өтеу мерзімімен теңгемен жылдық 7,25-8,2% (2020 жылғы 31 желтоқсан: 5-8%) және шетел валютасында 0,13%-0,7% (2020 жылғы 31 желтоқсан: нөл) етіп пайыздық мөлшерлемелер бойынша орналастырылды.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердің ағымдағы шоттарындағы қолма-қол қаражат бойынша пайыздық мөлшерлемелер теңгемен жылдық 0,1% (2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 0,13%) және шетел валютасында нөл пайыз болды.

12. ҚОРЛАР

Мың теңгемен	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
Газ қорлары (өзіндік құны бойынша)	33.767.501	32.493.223
Материалдар мен қорлар (сатып алу құнының ең азы және өткізудің таза құны)	2.456.565	1.838.640
	36.224.066	34.331.863

Материалдар мен қорларға, негізінен, газ көлік жүйесіне техникалық қызмет көрсетуге арналған қосалқы бөлшектер, газ көлік жабдығында пайдалануға арналған метанол мен майлау материалдары және ішкі пайдалануға арналған тауарлар кіреді. Газ қорларына жағар газ және сатуға арналған газ кіреді.

13. САУДА ЖӘНЕ БАСҚА ДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

Мың теңгемен	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
Үшінші тараптардың сауда дебиторлық берешегі	175.100.019	142.484.214
Байланысты тараптардың сауда дебиторлық берешегі (28-ескертпе)	8.483.734	9.651.761
Байланысты тараптардың басқа да дебиторлық берешегі (28-ескертпе)	6.779.321	1.931.232
Үшінші тараптардың өзге дебиторлық берешегі	3.955.850	1.135.341
	194.318.924	155.202.548
Минусы: күтілетін несиелік зиян резерві	(3.886.358)	(4.201.450)
	190.432.566	151.001.098

224 13. САУДА ЖӘНЕ БАСҚА ДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК (ЖАЛҒАСЫ)

Күтілетін несиелік зиян (КНЗ) резервіндегі өзгерістер былайша берілген:

Мың теңгемен	Дербес негізде құнсызданған
2019 жылғы 31 желтоқсанға	(6.934.134)
Бір жылға есептеу	(3.283.997)
Шетел валюталарын қайта есептеу	(140.418)
Есептен шығарылғаны	3.292.271
Қалпына келтірілгені	2.864.828
2020 жылғы 31 желтоқсанға	(4.201.450)
Бір жылға есептеу	(2.284.446)
Шетел валюталарын қайта есептеу	(9.498)
Есептен шығарылғаны	459.129
Қалпына келтірілгені	2.149.907
2021 жылғы 31 желтоқсанға	(3.886.358)

Төменде резерв матрицасын пайдалана отырып Топтың сауда және басқа да дебиторлық берешегінің несиелік тәуекел туралы ақпарат көрсетілген:

Мың теңгемен	Мерзімі өткен күндер						
	Жиыны	Ағымдағы	<30 күн	30-60 күн	60-90 күн	90-120 күн	> 120 күн
2021 жылғы 31 желтоқсан							
КНЗ мөлшерлемесі	2,00%	0,00%	0,33%	2,68%	2,75%	21,86%	73,70%
Дефолт кезіндегі күтілетін баланстық құн жиыны	194.318.924	183.735.969	4.138.032	852.745	273.336	163.935	5.154.907
КНЗ	3.886.358	7.515	13.730	22.854	7.507	35.835	3.798.917
2020 жылғы 31 желтоқсан							
КНЗ мөлшерлемесі	2,71%	0,01%	0,88%	4,22%	4,29%	13,98%	65,70%
Дефолт кезіндегі күтілетін баланстық құн жиыны	155.202.548	143.890.980	3.812.509	809.988	337.179	135.052	6.216.840
КНЗ	4.201.450	16.022	33.643	34.164	14.471	18.882	4.084.268

31 желтоқсанға сауда және басқа да дебиторлық берешек келесі валюталарда деноминацияланды:

Мың теңгемен	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
АҚШ доллары	122.162.294	93.419.992
Теңге	68.270.272	57.581.106
	190.432.566	151.001.098

Сауда және басқа да дебиторлық берешек пайызсыз болып табылады.

14. КАПИТАЛ

Жарғылық капитал

	Айналысқа шығарылған жай акциялар (акциялар саны)					
	Номиналды құны 100 теңге	Номиналды құны 138 теңге	Номиналды құны 2.500 теңге	Номиналды құны 10.000 теңге	Номиналды құны 17.632 теңге	Акционерлік капитал жиыны
2021 жылғы 31 желтоқсанға	312.167.670	1	30.976.655	29.137.200	1.006.717	417.780.839
2020 жылғы 31 желтоқсанға	312.167.670	1	30.976.655	29.137.200	1.006.717	417.780.839

Жай акциялар оларың иелеріне акционерлердің Жалпы жиналысының құзыреті шегінде барлық мәселелер бойынша дауыс беру құқығын береді. Жай акциялар бойынша дивидендтер Акционерлердің қарауына қарай төленеді. 2021 жылдың ішінде Топ дивидендтерді бөлмеді (2020 жыл: Топ 3.111 мың теңге мөлшерінде ақшалай дивидендтерді жариялап, төледі).

225

«ИОА» «ҚМГ»-мен сенімгерлік басқару шарты бойынша магистралды газ көлік желісінің активтеріне иелік етті. 2019 жылы тарифтердің белгіленуін реттейтін заңнамаға енгізілген өзгерісте сенімгерлік басқару шарты бойынша активтер газды тасы- малдау қызметтеріне арналған тарифтердің есептелуіне қосыла алмайды делінген. «ИОА» активтердің «ҚМГ»-дан «ИОА»-ға берілуін жылдамдату тетігін әзірледі. Тиісінше, «ИОА» құбыр активтері үшін 207.115.482 мың теңгеге айырбастай отырып «ҚМГ» пайдасына 207.407.350 мың теңге жалпы сомаға әрқайсысының номиналды құны 5.000 теңге болатын 41.481.470 ар- тықшылықты акцияны шығарды. Бұл мәміле құбыр активтеріне арналған меншік құқықтарының «ҚМГ»-дан «ИОА»-ға берілуі үшін пайдаланылатын уақытша тетік болғандықтан, Компания «ҚМГ» компаниясының «ИОА»-ға уақытша иелік етуіне қаты- сты миноритарлық үлесті мойындамады.

2020 жылы Компания «ИОА» шығарған артықшылықты акцияларға айырбастай отырып «ҚМГ» пайдасына 207.407.350 мың теңге сомаға әрқайсысының номиналды құны 10.000 теңге болатын 20.740.735 артықшылықты акцияны шығарды және бұл артықшылықты акциялар жай акцияларға айырбасталды. 291.868 мың теңге мөлшеріндегі қосымша төленген капитал мен шығарылған жай акциялар арасындағы айырма бөлінбеген пайданың құрамында танылды.

2020 жылы Топ 1.000.151 мың теңге мөлшерінде жарна мен ақша қаражатын салу күніне 16.750.283 мың теңге жалпы әділ құнымен «КМГС-NS» акцияларының 100% айырбас ретінде 17.750.434 мың теңге жалпы сомаға әрқайсысының номиналды құны 17.632 теңге болатын 1.006.717 жай акцияны шығарды.

Қазақстан Қор Биржасының («ҚҚБ») талаптарына сәйкес ашылып көрсетілетін қосымша ақпарат

Мың теңгемен	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
Активтердің жиыны	2.734.202.514	2.310.082.086
Минусы: материалдық емес активтер	(6.240.856)	(6.565.366)
Минусы: міндеттемелер жиыны	(946.585.396)	(921.649.471)
Жай акцияның құнын ҚҚБ талаптарына сәйкес есептеуге арналған таза активтер	1.781.376.262	1.381.867.249
Жай акциялар саны	373.288.243	373.288.243
ҚҚБ талаптарына сәйкес бір жай акцияның мың теңгемен құны	4,772	3,702

«ҚҚБ» Биржа кеңесінің 2010 жылғы 4 қазандағы шешіміне сәйкес қаржылық есептілікте ҚҚБ бекіткен қағидаларға сәйкес есептелген есептік күнгі бір акцияның (жай және артықшылықты) баланстық құны туралы деректер болуға тиіс.

Акцияға пайда

Акцияға арналған базалық және бөлінген пайда жай акцияларды ұстаушыларға тиесілі кезеңдегі таза кірісті кезең ішінде айналыста болатын акциялардың орташа алынған санына бөлу арқылы есептеледі.

Келесі кестеде есепті кезеңдер үшін акцияға базалық пайданы есептеу үшін пайдаланылған кірістер пен акциялар туралы деректер келтірілген:

Мың теңгемен	2021	2020
Базалық және акцияға бөлінген пайданы есептеу үшін акционерге тиесілі таза кіріс	400.192.556	266.502.451
Акцияға базалық және көбейту пайдасына жай акциялардың орташа өлшенген саны	373.288.243	353.856.437
Бас компанияға келетін кезеңдегі акцияға арналған базалық және бөлінген пайда (мың теңгемен)	1,07	0,75

Қосымша төленген капитал

2020 жылы баланстық құны 16.117.933 мың теңге болатын Мемлекеттен сенімгерлік басқару шарты бойынша газ көлік жүйесі есептен шығарылды (бастапқы құны: 17.323.199 мың теңге) (2-ескертпе). Мәміле бастапқы құны бойынша қосымша төленген капитал арқылы Акционермен болған басқа операциялар ретінде көрсетілді. 1.205.266 мың теңгеге бастапқы және баланстық құны арасындағы айырма бөлінбеген пайда құрамында түзетілді.

14. КАПИТАЛ (ЖАЛҒАСЫ)**Бөлінбеген пайда****Әлеуметтік нысанды салу**

Қазақстан Республикасы Президентінің 2018 жылғы 29 қыркүйектегі өкіміне сәйкес және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 20 желтоқсандағы шешімінің негізінде Топ Түркістан облысының әлеуметтік-экономикалық дамуының шеңберінде Түркістан қаласында әлеуметтік нысанның құрылысын келешекте қаржыландыруға қатысты 1.069.860 мың теңге мөлшерінде резервті мойындады. Резерв бөлінбеген пайда арқылы Акционермен болған басқа операциялар ретінде көрсетілді. Бұл сома 2020 жылы төленді.

15. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР

2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанына шығарылған борыштық бағалы қағаздарға мыналар кіреді:

	Шығару	Өтеу мерзімі	Пайыздық мөлшерлеме	2021 жылғы 31 желтоқсан		2020 жылғы 31 желтоқсан	
				АҚШ доллары	Мың теңгемен	АҚШ доллары	Мың теңгемен
«ҚТГ» облигациялары				706.320.000	304.988.976	706.320.000	297.297.151
«ҚТГ Аймақ» облигациялары	2015 год	2025 год	7,50%	-	5.000.000	-	5.000.000
				706.320.000	309.988.976	706.320.000	302.297.151
Плюсы: төленуге жататын пайыздар					3.527.569	-	3.440.968
Минусы: мәмілелер бойынша амортизацияланбаған шығындар					(219.280)	-	(257.483)
Минусы: дисконт					(812.633)		(954.158)
Минусы: есепті күннен бастап 12 ай ішінде өтелуге жататын сома					(3.527.569)		(3.440.968)
12 айдан кейін өтеуге жататын сомалар					308.957.063		301.085.510

2020 жылы Топ 17.816.800 мың теңге жалпы сомаға еурооблигацияларды мерзімінен бұрын ішінара сатып алды. 927.194 мың теңге мөлшерінде сатып алу кезіндегі тиісті дисконт қаржылық кіріс ретінде танылды (26-ескертепте).

16. ПАЙЫЗДЫҚ ҚАРЫЗДАР

31 желтоқсанға пайыздық қарыздар мынаны қамтыды:

Мың теңгемен	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
Құбылмалы пайыздық мөлшерлемесі бар пайыздық қарыздар	135.075.172	143.576.746
Байланысты тараптан алынған, белгіленген мөлшерлемесі бар пайыздық қарыздар	36.428.159	44.626.286
	171.503.331	188.203.032
Плюсы: төленуге жататын пайыздар	1.793.347	1.498.888
Минусы: мәмілелер бойынша амортизацияланбаған шығындар	(1.072.447)	(1.404.619)
	172.224.231	188.297.301
Минусы: есепті күннен бастап 12 ай ішінде өтелуге жататын сома	(20.614.260)	(20.319.501)
12 айдан кейін өтелуге жататын сомалар	151.609.971	167.977.800

Келесі валюталарда деноминацияланған пайыздық қарыздар:

Мың теңгемен	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
Ресей рублі	87.272.640	85.151.430
Теңге	84.230.691	103.051.602
	171.503.331	188.203.032

Құбылмалы пайыздық мөлшерлемесі бар пайыздық қарыздар**«ВТБ Банк Қазақстан» АҚ мен «Банк ВТБ» ЖАҚ**

2020 жылғы 16 қарашадағы несиелік шарттарына сәйкес, 2020 жылы «ҚТГ» «ВТБ Банк Қазақстан» АҚ мен «Банк ВТБ» ЖАҚ Ресейдің Орталық банкінің негізгі мөлшерлемесі (РОБ НМ) бойынша + жылдық 2,15%

«Société Générale» корпоративтік және инвестициялық-банктік қызмет көрсету бөлімшесінен ағымдағы қарызды қайта қаржыландыру үшін 84.621.155 мың теңге жалпы сомаға (баламасы 15.151.500 мың рубль) қарыз алды. Бұл қарыз 2023 жылғы 16 қарашада өтелуі тиіс.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «ҚТГ»-ның «ВТБ Банк Қазақстан» АҚ мен «Банк ВТБ» ЖАҚ алдында жоғарыда аталған несиелік шарттары бойынша 87.272.640 мың теңге мөлшерінде (2020 жыл: 85.151.430 мың теңге) негізгі борыштың жалпы сомасы бар.

Еуропа қайта құру және даму банкі

2016 жылғы 26 мамырдағы несиелік шарттарына сәйкес «ИОА» 2020 жылдың ішінде ЕҚҚДБ-ден «Бозой» ЖГҚ жаңғырту үшін 4.314.938 мың теңге мөлшерінде үшінші траншты алды, әрі ол 2020 жылғы наурыздан бастап

26 (жиырма алты) тең тоқсан сайынғы төлемдермен өтеледі. Бұл қарыз бойынша пайыздық мөлшерлеме 6 айлық ТБИ (тұтыну бағаларының индексі) + жылдық 2,15% және 100 базистік тармақты құрайды.

2021 жылдың ішінде «ИОА» 8.474.619 мың теңге мөлшерінде (2020 жыл: 11.079.997 мың теңге) несиелік шарттары бойынша негізгі борышты өтеді.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ИОА-ның жоғарыда аталған несиелік шарты бойынша Еуропа қайта құру және даму банкінің алдындағы негізгі борышы 37.978.477 мың теңге (2020 жылғы 31 желтоқсан: 46.610.405 мың теңге) болды.

2021 жылы «ҚТГ Аймақ» 2.148.165 мың теңге мөлшерінде (2020 жыл: 2.148.165 мың теңге) несиелік шарттары бойынша негізгі борышты өтеді.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «ҚТГ Аймақ»-тың жоғарыда аталған несиелік шарты бойынша Еуропа қайта құру және даму банкінің алдындағы негізгі борышының жалпы сомасы 9.666.746 мың теңге (2020 жылғы 31 желтоқсан: 11.814.911 мың теңге) болды.

«Société Générale» корпоративтік және инвестициялық-банктік қызмет көрсету бөлімшесі

2018 жылғы 16 сәуірдегі несиелік шарттарына сәйкес, 2018 жылғы 17 мамырда «ҚТГ» «Société Générale»-дің корпоративтік және инвестициялық-банктік қызмет көрсету бөлімшесінен «Бейнеу-Бозой-Шымкент» МҚ үш компрессорлық станцияны салу» жобасын ішінара қаржыландыруға 3 айлық ЛИБОР + жылдық 1,35% мөлшерлемесімен 65.832.000 мың теңге мөлшерінде (баламасы 200.000 мың АҚШ доллары) мөлшерінде қарыз алды. 2020 жылы «ҚТГ» 84.954.000 мың теңге мөлшерінде (баламасы 200.000 мың АҚШ доллары) несиелік шарттары бойынша негізгі борышты толығымен өтеді.

2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша құбылмалы пайыздық мөлшерлемесі бар пайыздық несиелердің кепілмен қамтамасыз етуі жоқ.

Тіркелген мөлшерлемесі бар пайыздық қарыздар**«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ**

«ҚТГ Аймақ» «Оңтүстік Қазақстанда, Таразда, Қызылордада, Ақтөбеде газ құбырларының жүйесін жаңғырту» және «Өзен-Жетібай газ құбырында резервтік желіні салу» жобалары үшін «Қазақстан Даму Банкі» АҚ-мен жаңартылатын несиелік шарттары бірнеше шарт жасады. 2020 жылдың ішінде «ҚТГ Аймақ» несиелік шарты бойынша 3.546.971 мың теңге мөлшерінде қосымша қаржыландыруды алды. 2021 жылдың ішінде «ҚТГ Аймақ» 7.198.127 мың теңге (2020 жылы: 7.843.430 мың теңге) мөлшерінде негізгі борышты өтеді.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «ҚТГ Аймақ»-тың жоғарыда аталған несиелік шарттары бойынша 36.428.159 мың теңге сомаға (2020 жыл: 44.626.286 мың теңге) «Қазақстан Даму Банкі» АҚ алдында негізгі борыштың жалпы сомасы бар.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «ҚТГ» «Қазақстан Даму Банкі» АҚ-мен, Еуропа қайта құру және даму банкімен қарыз шарттары бойынша кепіл беруші ретінде болды.

2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша тіркелген пайыздық мөлшерлемесі бар пайыздық несиелердің кепілмен қамтамасыз етуі жоқ.

16. ПАЙЫЗДЫҚ ҚАРЫЗДАР (ЖАЛҒАСЫ)**Несие шартының талаптары**

Банк қарыздарының талаптарына сәйкес Топ белгілі бір ковенанттарды сақтауға міндетті. Топ әрбір есепті күнге несие шарттары ковенанттарының сақталуын тексеріп отырады. Қаржылық міндеттемелердің орындалмауы кредиторларға қарыздардың мерзімінен бұрын өтелуін талап ету құқығын береді. 2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топ барлық ковенанттарды сақтады.

17. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРДАН АЛЫНҒАН ҚАРЫЗДАР

31 желтоқсандағы жағдай бойынша байланысты тараптардан қарыздар мыналарды құрады:

Мың теңгемен	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
Тіркелген мөлшерлемесі бар қарыздар	24.109.052	-
Пайызсыз қарыздар	318.236	318.236
	24.427.288	318.236
Плюсы: төленуге жататын пайыздар	255	-
Минус амортизацияланбаған дисконт	(2.569.552)	-
	21.857.991	318.236
Минусы: есепті күннен бастап 12 ай ішінде өтелуге жататын сома	(7.164.345)	(318.236)
12 айдан кейін өтелуге жататын сомалар	14.693.646	-

Тіркелген пайыздық мөлшерлемесі бар қарыздар

2021 жылғы 23 қарашада Топ «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ-нан ортақ корпоративтік мақсаттар үшін жылдық 0,01% мөлшерлемесі бойынша 24.104.026 мың теңге сомаға (баламасы 55.850.655 АҚШ доллары) ұзақ мерзімді қарыз алды. Қарыз АҚШ долларына индексацияланады. Тану күніне 2.703.208 мың теңге мөлшерінде қарыздың номиналды құны мен әділ құны арасындағы айырма қаржылық кіріс ретінде танылды (26-ескертпе). Несиені өтеу мерзімі — 2024 жылғы 23 қараша.

2014 жылғы қыркүйекте Топ «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ-нан 2024 жылғы қыркүйекте өтеу мерзімімен жылдық 4,10% мөлшерлемесі бойынша 14.881.897 мың теңге жалпы сомаға ұзақ мерзімді қарыз алды. 2020 жылдың ішінде Топ 14.881.897 мың теңге мөлшеріндегі негізгі борыштың сомасын мерзімінен бұрын толықтай өтеді және 4.332.652 мың теңге мөлшеріндегі дисконт амортизациясын жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есептің қаржылық шығыстары құрамында таныды (26-ескертпе).

2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша байланысты тараптардан қарыздар кепілмен қамтамасыз етілмеген.

18. РЕЗЕРВТЕР

Мың теңгемен	Газды тасымалдау шығыстары бойынша резерв	Ұңғымаларды жою және кен орындарын қалпына келтіру бойынша резерв	Газ құбырын жою және учаскелерді қалпына келтіру бойынша резерв	Салықтар бойынша резервтер	Басқа резервтер	Жиыны
2019 жылғы 31 желтоқсанға	27.964.986	2.542.294	72.448.140	30.911	316.198	103.302.529
Жыл ішінде есептелгені	-	67.648	-	72.616	2.822.732	2.962.996
Теріс бағамдық айырма	2.800.957	-	-	-	-	2.800.957
Бағалаудағы өзгеріс (4-ескертпе)	-	130.087	1.514.194	-	-	1.644.281
Дисконт амортизациясы (26-ескертпе)	-	181.774	5.906.667	-	-	6.088.441
Пайдаланылды	-	-	-	(30.644)	(1.509.077)	(1.539.721)
2020 жылғы 31 желтоқсанға	30.765.943	2.921.803	79.869.001	72.883	1.629.853	115.259.483
Жыл ішінде есептелгені	-	200.628	-	81.628	63.837	346.093
Теріс бағамдық айырма	795.993	-	-	-	-	795.993
Бағалаудағы өзгеріс (4-ескертпе)	-	149.445	3.091.844	-	-	3.241.289
Дисконт амортизациясы (26-ескертпе)	-	204.149	5.700.657	-	-	5.904.806
Пайдаланылды	-	-	-	(72.574)	(1.605.197)	(1.677.771)
2021 жылғы 31 желтоқсанға	31.561.936	3.476.025	88.661.502	81.937	88.493	123.869.893
2021 жылғы 31 желтоқсанға ағымдағы резервтер	31.561.936	-	-	81.937	79.173	31.723.046
2021 жылғы 31 желтоқсанға ұзақ мерзімді резервтер	-	3.476.025	88.661.502	-	9.320	92.146.847
2020 жылғы 31 желтоқсанға ағымдағы резервтер	30.765.943	-	-	72.883	1.617.987	32.456.813
2020 жылғы 31 желтоқсанға ұзақ мерзімді резервтер	-	2.921.803	79.869.001	-	11.866	82.802.670

Газды тасымалдау шығыстары бойынша резерв

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша газды тасымалдау резерві «PetroChina International Co. Ltd» компаниясының газ қарызының шарты бойынша 73.094 мың АҚШ доллары мөлшерінде (баламасы 31.561.936 мың теңге) (2020 жылы: 73.094 мың АҚШ доллары (баламасы 30.765.943 мың теңге) қарызға алынған газын тасымалдаумен байланысты шығыстарды өтеу резервін білдіреді.

2021 жылы 795.993 мың теңге мөлшеріндегі резервтер бойынша бағамдық айырма бағамдық айырма бойынша залал деп танылды (2020 жылы: 2.800.957 мың теңге мөлшерінде бағамдық айырмадан болған залал).

Газ құбырларын жою және учаскелерді қалпына келтіру бойынша

Топтың еншілес ұйымдары «ИОА» мен «ҚТГ Аймақ» «Магистралдық газ құбырлары туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес дисконтталған негізде магистралдық газ құбырларын пайдаланудан шығару бойынша келешек шығындар үшін резервті көрсетті (2-ескертпе). 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша газ құбырларын жою және учаскені қалпына келтіру бойынша 88.661.502 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсан: 79.869.001 мың теңге) сомасындағы резерв 2021 жылдан бастап 2084 жылға дейінгі кезеңде болады деп күтілетін газ құбырларын жою және учаскені қалпына келтіру шығындарының ағымдағы құнын білдіреді.

19. САТЫП АЛУШЫЛАРМЕН ЖАСАЛҒАН ШАРТТАР БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Мың теңгемен	2021 жылғы 31 желтоқсан	2020 жылғы 31 желтоқсан
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша үшінші тараптардың алдындағы міндеттемелер	17.077.985	13.367.710
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша байланысты тараптардың алдындағы міндеттемелер (28-ескертпе)	2.821.650	1.260.230
Басқасы	324.257	449.727
	20.133.892	15.077.667
Минусы: сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелердің қысқа мерзімді бөлігі	(8.569.659)	(6.212.608)
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелердің ұзақ мерзімді бөлігі	11.564.233	8.865.059

20. САУДА ЖӘНЕ БАСҚА ДА КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

Мың теңгемен	2021 жылғы 31 желтоқсан	2020 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптардың алдындағы берешек (28-ескертпе)	149.058.493	152.443.628
Үшінші тараптардың алдындағы берешек	31.848.604	52.467.920
	180.907.097	204.911.548

Сауда және басқа да кредиторлық берешек сатып алынған газ үшін және активтер мен қызметтер үшін берешекті білдіреді. Сауда және басқа да кредиторлық берешек пайызсыз болып табылады, сол бойынша есеп айырысулар әдетте 30 күнге дейінгі мерзімде жүзеге асырылады.

31 желтоқсанға сауда және басқа да кредиторлық берешек келесі валюталарда деноминацияланған:

Мың теңгемен	2021 жылғы 31 желтоқсан	2020 жылғы 31 желтоқсан
Теңге	164.515.213	170.623.930
АҚШ доллары	13.069.371	21.197.018
Ресей рублі	3.308.531	13.075.847
Басқа валюталар	13.982	14.753
	180.907.097	204.911.548

21. БАСҚА ДА ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Мың теңгемен	2021 жылғы 31 желтоқсан	2020 жылғы 31 желтоқсан
Есептелген бонустар	11.764.144	8.785.658
Зейнетақы қорлары мен әлеуметтік сақтандыру қорлары алдындағы кредиторлық берешек	1.227.464	942.070
Бюджетке төленетін басқа да төлемдер	885.060	-
Басқасы	365.741	1.061.498
	14.242.409	10.789.226

22. САТЫП АЛУШЫЛАРМЕН ЖАСАЛҒАН ШАРТТАР БОЙЫНША ТҮСІМ

Мың теңгемен	Түсімді мойындау мерзімі	2021 жыл	2020 жыл
Тауарлардың немесе қызметтердің типі			
Газды сатудан түскен түсім	Уақыт ішінде	706.715.103	792.348.447
Газды тасымалдау қызметтерінен түскен түсім	Уақыт ішінде	151.770.251	121.976.756
Газ құбырларына техникалық қызмет көрсетуден түскен түсім	Уақыт ішінде	13.641.567	17.096.661
Басқару қаламақысы	Уақыт ішінде	19.143.871	13.531.548
Басқасы	Уақыт ішінде	4.984.419	556.691
		896.255.211	945.520.103

Географиялық нарықтар

	2021 жыл	2020 жыл
Қытай	432.774.610	531.652.102
Қазақстан	358.543.578	320.055.922
ТМД	104.937.023	93.812.079
	896.255.211	945.520.103

23. САТУДЫҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ

Мың теңгемен	2021	2020
Өткізілген газдың құны	216.891.482	366.972.188
Көлік шығыстары	301.880.264	323.917.747
Жалақы және тиісті аударымдар	57.977.223	51.880.902
Тозу және амортизация	37.719.462	38.215.856
Пайдалану құқығы нысанындағы активтердің амортизациясы	31.862.307	-
Жағар газ және газдан айырылу	19.012.773	16.197.421
Табыс салығынан басқа салықтар	10.634.670	10.442.161
Биллинг қызметтері	5.958.041	6.177.532
Жөндеу және техникалық қызмет көрсету	4.666.562	4.165.536
Күзету қызметтері	3.307.448	3.341.167
Көрсетілген басқа қызметтер бойынша шығыстар	2.394.984	-
Иссапар шығыстары	1.646.293	1.099.593
Электр қуаты	1.641.146	1.379.656
Материалдар мен қорлар	1.556.097	924.382
Байланыс шығыстары	1.240.175	1.148.908
Сақтандыру	885.524	817.909
Қысқа мерзімді жалдау бойынша шығыстар	408.658	3.921.157
Қаржылық жалдау бойынша қызметкерлердің қысқа мерзімді сыйақылары	-	2.337.534
Басқасы	4.643.647	3.271.881
	704.326.756	836.211.530

Газды сатып алу-сату шарты бойынша келісімшарттың бағасын есептеу тәсілінің дұрыстығы туралы дау бойынша арбитраждың шешіміне сәйкес тараптар келісімшарт бағасын «ҚТГ» пайдасына қайта есептеу туралы келісімге қол жеткізді. 2021 жылы сатылған газ құны 102.327.773 мың теңге сомаға (баламасы 239.648 мың АҚШ доллары), айыппұлдар мен өсімпұлдар 13.556.064 мың теңге мөлшерінде (баламасы 31.762 мың АҚШ доллары) түзетілді және 732.612 мың теңге сомаға (баламасы 1.716 мың АҚШ доллары) арбитраждық дауларға шығыстардың өтелуі басқа да операциялық кірістер ретінде танылды (25-ескертпе). 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша тараптардан арбитраждың шешімі бойынша алынған жалпы сома, ҚҚС сомасын қоса, 134.750.060 мың теңге болды (баламасы 315.432 мың АҚШ доллары).

24. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАРЫ

Мың теңгемен	2021	2020
Жалақы және тиісті аударымдар	13.948.271	13.515.417
Жөндеу және техникалық қызмет көрсету	3.418.776	2.820.407
Табыс салығынан басқа салықтар	2.247.117	2.279.607
Кеңес беру қызметтері	2.443.269	1.508.607
Пайдалану құқығы нысанындағы активтердің амортизациясы	2.184.732	2.688.155
Тозу және амортизация	1.957.090	1.853.620
Бюджетке төленетін басқа да төлемдер	885.060	-
Қысқа мерзімді жалдаумен және құны төмен активтерді жалдаумен байланысты шығыстар	525.286	458.254
Офисті ұстап тұру шығыстары	338.386	471.198
Мерекелік, мәдени-жаппай және спорттық іс-шараларды өткізу шығыстары	229.192	237.553
Байланыс қызметтері	210.593	184.967
Иссапар шығыстары	203.813	123.167
Банк комиссиясы	168.809	112.279
Күзету қызметтері	111.872	110.112
Кадрларды даярлау және біліктілікті арттыру	89.302	92.971
Қаржылық жалдау бойынша қызметкерлердің қысқа мерзімді сыйақылары	-	672.299
Басқасы	3.489.887	3.322.120
	32.451.455	30.450.733

25. БАСҚА ДА ОПЕРАЦИЯЛЫҚ КІРІСТЕР

Мың теңгемен	2021	2020
Айыппұлдар мен өсімгүлдар	13.723.870	739.923
Арбитраждық дауларды өтеу (23-ескертпе)	732.612	-
Сатуға арналған активтердің шығуынан болған пайда (4-ескертпе)	645.225	-
Тауар-материалдық қорларды сатудан болатын кіріс	248.517	156.216
Негізгі құралдардың құнсыздануын қалпына келтіру	75.862	198.735
Техникалық сипаттағы қызметтер бойынша кірістер	24.136	1.632.286
Бағдарламаны қысқартудан түскен кірістер	-	1.013.709
Басқасы	281.461	2.529.779
	15.707.547	6.270.648

26. ҚАРЖЫЛЫҚ КІРІСТЕР МЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ШЫҒЫСТАР

Мың теңгемен	2021	2020
Қаржылық кіріс		
Банк салымдары бойынша пайыздық кіріс	10.370.205	5.645.263
Байланысты тарапқа берілген қарыздар бойынша пайыздық кіріс	9.656.710	9.566.961
Қаржылық кепілдік бойынша міндеттемелер амортизациясы	3.487.884	4.220.433
Байланысты тараптан қарыз бойынша дисконт (17-ескертпе)	2.703.208	-
Қаржы активтерінен түскен басқа да кірістер	-	1.351.338
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу бойынша дисконт (15-ескертпе)	-	927.194
Басқасы	328.757	54.674
	26.546.764	21.765.863
Қаржылық шығындар		
Банктік қарыздар мен овердрафттар бойынша пайыздар	(16.415.865)	(10.181.719)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздар	(15.388.229)	(13.424.967)
Газ құбырларын жою және учаскені қалпына келтіру бойынша резервтері дисконтының амортизациясы (18-ескертпе)	(5.904.806)	(6.088.441)
Жалдау міндеттемелері бойынша пайыздық шығыстар	(2.211.309)	(48.013)
Бірлескен кәсіпорынға берілген қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелер	(672.375)	-
Қарызды ұйымдастырумен байланысты капиталға айналдырылған шығындар амортизациясы	(336.715)	(456.307)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша дисконт амортизациясы	(152.383)	(139.546)
Қаржылық міндеттемелер бойынша дисконт амортизациясы (17-ескертпе)	(134.337)	(4.332.652)
Байланысты тараптан қарыздар бойынша пайыздар	(255)	(399.992)
Басқасы	(1.062.704)	(1.839.689)
	(42.278.978)	(36.911.326)

27. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР

Топқа 20% қолданыстағы ресми мөлшерлеме бойынша корпоративтік табыс салығы салынады.

Мың теңгемен	2021	2020
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстар	47.336.037	11.781.531
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығыстар	19.890.196	8.211.075
Өткен жылдың табыс салығын түзету	157.280	1.034.179
	67.383.513	21.026.785

Төменде 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікте ХҚЕС бойынша көрсетілген ағымдағы табыс салығының шығысымен бірге табыс салығының ресми мөлшерлемесі бойынша салық салынғанға дейінгі пайдаға қолданылатын корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстардың салыстырылуы келтірілген:

Мың теңгемен	2021	2020
Табыс салығы есепке алынғанға дейінгі пайда	467.576.069	287.529.236
Нормативтік салық мөлшерлемесі	20%	20%
Табыс салығы бойынша теориялық шығыс	93.515.214	57.505.847
Тұрақты айырмалардан салық әсері		
Бірлескен кәсіпорынға инвестициялар	18.015.076	-
Есептен шығаруға жатқызылмайтын газды сатып алу бойынша қосымша шығындармен байланысты шығыстар	5.900.000	-
Бірлескен кәсіпорынның дивидендтерінен түскен кірістер	3.600.000	-
Табыс салығынан басқа салықтар	3.208.221	212.638
Негізгі құралдардың шығуынан болған зиян	1.539.420	-
Есепке жатқызылмайтын пайыздық шығыстар	1.382.516	448.398
Дисконт амортизациясы — тарихи шығындар және учаскелерді жою және қалпына келтіру бойынша резерв	1.180.961	1.217.688
Кейінге қалдырылған салықтың активтері бойынша резервтердегі өзгеріс	673.891	756.930
Есептен шығарылмайтын бағамдық айырмалар, нетто	447.710	1.975.284
Газды нормативтен артық жоғалту және тиісті салықтар	416.210	354.027
Күтілетін несиелік зиян резервін қалпына келтіру	84.626	653.900
Қаржылық міндеттемелер бойынша дисконт амортизациясы	57.344	866.530
Қаржылық жалдау бойынша қызметкерлердің қысқа мерзімді сыйақылары	-	633.371
Алдыңғы жылдың кейінге қалдырылған табыс салығына қатысты түзету	-	76.930
Салық бойынша резервті есептеу	-	15.069
Негізгі құралдар мен барлау және бағалау бойынша активтердің құнсыздану резервін қалпына келтіру	-	(39.747)
Алдыңғы жылдың ағымдағы корпоративтік табыс салығына қатысты түзе-тулер	157.280	1.034.179
Бірлескен кәсіпорындардың пайдасындағы үлесі	(63.822.872)	(46.076.015)
Басқалары	1.027.916	1.391.756
	67.383.513	21.026.785

Басқа ди жиынтық кірісте танылған салық бойынша шығыстар	1.455	7.824
Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген табыс салығы бойынша шығыстар	67.384.968	21.034.609

27. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР (ЖАЛҒАСЫ)

2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанына кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелердің компоненттері төмендегідей көрсетілген:

Мың теңгемен	2021 жыл	Пай-да мен зиянға жатқызылды	Басқа да жиынтық кіріске жатқызылғаны	2020 жыл	Пай-да мен зиянға жатқызылды	Басқа да жиынтық кіріске жатқызылғаны	2019 жыл
Кейінге қалдырылған салық активтері							
Жинақталған залал	-	(482.865)	-	482.865	482.865	-	-
Күтілетін несиелік зиянды бағалау резерві	887.497	(70.118)	-	957.615	(552.899)	-	1.510.514
Газды тасымалдау шығыстары бойынша резерв	6.884.957	159.198	-	6.725.759	560.192	-	6.165.567
Басқа резервтер	3.570.821	653.932	-	2.916.889	577.270	-	2.339.619
Сенімгерлік басқару шарты бойынша залал	1.263.353	514.694	-	748.659	196.740	-	551.919
Келешек кезеңдер кірістері	2.380.535	598.174	-	1.782.361	131.047	-	1.651.314
Басқасы	457.753	(151.764)	(1.455)	610.972	229.009	(7.824)	389.787
	15.444.916	1.221.251	(1.455)	14.225.120	1.624.224	(7.824)	12.608.720
Минусы: Топтың кейінге қалдырылған салық активтеріне резерв	(8.148.309)	(673.891)	-	(7.474.418)	(756.930)	-	(6.717.488)
	7.296.607	547.360	(1.455)	6.750.702	867.294	(7.824)	5.891.232
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері							
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	(66.720.891)	(2.620.552)	-	(64.100.339)	(8.833.607)	-	(55.266.732)
Бірлескен кәсіпорынға инвестициялар	(18.015.076)	(18.015.076)	-	-	-	-	-
Қаржылық міндеттемелерді дисконттау	(40.198)	39.813	-	(80.011)	48.462	-	(128.473)
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	(852.625)	158.259	-	(1.010.884)	(293.224)	-	(717.660)
	(85.628.790)	(20.437.556)	-	(65.191.234)	(9.078.369)	-	(56.112.865)
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемелері	(78.332.183)	(19.890.196)	(1.455)	(58.440.532)	(8.211.075)	(7.824)	(50.221.633)

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелер Топтың түрлі кәсіпорындарына жатады және салық заңнамасына сәйкес бір біріне қарсы есепке алына алмайды. Топ кәсіпорындарының кейінге қалдырылған салықтар бойынша нетто позициясы былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	2021 жылғы 31 желтоқсан	2020 жылғы 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған салық активтері	890.484	1.529.479
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(79.222.667)	(59.970.011)
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемелері	(78.332.183)	(58.440.532)

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың корпоративтік табыс салығы бойынша алдын ала төлемі 4.582.882 мың теңге (2020 жылғы 31 желтоқсан: 34.288.692 мың теңге) және пайда салығы бойынша берешек 95.443 мың теңге (2020 жыл: нөл) болды.

28. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР

Байланысты тараптарға едәуір үлес тікелей немесе жанама түрде Топтың негізгі басқарушы персоналына, «Самұрық-Қазына» Тобының компанияларына (жалпы бақылаудағы кәсіпорындар) тиесілі болатын Топтың, кәсіпорынның негізгі басқарушы персоналы жатады. Үкіметке (мемлекет бақылайтын басқа да кәсіпорындар) және қатысушысы «Самұрық-Қазына» мен Үкімет болып табылатын бірлескен кәсіпорындарға.

Байланысты тараптармен жасалатын мәмілелердің ережелері мен шарттары

Байланысты тараптармен мәмілелер үшінші тараптарға қолжетімді тарифтердің негізінде көрсетілетін газды тасымалдау қызметтерін қоспағанда, нарықтық мөлшерлемелер бойынша міндетті түрде жүзеге асырылмаған тараптардың арасында келісілген талаптарда жүзеге асырылды. Жыл соңына өтелмеген қалдықтар қамтамасыз етілмеген, пайызсыз болып табылды, және есеп айырысулар, төменде сипатталған жағдайларды қоспағанда, ақшалай жасалады. 2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін Топ байланысты тараптардың берешек сомаларына жататын дебиторлық берешектің құнсыздануын мойындамады.

2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін байланысты тараптармен жасалған негізгі мәмілелер былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	2021	2020*
Тауарлар мен қызметтерді өткізу		
Топ қатысушы болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	54.781.080	59.032.855
«Самұрық-Қазына» мен Үкіметтің жалпы бақылаудағы ұйымдар	50.672.804	45.859.694
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	15.487.552	32.268.374
	120.941.436	137.160.923

2021, 2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін қатысушысы Топ болып табылатын бірлескен кәсіпорындарға тауарлар мен қызметтердің өткізілуі негізінен төменде көрсетілген сомаларға компрессорлық станцияларды сатудан тұрады:

Мың теңгемен	2021	2020*	2019 жыл*
Тауарлар мен қызметтерді өткізу			
Топ қатысушы болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	54.781.080	59.032.855	50.224.987
	54.781.080	59.032.855	50.224.987

* Қатысушысы Топ болып табылатын бірлескен кәсіпорындарға тауарлар мен қызметтердің 2019 жылы өткізілуі туралы ақпарат жалпы негізде көрсетілген және оны 2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетуден ерекшеленеді, мұндағы ақпарат нетто негізде көрсетілді.

Төменде Топ компрессорлық станцияларды өткізу жөніндегі ақпаратты жалпылайды:

Мың теңгемен	2021	2020*	2019 жыл
ҚҚС-сыз сату бағасы	42.886.487	43.666.925	32.695.630
Компрессорлық станциялардың баланстық құны	42.241.262	44.516.291	28.585.929
Шығудан болған пайда/(залал)	645.225	(849.366)	4.109.701

28. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Байланысты тараптармен жасалатын мәмілелердің ережелері мен шарттары (жалғасы)

Мың теңгемен	2021	2020*
Басқару қаламақысы		
«Самұрық-Қазына» мен Үкіметтің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар	19.143.871	13.531.548
	19.143.871	13.531.548
Тауарлар мен қызметтерді сатып алу		
Топ қатысушы болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	289.767.016	307.687.564
«Самұрық-Қазына» мен Үкіметтің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар	8.337.387	6.769.397
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	135.081.504	125.711.543
	433.185.907	440.168.504
Айыппұлдар мен өсімпұлдар		
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	2.338.053	-
	2.338.053	-
Қаржылық кірістер		
Топ қатысушы болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	13.144.594	15.138.732
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	2.703.208	-
	15.847.802	15.138.732
Қаржылық шығыстар		
Топ қатысушы болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	323.740	208.884
«Самұрық-Қазына» мен Үкіметтің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар	4.116.060	8.959.640
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	2.141.780	242.309
	6.581.580	9.410.833
Басқа да шығыстар		
«Самұрық-Қазына» мен Үкіметтің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар	2.491.784	-
	2.491.784	-
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері		
Топ қатысушы болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	-	2.445.348
	-	2.445.348
Сауда және басқа да дебиторлық берешек		
Топ қатысушы болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	9.756.762	5.251.022
«Самұрық-Қазына» мен Үкіметтің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар	5.466.720	6.321.892
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	39.573	10.079
	15.263.055	11.582.993
Байланысты тараптарға берілген қарыздар		
Топ қатысушы болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	176.660.416	172.151.228
	176.660.416	172.151.228
Берілген аванстар		
«Самұрық-Қазына» мен Үкіметтің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар	10.510	373.054
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	-	4.432.249
	10.510	4.805.303

Мың теңгемен	2021	2020*
Сауда және басқа да кредиторлық берешек		
Топ қатысушы болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	73.978.941	84.446.323
«Самұрық-Қазына» мен Үкіметтің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар	4.651.531	2.723.131
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	70.428.021	65.274.174
	149.058.493	152.443.628
Қарыздар		
«Самұрық-Қазына» мен Үкіметтің бақылауындағы ұйымдар	58.592.812	45.329.645
	58.592.812	45.329.645
Жалдау бойынша міндеттемелер		
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	4.056.603	-
	4.056.603	-
Міндеттемелер кепілдіктері		
Топ қатысушы болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	4.980.194	6.639.364
	4.980.194	6.639.364
Басқа да қаржылық міндеттемелер		
«Самұрық-Қазына» мен Үкіметтің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар	34.938	33.001
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	1.834.470	2.356.024
	1.869.408	2.389.025
Шарт бойынша міндеттемелер		
Топ қатысушы болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	359.972	-
«Самұрық-Қазына» мен Үкіметтің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар	5.383	149.011
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	2.456.295	1.111.219
	2.821.650	1.260.230

* «Самұрық-Қазына» мен Үкіметтің жалпы бақылауындағы байланысты тараптармен жасалған операциялар туралы 2020 жылғы ақпаратты жоғарыдағы кестеде ашып көрсету, 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық есептілікте көрсетілгеннен ерекшеленеді, өйткені Топ бұл соманы 2020 жылғы шоғырландырылған қаржылық есептілікте ашып көрсетпеді.

2021 жылы «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ Топқа 24.104.026 мың теңге (баламасы 55.850.655 АҚШ доллары) мөлшерінде ұзақ мерзімді қаржыландыру берді (2020 жыл: нөл).

2021 жылдың ішінде БШГ 9.627.922 мың теңге мөлшерінде (2020 жылы: 9.336.492 мың теңге мөлшеріндегі пайыздар) пайыздарды төледі. 2020 жылы БШГ 48.132.457 мың теңге мөлшерінде несие келісімі бойынша негізгі борыш сомасын толығымен өтеді.

2020 жылдың ішінде Топ «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ-на 14.881.897 мың теңге және тиісінше 495.583 мың теңге сомаға несие келісімдері бойынша негізгі борыш сомасы мен пайыздарды толығымен төледі.

2020 жылдың ішінде «ҚТГ Аймақ» несие келісімінің шеңберінде «Қазақстан Даму Банкі» АҚ-нан 3.546.971 мың теңге мөлшерінде қосымша қаржыландыру алды. 2021 жылдың ішінде «ҚТГ Аймақ» 8.198.127 мың теңге мөлшерінде борыштың негізгі сомасын және 4.059.930 мың теңге (2020 жыл: тиісінше 7.843.430 мың теңге және 4.282.347 мың теңге) сомада пайыздарды өтеді.

«ИОА» «АстанаГаз ҚМГ» АҚ-мен жалдау шартына қол қойды. «АстанаГаз ҚМГ» АҚ «Самұрық-Қазына»-ның бірлескен бақылауындағы кәсіпорын болып табылады. Келісімді жасау күніне жалдау міндеттемесі мен пайдалану құқығы бар активтердің келтірілген құны жылдық 11% мөлшерінде қарыз алудың болжамды мөлшерлемесімен 32.498.293 мың теңге болды. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жалдау міндеттемелерінің баланстық құны 4.056.603 мың теңге болды.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

28. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

Негізгі басқарушы персоналға төленетін сыйақы

Негізгі басқарушы персонал Компания басқармасының мүшелерінен және тәуелсіз директорлардан тұрады.

2021 және 2020 жылдары негізгі басқарушы персоналға төленген өтемақының жалпы сомасы 377.262 мың теңге және тиісінше 528.735 мың теңге болды, әрі ол, негізінен жалақы мен басқа да төлемдерден тұрды және жиынтық кіріс туралы есептің жалпы және әкімшілік шығыстарына қосылды.

29. ШАРТТЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Операциялық орта

Қазақстан, нарықтық экономика талаптарына сәйкес экономикалық реформалар мен өзінің құқықтық, салық және нормативтік базасын дамытуды жалғастыруда. Келешектегі қазақстандық экономиканың тұрақтылығы осы реформалар мен өзгерістер шараларына, сондай-ақ үкімет қолға алатын экономикалық, қаржылық және монетарлық шаралардың тиімділігіне едәуір байланысты.

Бірлескен кәсіпорын алдында газды тасымалдау қызметтерін шартсыз сатып алу міндеттемелері

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың «АГҚ» алдында ҚҚС сомасынсыз 126.291.924 мың теңге (2020 жылғы 31 желтоқсан: 214.678.296 мың теңге) мөлшерінде газды тасымалдау қызметтерін сатып алу бойынша шартсыз міндеттемесі болды.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың «БШГ»-ден ҚҚС сомасынсыз 201.629.177 мың теңге мөлшерінде газды тасымалдау қызметтерін сатып алу бойынша шартсыз міндеттемесі болды.

Күрделі шығындар бойынша міндеттемелер

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың негізгі құралдарды сатып алумен және салумен байланысты ҚҚС сомасын ескерместен шамамен 148.819.202 мың теңге мөлшерінде (2020 жылғы 31 желтоқсан: ҚҚС сомасын ескерместен 83.738.131 мың теңге) күрделі міндеттемелері бар. Бұл күрделі міндеттемелер «Корпоративтік ақпарат» 1-ескертпеде сипатталған инвестициялық бағдарламамен ішінара байланысты.

«АГҚ» және «БШГ» міндеттемелері

Компанияның 31 желтоқсанға «АГҚ» мен «БШГ» күрделі шығындары бойынша міндеттемелердегі үлесі былайша болды:

Мың теңгемен	2021	2020
«АГҚ»	4.042.566	2.317.140
«БШГ»	52.678.558	53.576.512

Салық салу

Қазақстан Республикасының салық заңнамасы мен нормативтік базасы тұрақты өзгерістерге ұшырағыш келеді және түрлі талқылауларға жол береді. Жергілікті, облыстық және ұлттық салық органдарының қайшы пікірлері, оның ішінде ХҚЕС-ке сай түсімдердің, шығыстардың және қаржылық есептіліктің басқа да баптарының есепке алынуына қатысты пікірлер кездесіп тұрады. Қазіргі кезде қолданып отырған, Қазақстанда қолданылып жүрген салық заңдарының негізінде мәлімделген және анықталған құқық бұзушылықтар үшін қарастырылған айыппұлдар мен өсімақылар жүйесі аса қатаң болып отыр. Салық тексерулері тексеру жылының алдындағы қызметтің 5 (бес) күнтізбелік жылын қамтуы мүмкін. Белгілі бір жағдайларда тексеруге бұдан да ерте кезеңдер ұшырауы мүмкін.

«БШГ» шартты салық міндеттемелері

Қазақстан Республикасы мен Қытай Халық Республикасының арасындағы 2007 жылғы 18 тамыздағы Қазақстан-Қытай газ құбырын салуда және пайдалануда ынтымақтастық туралы үкіметаралық келісімнің («Келісім») талаптарына, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Салық комитетінің 2014 жылғы 30 желтоқсандағы түсіндірмелеріне сай, Қазақстан Республикасының аумағында Жоба мақсаттары үшін құрылған «БШГ» Қазақстан Республикасының аумағына құрылыс аяқталғанға дейін әкелінетін тауарларға қатысты қосылған құн салығын төлеуден босатылған. Сонымен бірге, «БШГ» «Бейнеу-Бозой-Шымкент» газ құбырын салуға алынған қарыздардың өтелу күніне дейін корпоративтік табыс салығы мен мүлік салығын төлеуден босатылады.

Басшылық 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша заңнаманың тиісті ережелерін дұрыс түсінді және жоғарыда аталған салық жеңілдіктерін белгіленген кезең ішінде сақтау ықтималдылығы жоғары болып табылады деп есептейді.

Сонымен бірге, «БШГ» жоғарыда аталған Келісімге өзгерістер енгізу жобасын іске асырады, оның іске асырылуы Қазақстан-Қытай газ құбырының Екінші учаскесін салу үшін тартылған бастапқы қарызды қайта қаржыландырумен байланысты жоғарыда аталған салықтардан ағымдағы босатуды растайды.

Егер «БШГ»-де қарыз талаптарының өзгеруімен байланысты жоғарыда аталған салық жеңілдіктері болмаса, келесі салық міндеттемелері бірлескен кәсіпорындар кірістеріндегі үлестің және бірлескен кәсіпорындарға салынған инвестициялардың азаюына әкеп соқтырар еді: 13.767.757 мың теңге мөлшеріндегі айыппұлдар мен өсімпұлдарды қоса алғанда, 27.535.514 мың теңге мөлшерінде корпоративтік табыс салығы, 4.443.596 мың теңге мөлшерінде мүлік салығы, оның ішінде 1.974.932 мың теңге мөлшерінде айыппұлдар мен өсімпұлдар және 8.848.813 мың теңге мөлшерінде кейінге қалдырылған салық міндеттемесі.

Трансферттік баға белгілеуді бақылау

Қазақстанда трансферттік баға белгілеу бойынша бақылау кең спектрге ие және байланысты мәмілелер тарапы болып табылатындығына қарамастан, халықаралық мәмілелермен тікелей немесе жанама байланысты көптеген операцияларда қолданылады. Трансферттік баға белгілеу туралы заң операцияларға қолданылатын барлық салықтар қол ұшын беру қағидаты бойынша айқындалған нарықтық бағалар негізінде есептелуін талап етеді.

Қазақстанда трансферттік баға белгілеу туралы жаңа заң 2009 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енді. Заң анық белгіленген болып табылмайды және оның кейбір ережелері аз қолданылу тәжірибесіне ие. Оның үстіне, заңда әзірлеу кезеңінде тұрған егжей-тегжей нұсқаулықтар жоқ. Нәтижесінде, операциялардың әр алуан түрлеріне трансферттік баға белгілеу туралы заңды қолдану нақты көрсетілген болып табылмайды.

Трансферттік баға белгілеу туралы Қазақстандық заңмен байланысты белгісіздіктің салдарынан салық органдарының ұстанымы Топтың ұстанымынан ерекшеленуі мүмкін деген тәуекел бар, бұл 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша салымалдау, айыппұлдар мен өсімпұлдардың қосымша сомаларына әкеп соқтыруы мүмкін. Басшылық трансферттік баға белгілеу жөніндегі қолданылатын заңнамада оны түсіндіру сәйкестендірілген болып табылады және Топтың трансферттік баға белгілеу жөніндегі ұстанымы расталады деген ықтималдық бар деп санайды.

Қоршаған ортаны қорғау мәселелері

Топ түрлі заңдарды және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі ережелерді сақтауы тиіс. Басшылық Топ қоршаған ортаны қорғау мәселелеріне қатысты заңнаманың талаптарын орындайды деп есептейді

Сот процестері мен шағымдары

Топ әдеттегі шаруашылық қызметті жүзеге асыруының барысында түрлі сот процестері мен шағымдарының объектісі болып табылады. Басшылық, түпкі міндеттеме, егер мұндай процестермен немесе шағымдармен байланысты орын алатын болса, Топтың келешекте шоғырландырылған қаржылық жағдайына да, қызметінің қаржылық нәтижелеріне дей айтарлықтай теріс әсер етпейді деп есептейді.

Сақтандыру мәселелері

Қазақстан Республикасындағы сақтандыру саласы даму халінде болып отыр, басқа елдерде таралған сақтандырудың көптеген түрлері Қазақстан Республикасында қол жетімсіз болып отыр. Топтың өзінің өнеркәсіптік объектілері бойынша өтемі, тасымалдау тоқтап қалған жағдайда сақтандыруы немесе үшінші тұлға алдында Топтың немесе оның қызметіне жататын объектілерде болған апаттан мүлікке немесе қоршаған ортаға залал келтірілгені үшін жауапкершілікті сақтандыруы жоқ. Баламалы сақтандыру өтемін алмайынша, кейбір активтердің бұзылу залалдарының және жоғалту тәуекелі болады, бұл Топ қызметінің шоғырландырылған қаржылық нәтижелеріне және оның шоғырландырылған қаржылық жағдайына айтарлықтай теріс ықпал етуі мүмкін.

Жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт бойынша міндеттемелер

Жер қойнауын пайдалану келісімшартының талаптарына сәйкес «Аманкелді Газ»-дың Үкімет алдындағы міндеттемелері 10.527.586 АҚШ долларын құрайды және геологиялық әрі геофизикалық деректерді сатып алу шығындарымен және Үкімет шеккен бұрғылау жұмыстарының шығыстарымен байланысты болды. Бұл ұзақ мерзімді міндеттеме Құмырлы-Қосқұдық, Анабай-Малдыбай, Барханная-Сұлтанқұдық, Үшарал-Солтүстік Үшарал және Кемпіртөбе кен орындарында газдың коммерциялық табылуы анықталғаннан кейін күшіне енеді.

Жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшартқа сай «Аманкелді Газ» ең аз жұмыс бағдарламасын орындауға міндетті. 2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша «Аманкелді Газ» ең аз жұмыс бағдарламасын орындады.

30. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ**Қаржы тәуекелдерін басқарудың мақсаттары мен саясаты**

Топтың негізгі қаржылық міндеттемелеріне пайыздық қарыздар, шығарылған борыштық бағалы қағаздар, сауда және басқа да кредиторлық берешек кіреді. Бұл қаржылық міндеттемелердің негізгі мақсаты Топ операцияларын қаржыландыру болып табылады. Топтың оның операциялық қызметінің барысында тікелей туындайтын байланысты тараптарға берілген қарыздары, сауда және басқа да дебиторлық берешегі, пайдалануы шектелген ақша қаражаты, ақша қаражаты мен оның баламалары және банк салымдары бар.

Топ нарықтық тәуекелге, несиелік тәуекелге және өтімділік тәуекеліне ұшырағыш.

Топ басшылығы мұндай тәуекелдерді басқару процесін бақылайды. Ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару департаменті Топ басшылығына қаржы тәуекелдеріне және Топтың қаржы тәуекелдерін басқарудың тиісті тұжырымдамасына қатысты кеңес береді. Ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару департаменті Топ басшылығына қаржы тәуекелдеріне байланысты Топ қызметі тиісті саясатқа және рәсімдерге сай жүзеге асырылатындығына көз жеткізуге көмектеседі.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел — қаржы құралы бойынша келешек ақша ағындарының әділ құны нарықтық бағалардың өзгеруі салдарынан құбылып тұрғанының тәуекелі. Нарықтық бағаларға тәуекелдің екі типі жатады: пайыздық мөлшерлеменің өзгеруі тәуекелі және валюталық тәуекел. Нарықтық тәуекелге ұшырағыш қаржы құралдарына қарыздар мен депозиттер кіреді.

Топтың пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруімен байланысты тәуекелдерді талдау және азайту бойынша ресми келісімдері жоқ, өйткені басшылық тәуекелді төмен деп бағалайды.

Келесі бөлімде сезімталдылық талдауы 2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанындағы позицияларға жатады.

Сезімталдық талдауы таза берешек сомасы, сондай-ақ шетел валютасындағы қаржы құралдарының үлесі тұрақты өлшемдер болып табылады деген жорамалдың негізінде дайындалды.

Пайыздық тәуекел

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеруі тәуекелі — қаржы құралы бойынша келешек ақша ағындарының әділ құны нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі салдарынан құбылып тұрғанының тәуекелі. Нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі тәуекелі, ең алдымен, құбылмалы пайыздық мөлшерлемесі бар Топтың қарыздарына жатады.

Төмендегі кестеде Топтың салық салынғанға дейінгі (залалының)/табысының (несиелерге және құбылмалы мөлшерлемесі бар қарыздарға әсер ету есебінен) пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне сезімталдылығы көрсетілген, әрі олардың болу мүмкіндігін басқа да өзгермелілердің өзгермеуі кезінде негізді түрде болжауға болады. Топтың меншікті капиталына әсер ету жоқ.

Мың теңгемен	Ұлғайту/ (азайту)	Салық салынғанға дейін пайдаға әсері
2021 жыл		
КС ЦБР	3,00%	(2.618.179)
ИПЦ	1,00%	(442.103)
2020 жыл		
КС ЦБР	-3,00%	2.618.179
ИПЦ	-1,00%	442.103
2021 жыл		
КС ЦБР	1,25%	(1.064.393)
ИПЦ	0,25%	(549.526)
2020 жыл		
КС ЦБР	-0,75%	638.636
ИПЦ	-0,25%	549.526

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне сезімталдықты талдау шеңберінде базалық тармақтардағы өзгерістер туралы жорамалдар осы сәтке байқалатын нарықтық жағдайға негізделеді.

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел — қаржы құралы бойынша келешек ақша ағындарының әділ құны шетел валюталары бағамдарының өзгеруі салдарынан құбылып тұрғанының тәуекелі. АҚШ долларында көрсетілген қарыздардың едәуір сомалары мен кредиторлық берешектің нәтижесінде Топтың қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есебіне АҚШ долларының теңгеге қатысты айырбас бағамдарындағы өзгерістер айтарлықтай ықпалын тигізе алады. Қаржы-шаруашылық қызмет сондай-ақ шетел валютасындағы мәмілелер бойынша тәуекелге ұшырағыш. Мұндай тәуекел АҚШ долларындағы кірістер бойынша туындайды.

Келесі кестеде Топ кірісінің табыс салығына дейінгі АҚШ долларының айырбас бағамындағы ықтимал өзгерістерге (ақша активтері мен міндеттемелерінің әділ құнындағы өзгерістердің салдарынан), барлық басқа өлшемдер тұрақты шама ретінде қабылданған жағдай талабымен сезімталдығы көрсетілген. Топтың меншікті капиталына әсер ету жоқ.

Мың теңгемен	Базистік тармақтардың ұлғаюы/ (азайуы)	Салық салынғанға дейін пайдаға әсері
2021 жыл		
АҚШ доллары	13%	2.411.662
	-10%	(1.855.125)
2020 жыл		
АҚШ доллары	14%	(17.686.811)
	-11%	13.896.780
2021 жыл		
Рубль	13%	(11.842.693)
	-13%	11.842.693
2020 жыл		
Рубль	15%	(14.801.038)
	-15%	14.801.038

Несиелік тәуекел

Несиелік тәуекел — қаржы құралы бойынша бір тарап өз міндеттемелерін орындай алмай, басқа тарапты қаржылық шығынды көтеруге мәжбүр ететін тәуекел. Топ өзінің операциялық қызметінің және инвестициялық қызметтің кейбір түрлерінің нәтижесінде несиелік тәуекелге ұшырағыш келеді. Инвестициялық қызметке қатысты болса, Топ қазақстандық банктерде депозиттерді орналастырады. Топ басшылығы кезең-кезеңмен төтенше несиелік тәуекелдерді болдырмау мақсатында бұл банктердің несие рейтингілеріне шолу жасап отырады. Топ басшылығы жақындағы халықаралық несиелік дағдарыс пен одан кейін болған жергілікті банктердің несиелік рейтингілерінің өзгерістері төтенше несиелік тәуекелді ақтамайды деп санайды. Тиісінше, банк салымдары бойынша құнсыздану резерві қажет емес.

Келесі кестеде «Standard & Poor's», «Fitch Ratings», «Moody's» және «Thomas Murray» агенттіктерінің несие рейтингін қолдана отырып есепті күнге ақша қаражаты мен банк салымдары бойынша сомалар көрсетілген.

1. Компания туралы

2. Стратегия және тәуекелдерді басқару

3. Операциялық және қаржылық нәтижелер

4. Тұрақты дамуды басқару

5. Корпоративтік басқару

6. Әлеуметтік аспект

7. Экологиялық аспект

30. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (ЖАЛҒАСЫ)**Несиелік тәуекел (жалғасы)**

Мың теңгемен	Елі	2021 жыл		2020 жыл		2021 жыл	2020 жыл
		Standard & Poor's	В/негативті	Standard & Poor's	ВВ+/тұрақты		
«First Heartland Jysan Bank» АҚ	Қазақстан	Standard & Poor's	В/негативті			95.654.691	-
«Қазақстанның Халық Банкі» АҚ	Қазақстан	Standard & Poor's	ВВ+/тұрақты	Standard & Poor's	ВВ+/тұрақты	93.659.034	113.826.614
«Ситибанк Қазақстан» АҚ	Қазақстан	Standard & Poor's	А+/тұрақты	Standard & Poor's	А+/тұрақты	87.301.800	86.770.473
Сбербанк АҚ	Қазақстан	Moody's	Вa1/позитивті	-	-	62.560.061	-
«Қытай Банкі» ЕБ	Қазақстан	Standard & Poor's	А/тұрақты	Standard & Poor's	А/тұрақты	44.037.217	44.609.820
«Фортбанк» АҚ	Қазақстан	Standard & Poor's	В+/позитивті	Standard & Poor's	В+/тұрақты	6.125.620	4.504.716
Банк ВТБ Қазақстан	Қазақстан	Standard & Poor's	В+/тұрақты	Standard & Poor's	В+/тұрақты	4.735.338	37.526
«Алтын Банк» АҚ	Қазақстан	Moody's	Вaa3/тұрақты	Fitch Ratings	ВВВ-/тұрақты	4.350.386	857.602
«Бағалы Қағаздардың Орталық Депозитарийі» АҚ	Қазақстан	Thomas Murray	А+/позитивті/А	Thomas Murray	А+/позитивті/А	420.275	428
«Московский кредитный банк» АҚ	Ресей	Moody's	Вaa3/тұрақты			55.101	-
«Societe Generale» жеке банктік қызмет көрсету	Нидерландтар	Standard & Poor's	ВВ+/тұрақты	Standard & Poor's	ВВ+/тұрақты	1.554	105.109
«Газпромбанк» АҚ	Ресей	Standard & Poor's	ВВ+/тұрақты	Standard & Poor's	ВВ+/тұрақты	110	108
Citibank N.A. Лондон	Англия	Standard & Poor's	А+/тұрақты	Standard & Poor's	А+/тұрақты	87	59
«АТФ Банк» АҚ	Қазақстан	Standard & Poor's	В-/тұрақты	Standard & Poor's	В-/тұрақты	-	56
«Қазақстанның даму банкі» АҚ	Қазақстан	Standard & Poor's	ВВ+/тұрақты	Standard & Poor's	ВВ+/тұрақты	6	20
						398.901.280	250.712.531

Операциялардың қолданыстағы деңгейі кезінде басшылық несиелік бақылаудың және өнеркәсіптік тұтынушылар мониторингінің тиісті рәсімдерін белгіледі деп есептейді, бұл Топқа танылған, несиені төлеуге қабілетті үшінші тараптармен сауда операцияларын жасауға мүмкіндік береді.

Топ қолдағы дебиторлық берешекке тұрақты мониторинг жасап отырады, соның нәтижесінде үмітсіз берешектің пайда болу тәуекелі елеусіз болып табылады. Несиелік тәуекелдер дербес негізде құнсыздану резервтерін құру арқылы көрсетіледі. Несиелік тәуекелдердің шоғырлануы негізінен негізгі шоттарға, атап айтқанда халықаралық клиенттерге жатады.

Ақша қаражаты мен оның баламалары, банк салымдары, басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері, байланысты тарапқа қарыздар, басқа да дебиторлық берешек пен қаржылық кепілдік шарттары бойынша міндеттемелер кіретін Топтың өзге де қаржы активтері бойынша туындайтын несиелік тәуекелге қатысты Топтың несиелік тәуекелге ұшырағышылығы контрагент дефолтының нәтижесінде туындайды.

Қаржы активтері үшін ең көп несиелік тәуекел 8, 10, 11 және 13 ескертпелерде ашылып көрсетілген баланстық құнмен шектелген. Пут опцион бойынша берілген қаржылық кепілдік пен міндеттемеге қатысты, несиелік тәуекелдің ең жоғары деңгейі бұл ескертпенің өтімділік тәуекелі туралы бөлімінде көрсетілгендей, кепілдік берілген қарыз туралы келісімнің номиналды құнына және тиісінше, опцион орындалған жағдайда міндеттеменің номиналды құнына тең болады.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі — Топтың қаржы құралдарына байланысты міндеттемелерді өтеуге арналған қаражатты алу кезінде қиындықтардың пайда болу тәуекелі. Өтімділік тәуекелі оның әділ құнына тең немесе жуық құны бойынша қаржы активін шұғыл өткізу мүмкіндігінің болмауы нәтижесінде пайда болуы мүмкін.

Топ өтімді қаражаттар қажеттілігін үнемі қадағалап отырады және басшылық кез келген орын алатын міндеттемелерді орындау үшін жеткілікті болатын көлемде қаражатпен қамтамасыз етеді.

Келесі кестеде 2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша өтеу бойынша шарттық дисконтталмаған міндеттемелер негізінде өтеуге дейін қалған мерзімдер бөлігіндегі Топтың қаржылық міндеттемелері көрсетілген.

Мың теңгемен	Талап етілгенге дейін	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	>5 жыл	Жиыны
2021 жылғы 31 желтоқсанға						
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	6.859.134	6.859.134	59.498.072	318.332.244	391.548.584
Пайыздық қарыздар	122.923	8.673.442	27.381.857	172.735.694	5.214.386	214.128.302
Байланысты тараптардан алынған қарыздар	-	-	8.041.183	16.079.954	-	24.121.137
Сауда және басқа да кредиторлық берешек	11.093.930	169.813.167	-	-	-	180.907.097
Жалдау бойынша міндеттемелер	4.056.603	-	2.272.221	315.594	-	6.644.418
Пут-опцион бойынша міндеттеме	-	-	-	-	40.510.279	40.510.279
Қаржылық кепілдіктер шарттары бойынша міндеттемелер	-	16.302.298	48.528.911	110.746.368	-	175.577.577
Басқа да қаржылық міндеттемелер	59.692	3.587.657	25.635	1.483.244	17.090	5.173.318
	15.333.148	205.235.698	93.108.941	360.858.926	364.073.999	1.038.610.712

Қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелер бастапқы келісімшарттардың сомаларын білдіреді.

Мың теңгемен	Талап етілгенге дейін	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	>5 жыл	Жиыны
2020 жылғы 31 желтоқсанға						
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	6.690.875	6.690.875	58.527.000	323.310.651	395.219.401
Пайыздық қарыздар	132.469	8.000.602	24.999.673	185.903.410	15.670.673	234.706.827
Байланысты тараптардан алынған қарыздар	-	-	318.236	-	-	318.236
Сауда және басқа да кредиторлық берешек	9.350.946	195.560.602	-	-	-	204.911.548
Жалдау бойынша міндеттемелер	-	107	2.538.819	2.669.259	77.107	5.285.292
Пут-опцион бойынша міндеттеме	-	-	-	-	40.510.279	40.510.279
Қаржылық кепілдіктер шарттары бойынша міндеттемелер	-	8.641.306	25.550.009	88.066.871	-	122.258.186
Басқа да қаржылық міндеттемелер	49.192	3.399.538	25.635	2.156.505	51.271	5.682.141
	9.532.607	222.293.030	60.123.247	337.323.045	379.619.981	1.008.891.910

Капиталды басқару

Капиталды басқаруға байланысты Топтың негізгі мақсаты тұрақты несиені төлеу қабілетін қамтамасыз ету және Топ қызметін жүргізу үшін капиталдың барабар деңгейі мен акционерлердің пайдасын барынша көбейту.

Берешек пен капиталдың балансын оңтайландыру арқылы мүдделі тараптар үшін кірістерді барынша ұлғайта отырып үздіксіз қызмет қағидатын қолдау үшін Топ өз капиталын басқарады. 2020 жылмен салыстырғанда Топтың жалпы стратегиясы өзгеріссіз қалды.

Топ капиталының құрылымы 15, 16 және 17-ескертпелерде ашылып көрсетілген шығарылған борыштық бағалы қағаздар мен пайыздық қарыздар кіретін берешектен және бұл 14-ескертпеде ашылып көрсетілгендей жарғылық капитал, қосымша төленген капитал мен бөлінбеген пайда кіретін меншікті капиталдан тұрады.

Топ басшылығы әр жарты жыл сайын капитал құрылымын талдайды. Бұл талдаудың бір бөлігі ретінде басшылық капиталдың құнын және капиталдың әр класымен байланысты тәуекелдерді қарастырады. Топтың 1,5 аспайтын капиталға қарыз қаражаты үлесінің мақсатты коэффициенті бар. Қарыз қаражаты үлесінің меншікті капиталға коэффициенті жыл соңына былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	2021	2020
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар (15-ескертпе)	312.484.632	304.526.478
Пайыздық қарыздар (16-ескертпе)	172.224.231	188.297.301
Байланысты тараптан қарыздар (17-ескертпе)	21.857.991	318.236
Минусы: ақша қаражаты мен оның баламалары, банк депозиттері	(398.934.245)	(250.753.255)
Берешек жиыны	107.632.609	242.388.760
Капитал	1.787.636.112	1.388.432.615
Қарыз қаражаты үлесінің коэффициенті	0,06	0,17

30. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (ЖАЛҒАСЫ)**Қаржы құралдарының әділ құны**

2021 және 2020 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың қаржы құралдарының баланстық құны төменде берілген қаржы құралдарын қоспағанда, олардың әділ құнына негізделген түрде жақындау болып табылады:

Мың теңгемен	Баланстық құн	Әділ құны	2021 жыл		
			Белсенді нарықтардағы баға белгілеулері (1-деңгей)	Айтарлықтай бақыланатын бастапқы деректер (2-деңгей)	Айтарлықтай бақыланбайтын бастапқы деректер (3-деңгей)
Қаржы активтері					
Байланысты тарапқа берілген пайыздық қарыздар	176.660.416	190.534.947	-	-	190.534.947
Қаржылық міндеттемелер					
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(312.484.632)	(339.857.062)	(339.857.062)	-	-
Пайыздық қарыздар	(172.224.231)	(169.749.920)	-	(169.749.920)	-
Байланысты тараптардан алынған қарыздар	(21.539.755)	(21.650.082)	-	(21.650.082)	-
2020 жыл					
Мың теңгемен	Баланстық құн	Әділ құны	Бағалау деңгейі бойынша әділ құны		
			Белсенді нарықтардағы баға белгілеулері (1-деңгей)	Айтарлықтай бақыланатын бастапқы деректер (2-деңгей)	Айтарлықтай бақыланбайтын бастапқы деректер (3-деңгей)
Қаржы активтері					
Байланысты тарапқа берілген пайыздық қарыздар	172.151.228	159.808.893	-	-	159.808.893
Қаржылық міндеттемелер					
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(304.526.478)	(282.195.749)	(282.195.749)	-	-
Пайыздық қарыздар	(188.297.301)	(184.793.576)	-	(184.793.576)	-

Бағалаулар мен жорамалдар

Топ басшылығы ақша қаражаты мен банк салымдарының, сауда дебиторлық берешектің, байланысты тараптарға берілген пайызсыз қарыздардың, сауда және басқа да кредиторлық берешектің, алынған қысқа мерзімді қарыздардың және барлық басқа қаржы құралдарының әділ құны, ең алдымен, бұл құралдарды өтеудің қысқа мерзімдеріне орай, шамамен олардың баланстық құнына тең екендігін айқындайды.

Бағасы белгіленетін облигациялардың әділ құны есепті күнгі бағалардың белгіленуі негізінде айқындалады.

Ұзақ мерзімді қарыздардың әділ құны өтеуге дейін қалған ұқсас талаптармен, несиелік тәуекелмен және мерзімдермен берешек үшін ағымдағы мөлшерлемелерді пайдалана отырып дисконтталған ақша ағындары әдістерінің көмегімен айқындалады.

2020 және 2021 жылдардың ішінде 1, 2 және 3-деңгейлер арасындағы аударымдар болған жоқ

Қаржылық қызметпен негізделген міндеттемелердегі өзгерістер

Мың теңгемен	2021 жылғы 1 қаңтар	Түсімдер	Өтеу	Пайыздарды төлеу	Бағамдық айырма бойынша кірістер немесе шығыстар	Басқасы	2021 жылғы 31 желтоқсан
Қаржылық міндеттемелер							
Пайыздық қарыздар	188.297.301	-	(18.820.911)	(15.824.300)	2.097.492	16.474.649	172.224.231
Байланысты тараптардан алынған қарыздар	318.236	24.104.026	-	-	4.345	(2.568.616)	21.857.991
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	304.526.478	-	-	(15.250.586)	7.629.925	15.578.815	312.484.632
Басқа да қаржылық міндеттемелер (жалдау бойынша міндеттемелер)	4.580.533	-	(30.323.221)	-	-	32.122.536	6.379.848
Қаржылық қызметпен негізделген міндеттемелер жиыны	497.722.548	24.104.026	(49.144.132)	(31.074.886)	9.731.762	61.607.384	512.946.702
2020 жылғы 1 қаңтар							
Мың теңгемен	2020 жылғы 1 қаңтар	Түсімдер	Өтеу	Пайыздарды төлеу	Бағамдық айырма бойынша кірістер немесе шығыстар	Басқасы	2020 жылғы 31 желтоқсан
Қаржылық міндеттемелер							
Пайыздық қарыздар	193.337.693	92.483.064	(106.025.592)	(12.995.815)	8.948.474	12.549.477	188.297.301
Байланысты тараптардан алынған қарыздар	10.732.292	318.236	(14.881.897)	(495.583)	-	4.645.188	318.236
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	294.006.172	-	(17.816.800)	(14.176.740)	29.838.219	12.675.627	304.526.478
Басқа да қаржылық міндеттемелер (жалдау бойынша міндеттемелер)	-	-	(2.440.580)	-	-	7.021.113	4.580.533
Қаржылық қызметпен негізделген міндеттемелер жиыны	498.076.157	92.801.300	(141.164.869)	(27.668.138)	38.786.693	36.891.405	497.722.548

«Басқасы» бағаны, ең алдымен, есептелген пайыздарды, дисконт амортизациясын, жалдауды түрлендіруді және қарыздарды ұйымдастырумен байланысты шығыстарды білдіреді. Топ төленген пайыздарды операциялық қызметтен ақша ағындары ретінде жіктейді.

31. СЕГМЕНТТІК ЕСЕПТІЛІК

Топ өзінің операциялық сегменттерін операциялар табиғатының негізінде айқындайды. Операциялық сегменттердің тиімділігін басшылық тұрақты негізде бағалап отырады.

Топтың келесі есепті сегменттері айқындалды:

- газбен сауда жасау — газды Қазақстан Республикасында және одан тыс жерлерде сату;
- газды тасымалдау және сақтау — газды тасымалдау және сатып алынған газды жер асты газ қоймаларында сақтау.

Қалған операциялық сегменттер (газды барлау және өндіру, көлік қызметтерін көрсету) олардың елеусіздігіне орай басқа операциялық сегмент ретінде агрегацияланды және көрсетілді.

31. СЕГМЕНТТІК ЕСЕПТІЛІК (ЖАЛҒАСЫ)

Сегмент тиімділігі шоғырландырылған қаржылық есептіліктегідей негізде өлшенетін таза пайда ретінде кірістердің негізінде бағаланады. Сегментаралық транзакциялар сегменттер арасында келісілген талаптарда жасалды, әрі олар, байланысты және үшінші тараптарға қолжетімді болатын белгілі бір реттелетін қызметтерді қоспағанда, нарықтық мөлшерлемелерге міндетті түрде сәйкес келмеуі де мүмкін.

Негізінен Топтың барлық операциялары мен активтері Қазақстан Республикасында орналасқан.

Төмендегі кестеде түсім мен таза пайда туралы ақпарат, сондай-ақ Топтың 2021 жылғы операциялық сегменттері бойынша активтері мен міндеттемелері туралы ақпарат көрсетілген:

Мың теңгемен	Газбен сауда жасау	Газды тасымалдау және сақтау	Басқа да сегменттер	Элиминация	Жиыны
Сыртқы сатып алушыларға сатудан түсім	771.306.613	118.415.432	6.533.166	-	896.255.211
Басқа сегменттерге сатудан түсім	13.354.640	126.214.265	22.672.385	(162.241.290)	-
Түсімдердің жиыны	784.661.253	244.629.697	29.205.551	(162.241.290)	896.255.211
Қаржылық кіріс	26.903.674	2.453.829	1.542.979	(4.353.718)	26.546.764
Қаржылық шығындар	(29.471.176)	(12.518.988)	(766.166)	477.352	(42.278.978)
Тозу және амортизация	(11.144.391)	(24.877.798)	(3.589.516)	-	(39.611.705)
Бірлескен кәсіпорындардың пайдасын-дағы үлесі	-	319.087.303	27.058	-	319.114.361
Табыс салығы бойынша шығыстар	(45.478.101)	(19.933.249)	(1.972.163)	-	(67.383.513)
Бір жылғы таза пайда	175.660.575	372.450.445	5.740.762	(153.659.226)	400.192.556
Басқа да сегментті ақпарат					
Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	-	685.891.336	1.325.087	-	687.216.423
Күрделі шығыстар	19.807.574	76.036.888	7.823.094	(15.260.703)	88.406.853
Күтілетін несиелік зиян резерві	(4.396.366)	(385.298)	(42.940)	-	(4.824.604)
Ескірген қорлар мен берілген аванстар бойынша резервтер	(175.181)	(1.471.908)	-	-	(1.647.089)
Сегмент активтері	1.573.930.114	1.610.430.682	91.432.815	(541.591.097)	2.734.202.514
Сегмент міндеттемелері	747.897.285	265.104.919	17.147.524	(83.583.326)	946.566.402

Төменде түсім мен таза пайда туралы ақпарат, сондай-ақ Топтың 2020 жылы аяқталған тоғыз айдағы операциялық сегменттері бойынша активтері мен міндеттемелері туралы ақпарат көрсетілген:

Мың теңгемен	Газбен сауда жасау	Газды тасымалдау және сақтау	Басқа да сегменттер	Элиминация	Жиыны
Сыртқы сатып алушыларға сатудан түсім	848.075.562	96.021.287	1.423.254	-	945.520.103
Басқа сегменттерге сатудан түсім	11.579.626	97.141.538	22.457.844	(131.179.008)	-
Түсімдердің жиыны	859.655.188	193.162.825	23.881.098	(131.179.008)	945.520.103
Қаржылық кіріс	22.091.409	2.009.011	707.130	(3.041.687)	21.765.863
Қаржылық шығындар	(28.658.429)	(8.358.069)	(587.933)	693.105	(36.911.326)
Тозу және амортизация	(11.132.376)	(26.108.613)	(2.828.487)	-	(40.069.476)
Негізгі құралдардың құнсыздану резерві	-	198.735	(1.021.926)	-	(823.191)
Бірлескен кәсіпорындардың пайдасын-дағы үлесі	-	230.343.862	36.211	-	230.380.073
Табыс салығы бойынша шығыстар	(3.970.311)	(16.030.994)	(1.025.480)	-	(21.026.785)
Бір жылғы таза пайда	100.142.135	287.049.348	289.332	(120.978.364)	266.502.451
Басқа да сегментті ақпарат					
Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	-	428.660.505	1.066.966	-	429.727.471
Күрделі шығыстар	15.955.079	106.861.709	6.390.477	(2.296.559)	126.910.706
Күтілетін несиелік зиян резерві	(4.683.266)	(375.800)	(80.630)	-	(5.139.696)
Ескірген қорлар мен берілген аванстар бойынша резервтер	(195.094)	(1.471.908)	(285.340)	-	(1.952.342)
Сегмент активтері	1.399.083.415	1.317.799.737	81.865.077	(488.666.143)	2.310.082.086
Сегмент міндеттемелері	747.751.741	215.440.812	16.849.832	(58.392.914)	921.649.471

Элиминирлеу топшілік айналымдарды алып тастауды білдіреді.

2021 жылы Топ PetroChina Group-тан 48% түсім және (2020 жылы: 56%) және «Газпром» тобынан 11% түсім (2020 жылы: 9%) алды.

32. ЕСЕПТІ КҮННЕН КЕЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

2022 жылғы 2 қаңтарда Қазақстанның Маңғыстау облысында сұйытылған табиғи газдың бөлшек бағасының едәуір өсуімен байланысты наразылықтар басталды. Бұл наразылық шерулері басқа да қалаларға таралып, тәртіпсіздіктерге, материалдық шығындарға және адамдардың өліміне әкеп соқтырды. 2022 жылғы 5 қаңтарда үкімет төтенше жағдайды жариялады.

Жоғарыда аталған наразылықтардың және төтенше жағдайдың нәтижесінде Қазақстан Президенті, салық заңнамасына өзгерістер енгізуді, қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету шараларын енгізуді, инфляция деңгейі мен теңгенің айырбастау бағамын бақылауды және тұрақтандыруды қоса алғанда, ықтимал шараларға қатысты белгілі бір жария мәлімдемелер жасады.

2022 жылғы 19 қаңтарда төтенше жағдайдың күші жойылды. Қазіргі уақытта Топтың үкімет қабылдауы мүмкін кез келген жаңа шаралар Топтың қаржылық жағдайына қалайша ықпал ете алатындығын, егер ондайлар болса, немесе жоғарыда аталған наразылықтар мен төтенше жағдай Қазақстан экономикасына қандай ықпалын тигізетіндігін санмен бағалауға мүмкіндігі жоқ.

4-қосымша. Глоссарий

Қысқарту	Толық жазылуы
АГТС	Автоматты газ тарату станциясы
ГӨС	Газ өлшеу станциялары
АҚ	Акционерлік қоғам
ЖШС	Жауапкершілігі шектеулі серіктестік
БҰҰ ТДМ	Біріккен Ұлттар Ұйымының Тұрақты даму мақсаттары
"QazaqGaz" ҰК" АҚ	«QazaqGaz» Ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы
ESG	Environmental, Social, and Corporate Governance
IPO	Initial Public Offering
EBITDA	Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization
ROACE	Return on Average Capital Employed
LTIFR	Lost Time Injury Frequency Rate
FAR	Fatal accident Rate
ҚР	Қазақстан Республикасы
РФ	Ресей Федерациясы
"Қазақгаз" ГХК	«Қазақгаз» газ-химия кешені
МГҚ	Магистральдық газ құбыры
АГТС	Автоматты газ тарату станциясы
КС	Компрессорлық станция
ЭДР	Эмитенттің дефолт рейтингі
ҒЗТҚЖ	Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар
ТМРК	Табиғи монополияларды реттеу комитеті
ӨФ	Өндірістік филиал
АГТКС	Автомобиль газ толтыру компрессорлық станциялары
ГҚДҚ	Газды кешенді дайындау қондырғысы
ГӨЗ	Газ өңдеу зауыты
МжГҚДҚ	Мұнай мен газды кешенді дайындау қондырғысы
ҚазГӨЗ	Қазақ газ өңдеу зауыты
ГДҚ	Газ дайындау қондырғылары
ГДҚ	Газды алдын ала дайындау қондырғысы
КҚК	Каспий құбыр консорциумы
КСУР	Тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесі
ІАҚ	Ішкі аудит қызметі
ТБЖ	Тәуекелдерді басқару жүйесі

Қысқарту	Толық жазылуы
ІБЖ	Ішкі бақылау жүйесі
ҚОҚ	Қоршаған ортаны қорғау
«ИОА» АҚ	«Интергаз Орталық Азия» АҚ
ЖӨБ	Желілік-өндірістік басқармалар
ШРШ	Шекті рұқсат етілген шығарындылар
СОх	Көміртегі тотығы
SOx	Күкірт тотығы
NOx	Азот тотығы
CO ₂	Көміртегі диоксиді
CH ₄	Метан
N ₂ O	Азот тотығы
ГПЭС	Газ поршенді электр станциясы
ГАА	Газ айдау агрегаты
ГТС	Газ тарату станциясы
АСА	Ауамен салқындату аппараттары
ТҚҚТ	Тазарту құрылғыларын іске қосу тораптарында
ЖЭК	Жаңартылатын энергия көздері
ҰДАУ	Ұлттық деңгейде айқындалатын үлес
ЕҚҚЖДБ	Еуропалық Қайта Құру және даму банкі
БҚО	Батыс Қазақстан облысы
ДҚ	Директорлар кеңесі
ЕҚЖӨҚ	Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік
ОТ, ӨҚ және ТЖ	Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және төтенше жағдайлар
HSE	Health, Safety and Environment (ағылш.т. — Денсаулық, қауіпсіздік және қоршаған орта)
ЕҚББЖ	Еңбекті қорғауды басқарудың бірыңғай жүйесі
ҒТК	Ғылыми-техникалық кеңес
ҚМЖ	Құрылыс-монтаж жұмыстары
ГӨС	Газ өлшеу станциясы
ИТЖ	Инженерлік-техникалық жұмыскерлер
ӨҚ	Өндірістік қызметкерлер
QG БӨ	«Qazaqgaz барлау және өндіру» ЖШС
КТГӨ	«ҚазТрансГаз Өнімдері» ЖШС

250 5-қосымша. Байланыс ақпараты

GRI 102-3, GRI 102-53

- Қазақстан Республикасы, Астана қ.,
Есіл ауданы, Әлихан Бөкейхан көшесі, 12
- +7 (7172) 55-23-08, 55-23-06
- info@qazaqgaz.kz
- www.qazaqgaz.kz

Инвесторлармен жұмыс бойынша жауапты

Аллаярбек Жанар Аллаярбековна

Инвестициялық жобалар
департаментінің директоры

- +7 (7172) 55 22 36
- zh.allayarbek@qazaqgaz.kz

ESG бағыты бойынша жауапты

Бекмухамбетова Айжанна Ануаровна

Стратегия, талдау және тұрақты даму
департаментінің директоры

- +7 (7011) 11 14 22
- a.bekmukhambetova@qazaqgaz.kz